

Milan Ljepojević

UDARI na Srpsku

Београд

MILAN LJEPOJEVIĆ / UDARI NA SRPSKU

Edicija SNSD
Knjiga 10

Izdavač:
BESJEDA
Banja Luka

Recenzent:
Prof. dr Novak Popović

Milan Ljepojević

UDARI na Srpsku

Бе^шка^д

BANJA LUKA

Sadržaj

UVOD.....	13
DRŽAVNI UDAR	14
META.....	16
POLITIKA	22
DRŽAVA MOĆI.....	23
RAZLIKE	24
LEGITIMNOST VLASTI	26
RACIONALNA, ODNOSNO LEGALNA BIROKRATSKA VLAST.....	26
TRADICIONALNA VLAST	27
HARIZMATSKA VLAST	27
DRUŠVENA PODJELA MOĆI	29
KLASE	30
POLITIČKE PARTIJE I MOĆ	31
POLITIČKA TEORIJA, POREDAK I STRAH	33
PRIMJER	35
HIJERARHIJA.....	37
KONTROLA	38
BEZBJEDNOST.....	38
PRAVAC.....	39

PRVI DIO	41
TRAČ	42
TABLOID	43
ODGOVORNOST	44
PUTOKAZ	45
PROBLEMI	46
MEDIJSKI PRITISCI	47
TURSKO LOBIRANJE	49
GANIĆ	51
ŠPANSKA INICIJATIVA	52
APSURD	53
BAJKA	54
OPTUŽBE	55
KORUPCIJA	57
OBEĆANJA	58
DEJTON DVA	60
IMOVINA	61
PROSJEK	62
MEDIJSKA SLOBODA	63
PUŠTANJE GANIĆA	66
OPOZICIJA	66
PODRŠKA	67
SREBRENICA	68
ČAVIĆ	69
ARSOVIĆ	70
TRIKOVI	71
ZAŠTITA	72
CRNA GORA	73
FILIPoviĆ	74
RAZLAZ	75
ALIJAGIĆI	77
DEKLARACIJA O SREBRENICI	78
PODMETANJA	79
ISTANBULSKA DEKLARACIJA	80
BEHMEN	81

OPTUŽBA	82
REALNOST	83
DOGOVORENI GENOCID	84
ZABLUGE	84
KRITIKE	86
ZAPOSTAVLJANJE	87
BOŠNJAČKI PROTEST	88
NEVLADINE ORGANIZACIJE	89
VOJNA IMOVINA	90
KOĆNICA	91
CERIĆ	92
MEDICINSKA ELEKTRONIKA	94
ĐUBRIVO	95
PISMO	96
DRUGI DAN	98
TEST INTELIGENCIJE	99
ODLAZAK	100
TRNKA	101
PRIVATIZACIJA	102
PUŠTANJE GANIĆA	103
IVANIĆ	104
KACIN	105
ISPRAĆAJ	106
STEREOTIP	108
PRIJETNJE GRAĐANIMA	109
KRISTAL BANKA	111
UČENICI	112
OBAVJEŠTAJCI	113
ANDŽELINA DŽOLI	114
MLADI	115
JAVAŠLUK	116
INTELEKTUALCI	117
DVOJAC	118
POST	119
ISTRAGA	120
IFTAR	122

MORION	123
IHH.....	124
OBMANE	124
FEDERACIJA BiH	127
TUŽILAŠTVA	127
PERSPEKTIVA	128
JURIŠIĆ.....	130
SDP.....	131
PRIZIVANJE	132
POROCI	133
POŽAR.....	134
ISTINA.....	136
ŠAĆIRBEJ	137
PENZIONERI	139
KOMŠIĆ	140
IZVINJENJE	141
ČAČKALICE.....	142
SUMNJA.....	144
DRUGI DIO	147
PRAVOSUĐE.....	147
VISOKO OBRAZOVANJE.....	150
POROCI	150
MESIĆ.....	152
ZABRANA	153
SREBRENIČKI MIT	155
IZLAZ	157
ZAPOŠLJAVANJA	158
PANEL.....	159
SDS	159
OTKAZIVANJE	161
REŽIM	161
SANKCIJE	162
VSTS.....	163

LAGUMDŽIJA	165
PODRŠKA	167
INCKOVA INTERVENCIJA	167
INTERVENCIJA	168
RADNIK	169
POMOĆ	170
PROTESTI.....	171
RASPAD	172
GALBRAJT	173
HAOS.....	174
SIMBOL DRŽAVNOSTI	175
MORANJE.....	177
ODBRANA.....	178
PROVOKACIJA.....	178
SERVER	180
STAVOVI.....	181
MONTGOMERI	182
RASPAD	183
PODMETANJA	183
OBRAČUN U NJUJORKU	184
PRIDIKE	186
DEMANTI	187
EŠTON	187
OPSTRUJKCIJE.....	189
NESTANAK RS	190
REZIME	191
BOSIĆ.....	192
SLATINA.....	194
PREDMET	195
MLADIĆ.....	196
MANJAK	197
DOBRYCA ĆOSIĆ.....	197
PRIVATIZACIJA	198
PUHOVSKI	201
SASLUŠANJE	201
ZABRANA	201

UTAJA	202
KRIZA	203
STRANKA	203
DIJAGNOZA	204
PRIMANJA	205
STRUKTURA	206
SORENSEN	206
UDAR	207
BAKIR IZETBEGOVIĆ	208
IMOVINA	210
OMALOVAŽAVANJE	211
TERORISTI	212
NEDOUMICE	213
PODMETANJA	215
VOZNI PARK	217
BAJDENOVA PORUKA	218
OGOVARANJE	218
SINERGIJA	218
TAJNA	219
KLETVA	221
NAREDBA	222
RADMANOVIĆ	223
TREĆI DIO	225
SREDNJOŠKOLCI	225
NAPAD	226
PREMIJERA	227
ARIE LIVNE	228
RATNI CILJEVI	229
KUPANJE	230
BOSANSKI RAT	231
SUOČAVANJA	233
KORUPCIJA	234
BUDUĆNOST	235

LEVI	236
PRIJEM.....	237
MEDIJI	238
ŽAOKE	239
PRIJETNJA	240
NIKOLIĆ	241
RIKER	241
BANKROT	242
JEREMIĆ.....	243
PODMETANJA	243
POŠTE RS	246
CVIJANOVIĆ	246
STANDARD.....	247
JAVNA UPRAVA	247
REJTING UNIVERZITETA.....	248
KARGANOVIĆ	249
OSUDA	250
BH NOVINARI.....	251
KORACI.....	252
RAZDRUŽIVANJE	253
PRONEVJERE.....	254
UTICAJ	254
GOVOR MRŽNJE	255
INVENTURA.....	257
LJUBINJE.....	258
PLJAČKA	259
NEZAKONITOST	259
BIROKRATIJA	260
OLBRAJT	261
FALSIFIKATI.....	262
NAPAD MARGETIĆA.....	262
UPAD	263
GAŠPAROVIĆ	264
MAHMUT ŠVRAKA	264
UDARI	266

ČETVRTI DIO	269
OPOMENA	269
POZIV	271
IZLAZ	272
ŽAOKE	272
MALI AKCIONARI	273
MARGETIĆ, TRIFUNOVIĆ	274
GOSTOVANJE	275
NASTAVAK	277
ODGOVOR	279
TUŽBA	280
PRAVA	281
BLAGOVČANIN	282
KURIOZITET	283
DAN NEZAVISNOSTI	284
ODGOVORNOST	285
UPOZORENJE	286
IZBOR	287
STEČAJ	287
VALENTIN INCKO	288
PORTPAROL	289
NAJAVA	290
PERSPEKTIVE	292
BAJDEN	293
STRAH	294
POZIV NA PROTESTE	295
GENEZA PRITISAKA	297
ZAKLJUČAK	301
FOTO GALERIJA	305

UVOD

Analizirajući ustavnu, političku, regionalnu, evropsku, svjetsku i svaku drugu poziciju Republike Srpske, dolazi se do nedvosmislenog zaključka da je ona izložena mnogim iskušenjima i problemima koji su ne samo unutrašnji već i spoljni. Mnogo je ataka i pritisaka svake vrste i svi se mogu nazvati samo jednim imenom: UDARI.

Šta znači riječ ili pojam udar, udarac?

Više ih je, a evo samo nekih: brz, žestok udar tijela u pokretu u drugo tijelo; udarac čekićem, udarac batinom; nanošenje bola nekome ili nekoj životinji udaranjem jednim dijelom tijela ili predmetom (npr. oborio ga je udarcima noge); gest ili brz pokret koji napravimo jednim dijelom tijela (udarac laktom); moralni šok, prouzrokovani viješću, događajem i slično (ta smrt je bila strašan udarac za nju); odlučujući postupak neke osobe ili grupe koji sadrži izvjesne opasnosti (zadati odlučujući udarac); način djelovanja ili napada u nekim sportovima (skoro svi udarci su dozvoljeni kod keča); iznenadno pokretanje elemenata (udar groma).

Vojnički: pucanj jedan za drugim, izvršeno gađanje po jedan metak, suprotno rafalnom gađanju, vojna lokalna, iznenadna operacija na ograničeni cilj; mornarički: udar mora, ogroman morski talas, naglo skretanje koje on prouzrokuje; medicinski: topotni udar, stanje dosta ozbiljno, koje nastaje zbog preteranog izlaganja topotli.

Sport: kvalitet bokserskog napada, nizak udarac u boksu, udarac zadat ispod pojasa; način napadanja udaranja lopte; početni udarac, početak jednog dijela; slobodan udarac, sankcija protiv jedne ekipe u fudbalu, košarci, ragbiju.

U udar, koji predstavlja više značan pojam i pojavu, spada i državni udar, i kao takav zasluguje posebnu elaboraciju.

DRŽAVNI UDAR

Državni udar označava akt iznenadne promjene (ili pokušaja) uspostavljenih vlasti, izvršen od onih koji već imaju izvjesnu političku ili vojnu funkciju u tom sistemu vlasti. To je akt koji se vrši „odozgo“ i u gornjim sferama vlasti i time se razlikuje od revolucije, koja sem suštinske promjene sistema, pretpostavlja pokret „odozdo“ i učestvovanje masa.

Državni udar po pravilu znači samo promjenu vladajućeg personala i najviše dovodi do promjene opšte političke orientacije i nekih političkih institucija. On ne znači dublje društvene promjene. Ponekad može biti izlaz iz samovlašća i tiranije, ali je po pravilu znak i pratičac političkih kriza i društveno-političkih protivrječnosti i labilnih unutrašnjih ravnoteža. Državni udar može biti inspirisan i od spoljašnjih sila i faktora, što nije rijedak slučaj, posebno u savremenoj političkoj praksi.

Obično se kao klasični primjeri državnih udara navode osvajanje vlasti od strane Napoleona III 1852. godine, Musolinijev „pohod na Rim“ 1925, preuzimanje potpune vlasti od Pilsudskog

u Poljskoj 1928. godine. Ukidanje ustava stare Jugoslavije od strane kralja Aleksandra Karadordjevića 1929. godine i zavođenje takozvanog šestojanuarskog režima takođe je državni udar. Posljednjih decenija izvršena je serija državnih udara u nizu zemalja u svijetu, a posebno u zemljama Bliskog istoka i u Južnoj Americi. Klasični metodi kojim se izvode državni udari su: zauzimanje strateških centara postojeće vlasti (šef države, vlada, vladine zgrade, radio i televizijske stanice, željeznice i saobraćaj) a posebno korišćenje izvjesnih naoružanih odreda ili sprečavanje njihovog dejstva od brzo upotrebljenih i odlučnih jedinica vojske i policije.

Kao posebni vidovi državnog udara navode se „dvorski udar ili dvorska zavjera“, pronunciamento, sistem vojne hunte i slično. U bukvalnom smislu, dvorski udar su izvodili rođaci vladajućeg monarha, pretendenti ili uopšte „dvorani“, i on prati istoriju skoro svih monarhija u svijetu. Ovim izrazom eufemistički se naziva takva promjena vlasti ili njihova nosioca koju izvode ove i najviše političke i druge grupe kojima je ovaj nosilac pripao. Pronunciamento je klasični oblik preuzimanja vlasti od strane vojske, a sistem hunte je državni udar koji izvodi jedna organizovana i manjinska grupa najviših oficira, po pravilu šefova pojedinih rodova vojske. Ovi vidovi državnog udara više se pojavljuju u praksi i imaju niz specifičnosti i posebnih taktika koje zavise od niza uslova u društvenom, političkom i javnom životu i sl. Ali, suština pa i osnovna tehnika svih ovih oblika su tajnost i priprema, brzina izvođenja i stavljanja vlasti i javnosti pred svršen čin, odlučnost i organizovanost manjine i prenošenje vlasti na organizatore koji su uspjeli.

Ovo je samo jedna od više definicija državnih udara. Svakodnevni ubrzani tempo života koji diktira savremeni svjetski poredak „modifikovao“ je i ovu pojavu i on je posljednjih godina u praksi doživio svoje nove oblike koji se i te kako mogu, kao i

svi ostali udari, vidjeti pažljivom analizom događaja u Republici Srpskoj, BiH i Balkanu kao regionu.

META

Cilj ili meta svih udara i udaraca je sistem vlasti i sama institucija vlasti jedne države, u ovom slučaju entiteta Republike Srpske. Korisno je podsjetiti se „pogleda“ na vlast Nikola Makijavelija (1469–1527) u njegovom djelu „Vladalac“.

„Svaki vladalac treba da ostavi utisak blagog, a ne svirepog čovjeka, ali u tom slučaju, blagošću se mora služiti smišljeno. Ćezara Bordžiju su smatrali svirepim vladarem, a da nije bio takav, ne bi uspio da uredi, ujedini, umiri i unese duh poverenja u Romaniju. Kad bolje razmislimo, dolazimo do zaključka da je čak bio mnogo blaži od firentinskog naroda koji je, da se ne bi pokazao svirepim, dopustio razaranje grada Pistoje. Vladalac koji želi da njegovi podanici, dok im je on na čelu, budu jedinstveni i pokorni, ni najmanje ne treba da se osvrće na prigovore da je svirep jer, ako izrekne mali broj kazni, biće humaniji od onih vladara koji, iz pretjerane popustljivosti, dozvoljavaju nerede u kojima dolazi do krvoprolīća i pljačke, što pogađa cijelu zemlju, dok kazne izvršene po naređenju vladaca pogađaju samo pojedinca.

Jedino se novi vladalac mora pomiriti s tim da će ga smatrati svirepim, jer u svim novim državama, opasnosti vrebaju na svakom koraku. Zato Vergilije, opravdavajući nehumanost jednog novog kraljevstva, na usta Didone veli:

Res dura et regni novitas me talia cogunt Moliri et late fines custode tueri. (Nužda me nagoni na to i kraljevstva mojeg mladost, Te stražarima dajem daleke čuvati međe.)

Osim toga, ne smije da bude lakovjeran i nagao, ne smije se plašiti i svoje sjenke, mora biti odmijeren, obazriv i čovječan.

Njegovo povjerenje ne smije preći u nesmotrenost, a nevjerica u netrpeljivost. Sada se nameće pitanje: da li je bolje da te ljudi vole ili da te se boje i obrnuto? Moj odgovor glasi da bi najbolje bilo i jedno i drugo, ali pošto je teško ta osjećanja sjediniti, pa se treba odreći jednog ili drugog, sigurnije je da te se plaše nego da te vole. Jer se može reći da su svi ljudi uglavnom nezahvalni, nepostojani, pritvorni, da bježe od opasnosti i da su lakomi na dobiti. Dok im činiš dobro, dušom i tijelom su tvoji. Skočili bi za tebe i u vatru i u vodu, dali bi ti imanje, poginuli za tebe, žrtvovali bi ti djecu, kako sam to ranije rekao, ali kad za tim ne osjećaš potrebu, a kad se nađeš u opasnosti, okrenu ti leđa.

A vladalac koji je povjerovao njihovim obećanjima, a sam se ničim nije obezbijedio, propada, jer prijateljstva koja se kupuju novcem, a ne veličinom i plemenitošću duha, stiču se ali se ne osvajaju i, kad su nam potrebna, ne možemo na njih računati. Ljudi se manje ustežu da uvrijede onoga kome je stalo da bude voljen nego onoga koji žele da ga se plaše, jer ljubav je veza koju ljudi, po prirodi mahom zli, kidaju čim iz nje izvuku ličnu korist, dok strah pothranjuje misao na kaznu koja ih neprestano progoni.

Pa ipak, vladalac mora da zauzme takav stav da ga podanici, plašeći ga se, bar ne mrze, ako ne mogu da ga vole. Nije teško ulivati strah a pri tome ne biti omrznut, što se dešava uvijek kad vladalac ne dira u imovinu i u žene svojih podanika. Pa čak i kad je prinuđen da nekome od njih skine glavu, to treba da čini samo kada ima dovoljno opravdanja i kad je uzrok očevidan. A nikako ne smije da dira u imanje osuđenih, jer ljudi brže zaboravljaju smrt oca, nego gubitak očevine.

Uostalom, razloge za prisvajanje tuđe imovine nikad nije teško naći i kad se jednom počne živjeti od otimačine, uvijek je to i povod da se ta dobra prigrabe. Naprotiv, razloga za skidanje glave je manje i teže se mogu naći. No kada je vladalac ujedno i vojskovođa pa predvodi moćnu vojsku, ne treba ni najmanje da ga

brine što ga smatraju svirepim, jer da to nije, njegova vojska ne bi bila jedinstvena ni spremna za ma kakav poduhvat.

U neobične Hanibalove podvige ubraja se i to da nije dozvolio, iako je u tuđinu vodio vrlo veliku vojsku, sastavljenu od bezbroj ljudskih rasa, da u njoj ikada ni u dobru ni u zlu dođe do razdora ni između vojnika, ni između njega i njih. To je mogao postići samo onom, njemu svojstvenom, krajnjom svirepošću, kojom je, pošto je bila sjedinjena sa mnogim vrlinama, pobuđivao poštovanje svojih vojnika i tjerao im strah u kosti. Da nije bio svirep, sve njegove vrline ne bi mu bile dovoljne da postigne taj značajan uspjeh.

Pisci neprečišćenih stavova, s jedne strane se dive tome što je postigao, dok se, s druge strane, bacaju drvljem i kamenjem na sredstvo kojim je to postigao. Da mu sve ostale osobine, osim svireposti, u pomenutom poduhvatu ne bi bile ni od kakve pomoći, najbolji je dokaz ono što se desilo Scipionu, vojskovođi za sva vremena, kakvog nije bilo ne samo u njegovo doba nego od pamтивјека, čija se vojska u Italiji pobunila i to samo zato što je bio popustljiv pa je vojnicima dao više slobode nego što je to vojna disciplina dozvoljavala.

Fabius Maksimus je zbog te greške Scipiona napao usred Senata i pred svima ga nazvao vojskovođom koji kvari rimsku vojsku. Kada je jedan Scipionov legat upropastio Lokrance, Scipion ga uopšte nije kaznio niti je njih osvetio, i to samo zbog te svoje izuzetne blagorodnosti, tako da je jedan senator, želeći da ga pred Senatom opravda, rekao da mnogi ljudi znaju bolje da se sami čuvaju grešaka nego da tuđe greške ispravljaju.

Nema sumnje da bi, s vremenom, da se i dalje ovako ponašao, Scipionu, kao generalu, ugled pao i slava potamnila. No kako je djelovao pod okriljem Senata, ta njegova opasna vrlina nije se jasno ispoljila, pa mu je čak i donijela slavu. Na osnovu toga zaključujem, vraćajući se na pitanje je li bolje biti voljen ili

ulivati strah, da se mudri vladalac, pošto ljudi vole sebe, a boje se vlastaoca, mora osloniti na ono što je njegovo, a ne na ono što je tuđe, pa mu zato preostaje samo da se trudi, kako sam već rekao, da ne bude omrznut.

Kako vladaoci treba da drže riječ?

Opšte je poznato da je za svaku pohvalu vladalac od riječi, koji se čita kao otvorena knjiga i ne služi se lukavstvom. No iz iskustva znamo da su u današnje vrijeme velika djela učinili vladaoci koji nisu vodili mnogo računa o zadatoj riječi, koji su vješto znali da obmanjuju ljude i koji su, najzad, pobjeđivali one koji su se pouzdavali u njihovu časnost. Treba, dakle, da znate da postoje dva načina borbe: jedan zakonskim putem, drugi silom. Prvi je svojstven čovjeku, drugi životinjama. No kako često prvi nije dovoljan, treba pribjeći drugom. Prema tome, vladalac treba da umije da se ponaša kao životinja i kao čovjek. Stari pisci su ovome uvijeno učili vladaoce kad su pisali kako su Ahilej i mnogi drugi vladaoci bili povjereni kentauru Hironu, koji je trebalo da ih odgoji na njemu svojstven način.

Time su htjeli da kažu da su vladaoci, pošto im je učitelj bio poluzivotinja i polučovjek, morali da budu i jedno i drugo, zato što jedno bez drugoga nije dugotrajno. Pošto, dakle, vladalac treba da dobro podržava životinju, on mora znati da se uvuče u kožu i lisice i lava, jer se lav ne umije da brani od zamke, ni lisica od vuka.

Treba, dakle, biti lisica pa poznavati zamke i lav pa plašiti vukove. Onaj ko umije sam da bude lav, ne poznaje svoj zanat. Stoga mudri vladalac ne treba da bude od riječi kad mu to ne ide u račun i kad se promijene okolnosti u kojima je dao riječ. I da su svi ljudi anđeli, ovo pravilo ne bi bilo dobro, a pošto su nitkovi, ni na kraj pameti im ne pada da ispune obećanje, pa ne moraš ni ti biti od riječi, a uvijek ćeš naći opravdanje za to što si prekršio vjeru.

Mogao bih navesti hiljadu primjera iz savremenog života i pokazati koliko je mirovnih ugovora, koliko obećanja pograđeno zato što su vladaoci bili vjerolomni, a onaj ko je bolje umio da podržava lisicu, imao je više uspjeha. Ali treba umjeti igrati svoju ulogu, pa biti pritvoran i dvoličan, jer ljudi su bezazleni i navikli su da se kreću kako vjetar duva i da poginju šiju pred okolnostima, pa će varalica uvijek naći onoga koji će dozvoliti da bude prevaren. Od svih primjera iz savremenog života, neću preći preko ovog jednog. Aleksandar VI je neprestano obmanjivao ljude. Samo mu se to vrzmalio po glavi i uvijek je nalazio nekoga koga je mogao prevariti.

Niko na svijetu bolje od njega nije umio da daje tako čvrsta obećanja, ni da prisegne na nešto što nikad neće održati, pa ipak lukavstvo mu je uvijek uspjevalo, jer je dobro poznavao svijet u kome se kretao. Jedan vladalac, dakle, ne mora da bude obdaren svim onim vrlinama koje sam ranije naveo, ali mora da se pretvara da je njima obdaren. Dodao bih čak da je opasno ako je vladalac tim vrlinama obdaren i ako se njima služi, ali da je uvijek korisno da se pretvara da ga one krase. On treba da ostavlja utisak da je blag, pouzdan, čovječan, pobožan i častan i da to bude. Ali treba i da umije da vlada sobom kako bi po potrebi mogao i umio da se ponaša sasvim drugačije.

Treba shvatiti da jedan vladalac, a posebno novi vladalac, ne može da ispoljava sve one osobine zbog kojih se ljudi smatraju dobrima, jer kad se nađe u prilici da mora sačuvati državu, treba da preduzima neke korake koji često idu na uštrb načela pouzdanosti, čovječnosti i vjere. Treba dakle, da je sposoban da se okreće kako vjetar duva i da se upravlja prema okolnostima i, kako sam ranije rekao, da se ne odvaja od dobra ako samo može, ali da, takođe, umije da zagazi u zlo, samo ako je potrebno. Vladalac, dakle, mora da pazi da nikad ne prevali preko jezika ništa što ne bi bilo u duhu ranije pomenutih pet vrlina, tako da čovjeku, kad ga sluša, čini da je on sušta privrženost vjeri.

Najvažnije je, međutim, da se pretvara da ima ovu posljednju osobinu, jer ljudi uglavnom više ocjenjuju očima nego rukama, to jest čulom dodira: svako može da vidi, a malo ih je koji umiju da dodirnu suštinu. Svako vidi spoljnu stranu tvoje ličnosti, tvoj privid, malo ih je koji znaju ono što jesi, a ta manjina se ne usuđuje da se suprotstavi mišljenju većine, javnom mnjenju, koje je uvijek zaštićeno dostojanstvom državne vlasti. A kad se ocjenjuju postupci svih ljudi, naročito vladalaca, protiv kojih se ne može provesti sudska istraga, gleda se samo na krajnji ishod.

Neka se vladalac, dakle, trudi samo da pobjeđuje i da drži vlast. Sredstva kojima će se služiti uvijek će se smatrati časnim i biće hvaljena, jer se svjetina zadobija uvijek spoljnom stranom stvari i uspješnim ishodom poduhvata. U svijetu postoji samo gomila, dok manjina izlazi iz sjenke jedino onda kada većina ne zna na koga da se osloni. Jedan od savremenih vladalaca, koga ne bi bilo uputno imenovati, isključivo je zagovornik mira i poštivanja date riječi, a u stvari veliki je protivnik jednoga i drugoga, jer da ih se pridržavao, sto puta bi već izgubio i ugled i državu”.

Sa Makijavelijem se možemo slagati ili ne, to je u svakom slučaju subjektivni stav i vlastito pravo svakoga čovjeka. Ali ono što je sigurno, to je da, ako bismo ove iznesene stavove i poglede Makijavelija objavili ali bez njegovog potpisa, malo ih je koji bi prepoznali „poglede o vladajućem i vladavini“ napisane prije gotovo petsto godina i rekli da se ne radi o današnjim vremenima.

Danas su na političkoj „sceni“ demokratski vladaoci i demokratska vlast. Mala je ili gotovo neznatna razlika vezano za oblik vladavine – republika ili monarhija. Imamo demokratski izabrane nosioce zakonodavne, izvršne i sudske vlasti koji rade u skladu s najvišim aktima savremene države: ustavima, zakonima i međunarodnim konvencijama. Ipak u osnovi svega su politika i politički sistemi.

POLITIKA

Klasični (antički i srednjovjekovni – hrišćanski) pojam politike istu vezuje za državu kao poredak koji se ogleda na prirodni ili božanski poredak. On akcenat stavlja na etičko-religiozno-politički cilj, tj. na vrijednosno-normativni zahtjev da se izgradi najbolji poredak kojim bi se ostvarilo opšte dobro zajednice. U takvom poretku država je vrijednost iznad pojedinca.

Moderna filozofija politiku vidi kao autonomno djelovanje slobodnih subjekata u državi, vođeno individualnim interesima u cilju osvajanja i održavanja vlasti. U tom svjetlu gubi se metafizičko razumijevanje politike koje važi za antiku i srednjovjekovlje, a politika se shvata kao polje borbe i usklađivanja moći i interesa subjekata koji za cilj imaju uspostavu i očuvanje vlasti u državi. U ovakovom kontekstu pojedinac ima izvjesnu prednost u odnosu na državu.

Na ovo upućuje već Nikolo Makijaveli. On je preteča modernog pojma politike, jer iz političkog polja isključuje sve što nije politika. Politika dobija autonomiju (nezavisnost od morala i religije) i postaje realna borba za vlast. Dakle, politika se više ne shvata kao uspostava poretna, već prije svega kao vršenje vlasti, tj. kontrola moći od strane političkog subjekta. To znači da je politika dinamično polje moći u kojem u prvi plan dolaze sredstva vladanja.

Dakle, iza poretna zakona i političkih autoriteta стоји моћ, njeno opadanje ili povećanje. Politika je prostor moći i interesa političkih subjekata. Zato je po Makijaveliju politika protivrječna djelatnost. Ona je manipulativna i instrumentalna jer je njen krajnji cilj vladanje, tj. prisiljavanje drugih na pokoravanje. U takvom kontekstu, lukavstvo i nasilje postaju legitimni u politici. Makijaveli upotrebljava pojam „ekonomija nasilja“ da bi upozorio na mogućnost njegove upotrebe samo u krajnjoj nuždi.

Politika shvaćena kao tehnika vladanja u kojoj cilj određuje sva sredstva, čak i nasilje, da bi se osvojila i očuvala vlast, naziva se makijavelizmom.

Vladalac koji ima vlast posjeduje i moć. Možda je od svih razmatranja ove teme najinteresantnija Njemačka, i filozofska razmatranja Maksa Vebera.

DRŽAVA MOĆI

Druga polovina devetnaestog vijeka, vrijeme studiranja Maksa Vebera i intelektualnog sazrijevanja, protiče u Njemačkoj u znaku škole koju predvodi Leopold fon Ranke. U središtu tog teorijskog pravca je pojam države, i to „države moći“. To je jedan od glavnih razloga kojim se može objasniti uspon i uticaj istorijske škole u Njemačkoj toga doba. „Moć je, kao ujediniteljska i osvajačka sila, opsesivan predmet interesa i znanstvenika i političara, jer je Njemačka toga doba ne samo dugo čekala na ujedinjenje, već je u odnosu na Englesku, Francusku i Rusiju, predstavljala svojevrsnu evropsku periferiju. Dakle, opsjednutost problematikom moći njemačke istorijske škole može se objasniti dvostrukim razlozima: unutrašnjim, u vidu legitimnih nacionalno-patriotskih težnji za ujedinjenjem; i spoljašnjim, u smislu pretenzija za ulazak u krug velikih evropskih sila i učešće u diobi kolonijalnog kolača. Za ujedinjenje Njemačke najzaslužnija je Pruska, koja na djelu sprovodi obrazac „politike moći“.

Naredno obilježje duhovne situacije u Njemačkoj druge polovine devetnaestog vijeka jeste jaka idealistička tradicija u filozofiji i društvenim naukama, koje su pod uticajem velikih filozofsko-teorijskih sistema Kanta i Hegela. Čitavo Veberovo djelo, po ocjeni Mihajla Đurića, predstavlja „gigantski pokušaj da se prevaziđu jednostranosti i ograničenja idealističke tradicije

u njemačkoj pravnoj nauci i ekonomiji i da se produbi i proširi analitički okvir Marksovog materijalističkog shvatanja”.

Svoju teoriju moći, kao i političku sociologiju u cjelini, Veber je zasnovao na ličnim shvatanjima društvenog djelovanja, društvenog odnosa, a posebno iz jedinstvene koncepcije, politike, države i oblika vlasti.

Veberova definicija moći jedna je od najuticajnijih i najčešće citiranih definicija u tekstovima koji se bave analizom fenomena moći. Ta čuvena definicija glasi: „Moć predstavlja izglede da se u okviru jednog društvenog odnosa sproveđe sopstvena volja uprkos otporu, bez obzira na to na čemu se zasnivaju ti izgledi“.

U ovoj definiciji pojma moći ima nekoliko važnih momenata. Prvo, moć se određuje na plauzibilni način, kao skup izgleda ili vjerovatnoća, a ne kao stroga uzročno-posljedična veza. Drugo, moć se uspostavlja i realizuje u okviru nekog društvenog odnosa, a ne u socijalnom vakuumu ili u slučaju izolovanog pojedinca. Treće, glavni sadržaj ili svrha moći je da se nametne i sproveđe sopstvena volja. Četvrto, sprovođenje sopstvene volje odvija se uprkos otporu. I peto, moć se uspostavlja bez obzira na čemu se zasnivaju izgledi za njeno realizovanje.

Za razliku od moći, „vlašću treba nazivati izglede da će se određene osobe pokoriti naredbi određenog sadržaja“.

Ovaj termin vlasti ima dva značenja: uži, u smislu političke ili upravne vlasti, odnosno vlasti države; i šire u smislu vladanja i gospodarenja, sile i dominacije.

RAZLIKE

Veber je napravio jasnu razliku između pojma moći i pojma vlasti. Po ocjeni Mihajla Đurića, ta razlika je čak i preoštra, jer ne ostavlja dovoljno jasne mogućnosti za shvatanje vlasti kao jednog od oblika moći, odnosno, poimanje vlasti kao

institucionalizovanog oblika moći. „Ali baš zbog toga što je ovo razgraničenje Veber izveo na tako strog način, treba naglasiti da je vlast, u stvari, samo jedan oblik moći. Reklo bi se da je ova Đurićeva primjedba preoštra, jer na jednom mjestu i sam Veber izričito kaže to isto: „Vlast je poseban slučaj moći“.

Kada je riječ o vlasti, za razliku od difuznog pojma moći, odnos gospodarenja i potčinjenosti ima institucionalnu podlogu, ili drugim riječima, „to znači da je vlast institucionalizovana moć“. Pojam vlasti Veber upotrebljava „u smislu identičnom sa autoritarnom moći zapovijedanja“.

U izvrsnoj studiji o sociologiji Maksa Vebera, Mihajlo Đurić ukazuje ne sljedeće osnovne elemente Veberovog shvatanja vlasti:

Prvo, vlast postoji samo u okviru društvene organizacije. Tamo gdje nema organizacije nema ni vlasti.

Drugo, vlast je institucionalizovani odnos gospodarenja i potčinjanja; to je odnos između društvenih položaja, a ne između ličnosti.

Treće, ondje gdje postoji odnos vlasti, raspodjela prava i dužnosti je obostrana.

Četvrto, za razliku od moći koja se rasprostire difuzno, specifično obilježje vlasti je da se kreće u određenim granicama.

Peto, društvena organizacija je ta koja nameće, održava i štiti vlast, što znači da se neposlušnost vlasti kažnjava po određenom postupku.

Ako želimo da na sintetički način izrazimo navedene elemente, onda bismo, slijedeći samog Vebera, mogli da kažemo da je vlast najčešće povezana sa upravom. „Svaka vlast se ispoljava i funkcioniše kao uprava. S druge strane, svakoj upravi potrebna je vlast, jer za vođenje uprave mora se uvijek nekome u ruke dati bilo kakvu moć zapovijedanja“.

LEGITIMNOST VLASTI

Jedno od ključnih pitanja Veberove teorije moći jeste pitanje načina i oblika društvene legitimacije vlasti. Veberova sociologija vlasti je najpoznatija po analizi triju tipova legitimnosti vlasti. Ta tri tipa vlasti, odnosno tri osnove legitimiteta moći zapovijedanja su: racionalna vlast birokratije, tradicijska patrijarhalna vlast i harizmatska vlast.

RACIONALNA, ODNOSNO LEGALNA BIROKRATSKA VLAST

Osnovna obilježja racionalne vlasti su: neprekidno, pravilima regulisano obavljanje službenih poslova; u okviru jasno definisanih kompetencija (nadležnosti); na hijerarhijskim principima zasnovanih odnosa kontrolnih i nadzornih organa vlasti; sa činovnicima koji su stručno školovani. Dakle „svakog nosioca moći zapovijedanja legitimiše sistem racionalnih pravila i njegova moć je legitimna sve dotle dok je u skladu sa pomenutim pravilima“.

Prema Veberovoј analizi, najčistiji tip legalne, racionalne vlasti jeste vlast koja se vrši posredstvom birokratskog upravnog aparata. Imajući ovo u vidu možemo zaključiti da je pojava birokratije imala ogroman uticaj na politiku i život modernih društava i na izglede za njihovu demokratizaciju. „Ona je uvela trajnu doslovnu samoobnavljajuću strukturu moći, koja ne zavisi od režima i političkih stranaka i koja otjelovljuje specijalizovanu vještinu „izvan politike“.

U toj ocjeni vide se jasni tragovi Veberovih sumnji u domete političke demokratije. Te sumnje, kako kaže Vjeran Kotromanić, ne dovode u pitanje demokratiju kao načelo, već stvarne oblike političke vlasti koja se poziva na nju. Po Kotromaniću, Veber je „našao da je demokratija nepraktična, tehnički neizvodiva, da se

redovno rastvara u diktaturu moćnih manjina, ali je držao da je demokratija cilj kome valja težiti, ako ni zbog čega drugog, a ono zbog javne, vanjske kontrole izvršne vlasti”.

TRADICIONALNA VLAST

Tradicionalna je ona vlast čija se legitimnost oslanja na svest prastarih, oduvijek postojećih i vječnih poredaka moći i kada se u nju vjeruje na osnovu te svetosti. Na moć tradicije najbolje ukazuje postavka Talmuda: „Čovjek nikad ne smije mijenjati običaj”.

Primarni tipovi tradicionalne vlasti su situacije kada ne postoji lični upravni aparat gospodara, a to su: a) gerontokratija i b) patrijarhalizam.

Gerontokratija označava stanje u kome vlast u nekoj grupi ili zajednici vrše najstariji, kao najbolji poznavaoци svete tradicije.

Patrijarhalizam označava stanje u kome vlast u nekoj ekonomskoj grupi, a prije svega u domaćinstvu, vrši pojedinac koji je određen strogim pravilom nasljeđa. Veber tu primjećuje da se gerontokratija i patrijarhalizam često pojavljuju uporedo. Poseban vid tradicionalne vlasti je takozvana vlast honorata, koja se javlja onda kada društveni ugled ili prestiž pojedinaca ili grupe postane osnova suverenog položaja i naredbodavne vlasti u društvu.

Veber ocjenjuje da je od svih predbirokratskih struktura vlasti patrijarhalna struktura vlasti najvažnija. Začetak i opravdanje ove strukture vlasti leži u autoritetu starještine porodice u kućnoj zajednici.

HARIZMATSKA VLAST

Harizmom Veber naziva osobine neke ličnosti na osnovu koje ona važi za izuzetnu i zahvaljujući kojoj se smatra da je ta

ličnost obdarena natprirodnim ili nadljudskim, ili izuzetno specifičnim i ne svakom dostupnim moćima i sposobnostima.

Za takve ličnosti se vjeruje da su bogom dane ili da su izuzetne i zbog toga se takve ličnosti od mase doživljavaju kao prirodne i istorijski velike vođe. Harizmatski autoritet počiva na izuzetnom „daru Božjem“, ali i na dobrovoljnem potčinjavanju osoba harizmatskoj vlasti, jer one slobodno priznaju tu harizmu. To priznavanje se zasniva na snažnim psihološkim mehanizmima poniklim iz oduševljenja ili očaja i nade. U dobrovoljnem potčinjavanju leži glavni osnov legitimnosti harizmatske vlasti. Ali, kako se to potčinjavanje zasniva na promjenljivim psihološkim osjećanjima oduševljenja ili očaja, ono nije trajno ni vremenski bezgranično. Često se dešava da ukoliko vođstvo harizmaske ličnosti ne donosi koristi potčinenima, dolazi do opadanja harizmatskog autoriteta, da bi na kraju to svojstvo počelo da iščezava. U tom smislu važan je Veberov zaključak da je po svojoj suštini harizmatski autoritet specifično labilan.

Po ocjeni Vebera, „harizma je velika revolucionarna sila u epohama vezanim za tradiciju“. Očevидно je da harizmatska vlast predstavlja oštru suprotnost racionalnoj, naročito birokratskoj vlasti. Manje je očigledna druga Veberova tvrdnja, naime da je harizmatska vlast isto tako suprotna i tradicionalnoj vlasti, naročito u njenom patrijarhalnom i patrimonijalnom, odnosno staleškom obliku. Veber kaže da harizmatska vlast ruši prošlost i u tom smislu je specifično revolucionarna. Dakle, ona je suprotstavljena tradicionalnim oblicima vlasti zato što je nesvakodnevног karaktera i što je vezana za aktuelnu ličnost, a ne za autoritet običaja i tradicije ili mitsku i vjersku ličnost iz prošlosti.

Harizmatski tip legitimnosti se s pravom vezuje za autoritarni tip vlasti. Duboke društvene krize, ekonomske, religiozne, etičke, političke i druge nevolje su po pravilu najpogodniji uslov za pojavu harizmatskog tipa vlasti. To su situacije u kojima

se ljudima čini da ih može izbaviti samo neko ko ima Božji dar milosti, osoba sa natprirodnim sposobnostima, vođa obdaren božanskom misijom. Kad mase u takvim uslovima prepoznaju i prihvate vođu spremne su na slijepu poslušnost i tu leži glavni razlog i obilježje autoritarnosti.

Pokušaji autoritarnog tumačenja harizme vezuju se za slučajevе takozvane plebiscitarne demokratije. Po Veberu, model plebiscitarne demokratije je najvažniji tip demokratije sa vođom „gdje vođa (demagog) vlada, u stvari, na osnovu privrženosti svojih političkih sljedbenika i na osnovu povjerenja koje u njegovu ličnost kao takvi imaju oni“. Primjere plebiscitarne demokratije Veber nalazi kako u antičkim tako i u modernim vremenima.

Poznati politički sociolog Azenštajn smatra da je način na koji je Veber razvio koncept harizme od ključne važnosti za razumijevanje procesa izgradnje institucija. „Objašnjenje odnosa između harizme i izgradnje institucija je možda najznačajniji iza-zov koji je Veberovo djelo postavilo pred modernu sociologiju“.

Azenštajn zaključuje da je Veber naglašavao ne toliko harizmu lidera koliko harizmatičko ponašanje grupa i sljedbenika. Veber je ukazivao na različite vidove harizme, kao što je harizma srodstva, nasljedna harizma, a naročito na harizmu kancelarije. Upravo je posljednji navedeni oblik, harizma kancelarije, upotrebljavan kod Vebera da bi se ukazalo na procese putem kojih se harizmatske karakteristike transferišu sa jedinstvenih ličnosti ili nestrukturiranih grupa na uređenu institucionalnu realnost.

DRUŠTVENA PODJELA MOĆI

Svaki pravni poredak, a posebno državni, direktno svojim oblikom utiče na raspodjelu moći u okviru određene društvene i političke zajednice. Veber pokazuje kako se ekomska, kao i svaka druga moć, raspodjeljuje u okviru zajednice. Realna raspo-

djela ekonomske moći, odnosno bogatstva, odvija se u privrednom poretku.

Pored moći i bogatstva, Veber ima u vidu i društveni ugled (prestiž). Dakle, Veber uočava vezu između bogatstva (ekonomske moći), političke moći i društvenog ugleda, ali ih ne izjednačava.

Način na koji se društveni ugled raspodjeljuje među tipičnim društvenim grupama u jednoj zajednici Veber naziva društveni poredak. Slijedeći njegovu logiku možemo način raspodjele moći u određenoj političkoj zajednici nazvati politički poredak, ili još uže i preciznije poredak političke moći. Funkcija pravnog porekta je da garantuje kako moć (političku i ekonomsku), tako i ugled (prestiž). Pravni poredak u tom smislu nije primarni izvor ni moći ni ugleda, već dodatni faktor koji pruža i obezbjeđuje legalni okvir povećanih ili umanjenih izgleda za posjedovanje moći, bogatstva i ugleda.

Ključni Veberov nalaz je da su klase, staleži i partije najistaknutije pojave raspodjele moći u okviru jedne zajednice.

KLASE

Polazna tačka u Veberovom određenju klasa je definicija klasnog položaja. Pod klasnim položajem on podrazumijeva tipične izglede za opskrbu dobrima; sticanje položaja u životu; i postizanje unutrašnjeg zadovoljstva. Ti izgledi su „posljedica stepena i vrste moći raspolaganja (ili odsustva te moći) dobrima ili sposobnostima i datog načina korišćenja te moći za postizanje dohotka ili prihoda u nekom datom privrednom poretku“.

Za razliku od Marksovog shvatanja, Veber na klase ne gleda kao na realne društvene zajednice, već one za njega predstavljaju samo moguće i česte osnove zajedničkog djelovanja. Pojam klase on upotrebljava da bi označio zajedničke i specifične izglede na život većeg broja ljudi, koji dijele slične ekonomske interese za

posjedovanje dobara i sticanje prihoda pod uslovima tržišta, kako robnog tako i tržišta rada. Weber kaže: „Klasom treba nazivati svaku grupu ljudi koji se nalaze na istom klasnom položaju“. On razlikuje sljedeće klase:

- a) posrednička klasa, kojom treba nazivati neku klasu kad izgledi na tržišno korišćenje dobara i usluga primarno određuju klasni položaj;
- b) poslovnu klasu, kojom treba nazivati neku klasu kad izgledi na tržišno korišćenje dobara i usluga primarno određuju klasni položaj; i
- c) društvenu klasu, kojom treba nazivati sveukupnost onih klasnih položaja među kojima je obično vrlo lako mogućna i na tipičan način se obavlja razmjena, bilo lično, bilo u nizu generacija.

Suštinu Veberovog pojma klase, dakle, čini ono što se određuje kao specifičan klasni položaj. Klasni položaj je u suštini položaj na tržištu, tačnije ona vrsta izgleda na tržištu koja predstavlja zajednički uslov za sudbinu pojedinaca. Startni izgledi na tržištu su, naravno, različiti, jer zavise od toga da li neko ima ili nema posjed, a to predstavlja osnovnu činjenicu svih klasnih položaja. Znači, raspolaganje ili neraspolaganje materijalnim posjedom samo po sebi određuje specifične životne izglede. Zato su posjed i nemanje posjeda, po Veberovom mišljenju, osnovne kategorije svih klasnih položaja.

POLITIČKE PARTIJE I MOĆ

Veber partijama naziva udruženja zasnovana na slobodnom pridobijanju članstva. Njihov glavni cilj je da u okviru organizovane grupe svojim rukovodiocima obezbijede moć, a time i svojim učesnicima izgledi da će postići neke objektivne ciljeve ili steći ličnu korist.

Partije, po Veberu, mogu biti relativno trajne organizacije, ali i prolazne efemerne pojave. Mnogo je, međutim, značajnija Veberova podjela na patronažne, staleško-klasne i ideološke partije. Patronažne partije su one koje su isključivo orijentisane na sticanje moći za svog vođu i na obezbjeđivanje položaja u upravnom aparatu za sopstvene članove. Staleške i klasne partije su pretežno i svjesno orijentisane u interesu određenih staleža i klasa. Ideološke partije su orijentisane prema konkretnim objektivnim ciljevima ili apstraktnim principima.

Čini se manje značajnom i nedovoljno konzistentnom njegova podjela partija na harizmatske, tradicionalističke, vjerske i partije orijentisane ka apropijaciji.

Veber konstatiše da partije mogu primjenjivati sva sredstva za postizanje moći. On dobro uočava da je osnova političkih partija principijelno voluntaristička, jer počiva na slobodnom pridobijanju članstva i podrške. Postojanje partija potvrđuje da je bavljenje politikom prije svega posao zainteresovanih, kako ekonomski, tako i prije svega, politički i ideološki orijentisanih prema moći kao takvoj.

U osnovi to znači da su politički rad i aktivnost u rukama nekoliko krugova aktera. Najprije, tu je partijsko rukovodstvo i partijski aparat. Potom dolazi krug aktivnih članova partije, koji najčešće aklamacijom podržavaju rukovodstvo. Najširi krug čine neaktivne udružene mase birača i glasača, objekti, ili kako bi se to danas reklo, ciljne grupe za pridobijanje u doba izbora i glasanja.

Najzad, postoji jedan relativno mali i po pravilu nevidljivi krug sačinjen od partijskih mecenata i onih koji značajno finansijski podržavaju političke partije. Finansiranje partija je po svojoj važnosti centralno pitanje za podjelu moći i određivanje materijalnog smjera partijskog djelovanja.

Mada je njegova analiza partija vrlo kritički intonirana, Veber tačno ocjenjuje da su moderne partije „plodovi demokratije,

izbornog prava masa, nužnosti masovnog pridobijanja i masovne organizacije, razvitka najvećeg jedinstva rukovodstva i najstrože discipline”.

Političke partije u modernim državama se, po Weberovom uvidu, zasnivaju ili na principu organizacije sa patronatom nad službama, ili kao ideoološke organizacije koje žele da služe ostvarivanju određenih političkih idea. U praksi je, međutim, najčešće na djelu mješovit model, odnosno partije su istovremeno i jedno i drugo. Dakle, partijske borbe nisu samo borbe za objektivne ciljeve, već i borbe za određene interese, a prije svega patronat nad službama u državnom aparatu. Weber uočava da zbog toga partije u moderno vrijeme prelaze na birokratsku organizaciju. Po njegovom mišljenju, jačanje birokratizacije u partijama ne razlikuje se bitno od jačanja birokratizacije u privredi i državnoj upravi. U tom smislu, on prihvata ocjene Ostrogorskog o jačanju plebiscitarnih oblika demokratije. Partije, njihove vođe i njihove mašine pojavljuju se kao faktički plebiscitarni diktator koji stoji iznad parlementa.

U pogledu društvene rasподjele moći možemo slijediti Veberov zaključak da je rodno mjesto u sferi moći, to jest u političkom poretku. Za razliku od partija, postojbina klasa je privredni poredak, a sfera podjela ugleda, odnosno rodno mjesto staleža, jeste društveni poredak.

POLITIČKA TEORIJA, POREDAK I STRAH

Strah je inherentan u ljudskom društvu, ali podjednako je tačno i da je to čudno osjećanje. „Strah je ono čega se najviše bojim; on prevazilazi svako drugo osjećanje“ (Montaigne). Strah podvlači neizvjesnu strukturu ljudskog postojanja: plašimo se smrti, bogova, moći, gubitka, stranaca i nepoznatog. I nacije i pojedinci često su zahvaćene strahom i paničnim užasom.

Postoje moćni razlozi zašto društvo u kome je strah nepoznat ne postoji, i postoje drugi razlozi – podjednako moćni – zašto bi takav rezultat, čak iako neznatno moguć, bio nepoželjan. Iako se suštinske bitke sa strahom ne mogu dobiti, moguće je, pod posebnim uslovima, izbjegći institucionalizovanu (naročito političku) eksplataciju destruktivnih i iracionalnih strahova.

Pokušaćemo da razmotrimo i sagledamo problem straha u politici, ili preciznije, kako se strah odnosi prema prirodi političkog poretka. To je problem „zastrašujuće relevantan“ za politikologe; ali, to je zadatak koji je zanemaren u političkoj nauci i suočen sa mnogim preprekama.

Iako jeste, ili kako treba da bude, kako je Franz Neuman istakao u svom čuvenom predavanju prije gotovo pedeset godina, centralni dio nauka, začudo nemamo nikakvu sistematičnu studiju straha u politici; nekoliko pokušaja je veoma relevantno i veoma važno, ali nema analize koja teži uopštavanju ne samo iskustva dvadesetog vijeka, već i političkih sistema dalje prošlosti.

Pristupajući problemu straha u politici, politička teorija nailazi na veliki problem da bude nedovršena; opasnost koja se može izbjegći ako se ima svijest o njenim ograničenjima, i slušanjem autoriteta iz drugih disciplina, naročito onima iz oblasti političke psihologije. Ovo znači prihvati ideju „arhitektonske prirode političkih nauka“, drugim riječima, da se političke nauke okreću isključivo oko jednog problema i koriste sve vrste metoda da napadnu ovaj problem. Ideja straha zavisi od takvog lokusa; rasprava o strahu trebalo bi da bude otvorena za sve discipline koje su osjetljive na sam osnovni koncept ljudske slobode. Sistematičan strah je stanje koje slobodu čini nemogućom; samo ljudsko biće koje se ne plaši može slobodno da odlučuje. (2)

Prije nego što se počne sa bilo kojom analizom bilo kog konkretnog oblika odnosa između politike i straha, biće korisno napomenuti što je jasnije moguće šta riječ „strah“ znači. Shodno

tome, o strahu se može reći da je univerzalan i da je psihološki. On je mentalna kao i fizička reakcija, i zajednički je i ljudima i životinjama. Biti živ znači plašiti se, i u mnogim slučajevima i u našu korist, pošto nas alarm često čuva od opasnosti. Strah koga se plašimo je strah od bola koji nam nanose drugi koji bi da nas ubiju i osakate, a ne prirođan i zdrav strah koji nas upozorava na bol koji se može izbjegći. A kada razmišljamo politički, plašimo se ne samo za sebe već i za svoje sunarodnike. Plašimo se društva uplašenih ljudi.

(3) Karakter straha je uveliko negativan; to je negativna emocija, koja se manifestuje u sklanjanju, u povlačenju pred opasnostima, odbrambena reakcija na prijeteći predmet ili osobu.

Politički poredak postaje humanizovan i civilizovan sa protokom vremena u onoj mjeri u kojoj emituje svoje aktivne i pasivne strahove; i emituje ove strahove pošto su principi legitimnosti definisani i prihvaćeni. Stvarna priroda principa legitimnosti je da istjera misteriozan i recipročni strah koji uvijek postoji između vlade i njenih subjekata.

Politika Evrope dvadesetog vijeka je obilježena izuzetnim nasiljem i iracionalnošću uključujući čak i različite oblike „varvarstva“ do koga je došlo usred rata u regionu bivše Jugoslavije. Može se slobodno zaključiti da je liberalna politika, politika straha.

PRIMJER

Razmatranje teme straha sa politikološkog aspekta počemo sa jednim piscem koji se jedva može označiti kao politikolog, Tukidid. On je autor samo jedne knjige („Peloponeski rat“), gdje svoj rezultat predstavlja kao „potragu za istinom“ i vjeruje da je njegov rad „svojina za sva vremena“ i obrađuje univerzalna pitanja. Ideja straha je centralna u njegovoј političkoj analizi i stranice istorije se proučavaju sa osvrtom na tu silu.

Univerzalno, kojim se Tukidid bavio, jeste proces političkog, onako kako se on odnosi na razvoj i razaranje političke moći. Bio je fasciniran fenomenom moći koji se obično naziva imperija.

Politiku je definisao kao proces u kome ljudi kao pojedinci i grupe postižu i sprovode kontrolu nad životima i svojinom drugih ljudi i proces u kome se takva kontrola generiše i prostire. Želio je da otkrije karakter ovoga procesa. Ali prvi korak bio je otkrivanje konačnih izvora političkog ponašanja; prema Tukididu, oni su prvenstveno u iracionalnom i impulsivnom, nerefleksivnom djelu ljudske psihe, onom djelu koji neki moderni psiholozi nazivaju „nagon“, „potreba“, „želja“ itd.

Tri takva nagona, Tukidid je naročito vjerovao, pokreću sve ljude da se angažuju u političkoj aktivnosti. To su a) želja za bezbjednošću i sigurnošću (apshaleia); b) potreba za čašću, prestižom ili slavom (doxa); c) želja za blagostanjem koju ona donosi (ophelia, kerdos).

Ali, Tukidid često upošljava termin „strah“ naizmjenično sa izrazima „bezbjednost“ i „sigurnost“, pošto se želja za bezbjednošću manifestuje kao strah od gubitka ove vrijednosti. Ovi impulsi („tri najjača motiva“) su prvenstveno pokretači svijeta politike i javljaju se iznova i iznova, u govorima ličnosti i riječima priповjedača.

Tako u Pogrebnom govoru Tukidid čini da Perikle kaže da u održavanju zakona i reda „strah je naš glavni čuvar“. U njegovom pregledu pljačke grada Myklanusa, Tukidid iznosi mračnu sliku „negativne politike“. „Tračanska rasa, kao najkrvavija među varvarima, takvi čak i više kada se nema čega plašiti, ubijaju sve živo u gradu, djecu, starce, čak i životinje (...) Nije bilo razloga za strah. Hrabrost nije zaodenula ovu brutalnost“. (4) S druge strane, govoreći o uzroku rata, Tukidid sam kaže da je strah Spartanaca bio glavni faktor. „Smatram da je stvarni razlog bio onaj koji je

formalno bio najviše van vidokruga. Rast moći Atinjana, i uzbuna koju je ovo izazvalo u Lacedaemonu, učinili su rat neizbjježnim.

(5) Sva tri motiva zajedno se pominju od strane atinskih izaslanika u Sparti prije rata. Između tri snažna impulsa, strah je najjači. „I priroda stvari nas je natjerala da unapredimo našu imperiju do njenih sadašnjih visina; strah je naš glavni motiv, premda za njim slijedi čast i interes“.

(6) Tukididova teorija ne ide dalje od tvrdnje o važnosti ovih nagona. On ih jednostavno uzima kao date i neumanjive. On nam jednostavno kaže da su to *impulsi* kojih je svako svjestan kao glavnih odrednica političkog ponašanja.

HIJERARHIJA

Pitanje koje se nameće jeste šta je sa hijerarhijom između straha, časti i interesa? Da li je jedno moćnije od drugog? U slučaju sukoba, ko pobjeđuje? Tukidid daje dvije hijerarhije: iracionalno ustrojavanje i racionalno ustrojavanje.

Prema Tukididu, racionalno ustrojavanje i racionalna politika je umjereni poredak sa ograničenim ciljevima i zasnovan je na pažljivom proračunu ravnoteže snaga; diktat je razuma da moć i posvećenost treba da se drže u ravnoteži. Ali, samo racionalna hijerarhija obećava satisfakciju. Razum, dar kojim se proračunava i promišlja, govori nam da samoočuvanje i bezbjednost nužno dolaze prije uživanja u bogatstvu i časti.

Ako bezbjednost nije osigurana, tražiti veće bogatstvo i slavu je srljanje koje vodi do osjećenja svih glavnih nagona. Za državu, Tukidid savjetuje, nikada nije racionalno da žrtvuje bezbjednost mogućoj slavi. Doba nestabilnosti i, naročito nasilnog sukoba – doba rata – uništavaju razum i dozvoljavaju prirodnoj hijerarhiji da se potvrди. Prema tome, osvajački rat je najočigledniji

način za korišćenje sile za izgradnju političke moći i instaliranje kao sredstva političkog pokoravanja.

KONTROLA

Na kraju ovoga izlaganja moramo se vratiti ponovo Nikolu Makijaveliju, koji je predlagao tri umirujuće sile za sve, kako ih je on nazivao, đavolske porive.

Prvo, dobru religiju; drugo, dobre institucije i treće, mir. Sve njih otkrio je u vladavini drugog rimskog kralja Numa Pompiliusa. Vjerovao je da je Numa Pompilius uveo dobre institucije i dobre manire – političku kulturu u smislu moderne političke teorije – kao glavni preduslov dobrog i stabilnog poretka. Dva citata čine se veoma važnim. Prvi se tiče religije i dobrih institucija. „Numa, uvidjevši da su ljudi svirepi i želeći da ih svede na građansku poslušnost pomoću mira, okrenuo se religiji kao najneophodnijem instrumentu za održavanje civilne države.“

Zaključak je da je religija koju je Numa uveo bila među prvenstvenim uzrocima uspjeha Rima, jer je sadržavala dobre institucije; „dobre institucije dovode do dobre sreće a iz dobre sreće proističu srećni rezultati poduhvata“.

Drugi se u vezi uloge mira oslanja na Plutarhove Živote. „U Rimu postoji Janusov hram, koji ima dvoja vrata, koja se zovu kapije rata. U vrijeme rata držali su hram otvorenim, da bi ga zatvarali kad dođe mir. U numberovoj vladavini nije bio otvoren ni jedan dan, ali je ostao neprekidno zatvoren četrdeset tri godine“.

BEZBJEDNOST

Tomas Hobs, koji je preveo Tukidida, smatra da je odnos između zaštite i poslušnosti ključna tačka teorije države. Bezbjednost postoji samo u državi. Polazna tačka Hobsove

konstrukcije je strah od prirodnog stanja; cilj je bezbjednost civilizovanog, plemenitog stanja. U civilizovanom, plemenitom stanju svi građani su bezbjedni u svom fizičkom postojanju; tamo vladaju mir, bezbjednost i red. Hobs je ovaj aksiom postavio na kraju Levantijana kao stvarnu svrhu svoje filozofije države.

Jedan od osnovnih prioriteta zajedničkog življenja u društvenim zajednicama od prvih do današnjih savremenih modernih država je bezbjednost. Društveni odnos je zasnovan na interesima kojih je mnogo a na prvom mjestu je sigurno bezbjednost svakog pojedinca i građanina.

PRAVAC

Da bismo razumjeli aktuelna dešavanja u Republici Srpskoj, udare, udarce i udarače, neophodno je da spoznamo genezu društvenih odnosa, ustrojstvo društvene zajednice i njenih glavnih poluga. Svakako, najznačajniji segment jednog društva i države je vlast, vladalac i vladanje. Možda se sa ovom konstatacijom mnogi neće složiti ali je vlast nesumnjivo „gospodar i dobra i zla“.

Svjedoci smo kroz istoriju da se više prošlost pamti u određenom vremenu i periodu po vladaru nego po svima ostalima koji su živjeli u tom razdoblju i bili aktivni činioци toga perioda. Uostalom, da vlast i vladaoci nisu značajni, ne bi stalno bili na udarima kako domaćih, unutrašnjih, tako i spoljnih faktora.

Kaže se da je „svako gospodar svoje sudbine“, ali je nesumnjivo da vladaoci i vladari odlučuju o sudbinama miliona građana svojih država a lideri i gospodari velikih svjetskih sila odlučuju ne samo o sudbinama svojih već i o životima građana drugih država. Događaji koje ćemo analizirati potvrđiće sve navedeno u uvodnom dijelu.

PRVI DIO

Moždaje za ozbiljnu analizu neumjesno krenuti sa tračevima i tabloidima, ali s obzirom na njihov uticaj na svakodnevni život u Republici Srpskoj, BiH i regionu, smatramo da je opravdana upravo ta i takva elaboracija tračeva i tabloida.

Nabrojati sve negativne primjere kvazinovinarstva, negativnog novinarstva, imitacije novinarstva ili kako to uopšte nazvati, gotovo je nemoguće, jer to ne da ne može da stane u jednu knjigu nego ni u milione tomova knjiga. Izdvojićemo zato samo segmente koji su sami za sebe dovoljni da objasne ovu pojavu. Studenti novinarstva „uče“ da je ono podijeljeno na informativno ili faktografsko, analitičko i publicističko. Takođe se zna da postoje četiri vrste medija: novine, radio, televizija i internet izdanja. Međutim, stvarnost je nešto sasvim drugo.

Interesantno je pogledati realnost i stvarni novinarski žanr u novinama koje se nazivaju različitim imenima pa i onim za koje se kaže da su „tabloidi“ a čija se tematika ili koncepcija kreće u rasponu „od trača do istine“. Mnogo je tabloida, bulevarske ili žu-

te štampe. Za njihovo pisanje se vezuje fabrikovanje tračeva svih mogućih vrsta, sa različitim, vrlo često političkim ciljevima i mnogo toga drugog.

TRAČ

Klinički psiholog Mladen Marković tvrdi da tablodi nisu neophodni da bi se neko bavio tračevima. „Svi se bavimo tračevima, istina u različitoj mjeri“, kaže on i dodaje da intenzitet bavljenja tračem zavisi, prije svega, od stepena samosvijesti jednog društva. „On je povezan sa vrijednostima jednog društva. Kod nas nema nikakvih društvenih vrijednosti, pa se ljudi bave tračevima. U društvima u kojima je viši nivo moralnih, spoznajnih i estetskih vrijednosti tračeva je manje“, objašnjava Marković.

Trač kao širenje neistine, glasina i osobina ljudi i detaljima iz njihovog života nije opasan ukoliko ostaje bezazlen, pa je kao takav svojevrstan vid razonode. Bez obzira na to da li je opasan ili ne, njemu pribjegavaju, smatra dalje Marković, ljudi koji nemaju dovoljno samopouzdanja i koji nisu osmislili svoj život. Mnogi se slažu da je ljudima lakše pozabaviti se tuđim životima nego rješavati sopstvene probleme.

Kao mjesto u kojem nastaje trač locirana je kafana. U kafani ljudi uglavnom čašicom razgovora ubijaju vrijeme. Zapravo, psiholog Marković trač doživljava kao svojevrsnu igru, koja se igra svakodnevno. „Trač je udica koja se baci. Onaj na koga se ona odnosi, određuje šta će biti dalje sa tom igrom. Ako se upeca onda igra tek počinje. Ako prozri cilj igre, onda se igra paralizira. Onaj ko razumije smisao igre, neće reagovati na bačenu udicu. Negiranje, neprihvatanje igre je najbolji metod da se izbjegne beskorisno trošenje energije“, savjetuje Marković kako se odbraniti od trača.

Trač može imati i određeni cilj, a ne samo trošenje viška slobodnog vremena. To se najbolje vidi u pojavi trača u medijima.

Psiholog Marković tvrdi da je cilj trača u medijima da se umanji vrijednost osobe koja je predmet trača. Tračaju se osobe koje nešto imaju, beznačajne osobe nisu predmet trača.

Predmet trača mogu biti kvalitetne osobe izuzetnih vrijednosti, zato što ugrožavaju manje sposobne ljude, kako bi se smanjila njihova vrijednost. Trač je uvod u igru, najprije se jedna vijest širi, i u zavisnosti od igre, može se pretvoriti u aferu, pojašnjava Marković. On takođe ukazuje na momenat kada trač može postati opasan, jer vodi do igara različite zločudnosti. One mogu biti igre na život i smrt kada se radi o višim ciljevima. Ta igra može završiti tragično.

TABLOID

Sami vlasnici tabloida, govoreći o svojim „pisanijama“ koje su sve samo nisu novinarstvo, kažu da oni „rade samo ono što narod on njih traži“. Ne bi se reklo da je to neki opravdan izgovor, jer narod je „tražio i da se razapne i Isus Hristos.“

Stručno psihološko objašnjenje kaže da može biti istina da ljudi traže takve sadržaje koje nude tabloidi i zato ih i kupuju ali osnovni interes samih tabloida i njihovog izlaženja je zarada, jer oni žive od toga. Teoretičar masovnih komunikacija Lorend Lorimer tvrdi da „tabloidi ove preferencije bukvalno prevode u broj čitalaca i gledalaca, tj. krivulje oglasa i profita. Što god te cifre podiže, tvrdi on, to je ono što publika želi. Ova grupa spremna je da senzacionalizuje, ističe bizarnosti, da zadire u privatnosti preko normalne granice i da radi na rubu zakona kako bi došla do dobre priče. Takvi teže da zaštite naizgled nezajažljive apetite publike za pojedinostima iz života drugih, bogatih, slavnih, moćnih i pogodenih tragedijama“.

Riječ je o zadovoljavanju potreba nesavršenih ljudskih priroda. Čim neko ima potrebu, pojavi se istovremeno neko ko će

im te potrebe zadovoljiti, objašnjava potrebu za tračevima Marković.

ODGOVORNOST

Pitanje je gdje postaviti granicu između istine i trača u novinama takvih vrsta. I gdje je tu odgovornost pisaca javne riječi? To su pitanja na koja je teško dati odgovor. Još se Maks Weber u „Politici kao pozivu“ pitao „u kojoj su mjeri političari i novinari spremni preuzeti odgovornost za posljedice svoga djelovanja“.

U svakom slučaju, vrijedna je divljenja sposobnost čitalaca, u čije se ime sve to navodno radi, da proguta dozu degutantnosti koju im nudi ili je nudio neko, kao što je politički tabloid „Prst“ i drugi slični njemu.

„Prst“ je tokom izlaženja širio mržnju svake vrste, od nacionalne preko seksualne, pri tome ne poštujući ni činjenice, a ni čitaoca. O privatnom i intimnom životu i da ne govorimo. Protiv vlasnika je pred sudovima Republike Srpske pokrenuto na desetine privatnih tužbi zbog klevete. Tako je bivši gradonačelnik Banjaluke Predrag Radić sam podnio devet tužbi. Iz sudova su dolazili odgovori da tuženom nije moguće uručiti poziv, zbog toga što mu je adresa nepoznata i sve se završavalo na tome.

Mnogi bivši čitaoci ovog tabloida su govorili da mu „ne vjeruju niti jednu riječ“ zato što izokreće činjenice. Ono što neko kaže izvorno, kod njih je bilo drugačije preneseno i do te mjere izokrenuto da je teško bilo povjerovati da to uopšte neko čini.

Međunarodni novinarski savez je još 1954. godine u Bordou usvojio profesionalna načela, a jedno od njih se odnosi upravo na poštivanje privatnog i intimnog života. Novinarski kodeks takođe obavezuje novinare na objektivno i fer pisanje, ali novinarska udruženja i Vijeće za štampu nemaju mehanizme za sankcionisanje uvredljivog i neistinitog pisanja, tako da je

nekada „Prst“, a sada dugi slični njemu, mogao i može da radi šta nalogodavci traže.

Može se postaviti pitanje ko čita novine koje se nazivaju tabloidi. Psiholog Mladen Marković kaže da „tabloide čita prost svijet“.

„Život takvih ljudi odvija se mehanički. Takvi ljudi su sve pohlepniji. Ali ne smije se preći preko činjenice da prost svijet može biti i na visokim položajima. To su ljudi čija sreća zavisi od drugih. U svakom slučaju, to su ljudi sa manjim nivoom po-stojanja“, smatra Marković.

Takve ljude treba ostaviti u njihovom svijetu trača, ali mnogi se pitaju šta onda kada ti tračevi postanu opasni. „Izvjesno je da se trač ne može lako suzbiti ali isto tako ne može se očekivati da se ljudi promijene. Najbolji recept protiv trača je ignorisanje“, poručuje Marković.

PUTOKAZ

Teško je u šumi sa bezbroj drveća naći ono pravo. Traganje za istinom uopšte nije lagan ni lagodan angažman. Naći u mnoštvu stabala ono pravo ili naći istinu pored mnogo obmana, tračeva i podmetanja, nije jednostavno. Politički i medijski prostor Republike Srpske opterećen je raznoraznim podmetanjima, splet-karenjima i izložen kako vanjskim tako i unutrašnjim raznim oblicima specijalnog rata.

Nisu samo tračevi, tabloidi, podmetanja i spletkarenja ono po čemu je uočljiva i na prvi pogled prepoznatljiva Republika Srpska i BiH, iako tako u mnogo slučajeva izgleda. Suština je dosta drugačija.

Možda bi najrealnija dijagnoza postdejtonskog perioda Republike Srpske, BiH i regionala bila: da je to nastavak oružanog rata

i sukoba (koji je zaustavljen u Dejtonu) u miru, mirnodopskim sredstvima, koja uopšte nisu bezazlena. Sukobljene strane, Srbi, Hrvati, Bošnjaci (Muslimani) i međunarodna zajednica (određene strukture međunarodne zajednice) nisu odustale od svojih ratnih ciljeva, razlika je jedino što borbu nastavljaju mirnodopskim sredstvima.

Osnovni predmet spora je Dejtonski mirovni sporazum. Srbi i dio međunarodne zajednice na čelu sa Rusijom za njegovu su dosljednu primjenu a Bošnjaci i određene strukture međunarodne zajednice predvođene Turskom i SAD-om su za njegovu promjenu. Srbi su za slovo Dejtona a Bošnjaci za njegov duh. Republika Srpska želi decentralizovanu BiH a Bošnjaci centralizovanu i unitarnu. Ti različiti i suprotstavljeni stavovi i interesi su i doveli do sukoba i rata. Baviti se tim pitanjem od Dejtona do danas izgleda kao paljenje vatre pored baruta.

Svakodnevni život i dešavanja u Republici Srpskoj i BiH nisu ni približno slična svakodnevnicama drugih demokratskih država. Naredni sadržaji će potvrditi da se ovdje bukvalno svaki dan postavljaju suštinska statusna pitanja a ne kao u svim normalnim državama, ekonombska i pitanja kojima se poboljšava status i bolji život građana.

PROBLEMI

Član švajcarskog parlamenta i Vijeća Evrope Andreas Gros izjavio je (2.3.2010) da je BiH danas najveći problem Evrope, koga ona nije u potpunosti svjesna. Gros je rekao da se BiH suočava s problemima s kojima je suočeno svako društvo, ali je situacija u BiH zbog istorijskih i drugih događanja malo teža. „Mora se naći načina da u BiH ostanu različitosti koje postoje u zemlji, ali da se te različitosti integriraju bez podjela i stoga se mora naći zajednički jezik“. On je naveo da je prioritet broj jedan dobar izborni zakon

koji ide u integraciju, a ne podjelu zemlje. Treba raditi na tome da se poveća moć građana u BiH da participiraju u donošenju odluka, da izraze svoje želje i da se radi na toj integraciji, jer je sve drugo podjela, istakao je Gros.

Srpski sabor „Dveri“ su svojim projektom „Pokret za život“, koji su promovisali 2. marta 2010. godine, ukazali na problem sa kojim je suočena srpska porodica. Prema riječima člana Upravnog odbora Radovana Tvrdišića, „srpska porodica vodi odlučujuću borbu za opstanak, godišnje više desetina hiljada Srba umire nego što ih se rodi, a bude obavljeno više stotina hiljada abortusa. Imamo ozbiljno i alarmantno stanje kada je riječ o trendu biološkog nestajanja srpskog naroda“, saopštile su „Dveri“.

Uzroci zašto se mladi sve teže odlučuju za brak nisu samo ekonomski prirode, kako se često navodi, već i društvo koje kaže da je dobro biti individualista i gledati samo svoj interes, a ne razmišljati o problemima zajednice.

Ova dva primjera potvrđuju prirodu odnosa u BiH posmatranu iz dva različita ugla. Švajcarca Grosa zanima multietnička BiH i on postavlja izborni zakon kao glavni problem koji treba da obezbijedi tu cjelovitost, dok srpske „Dveri“ zanima natalitet odnosno srpska porodica kao osnovna celija svakoga društva koja je ugrožena pa samim tim i biološki opstanak srpskog naroda u cjelini.

MEDIJSKI PRITISCI

Izvještaj OSCE-a o medijima u BiH, objavljen pred samo zasjedanje Savjeta za implementaciju mira u Sarajevu (2.3.2010) i sa veoma preciznim detektovanjem ključnih problema u bosansko-hercegovačkoj medijskoj zajednici, predstavlja najvredniji dokument koji je jedna međunarodna organizacija objavila u poslednjih nekoliko godina o stanju u bh. medijima, prenosi sarajevska štam-

pa. Novinarski precizno i jasno, bez diplomatskih jezičkih akroba-cija, što ciljano ništa ne govore i nikoga ne obavezuju, pojave i odluke u vezi sa novinarima i medijima sa bolnim refleksijama na cijelu medijsku zajednicu, OSCE naziva pravim imenom – političkim pritiscima.

Tim je imenovanjem OSCE-ov analitičar odvojio uzroke rušenja profesionalnih standarda od posljedica moralnog sunovrata novinara i kolumnista; precizno je razlučio različite oblike medijskog linča od strane stvarnih motiva takvog novinarskog pristupa. Ukratko, prošlo je suviše dugo vremena kako su međunarodne organizacije, sa posebnim uticajem i odgovornošću za zbijanja u BiH (OHR, EK, VE, OSCE, USAID...) prestale ozbiljno uticati na zaštitu slobode informisanja, što se pokazalo pogubnim za siromašno medijsko tržište i nejake medijske organizacije i institucije. Zbog toga se OSCE-ov izvještaj i doima kao posljednja šansa za vraćanje mrtve slobode, odgovornosti i kredibilnosti u svakodnevnu novinarsku praksu, prenosi sarajevska štampa komentar na ovaj OSCE-ov izvještaj izvjesne Borke Rudić.

Politička uplitanja u rad medija, te politički pritisci na novinare i regulatore u samom su, dakle, vrhu uzroka rušenja slobode izražavanja. U rečenom izvještaju navedeni su, uz ovu ocjenu, i konkretni primjeri: smjena Duške Jurišić i Mehmeta Agovića, politička odbrana kazne što ju je RAK odredio RTV Republike Srpske zbog nezakonitog otpočinjanja digitalizacije, pokušaji stavljanja RAK-a kao nezavisnog regulatora pod kontrolu državne izvršne vlasti itd.

OSCE-ov analitičar je na indirektan način stavio van snage pokušaje različitih političko-vjerskih i akademskih lobija, okupljenih oko medija Milorada Dodika i Fahrudina Radoničića, da se urušavanje medijskih sloboda u BiH objasni sukobom medija unutar sarajevske kotline ili preko utvrđenih entitetskih crta...

Sasvim dovoljno a i previše da se shvati suština tzv. analize Borke Rudić. Neko ko je daleko i ko nije u BiH, čitajući ovo, baš bi se zgrozio navodnom ugroženom medijskom slobodom u BiH. Sve je netačno i zamjena teza. Šta uopšte znači novinarska sloboda? Novinarska sloboda nije medijska anarhija i pravo da svako piše šta mu je volja. Medijska sloboda podrazumijeva na prvom mjestu profesionalizam i visok stepen odgovornosti za javno napisanu i saopštenu novinarsku informaciju. Svaki medij odgovoran je svome vlasniku i osnivaču a kvalitet njegovog informisanja potvrđuju čitaoci, slušaoci i gledaoci. Da li je jedan medij dobar ili ne određuju brojke onih koji kupuju te informacije a to su građani. Pravo je svakoga vlasnika medija da smijeni i postavi, u skladu za pozitivnim zakonskim propisima, direktora i urednika svoga medija. Mediji za svoj rad odgovaraju svome vlasniku a njegova čitanost, slušanost ili gledanost potvrđuje njegove kvalitete.

O apsurdnosti ovoga teksta a i uopšte odnosa u BiH govori i činjenica da se spominje Regulatorna agencija za medije koju su formirali i kontrolisu stranci i u kojoj „direktoruje“ direktor kome je mandat istekao prije više godina i gdje se to ne vidi kao problem. Medijska sloboda nije anarhija niti pravo svakoga da piše šta hoće i kako hoće, već na prvome mjestu odgovornost koje još ni izbliza u BiH nema kao što je ima u demokratskim državama.

Cijeli tekst je potvrda udara kojima je izložen prostor ne samo Republike Srpske već i BiH.

TURSKO LOBIRANJE

„Mir u kući, mir u svijetu“, govorio je politički, ekonomski i kulturni reformator Turske Mustafa Kemal Ataturk. Misao je to vodilja svih turskih vlada u posljednjih gotovo devet desetljeća. Zbog svojih istorijskih veza sa Zapadnim Balkanom, Ankara

je nedavno odlučila pokrenuti proces pomirenja u koji želi ravnopravno uključiti sve strane u BiH i u regiji.

Da je inicijativa turske vlade dobro prihvaćena svjedoče sastanci turskih, hrvatskih, srbijanskih i bh. Političara, održanih u posljednjih nekoliko mjeseci (početak 2010). SAD i Evropska unija pokušale su prije toga poboljšati krhkou državnu strukturu BiH kroz tzv. „Butmirski proces“, a napor da se pomire različiti stavovi koji imaju strane u BiH pa i regiji nastavljaju se dalje bez velike medijske pompe. Turska se nakon propasti „Butmira“ odlučila aktivnije uključiti u medijaciju, svjesna možda kako se stvari u BiH nikada u dosadašnjoj istoriji nisu rješavale iznutra, nego uvijek izvana.

Turski ministar inostranih poslova Ahmet Davutoglu najprije je organizovao sastanak bh. i srbijanskog šefa diplomatiјe Svena Alkalaja i Vuka Jeremića, na kojem su uspostavljene bilateralne veze dviju država i postavljen ambasador BiH u Beogradu. Usljedili su razgovori i sa bh. i hrvatskim zvaničnicima. Sve to dio je „akcionog plana“ turske vlade kako bi se izbjegao kolaps procesa jačanja BiH kao države. Svjesna kako u ovome ne može ostati sama, Ankara u ovaj novi proces želi uključiti i Brisel, Vašington i Moskvu, planirajući organizovanje sastanaka ministara inostranih poslova Srbije, Hrvatske i BiH u tim prestonicama.

Akcijski plan Turske za BiH uključuje trojako djelovanje i to u Ujedinjenim nacijama, gdje su Turska i BiH nestalne članice Vijeća bezbjednosti (2010), potom u Vijeću Evrope, te u NATO-u. Pri tome Turska želi uključiti sve zemlje regije, uključujući i Bugarsku, Rumuniju i Sloveniju, koje će biti svojevrsni „portparoli BiH“ pri NATO-u i EU.

Aktivne konsultacije kroz diplomatske kanale vodile bi se između Turske, Srbije, Hrvatske i BiH. Prvi koraci koji Ankara želi postići je uključivanje BiH u Akcijski plan za članstvo u NATO-u te liberalizacija viznog režima, kojem nažalost i sama podliježe.

Kako bi se sve ovo osiguralo, neophodan je i snažniji angažman predstavnika političkih stranaka u našoj zemlji (misli se na BiH), jer su posljednja politička prepucavanja i podjele između Bošnjaka, Srba i Hrvata u BiH gotovo pa potpuno zaustavile tranziciju naše zemlje od Dejtona i supervizije međunarodne zajednice prema Briselu i potpuno funkcionalnoj i nezavisnoj državi.

Ovdje je sve više nego jasno. Svaki komentar je nepotreban i suvišan. Kakve veze ima Turska sa BiH i sa Evropskom unijom? Nikakve, a ima ovakav angažman čiji smo svjedoci. Ko joj je to pravo dao, koji je to međunarodni akt, koja rezolucija? To je ne žestok udar na Republiku Srpsku već jako opasan udarac i udarci za njeno rušenje i destabilizaciju. To je pokušaj promjene Dejtonskog sporazuma i pravljenje unitarne i centralizovane države u kojoj će dominirati Bošnjaci (Muslimani).

GANIĆ

Ministarstvo pravde BiH uputilo je zahtjev (3.3.2010) Republici Srbiji da bh. pravosuđu ustupi predmet za ratni zločin u Dobrovoljačkoj ulici u Sarajevu, zbog koga je 1. marta 2010. godine u Londonu uhapšen član ratnog Predsjedništva BiH, Ejup Ganić.

„Službeno je potvrđeno od Interpola iz Londona da ne postoji nikakva potjernica za Ganićem, niti za bilo kim od 19 osoba za koje je Srbija ranije raspisala potjernicu u slučaju Dobrovoljačka. Ganić je uhapšen na osnovu ekstradikcijskog zahtjeva Srbije prema Velikoj Britaniji i odlukom tamošnjeg suda biće zadržan do 29. marta radi administrativnog saslušanja“, rekao je ministar pravde BiH Bariša Čolak.

Istakao je da to znači da su sada na potezu vlasti BiH, kao što su na potezu i vlasti Srbije.

Portparol Tužilaštva BiH, Boris Grubješić, potvrdio je da je Ministarstvu pravde BiH upućen zahtjev za Ganićevo izručenje.

Iz Tužilaštva BiH je, takođe, saopšteno da će u najkraćem roku biti upućen zahtjev Velikoj Britaniji za ekstradiciju Ejupa Ganića.

„Iz našeg ministarstva otići će novi zahtjev za ustupanje krivičnog progona prema Ministarstvu pravde Srbije. Putem interpola BiH uputićemo nadležnom sudu u Londonu ugovor koji smo krajem prošle nedjelje potpisali sa Srbijom, u kome jasno stoji da je u slučajevima krivičnih djela protiv čovječnosti i humanitarnog prava mjerodavno državljanstvo ili prebivalište. To je sve što možemo učiniti“, naglasio je Čolak.

Grubješić je kazao da je Tužilaštvo BiH u oktobru 2006. godine pokrenulo istragu u slučaju „Dobrovoljačka“, odnosno o napadu na vojnike Jugoslovenske narodne armije.

„Nalog o istrazi potписан je krajem 2006. godine, Tužilaštvo radi na tome i ova istraga je u završnoj fazi. Radi se o istrazi protiv više osoba i ne možemo reći o kome se radi“, dodao je Grubješić.

Iz Tužilaštva BiH je saopšteno da su postupci u kojima pravosudni organi Srbije raspisuju potjernice za bh. državljanima kontraproduktivni i samo štete istragama koje se vode.

ŠPANSKA INICIJATIVA

Španija, koja predsjedava Evropskom unijom, želi da uz podršku SAD početkom aprila organizuje susret političkih lidera iz BiH, na kome bi se razmatrale manje ustavne korekcije. Španija prema pouzdanim informacijama snažno želi da u vrijeme svoga predsjedavanja „pogura stvari u BiH s mrtve tačke“.

Uz najvjерovatniju podršku i kontrolu visokog vladinog funkcionera iz Madrida, planirano je održavanje sastanka političke sedmorce iz BiH, čelnika dva HDZ-a Dragana Čovića i Bože Ljubića, SDA Sulejmana Tihića, SBiH Harisa Silajdžića, SNSD-a Milorada Dodika i PDP-a Mladena Ivanića. Planirano je

da podršku ovim pregovorima pruži i administracija SAD koja je bila uključena u srećom propali butmirski paket, pišu hrvatski mediji u Mostaru.

Organizatori okupljanja u BiH će kao glavnu temu postaviti pokušaj sprovođenja odluke Suda u Strazburu koja podrazumijeva ispravljanje diskriminacije prema manjinama da se mogu kandidovati na izborima za Predsjedništvo BiH.

Evidentno je već na prvi pogled da strance ne zanima život običnog čovjeka (iako su im pura usta ljudskih prava), ekonomija i nova radna mjesta, već samo Ustav i njegove promjene, koje po pravilu znače prenos nadležnosti sa entiteta na BiH.

APSURD

Predsjednik Vijeća okružnog suda u Doboju Vojko Prešić pročitala je rješenje u kome se navodi da je Rajko Savić iz Doboja oslobođen optužbe zbog ubistva potpredsjednika Skupštine opštine Doboј i predsjednika OO SDS Doboј, Branislava Garića, 26. aprila 2009. godine, jer je u vrijeme ubistva, po obrazloženju suda, bio neuračunljiv.

Prema navodima optužnice, Savić je u prostorijama OO SDS u Vidovdanskoj ulici u Doboju sa udaljenosti od metar i po ispalio u Garića pet metaka kalibra devet milimetara iz pištolja „bereta“.

Sud je prihvatio nalaze tima vještaka, neuropsihijatara iz Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla i neuropsihijatra Šefika Hedžića, koji su potvrdili da je Savić, koji godinama boluje od epilepsije, u vrijeme ubistva bio u sumračnom stanju, odnosno neuračunljiv.

Srpska demokratska stranka je saopštila (4.3.2010) da je oslobođanje Rajka Savića potvrdilo ranije upozoravanje SDS-a da

je riječ o politički osmišljenom ubistvu čiji su inspiratori omogućili da se osloboди ubica. U SDS-u pitaju Okružni sud u Doboju kako to da se ubica, koji je navodno neuračunljiv, pusti na slobodu, a ne uputi na liječenje.

BAJKA

Predsjednik DS Dragan Čavić je na nesvakidašnji i neuobičajen način iznio niz kritika na račun aktuelne vlasti. On je novinarima ispričao „bajku“, ironično nabrajajući nerealizovane projekte Vlade RS.

„Prekooceanski let sam završio slijetanjem na aerodrom u Trebinju, odakle sam se automobilom uputio ka Banjaluci. Prvo iznenađenje sam doživio u Gacku, kada sam ugledao ogromnu termoelektranu na kojoj je pisalo ‘Čez’. Poslije ovoga šoka, oduševio sam se kada sam prošao kroz svjetski uređen tunel ‘Čemerno’, posebno kada sam ugledao postrojenja hidroelektrane ‘Buk Bijela’, pa me ogroman broj malih hidrocentrala na Drini nije uopšte iznenadio.

Kada sam došao u Bijeljinu ponuđeno mi je da jednim od aviona ‘Skaj Srpske’ odletim za Banjaluku, ali sam odlučio da nastavim novoizgrađenim autoputem Bijeljina-Banjaluka. Sljedeće iznenađenje sam doživio u Modrići, kada je pored mene japanskom brzinom protutnjao voz na kojem je ogromnim slovima pisalo ‘Dženeral elektrik’, a potom uzdizali dimnjaci termoelektrane u Stanarima, vrijedne 500 miliona evra. Kada sam došao u Banjaluku, saznao sam da će u velelepnoj dvorani, koja prima hiljadu ljudi, te večeri biti održan koncert Londonske filharmonije. Zamislite kako sam se osjećao kada su mi rekli da, umjesto na koncert, mogu da odem na moderni fudbalski stadion od 50.000 sjedećih mjesta i gledam utakmicu Borac-Čelzi.

Ko god želi, može da prođe tim putem i uvjeri se sopstvenim očima u ovo što sam ispričao”, završio je svoju bajku Čavić.

Draganu Čaviću se u kritikama aktuelne Vlade RS priključio predsjedavajući Vijeća naroda Republike Srpske Dževad Osmančević. Govoreći o poražavajućem stanju kada je u pitanju pravo na ravnopravno zapošljavanje građana nesrpske nacionalnosti i to u onim institucijama u kojima je zakon bio izričit, on kaže: „Sama činjenica da mi, od 38 entetskih direkcija i instituta, nemamo na čelu nijednog Bošnjaka ili Hrvata, samo za sebe govori. Ako imamo institucije, u kojima poput Poreske uprave RS, od preko 800 zaposlenih radi samo šest Bošnjaka i Hrvata, onda najbolje govori kako se primjenjuje princip ravnopravnosti. Ako u čitavom setu institucija koje bi trebalo da raspravljaju o pitanjima položaja konstitutivnih naroda, poput Sekretarijata za vjere Vlade RS-a, nema ni jednog Hrvata i Bošnjaka, o čemu mi onda govorimo.

Dakle, u Vijeću naroda moraju se otvoriti sva ta pitanja. Prihvatići tezu da je slična situacija i u Federaciji BiH ne želimo, jer nećemo da funkcionišemo na takvom principu. Ja mislim da će vrijeme pokazati da oni koji su špekulirali s neprimjenjivanjem tih zakona nisu bili u pravu.“

OPTUŽBE

Tužilaštvo BiH do sada nije pokrenulo ni jednu istragu protiv srpskih zvaničnika, bivših članova Vrhovnog savjeta odbrane Jugoslavije, koji su za vrijeme agresije na BiH bili vojni i politički pokrovitelji zločina koje su srpske snage počinile u našoj zemlji. Ovako 5. marta pišu sarajevski mediji i naglašavaju da Tužilaštvo BiH nije vodilo ove istrage, jer je te predmete za udruženi zločinački poduhvat vodio Haški tribunal.

Zapisnik sa sastanka VSO SR Jugoslavije, održan 25. avgusta 1995. godine u Dobanovcima kod Beograda, krunski je dokaz o udruženom zločinačkom poduhvatu Srbije i Republike Srpske, koji je u BiH skrivio smrt hiljade nesrba.

Sastanku su, kako je poznato, prisustvovali najviši predstavnici Savezne Republike Jugoslavije i Srbije, sa Zoranom Lilićem i Slobodanom Miloševićem na čelu, zatim Republike Srpske s Radovanom Karadžićem na čelu, i delegacija SPC-a koju su činili patrijarh Pavle i episkop Irinej Bulović.

Ovaj tekst govori o tzv. slobodnom novinarstvu o kojem navodno, prema sarajevskim medijima, u svom izvještaju analizu radi i OSCE. Koliko sve nije slobodno već baš naprotiv, bošnjački dirigovano, govori ovaj „pamflet“ koji preispituje istrage i tužbe Tužilaštva BiH protiv funkcionera bivše SR Jugoslavije u periodu nakon hapšenja ratnog člana Predsjedništva BiH Ejupa Ganića. Je li moguća, a svi znamo da nije, koincidencija da se ovaj tekst pojavi baš u trenutku kada je Ejup Ganić uhapšen po tužbi pravosuđa Srbije?

Ministarstvo pravosuđa BiH i Tužilaštvo BiH ponašaju se u najmanju ruku kao branioci i zaštitnici Ganića a ne kao čuvari pravde uz striktno poštivanje ustava i zakona.

Tužilaštvo BiH, kao i Ministarstvo pravde BiH, zajednički su a ne državni organi, što je ogromna razlika. Kada se kaže zajednički to znači da su organi Republike Srpske i FBiH a ne neke imaginare BiH. Ako su zajednički onda zastupaju i zajedničke interese a ne kao u ovom slučaju samo interes Bošnjaka i Federacije BiH.

Ovim apsurdima treba dodati i izjavu bivšeg visokog predstavnika iz BiH Pediya Ešdauna, koji kaže da je snažno angažovan u lobiranju za oslobođanje Ejupa Ganića i koji smatra „da najmanje što Ganić treba da dobije je izvinjenje britanske vlade zbog tretmana koji je dobio“.

KORUPCIJA

Među najozbiljnijim problemima s kojima se BiH suočava, korupcija je na drugom mjestu, odmah iza nezaposlenosti, i prisutna je u svim segmentima društva, rezultat je istraživanja „Transparensi internešenela“. Kao i u prethodnim istraživanjima, pokazalo se da građani smatraju kako je korupcija najprisutnija u procesu privatizacije i političkim strankama, dok je na trećem mjestu kantonalna uprava.

Za razliku od prethodna dva kvartala, građani su ovaj put bili spremniji govoriti o korupciji unutar političkih stranaka, gdje je SNSD izdvojen kao najkorumpiraniji, dok je na drugom mjestu SBiH.

U ovom segmentu istraživanja građani su imali priliku izjasniti se i o radu zakonodavne vlasti na području borbe protiv korupcije, koji je od velike većine ispitanika ocijenjen neuspješnim. Kao osnovne probleme u borbi s korupcijom najviše građana (34 posto) ističe neprovođenje zakona i njihovu neefikasnost (25,5 posto). Prema rezultatima istraživanja, građani su izrazili nezadovoljstvo kako radom zakonodavne tako i izvršne vlasti na području borbe protiv korupcije. Negativno je ocijenjen i rad službi za reviziju, kao i transparentnost investicijsko-razvojnih banaka, saopštio je Transparensi internešenel.

Najkorumpiraniji su ljekari i medicinsko osoblje, zatim policajci i carinici. Kada je riječ o iznosima mita, najmanji prosječni iznos dat je policajcima (45 KM). Umjesto ranijeg mita koji je najviše davat univerzitetskim profesorima, sada je najveći iznos onaj koji se daje ljekarima i medicinskom osoblju (320 KM).

OBEĆANJA

Premijer Republike Srpske (tada još mandatar) Milorad Dodik, podnoseći ekspoze o radu svoje vlade 28.2.2006. godine, rekao je da će prioritetan zadatak nove vlade RS biti jačanje institucija, vraćanje povjerenja građana u vlasti i potvrda spremnosti institucija „da se odupru ekonomskom, socijalnom i duhovnom nasilju“.

Ocjenjujući da je Republika Srpska u „dubokoj ekonomskoj, političkoj i moralnoj krizi“, on je istakao da je cilj nove vlade da RS „postane zemlja bogatih ljudi“, dodajući da će prvenstveno raditi na postizanju „veće socijalne pravde, zaštiti socijalno ugroženih kategorija stanovništva i više solidarnosti“. Dodik je obećao da će jedan od prioriteta njegovog kabineta biti stvaranje institucionalnog okvira za borbu protiv organizovanog kriminala, najavljujući da će raditi na uspostavljanju specijalnog tužilaštva i specijalnog odjeljenja suda za borbu protiv kriminala.

U svom ekspozeu, njavio je i reviziju procesa privatizacije, suzbijanje rada na crno, poboljšanje stanja u poljoprivredi, a posebnu pažnju, kako je naglasio, posvetiće poboljšanju mlađih i penzionera. Ove dijelove u martu 2010. saopštava opozicija i uglavnom sarajevski mediji i dodaju da danas, četiri godine kasnije, u Republici Srpskoj je bez posla oko 200.000 građana i njihov broj iz dana u dan raste. Zbog grubih kršenja radničkih prava u punom jeku su pripreme za generalni štrajk, umjesto revizije privatizacije zbog sukoba interesa smijenjen je prvi čovjek komisije Borislav Bijelić, Republika Srpska je u ovoj godini petinu budžeta bazirala na kreditu MMF-a.

Zbog svega navedenog, opozicija, respektabilne nevladine organizacije i predstavnici medijskih udruženja ocjenjuju da je većina obećanja Milorada Dodika, na kojima je njegova stranka ostvarila pobjedu na izborima 2006, ostala mrtvo slovo na papiru.

U demokratskim društvima sve je podložno javnoj kontroli, a najviše svakako aktuelna vlast. Vlast s pravom treba da

kontrolišu građani i na prvom mjestu opozicija. Nejasno je, iako je u BiH to normalno-nenormalno i jasno da vlast kontrolišu „respektabilne međunarodne nevladine organizacije“. Valjda bi u ime građana to trebalo da rade domaće nevladine organizacije iz Republike Srpske. Takođe vlast treba da kontrolišu javni mediji a ne „neki predstavnici medijskih udruženja“.

To u prevodu znači – presuda bez suđenja. Sama ova kritika na prvi pogled iznosi netačne egzaktne podatke, jer Republika Srpska tada je imala ne 200.000 nezaposlenih već 135.000, što je s obzirom na brojke velika razlika, i slobodno se može dovesti u pitanje objektivnost i dobre namjere tih i takvih kritičara koji sami po sebi nisu kompetentni za kritiku.

Nikakav generalni štrajk niti je spremam niti ga je bilo, a o radničkim pravima se može raspravljati i u svakom slučaju treba da budu usklađeni sa istim pravima u Evropskoj uniji. To su pitanja za sindikate, a ne za tzv. respektabilne nevladine međunarodne organizacije, i medije, a ne predstavnike medijskih udruženja. Nije sporno da vlast treba kritikovati, ali je sporno ko je kritikuje i na koji način. Za to se mora imati legitimitet.

Jedna svakako „najizraslijia respektabilna“ međunarodna nevladina organizacija „Transparensi internešenel“ ovako ocjenjuje rad Vlade Milorada Dodika:

„Tokom četvorogodišnjeg mandata Dodikove vlade upozoravano je na zloupotrebe i nepravilnosti rada ove vlade, počevši od netransparentne i nelegalne privatizacije, koja je gotovo pola milijarde konvertibilnih maraka bacila u nepovrat, pa do veoma sumnjivih ugоварanja pri izgradnji skupocjene i ekstravagantne zgrade Vlade RS, koji su zarad privatnih interesa ponovo odnijeli milione iz džepova poreskih obaveznika, kažu u ovoj NVO.

Takođe, prethodne četiri godine vladavine sadašnje vlasti, ocjenjuju u TIBiH, pokazale su apsolutnu nezainteresovanost za borbu protiv korupcije i za primjenu antikorupcijskih reformi.

Naprotiv, pojedini oblici korupcije, kao što je sukob interesa javnih zvaničnika, praktično su legalizovani, što je na kraju dokazano na djelu – dodjelom višemilionskog kredita sinu Milorada Dodika, koji je ujedno i predsjednik Kreditnog odbora IRBRS-a koji je dodijelio kredit.“

Da nije ovakvih kritika, vjerovatno ne bi bilo ni ove knjige. Ali iole pažljivija analiza pokazuje loše namjere i tendenciju „Transparensi internešenala“. Kada govore o kritici Vlade RS u posljednje četiri godine ne dotiču se nijednog konkretnog podatka. Šta znači konstatacija da je vlada izgradila „skupocenu i ekstravagantnu zgradu vlade“? Uostalom, naknadna istraga Tužilaštva BiH i Specijalnog tužilaštva RS potvrdila je da je sve urađeno po zakonu, a istraga je zbog nedostatka dokaza prekinuta.

Ono što u „Transparensi internešelu“ nisu rekli a trebalo je, to je da se vrh ove „respektabilne međunarodne nevladine“ organizacije na čelu sa predsjednikom Borisom Divjakom, morao povući i nestao je „bez traga i glasa“ zbog evidentnih dokaza da su se bavili kriminalom, tako što su reketirali i ucjenjivali političare, privrednike i druge ličnosti iz Republike Srpske, „braneći“ ih od navodnih stavljanja na crne liste Evropske unije i SAD i od sankcija OHR-a.

Zaključak je – tudi navodni kriminal vide a vlastiti ne, po tipičnoj onoj narodnoj „drž'te lopova“. Sviše neozbiljno i za manje ozbiljne stvari od ove koja se bavi kritikama jedne vlade.

DEJTON DVA

Konferencija „Evropska unija i Balkan“, koja će biti održana u junu u Sarajevu, nije nikakav „Dejton dva“, već prilika da se obnove napor da se države Zapadnog Balkana približe EU, smatra ministar inostranih poslova Slovačke Miroslav Lajčák i

jedan od učesnika konferencije u španskom gradu Kordoba, na kojoj je prihvaćena inicijativa za održavanje ovakvog skupa.

Špansko predsjedništvo, prema riječima Lajčaka, želi ovim skupom obilježiti desetu godišnjicu samita u Zagrebu, „kojim je pokrenut proces stabilizacije i pridruživanja zemalja Zapadnog Balkana“.

Sarajevski bošnjački krugovi sve vrijeme prizivaju dio međunarodne zajednice koju očigledno predvodi SAD s ciljem ponovnog uspostavljanja sistema intervencionizma i nametanja svega i svačega u BiH. Ova najava Dejtona dva jedna je od tih pustih želja ali i udara na Republiku Srpsku.

IMOVINA

Specijalno tužilaštvo RS vodi istragu u „predmetu Poljoprivredni institut RS“ u vezi sa izgradnjom i prodajom oko 60 stanova u Banjaluci, a investitori su bili biznismen Jovan Vidović i ovaj institut. U Tužilaštvu kažu da se provjerava i to kako je Urbanistički zavod RS, u kojem Vidović ima 48,88 odsto vlasništva, njemu i Poljoprivrednom institutu besplatno radio projekte za izgradnju dvije zgrade u kojima su se nalazili ovi stanovi.

Te zgrade se nalaze u Ulici Ilike Garašanina bb i kod Poljoprivredne škole u Banjaluci. Gradnju tih stanova sa Institutom dogovorili su radnici Urbanističkog zavoda još 2002. godine. Vidović je došao u Zavod 2003. godine i taj ugovor je tada poništen. Radnici su ostali bez stanova, a Vidović ih je dovršio i prodao na tržištu.

Portparol Okružnog tužilaštva Mira Maletić, rekla je da je predmet „Elektro servis“ Banjalučko polje, u ovom tužilaštvu i da se u njemu istražuje da li su falsifikovani posjedovni listovi o vlasništvu nad šest dunuma zemljišta koje je prisvojio Jovan Vidović. Miletićeva je kazala da se radi o prijavi protiv N.N. lica.

Šef Kriminalističke policije Republike Srpske Gojko Vasić tvrdi da je policija istragu završila prije godinu dana i dostavila predmet Okružnom tužilaštvu Banjaluka. Od prije deset dana imamo zahtjeve za nove provjere, tako da je sada opet otvorena ta priča.

Vasić kaže, da su „komplikacije u tom predmetu nastale kada je ukradena aktovka s posjedovnim listovima“. Zato je tražena dopuna prijave, navodi Vasić, ali ne kaže da li se prijava odnosi na N.N. lice.

Broj ovog predmeta je KTA-2-21/06 a vodi ga tužilac Radenko Janković.

Ovakvi slučajevi, kao gore pomenuti, jesu udari na Republiku Srpsku, jer otuđenje imovine nije ništa drugo nego udar. Nikolo Makijaveli, koga smo citirali (u uvodu) kaže da sin vlasti oprosti ubistvo oca, ali oduzimanje očevine (imovine) nikada.

PROSJEK

„Najveća vrijednost jednoga društva su u svakom slučaju ljudi i inteligencija koji su u svim sistemima i vremenima avangarda koja vodi naprijed. Interesantan je u tom kontekstu podatak da je prolaznost studenata na Univerzitetu u Banjaluci vrlo niska, pa se nerijetko desi da ispit od 50 studenata polože samo dva i da se na sljedećem roku pojavi njih 100 i opet samo dva studenta uspiju dobiti pozitivnu ocjenu“, upozorio je student ombudsman RS Mladen Čančarević.

„Zabrinjavajući je podatak da je na Univerzitetu prosjek studiranja 12 godina, odnosno da je činjenica da studenti završavaju fakultet u 35. godini“, navodi Čančarević.

Život jednog društva sačinjava mnoštvo odnosa koji su zbog mnogih predrasuda i patrijarhalnog stanja godinama skriva-

ni i „gurani pod tepih“. Današnje vrijeme izbrisalo je mnoge tabue tako da se objavljuju mnoga istraživanja kao što je i ovo.

Portal Posao.ba objavio je rezultate istraživanja o vezama na poslu koje su postale sve učestaliji fenomen s obzirom na to da veliki dio vremena zaposleni provode na radnom mjestu. Od 1.400 zaposlenih iz svih djelova BiH, na svim pozicijama, od pripravnika do menadžmenta, 30 posto je izjavilo da je imalo „vezu“ na poslu, dakle svaki treći ispitanik.

Najviše učesnika u istraživanju tvrdi da je njihova veza na poslu bila u potpunosti ljubavna (57 posto), a 30 posto ispitanika izjavilo je da da je to bio samo seks. Najmanje sudionika, njih 15 posto, odgovorilo je da su na poslu zapravo imali samo uzajamni platonski odnos.

Polovina ispitanika bila je iskrena o svojoj vezi na poslu (50,5 posto), a druga polovina uspješno ili neuspješno je pokušavala sakriti takvu vezu, uprkos najčešćem neprotivljenju kompanija ovakvim vezama.

MEDIJSKA SLOBODA

Dunja Mijatović, predstavnica OSCE-a za slobodu medija koja je na tu funkciju postavljena marta 2010. godine, kaže da je direktno nasilje protiv novinara, nažlost, još prisutno u našem regionu. Ovim ozbiljnim pitanjem bi se trebalo da nastavi baviti OSCE-ov Ured za slobodu medija. Nedavni slučajevi koji su se desili u mnogim zemljama OSCE-a dokazuju da je sigurnost novinara, pravna i fizička, još pod prijetnjom.

Međunarodne institucije svakako mogu mnogo pomoći u smislu stalnog podsjećanja na neophodnost očuvanja standarda slobode istraživanja koji su odavno uspostavljeni u razvijenim demokratijama, te i u našoj zemlji. U konačnici, potrebno je misliti na to da smo mi još u postupku priključenja evroatlantskim

integracijama, te da svako nepoštivanje tih standarda može ozbiljno ugroziti taj proces.

Mijatovićeva kaže „da je slobodna misao uslov za demokratiju. Pravo na riječ takođe. Tamo gdje nema demokratije, slobodna misao i riječ su sputane, pa čak i zabranjene“.

Istinska sloboda izražavanja i medija ne postoji ni u jednom društvu sve dok se novinari i borci za ljudska prava moraju plašiti za svoj život.

Međutim, na ovim prostorima je i te kako prisutan dvojni moral, a za to su upravo potvrda „BH novinari“ i njihov sekretar Borka Rudić.

Opštinski sud u Sarajevu donio je presudu koja nesporno dokazuje da je novinarsko udruženje „BH novinari“, na čijem je čelu Borka Rudić, uz pomoć određenih ljudi u Federalnom zavodu za penzijsko i invalidsko osiguranje godinama vršilo zloupotrebe sa sredstvima koja su bh. Novinari, članovi tog udruženja, izdvajali za regulisanje radnog staža.

Naime, odlučujući po tužbi novinarke Lejle Hadžić Hajro iz Sarajeva, Sud je donio presudu kojom se Udruženje „BH novinari“ obavezuje da uplati penzijsko i invalidsko osiguranje nadležnoj službi PIO u iznosu od 3.948,98 KM za period od prvog novembra 2003. do 31. marta 2006. godine i dostavi M-4 obrazac PIO FBiH u Mostaru radi evidentiranja radnog staža u korist novinarke Hadžić Hajro. Petnaest dana od donošenja presude „BH novinari“ moraju upisati staž toj novinarki u radnu knjižicu, i to od 1. jula 1996. do 1. aprila 2006. godine.

Nakon ove presude. i ostalih 88 od ukupno 89 prevarenih novinara može doći do svoga novca uplaćenog na ime radnog staža. Na Kantonalnom sudu u Sarajevu vodi se krivični postupak protiv Aide Poričanin Duraković, tehničke sekretarice „BH novinari“ optužene za pronevjeru 89 članova Udruženja.

Nakon ove presude postoji osnov da i drugi novinari tuže Udruženje „BH novinari“ i PIO, da bi im bio uvezan staž, odnosno vraćen novac. Ovo je put da i ostali zaštite svoja prava, kazao je advokat Kolić.

Javni mediji su u svakom slučaju svakodnevno uz politiku i političare u centru pažnje. Tako je velika bura protesta iz Sarajeva upućena prema premijeru RS Miloradu Dodiku nakon njegove direktive koju je uputio ministrima da ne daju izjave, intervjuje, ne gostuju u emisijama, te uskrate eventualni marketing Federalnoj radio-televiziji, jednom od tri javna servisa u BiH.

Navodi se da je to s pravom, jer je riječ o nezapamćenom nedemokratskom činu u BiH od kada postoje i javni servisi i demokratija. I dok pojedini mediji bliski Dodiku uglavnom prešućuju ovaj skandalozni čin, kritike stižu iz međunarodnih organizacija, novinarskih udruženja, i, uglavnom opozicionih, političkih partija.

Misija OSCE-a u BiH podsjeća da javni emiter mora ispunjavati svoju ulogu koja je od velike važnosti za demokratsko društvo – informisanje svih građana BiH bez obzira na njihovu, društvenu, političku ili bilo koju drugu pripadnost, i to na blagovremen i nepristrasan način.

„Zvaničnici vlasti moraju znati da postoje pravni mehanizmi za tužbe koji rješavaju njihove sporove, umjesto što šalju poruku o proizvolnjom miješanju u rad pojedinih elemenata sistema medija. BiH je bila jedna od prvih država u regiji koja je usvojila Zakon o slobodi pristupa informacijama na nivou BiH još 2001. godine, koji je utemeljen na najboljim primjerima iz prakse iz čitavog svijeta. Instrukcija premijera RS upućena svim funkcionerima vlasti, vladinim organizacijama i javnim preduzećima, nažalost, narušava principe ovog zakona“, kaže se u reagovanju Misije OSCE-a u BiH.

PUŠTANJE GANIĆA

Viši sud u Londonu pustio je 11.3.2010. iz pritvora, uz kauciju, člana ratnog Predsjedništva BiH Ejupa Ganića, koga Srbija sumnjiči za ratni zločin nad pripadnicima JNA u Dobrovoljačkoj ulici.

Savjetnik za pravna pitanja bošnjačkog člana Predsjedništva BiH Harisa Silajdžića, Damir Arnaut, rekao je da je Ganić pušten nešto oko 17 časova i da su oni očekivali ovakav ishod, jer je sudu predočena dokumentacija Haškog tribunala u kojoj je profesor Ganić oslobođen svake odgovornosti u slučaju „Dobrovoljačka“. Uslovi puštanja iz pritvora su standardni i on će boraviti na prijavljenoj adresi, uz obavezu da se svako jutro javlja sudu, rekao je Arnaut.

Novac za kauciju u visini od oko 430.000 KM obezbijedila je Sanela Dženings, Sarajka, udata za bogatog britanskog bankara.

OPOZICIJA

Član Predsjedništva BiH iz RS Nebojša Radmanović rekao je (12.3.2010) da će srpski predstavnici u institucijama BiH, koji se protive protivustavnom djelovanju bošnjačkih političara i pokušaju pravljenja privatne države, idućih dana morati da razmisle i odluče kako će i da li će uopšte raditi u tim institucijama.

U BiH je u posljednje vrijeme došlo do dramatičnog eskaliranja negativnih tendencija. To je prouzrokovao bošnjački politički establišment iz Sarajeva, koji djeluje protivustavno i protivzakonito. Niko iz Republike Srpske neće učestvovati u pravljenju privatne države, kazao je Radmanović.

Opozicione stranke iz Republike Srpske ne namjeravaju povući svoje kadrove iz institucija BiH. Kako je rečeno: PDP, DP

i SDS se neće povući iz zakonodavne i izvršene vlasti BiH zbog slučaja Ganić.

„Apsolutno smo protiv povlačenja iz državnih institucija. Ramanović može govoriti u svoje lično ili u ime SNSD-a. To je u svakom slučaju loše rješenje i odluka koju treba odbiti i koje se ne treba pridržavati. Mi smo izabrani i poslani u Sarajevo da se u zajedničkim organima BiH borimo za interes RS“, kaže delegat u Domu naroda Parlamenta BiH, Slobodan Šaraba, član DP-a.

Igor Crnadak iz PDP-a kaže da najavu Radmanovića o povlačenju doživljava „prije svega kao uvod u kampanju koju će SNSD očigledno ponovo zasnovati na priči da su oni ekskluzivni zaštitnici nacionalnih prava Srba. Indikativno je da ovo dolazi nakon što je desetinama hiljada penzionera u Republici Srpskoj umanjena пензија, i da je očigledno jedna od namjera SNSD-a da najave o povlačenju plasiraju kako bi skrenuli pažnju s teške ekonomске situacije u Republici Srpskoj.“

PODRŠKA

Sud BiH pretvoren je po mnogim saznanjima u krizni štab za oslobođanje Ejupa Ganića. Za to je navodno najzaslužnija predsjednica Suda BiH Medžida Kreso, iz čije kancelarije se rukovodi radom Ganićevog pravnog tima u Londonu. Kreso je svoju kancelariju ustupila Ganićevom pravnom zastupniku Edini Rešidović. Osim što radni prostor dijeli sa vođom pravnog tima optuženog za ratni zločin, Kreso je sudijama bošnjačke nacionalnosti, zaposlenima u Sudu BiH, naložila da na svaki način pomognu Ganićevom timu. Ona je spremna da učini sve samo da Velika Britanija ne izruči Ganića Srbiji.

Medžida Kreso u tim i takvim svojim postupcima ne vidi ništa sporno, kao ni u aktivnostima koje se vode iz njene kancelarije

bez obzira na to što je riječ o organizovanoj podršci optuženima za ratni zločin.

Ovim činom je Kreso pokazala zašto slučaj „Dobrovoljačka“, i pored brojnih dokaza, nikada nije došao na dnevni red pravosuđa BiH, što je Tužilaštvo Srbije i primoralo da pokrene sopstveni postupak.

Zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda BiH, Dušanka Majkić, kaže da posljednje aktivnosti bošnjačkih političara i pravosudnih institucija BiH u vezi sa „slučajem Ganić“, pokazuju pravo stanje stvari u državi. Brojne institucije ove zemlje, od Savjeta ministara do Predsjedništva BiH, čine sve da spriječe izručenje čovjeka koji je osumnjičen za ratni zločin. To prije svega govori o tome da u ovoj zemlji nema ni jednakog odnosa prema svim osumnjičenim za ratne zločine i da se na sve načine nastoji zadržati slika o Srbima kao jedinim krivcima za zločine, tvrdi Majkićeva.

Interesantno je napomenuti da nakon ovih plasiranih informacija niko iz Suda BiH nije reagovao da ih demantuje kao netačne. Čutanje samo po sebi je znak prihvatanja.

SREBRENICA

Od svih udara na Republiku Srpsku koji su svakodnevni i u kontinuitetu, najbolniji su oni vezani za Srebrenicu. Najava predsjednika Srbije Borisa Tadića da će u parlamentarnu proceduru uputiti rezoluciju o Srebrenici izazvala je burne polemike s obje strane Drine, i u Srbiji i u Republici Srpskoj.

Prvo je predsjednik Narodne skupštine RS Igor Radojičić poručio Beogradu da rezolucija kojom se osuđuju samo zločini počinjeni u Srebrenici „neće zadovoljiti Sarajevo niti dovesti do poboljšanja odnosa između BiH i Srbije“. Potom je poruku Skupštini Srbije uputio i Nebojša Radmanović i upozorio poslanike

u Skupštini Srbije da treba da razmisle kako će rezolucija uticati na Republiku Srpsku i njene građane.

Nezadovoljan je i premijer Republike Srpske Milorad Dodik. Prema pisanju sarajevskih medija, Dodik trenutnu situaciju želi da iskoristi protiv svojih političkih protivnika. Zato javno zamjera Draganu Čaviću što je kao predsjednik Republike Srpske „potpisao izvještaj komisije za utvrđivanje događaja u Srebrenici“, u julu 1995. godine. Na taj način, tvrdi Dodik, Čavić je, frizirajući podatke o broju žrtava znatno većem od stvarnog, Republici Srpskoj nanio neprocjenjivu štetu.

ČAVIĆ

Čavić je, između ostalog, povodom objavlјivanja izvještaja o Srebrenici kazao: „Izvještaj je potkrijepljen velikim brojem dokaznih materijala o događajima u Srebrenici i oko nje od 10. do 19. jula 1995. godine, uključujući i one koji do sada nisu bili poznati; utvrđena je likvidacija više hiljada Bošnjaka na način koji predstavlja teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava, te da je izvršilac, pored ostalog, preuzeo mjere prikrivanja zločina premještanjem tijela; otkriva 32 nove, do sada nepoznate lokacije masovnih grobnica, od kojih su četiri primarne.“

Nakon svega ovoga, najprije kao čovjek i Srbin, a onda kao otac, brat i sin, pa tek onda kao predsjednik Republike Srpske, moram reći da je ovih devet dana jula srebreničke tragedije crna stranica istorije srpskoga naroda.

Učesnici ovoga zločina ne mogu se opravdati nikome i ni sa čim. Onaj ko je činio ovakav zločin i pri tom se možda pozivao na narod kome pripada, po imenu i prezimenu, činio je zločin i prema vlastitom narodu. Onaj koji se možda pozivao na Boga čineći zločin, očekujući od Svevišnjeg blagoslov, činio je zločin protiv Boga u koga vjeruje. Onaj ko je činio ovakav zločin

zbog osvete osvetio se vlastitom narodu. Oni koji su u ratu činili nedjela, izgubili obraz, ne mogu očekivati da cijeli srpski narod zbog njih ostane bez obraza. Ko je od Srba u ratu izgubio obraz, sami moramo utvrditi. To će osnažiti naš zahtjev drugima koji su u ratu činili zločin nad Srbima da istinom osude počinioce zločina i svog naroda. Istina, ma kakva ona teška bila, mora se ustanoviti”, rekao je Dragan Čavić 2004. godine.

ARSOVIĆ

Bivši predsjednik komisije za istraživanje događaja u i oko Srebrenice, Marko Arsović, kaže da se slaže s namjerom premijera Milorada Dodika da treba povući saglasnost na spisak nastradalih Srebreničana jer je on, u najmanju ruku, sumnjiv kada je riječ o broju žrtava.

Arsović dodaje da postoji potreba da se događaji u Srebrenici istraže na način koji se koristi za sudsko istraživanje istine. On je naglasio da je veoma važno da se pažnja ne usmjerava na žrtve jednog naroda, nego na sve koji su stradali u i oko Srebrenice. On smatra da je broj muslimanskih žrtava u Srebrenici predmet teških zloupotreba, jer su leševi ljudi za koje se ne zna ni ko su ni gdje su poginuli, masovno premještani i sahranjivani u Memorijalnom centru Potočari. Mnogo toga u ovom slučaju predmet je manipulacija. Činjenica je da nigdje ne postoji ni jedna naredba za izvršenje zločina, a u javnosti se ide tako daleko da se čak spominje termin „lokalni genocid“. Takav čin ne može biti lokalnog karaktera, istakao je Arsović, koji je 2003. godine bio predsjednik Vrhovnog suda Republike Srpske.

Arsović podsjeća da je dao ostavku na mjesto predsjednika Komisije jer je namjeravao da radi profesionalno, a ne po željama tadašnjeg visokog predstavnika Pedija Ešdauna. „U samom startu sam se protivio osnivanju Komisije, a mjesto predsjednika

prihvatio sam nerado i to nakon političkog pritiska iz vlade RS”, tvrdi Arsović i dodaje da je upozorio i tadašnjeg premijera Dragana Mikerevića da formiranje takve komisije nije dobro, jer to nije njen posao već posao pravosuđa.

On kaže da je Ešdaun „pobjesnio“ na sastanku u Sarajevu, jer je želio što prije da dobije dokument u kome bi samo srpska strana bila krivac. Arsović precizira da je Ešdaun vikao i govorio: „Arsoviću, ako vi ne možete da obavite posao, naći ćemo drugog“. Insistiranje na objektivnom istraživanju, što je podrazumijevalo i utvrđivanje broja srpskih žrtava, upravo je ono što je izazvalo Ešdaunov gnjev, pojasnio je Arsović.

TRIKOVI

Predviđeni termin za održavanje opštih izbora u BiH, 3. oktobar ove godine (2010) mogao bi da bude promijenjen ako ne budu usvojene potrebne izmjene Ustava i Izbornog zakona BiH.

Član Izborne komisije BiH Suad Arnautović kaže da nije isključena mogućnost da se prolongira održavanje izbora za početak novembra mjeseca kako bi se vlastima dalo dodatnih mjesec dana za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Seđić i Finci protiv BiH“.

Prema njegovim riječima, odgađanje izbora na mjesec dana ne bi imalo nikakvog uticaja na sadašnji mandat izabralih funkcionera na svim nivoima, a ne bi ugrozilo ni tehničku organizaciju i provođenje izbora. Četvorogodišnji izborni mandat koji traje ostavlja dovoljno prostora i vremena za ovakvu odgodu izbora. Ne bi došlo do probijanja mandata, ističe Arnautović.

Centralna izborna komisija osposobljena je organizovati izbore i po skraćenim rokovima. U slučaju da se izbori provedu bez potrebnih izmjena Ustava i zakona, a nadležni sud onda

naloži poništenje izbora, Centralna izborna komisija bi bila, prema riječima Arnautovića, spremna ponoviti izbore u roku od 15 dana.

ZAŠTITA

Spektar dešavanja u Republici Srpskoj je širok i raznolik a u mnogo slučajeva i kontradiktoran. Dok se dio međunarodne zajednice i Bošnjaci trude da realizuju i sprovedu odluku Evropskog suda za ljudska prava i promijene Ustav, dotle Milorad Dodik pokušava zaštитiti Republiku Srpsku od lažnih penzionera i poručuje: „Vlada RS neće odustati od revizije invalidskih i drugih penzija koje su određivane na osnovu privilegija i u tome je ne mogu zaustaviti ni protesti ni ovogodišnji izbori“.

On je istakao da će svi korisnici penzija stečenih na ratnim privilegijama morati da prođu reviziju. Jedino će svim penzionerima učesnicima NOR-a biti vraćena sva prava koja su imali prije stupanja na snagu Zakona o PIO, precizirao je Dodik i objasnio da će to biti riješeno ili tehničkom primjenom zakona ili izmjenama.

Republika Srpska je za 15 godina izgubila najmanje 15 miliona maraka zbog lažnih uvjerenja o pogibiji u posljednjem ratu u BiH, kao i lažnih invalidnina koje su do sada otkrivene. U Ministarstvu rada i boračko invalidske zaštite strahuju da bi konačni ishod revizije mogao da bude otkriće višegodišnje ogromne pljačke budžeta Republike Srpske.

Predsjednik Organizacije porodica pогinulih i nestalih civila i boraca RS, Nedeljko Mitrović, ističe da dosadašnja revizija nije donijela nikakva iznenađenja, jer se godinama znalo da su pojedinci ostvarili pravo na invalidnine na osnovu lažnih uvjerenja i na osnovu drugih prevara. Ova revizija je tek na početku i tek će da se otkriju još mnoge druge zloupotrebe koje su godinama zataškavane.

Još od 1997. godine upozoravamo da postoje zloupotrebe invalidnina u svim kategorijama i ovom revizijom se potvrđuje da smo bili u pravu, ističe Mitrović.

Možda bi povodom nepravilnosti vezanih za penzije i penzionisanje bilo interesantno citirati bivšeg predsjednika SAD Džona Kenedija, koji je rekao: „Nemoj se svaki dan pitati šta je Amerika učinila za tebe, već šta si ti učinio za Ameriku“. Kada je u pitanju deklarativna ljubav prema Republici Srpskoj ona je nesporna, masovna pa čak i euforična, međutim kada je treba praktično pokazati u stilu Kenedijeve poruke, onda je mnogo skromnija.

CRNA GORA

Crna Gora neće sklapati nikakve specijalne odnose sa Republikom Srpskom, rekao je premijer Milo Đukanović. On kaže da ne bi preslikavao situaciju odnosa Srbije i Republike Srpske. Znači, u BiH nemamo „republiku crnogorsku“ da bismo potpisivali bilo kakve sporazume između Crne Gore i te pretpostavljene republike crnogorske. Utoliko nam je lakše da kažemo da Crna Gora želi imati veoma kvalitetne odnose sa BiH, s njenim entitetima i svim državama u okruženju.

Ova izjava Mila Đukanovića može se različito tumačiti ali je u svakom slučaju realnost koja karakteriše odnose između „državica“ nastalih raspadom bivše velike Jugoslavije.

Osim odnosa sa Crnom Gorom, koji građane Republike Srpske ponajviše zanimaju kada dođe period godišnjih odmora, nezaposlenost je problem broj jedan.

Podaci iz Zavoda za zapošljavanje RS i Federalnog zavoda za zapošljavanje u posljednjih šest mjeseci pokazuju povećanje broja nezaposlenih. Prema podacima Zavoda za zapošljavanje RS, prošlog mjeseca (februar 2010) na evidenciji je bilo 150.030

nezaposlenih, što je za 2.220 lica više nego mjesec dana ranije. Čak 5.520 je s visokom stručnom spremom, a evidentirano je i 60 magistara i dva doktora nauka. Poređenja radi, u februaru prošle godine na evidenciji Zavoda za zapošljavanje RS bilo je 136.624 osoba, što znači da je taj broj za godinu dana „narastao“ za više od 13.400 nezaposlenih.

FILIPOVIĆ

Bošnjački akademik Muhamed Filipović, 22. marta 2010. godine, govoreći o državi, kaže da su sve moderne države političke. Na tu činjenicu se sasvim zaboravlja, mada je ona krucijalna za status svih država modernog doba, doba demokratskih građanskih država. Država koja se ne temelji na političkim premisama u djelovanju javnih institucija i cijelog sistema nije demokratska.

Filipović se pita: Šta to u stvari znači? Jednostavno, to znači da se država formira, funkcioniše i artikuliše na političkim, a ne bilo kojim drugim principima. A politički principi podrazumijevaju društvo kao cjelinu, a ne dijelove društva, pa je i ideja konstitutivnosti naroda pravno besmislena i lažna floskula koju su novopečeni demokrati preuzeli, mada je komunistička. Društvo je građansko kada u njemu svi ljudi imaju jednak status i prava bez obzira na njihovo porijeklo, rasu, vjeru, naciju i u kojem se ljudi dijele i razlikuju jedino po političkim razlikama.

U principu, ističe Filipović, demokratska društva i države podrazumijevaju da je društvo iznad države i da je država institucija koju društvo stvara da bi lakše i efikasnije funkcionalo kao cjelina, odnosno da bi interesi, dostojanstvo i prava svakog pojedinca na jednak način bili zaštićeni od svake moguće volje koja u društvu nastaje i koja se nameće kao kriterijum njihovog statusa i prava.

Svi osjećamo nedostatak prava i prisustvo apsolutne nemoci u odnosu na institucije države, a posebno na institucije represije koje rastu i po broju i po pravima i po efektima svoga djelovanja naspram građana.

Govoreći o šerijatu, Filipović kaže da to nije ništa nezakonito ili opskurno, pogotovo nije opasno, osim za kvalifikovane islamofobe, ni po koga, jer je to islamski pravni sistem, koji u odnosu na donedavno postojeći pravni sistem nije ništa drugaćiji nego što je sada primjenjivani i fokusirani anglosaksonski pravni sistem. Šerijat je legitiman i o njemu se mora slobodno raspravljati u svakoj demokratskoj zemlji, kao što je slobodno raspravljati o bilo kojem drugom pravnom sistemu.

Šerijat nije smetao ni kada je primjenjivan u pravnom sistemu nekadašnje Jugoslavije ili Austrougarske, a sada je opasan po demokratsku BiH. Isto tako, u svijetu postoje brojne grupe ljudi koji se odriču i ograđuju od izvjesnih tekovina civilizacije, jer ih smatraju kulturno ili civilizacijski neprihvatljivim za sebe. „Ja lično, na primjer, smatram da cijela civilizacija sile i interesa ide ubrzano ka vlastitoj propasti“, smatra Filipović.

RAZLAZ

Milorad Dodik smatra da je mnogo primjera koji ukazuju da BiH nije održiva zemlja i da se treba pristupiti nekom drugom konceptu. U BiH se primarno mora osigurati mir i stabilnost, a u okviru toga možemo razgovarati i o mirnim razlazima. Zašto je to nemoguća varijanta?

Zašto samo mora biti varijanta za koju neki stranci misle da je moguća? BiH se održava samo zato što stranci pokušavaju da zadrže privid njenog funkcionisanja. Došlo je vrijeme za diskusiju o mirnom razdruživanju.

Jedan dan razdruživanje, drugi dan hapšenja.

Pripadnici Odjeljenja za istrage Specijalnog tužilaštva RS uhapsili su 23. marta 2010. godine vršioca dužnosti direktora Investiciono-razvojne banke RS Bojana Golića, većinskog vlasnika „Medicinske elektronike“ Milu Radišića, direktora „Medicinske elektronike“ Željka Katalinu, predsjednika Nadzornog odbora i bivšeg radnika IRB-a Dragana Cerovca, te člana UO „Elektronike“ i bivšeg službenika IRB-a Nikicu Bajića.

Specijalno tužilaštvo RS je saopštilo da su oni osumnjičeni da su nezakonitim radnjama izvršili manipulaciju cijene 3.500.000 akcija preduzeća „Medicinska elektronika“ u vlasništvu Republike Srpske, oštetivši pritom budžet Republike Srpske za milionski iznos.

Istraga je pokrenuta zbog postojanja osnova sumnje da su pomenute osobe počinile krivična djela organizovanog kriminala, zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja i manipulacija cijenama i širenja lažnih informacija.

Specijalno tužilaštvo RS saopštilo je da istražuje na koji je način „Grand trejd“, u vlasništvu Mile Radišića, postao vlasnik parcele od 30.000 kvadratnih metara u neposrednoj blizini „Medicinske elektronike“. Riječ je o zemljištu u samom centru Banjaluke preko puta stare zgrade Vlade RS. To zemljište bilo je u stopostotnom vlasništvu grada Banjaluka, a nije jasno kako je Radišić postao vlasnik, i zato smo izuzeli određenu dokumentaciju iz Gradske uprave, rekli su u Specijalnom tužilaštvu RS.

Iz gradske uprave Banjaluka je odgovoreno da se lokacije u vlasništvu grada prodaju na osnovu odluke koju donosi Skupština grada, i to isključivo na javnim licitacijama. U prethodnom vremenu prodato je više lokacija, kao i ovo zemljište pored „Medicinske elektronike“.

ALIJAGIĆI

Predsjednik Ustavnog suda BiH Miodrag Simović, podržao je apelaciju Alijagića protiv Republike Srpske, iako su sve sudske instance iz Srpske presudile drugačije, rekao je premijer RS Milorad Dodik, i dodao kako „Simović misli da Vlada RS treba da plati deset miliona maraka, a ja kao predsjednik te vlade ne smijem o tome da budem informisan. Sudije Ustavnog suda BiH ponašaju se kao ‘slobodni strijelci’ i u ovom sudu postoji značajan stepen korupcije, što bi nadležni organi u BiH trebalo da ispitaju“, kazao je Dodik.

On je dodao da je Simović glasao za apelaciju Alijagića sa dva Bošnjaka i dva Hrvata, tri strane sudije glasale su protiv, dok je sudija Krstan Simić iz glasanja bio isključen zato što je navodno branio interes Srpske. Potrebno je utvrditi da li je u ovom slučaju bilo korupcije, a u zabludi su svi oni koji misle da to pitanje niko ne smije da pokrene.

Bošnjaci od sudova u Republici Srpskoj traže čak 500.000.000 KM odštete za ratna stradanja. Čak 50 miliona maraka od Republike Srpske zahtijevaju sarajevski Bošnjaci, okupljeni u Udruženje civilnih žrtava rata Kantona Sarajevo. Bošnjaci nastanjeni u Sarajevu podnijeli su Osnovnom суду u Banjaluci „paket“ od oko 2.000, od ukupno 14.000 tužbi, koje su upućene суду u prestonici Srpske. Preostalih 12.000 pojedinačnih tužbi banjalučkom суду podnio je Savez logoraša BiH.

Riječ je o tužbama sa zahtjevima za nematerijalnu odštetu, odnosno pretrpljeni duševni bol, ranjavanje, gubitak članova porodice i drugih oblika duševnih patnji.

Odlično obaviješteni izvori bliski pravosuđu tvrde da je riječ o velikom pritisku na pravosudni sistem Republike Srpske i samu Srpsku. Većina tužbi počiva na veoma tankim dokazima, koje zbog objektivnih okolnosti nije moguće provjeriti. Sada i

neko ko je slomio nogu na ledu u ratnom Sarajevu može da tuži RS i traži nematerijalnu odštetu. Ne znamo u šta će se ovo izroditи, ali će sigurno biti velikih problema, jer je nemoguće ispitati sve slučajeve.

Predsjednik Saveza logoraša RS Branislav Dukić smatra da bi sudovi u RS, poučeni ranijim negativnim iskustvima, morali da budu maksimalno oprezni kada budu presuđivali u korist „sumnjivih bošnjačkih žrtava“. Niko ne osporava da je veliki broj Bošnjaka doživio strašne stvari od pojedinaca iz reda srpskog naroda. Ali problem je u tome što su njihova udruženja i NVO potpuno ispolitovala normalne sudske procese, pa na osnovu pojedinačnih presuda traže ukidanje Republike Srpske. „Zbog ovakvih stvari opravdano strahujem da je riječ o tužbama s isključivo političkom pozadinom“, kaže Dukić.

DEKLARACIJA O SREBRENICI

Poslanici Skupštine Srbije usvojili su 31. marta 2010. godine Deklaraciju o Srebrenici, kojom se osuđuje zločin nad bošnjačkim stanovništvom u julu 1995. godine, na način utvrđen presudom Međunarodnog suda pravde koji traži i od ostalih država na prostoru bivše Jugoslavije da na isti način osude zločine nad srpskim narodom.

Od ukupno 149 poslanika koji su bili u sali, za Deklaraciju je glasalo 127, protiv je bio 21 a jedan nije glasao. Za dokument su glasali poslanici liste „Za evropsku Srbiju“, G17 plus, SPS - PUPS - Jedinstvene Srbije i poslaničkog kluba manjina, a protiv su bili DSS i Nova Srbija, dok poslanici SNS-a, SRS-a i LDP-a nisu učestvovali u glasanju.

Poslanici vladajuće većine ukazali su na to da je donošenje Deklaracije dobra osnova da parlamenti drugih država osude zločine počinjene nad Srbima, dok je Deklaracija za opoziciju bila

neprihvatljiva. Usvajanjem Deklaracije, kojom je najoštije osuđen zločin nad Bošnjacima u Srebrenici, poručili su iz vladajuće koalicije, preuzima se odgovornost, ali krivica „ne pada“ na cijeli srpski narod, što je osnovna primjedba opozicije.

Parlament Srbije deklaracijom, kako piše u tom dokumentu, izražava saučešće i izvinjenje porodicama žrtava zbog toga što nije učinjeno sve da se sprječi ta tragedija i ističe važnost hapšenja Ratka Mladića.

Sve političke partije iz Srpske osudile su donošenje Deklaracije o Srebrenici u Skupštini Srbije i ocijenile da ona može biti sredstvo političkih pritisaka na Republiku Srpsku.

PODMETANJA

Nakon Deklaracije o Srebrenici sarajevski politički krugovi nisu osjetili zadovoljenje svojih zahtjeva već, naprotiv, očekuju više. Posebna kritika namijenjena je Miloradu Dodiku...

Prema presudi haškog Međunarodnog suda pravde, u Srebrenici je nad Bošnjacima počinjen genocid. No, premijer srpskog entiteta u BiH Milorad Dodik ne samo da ne „ferma“ presude najviše sudske instance u svjetskim razmjerama, nego je osudio i osudu „zločina u Srebrenici“ koja je u formi Deklaracije u srbijanskoj Skupštini usvojena bez spominjanja riječi genocid. Uz to, ovaj političar javno protestuje jer, veli, osude genocida nad Srbima, Jevrejima i Romima u ustaškom logoru Jasenovac u Drugom svjetskom ratu navodno u Hrvatskoj još nema.

Takođe najavljuje da će lično predložiti „deklaraciju o osudi genocida nad 700.000 Srba, Jevreja i Roma koji je počinjen u Jasenovcu i ostalim logorima NDH za vrijeme Drugog svjetskog rata“.

Zagrebački istoričar i profesor Ivo Golštajn povodom toga izražava bojazan da Dodikova izjava nije motivisana željom za

saznavanjem istorijske istine, nego pukom političkom pragmom. „Činjenica jeste da je u NDH počinjen genocid nad Romima, Srbima i Židovima i masovni zločin nad mnogim Hrvatima, ali brojka od 700.000 stradalih u Jasenovcu nije istinita. I ne samo to. U posljednjih desetak i više godina pokazalo se da ona nije tačna, ali ova brojka i dalje ostaje svojevrstan simbol određenih krugova koji ove traume koje su, same po sebi, velike, žele dodatno intenzivirati, i zapravo ih iskoristiti u političke svrhe.

Rekao bih da je brojka o 700.000, pa i više stradalih u Jasenovcu, u 80-im i početkom 90-ih godina prošlog vijeka imala ratnohuškački karakter i, samo se mogu nadati da u ovoj, dosadašnjoj situaciji nema isti smisao“, rekao je Goldštajn.

ISTANBULSKA DEKLARACIJA

Istanbulска deklarација коју су 25. aprila 2010. potpisali predsjednici Srbije i Turske Boris Tadić i Abdullah Gul i predsjedavajući Predsjedništva BiH Haris Silajdžić, dočekana je s nevjericom u Srpskoj. Štaviše, političari smatraju da je Tadić ovim postupkom забио „ноž u леђа Srpskoj“ и да је njegovo понашање у најманжу руку личемјерно.

Srpski član Predsjedništva BiH Nebojša Radmanović kaže да је Silajdžić одлуком да zajedno с предsjednicima Srbije Borisom Tadićem i Turske Abdullahom Gulom prihvati tzv. Istanbulsku deklaraciju prekršio Ustav BiH i zakone ове земље. Radmanović dodaje да та декларација не може имати никакво правно дејство на BiH и да ће, ако она дође на дневни ред сједnice Предsjedništva, он osporiti тај документ.

Radmanović ističe да је Silajdžić био у незваничној посети Турској и да о њој није обавијестio друга два члана Предsjedništva BiH. „Не зnam да ли је Silajdžić у Istanbulu нешто потписивao, jer deklaracije понекад и не moraju da se potpišu. Ipak, ako je

stavio svoj potpis na taj dokument, on je nevažeći. On je tamo bio u nezvaničnoj posjeti, zajedno sa svojim ministrom inostranih poslova Svenom Alkalajom”.

BEHMEN

Ako bi obilježavanje stradanja vojnika JNA u Dobrovoljačkoj ulici na mjestu zločina u Sarajevu 3. maja bilo zabranjeno, samo bi se pokazalo da je to grad čija je politička i etnička struktura jednonacionalna i u kojem nema tolerancije, rekao je predsjednik NS RS Igor Radojičić, nakon što je gradonačelnik Sarajeva Alija Behmen uputio zahtjev MUP-u Kantona Sarajevo, kojim traži da se zabrani obilježavanje godišnjice zločina u Dobrovoljačkoj.

„Tražim da se zabrani najavljeni šetnji i obilježavanje sukoba legalnih oružanih snaga JNA 3. maja 1992. godine, koju je njavio tzv. Pododbor za obilježavanje stradanja pripadnika JNA u Dobrovoljačkoj ulici”, naveo je u zahtjevu Behmen i dodao da on smatra da se u Dobrovoljačkoj nije dogodio zločin, a zahtjev je podnio nakon što je u utorak MUP Kantona Sarajevo dao saglasnost za organizovanje skupa.

Behmen navodi „da postoji opasnost od nasilja i urušavanja javnog reda i mira u većem obimu“ i da bi obilježavanje Dobrovoljačke bilo „uvreda za sve nevine žrtve opsade Sarajeva koja je počela toga dana“.

Behmen dalje navodi da obilježavanje „navodnog stradanja JNA u Dobrovoljačkoj predstavlja početak procesa redefinisanja istorije opsade Sarajeva“.

Ovakvi „ispadi“ bilo koga a posebno prvoga čovjeka jednoga grada nisu samo udar već i pokušaj poniženja, omalovažavanjem samih žrtava ratnih strahota. Čak i predsjednica Suda BiH Međida Kreso kaže da joj nije jasno zbog čega se osporava pravo porodicama da obilježe stradanje svojih najmilijih. „Kao čovjek

želim reći da porodicama svih žrtava treba omogućiti da se na miran i dostojanstven način prisjećaju svojih najmilijih, gdje god da su”, poručila je Kreso.

OPTUŽBA

Jasmin Odobašić, bivši šef pravno-finansijskog sektora u Institutu za nestala lica BiH, tvrdi da je njegovom uklanjanju iz Instituta „kumovao“ predstavnik RS u tom tijelu Milan Bogdanić. Odobašić otkriva da je Bogdanić po nalogu Amora Mašovića podnio disciplinsku prijavu protiv njega zbog tvrdnji da Republika Srpska nije krila tijelo Avde Palića.

Bez obzira na to što se poslije ispostavilo da Srpska nije krila Palićev leš, već da je godinama bio u Visokom na teritoriji FBiH, Odobašić, koji je bio zastupnik Palićeve udovice Esme, dobio je otkaz iz Instituta za nestale. „Nezakonito sam sklonjen iz Instituta zbog izjava o Paliću. Međutim, to je bio samo povod, jer sam uklonjen zato što nisam htio da učestvujem u obustavljanju traženja nestalih, na čemu i danas rade Mašović i predstavnici Međunarodne komisije za traženje nestalih (ICMP)“, tvrdi Odobašić.

Vršiti opstrukcije, podmetanja, obmanjivati, donekle je i razumljivo, jer u svakodnevnom životu i političkim borbama svašta je dozvoljeno, međutim manipulisati tijelima poginulih poslije toliko godina od završetka ratnih dešavanja jeste ne udar već ljudski zločin, za koji je u kulturnom vokabularu teško naći adekvatan izraz.

Sakrivanjem leša Avde Palića vršeni su udari i pritisci na Republiku Srpsku, ali je otkrivanjem istine o tom gnusnom činu nastavljena i dalje ništa manja manipulacija sa nestalima, što u krajnjoj instanci i te kako pokušava urušiti Republiku Srpsku.

REALNOST

Na svakog radnika u Republici Srpskoj dolazi po jedan penzioner, a ako se tome doda broj nezaposlenih, u ovom trenutku (maj 2010) u RS 228.000 radnika izdržava 368.000 nezaposlenih i penzionisanih. Broj nezaposlenih u RS je 146.687, dok prema evidenciji Fonda PIO trenutno ima 221.311 penzionera.

Od ukupnog broja penzionera, samo 16 odsto ili 36.316 korisnika ostvarilo je pun penzijski staž od 40 godina. Broj penzionera je u posljednjoj godini povećan za 10.157. U ukupnoj strukturi, oko 47 odsto je starosnih penzija, 34 odsto porodičnih i 18 odsto invalidskih.

Stanje bi bilo još mnogo jasnije ako bi se pogledala struktura zaposlenih, odnosno odnos proizvodnih i neproizvodnih radnika. Nova vrijednost se stvara jedino u proizvodnji te je iz toga razloga ona bitna.

Do prije desetak i više godina bilo je nezamislivo otići u penziju bez starosne granice i potrebnog radnog staža. Nastupile su ratne i poratne godine, kada je sve moglo. Vrijeme i realnost potvrdili su onu narodnu „možeš kako hoćeš, ali ne možeš dokle hoćeš“. Trošilo se nezarađeno, pa su kriza i finansijske dubioze bile neminovnost.

Nezamislivo je bilo mnogo toga ranije u sistemski uređenoj državi, pa i to da neko drugi piše diplomski i seminarski rad.

Danas je to u Republici Srpskoj postao „unesan posao“. Da zlo bude veće, čak i rukovodstvo univerziteta priznaje nemoć da tome stane na kraj, jer kako kažu, „vlada vrhunski intelektualni kriminal“.

Prosvjetna inspekcija, pak, tvrdi kako nije njen zadatak da otkriva pisce, prepisivače i plagijatore i stvarne autore diplomskih i seminarskih radova. Inspektorji čak sugerišu da profesori budu ti koji „treba da budu pronicljivi i koji ne smiju da dozvole

podvale". I tako, dok se svi vrte u krug, internet su preplavili sajtovi sa ponudama znalaca koji studentima za maksimalno 100 KM „priskaču u pomoć“ i pišu diplomske i seminarske radove, ali i maturske radove srednjoškolcima.

DOGOVORENI GENOCID

Član odbora za obilježavanje 11. jula, Ibran Mustafić, kaže da je „Srebrenica apsolutno dogovoreni genocid. Za kompletan razvoj događaja u Srebrenici Alija Izetbegović je znao prije nego što će se dogodili. I zbog toga bi najveća glupost bila tražiti spas od onih koji su te odvukli u provaliju. Ali, nije samo SDA na vlasti u Srebrenici. Nedavna smjena predsjednika Skupštine opštine Srebrenica potvrđuje da su ovdje u stvari SDA i SDS u koaliciji, koju nisu prekinuli od vremena kada su jedni bili u Palama a drugi u Sarajevu.“.

Govoreći o prošlosti, Mustafić kaže da zna da je borba za istinu najopasniji posao na svijetu, ali od istine ne odustaje. „Znam i da svaki rat ima ‘pse rata’. Ali, tragedija je što psi rata postaju postratni psi koji se održavaju na davno zasnovanoj matrici.“

Govoreći o aktuelnoj vlasti, Mustafić kaže: „Imamo vampire koji se hrane ljudskom krvlju i to se, nažalost, proteže do takozvanih udruženja“. Objasnjavajući zašto, ističe: „Ima dosta žena koje prije rata nisu vidjele ni Zvornik, a sada se bave politikom po svijetu. Mislim na četiri, pet osoba iz Srebrenice, a zna se ko su, jer su na svim televizijama. Zna se koje žene predstavljaju majke Srebrenice“.

ZABLUGE

Mnoge zablude s početka i kraja devedesetih godina prošloga vijeka vezane za demokratiju i njene navodno vrline ra-

zobličujemo svakodnevno, a jedna od najprisutnijih je nevladin sektor, nevladine organizacije, novac kojim se finansiraju i s kojim ciljem.

Helsinški odbor za ljudska prava Srbije, na čijem čelu je Sonja Biserko, saopštio je (18.5.2010) da napušta Regionalnu komisiju za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima (REKOM), koju vodi Fond za humanitarno pravo, na čijem je čelu Nataša Kandić.

Koalicija za REKOM (KoREKOM) je nevladina organizacija koja okuplja udruženja porodica žrtava ratova na prostoru bivše SFRJ. U Helsinškom odboru objasnili su da su ovu odluku donijeli nakon ozbiljne rasprave između članova i zaposlenih, na osnovu koje je zaključeno da Helsinški odbor ne može imati odgovarajuću ulogu u ovom projektu. U obrazloženju odluke stoji da je pristup REKOMU, mada metodološki legitiman, nedovoljno sveobuhvatan.

„Mi smo smatrali da je Srbija trebalo prvo da ima svoju nacionalnu komisiju te da regionalni koncept dođe tek kasnije. Postoji suviše složen problem unutar regiona. Ovdje se išlo samo na komponentu žrtava, koja nije dovoljna. Žrtava ima na svim stranama, ali to ne zadire u suštinu onoga što se desilo. Dakle, u ovom slučaju jednostavno nismo imali konsenzus. REKOM je u ove tri godine vršenja konsultacija trebalo da iznjedri neki regionalni model utvrđivanja činjenica i istine, ali do toga nije došlo“, kaže Sonja Biserko.

Helsinški odbor nije imao aktivnu ulogu u REKOM-u pa nema uvid u druga pitanja rada ove komisije. Iz koalicije za REKOM u martu su izašli i predsjednik Helsinškog odbora za ljudska prava RS Branko Todorović, direktor IDC Mirsad Tokača, predsjednici Udruženja žrtava rata „Izvor“ iz Prijedora i Foruma građana Tuzle, Edin Ramulić i Vehid Šehić.

Problem nije teško pronaći; zna se, zove se -0 novac.

Predstavnici organizacija optužili su Natašu Kandić i njene saradnike da nemarno troše novac za istraživanje ratnih zločina. Branko Todorović je nedavno izjavio da je Kandić cijeli projekt REKOM-a pretvorila u privatni biznis i da samostalno raspolaže sa čak 2,3 miliona evra donatorskih sredstava.

Nezadovoljnici su, takođe, isticali da Kandić pokušava na sve načine izlobirati da dobije Nobelovu nagradu za mir i na to troši milione evra. U skandal su umiješani i generalni sekretar Udruženja „BH novinari“ Borka Rudić i novinarka magazina „Dani“ Dženan Karup Druško. Njih dvije su za svoje „usluge“ uzimale novac od projekta KoREKOM.

KRITIKE

Visoki predstavnik u BiH Valentin Incko je u Savjetu bezbjednosti UN (24.5.2010) kritikovao Republiku Srpsku zbog prijetnji referendumom. Takav korak nazvao je nezakonitim te rekao da bi ugrozio Dejtonski sporazum, a time i opstanak entiteta koji legitimitet crpe iz tog sporazuma. Incko je naglasio da je situacija u FBiH teška i da entitetska vlada „upada iz krize u krizu“.

On je posebno naglasio konstruktivnu ulogu Turske, napredak u regionalnoj saradnji i procesu pomirenja te Istanbulsku deklaraciju. „Zapadni Balkan mnogo je bolje susjedstvo nego što je bio prije dvije-tri godine“, a planiranu Silajdžićevu posjetu Beogradu je nazvao istorijskom.

Haris Silajdžić, koji je kao predsjedavajući Predsjedništva BiH prisustvovao sjednici Savjeta bezbjednosti UN-a, rekao je da je provođenje Dejtona „prilagođavano realnostima na terenu“, odnosno kršenju tog sporazuma, a ne obratno. Aneks VII nije sproveden i zato samo osam posto povratnika živi u svojim kućama. To je uzrokovao najveći ustavni problem BiH danas –

entitetsko glasanje, rekao je Silajdžić i dodao da se taj mehanizam koristi da blokira državu. Iako se u tome ne slažu svi u BiH, Kongres SAD, Evropska komisija, Evropski parlament, Vijeće Evrope i Venecijanska komisija predložili su da ono bude ukinuto ili promijenjeno. Međutim, sve to je ignorisano.

Silajdžić je još kazao da je provođenje Dejtona zamijenjeno ispunjavanjem pet ciljeva i dvaju uslova za zatvaranje OHR-a, koje je postalo samo sebi svrha. Dejtonski sporazum je došao u paketu a to znači „ako je jedan dio na stolu, onda moraju biti svi ostali“.

Tako prozirno i „jeftino“ obmanjivanje Savjeta bezbjednosti je apsolutno nezamislivo. Ali to je BiH i to su odnosi u njoj, u velikoj mjeri podržavani od strane dijela međunarodne zajednice koju predvode SAD i Turska.

Silajdžić tako neće da kaže da je sva imovina u BiH vraćena izbjeglim građanima a pravo je svakoga čovjeka da odluči gdje će živjeti. Vratili su vlastiti imovinu u posjed, a neće da se vrate, to nije kršenje Dejtonskog sporazuma. Nepoštivanje Dejtona bi bilo da im neko brani da se vrate. Takođe, netačno je da je predlog svih evropskih institucija da se ukine entitetsko glasanje. Sve neistina do neistine. Entitetsko glasanje je ključ opstanka decentralizovane BiH. Težnja ka unitarizaciji BiH, koju su zastupali i zastupaju Bošnjaci, i dovela je do oružanog sukoba. Poslije toliko godina ništa se nije promijenilo i danas su ovakvi zahtjevi Silajdžića „igranje vatrom“.

ZAPOSTAVLJANJE

Investiciono-razvojna banka RS mjesecima odugovlači sa odlukom da iz Fonda za razvoj istočnog dijela RS kreditira opštine Foču, Pale i Istočno Novo Sarajevo. Načelnici ovih opština kažu da je Kreditni odbor Skupštine akcionara IRB RS, na čijem čelu se nalazi premijer Milorad Dodik, zaustavio dodjelu kredita.

Analitičari Centra za istraživačko novinarstvo koji su analizirali u kojem je vremenskom roku IRB dodjeljivao kredite lokalnim zajednicama, otkrili su da su opštine sa načelnicima iz SNSD-a u kraćem roku dolazile do kredita iz Fonda za razvoj istočnog dijela RS, nego one u kojima vlast drže opozicione stranke. Lokalnim zajednicama u kojima vlast ima SNSD odobravani su krediti do dva miliona KM, dok su opštine koje se nalaze pod kontrolom SDS-a dobijale kredite do 600.000.

Prema podacima IRB-a RS, zahtjev za dodjelu kredita od maja 2008. do februara 2010. godine podnijelo je 11 opština. Banka je odobrila kredite u ukupnom iznosu od osam miliona, a u iznosu od 5,85 miliona KM opštinama Milići, Sokolac, Trebinje, Čajniče i Osmaci, opštine u kojima vlada SNSD dobine su ukupno 4,65 miliona KM, dok je Berkovićima, Loparama i Nevesinju, opštinama u kojima vlast ima SDS, odobreno ukupno 1,2 miliona KM.

Brojke su neumoljive, međutim analiza događaja pokazuje jednu drugu sliku.

Za dobijanje sredstava iz Fonda za razvoj istočnog dijela RS neophodno je bilo imati adekvatne programe, jer sredstva nisu dodjeljivana na „lijepo oči“ i bjanko. Opštine koje su navedene ignorisale su uslove za dodjelu sredstava i nisu pravovremeno konkurisale sa kompletним projektima koji ispunjavaju uslove za realizaciju. Uostalom, radi se o tri opštine, a na drugoj strani je pet opština, koje su po svojoj veličini mnogo veće od ove tri gdje je SDS na vlasti. Sredstva se dodjeljuju radi građana a ne vlasti, u skladu sa zakonskim procedurama koje je neophodno ispuniti.

BOŠNJAČKI PROTEST

Bosanski akademski krug (BAK) sa sjedištem u Minhenu, uputio je protestno pismo gradonačelniku Štutgarta, dr Wolfgangu

Šusteru, upozoravajući ga da u glavnom gradu pokrajine Baden Vitenberg – Štutgartu, već duže vrijeme postoji predstavništvo Republike Srpske „koje isključivo zastupa interes ovog entiteta i interes samo jednog od tri konstitutivna naroda BiH – bosanskih Srb“.

BAK obavještava njemačku javnost da u Njemačkoj, pored Ambasade BiH, postoje tri konzularna predstavništva (u Frankfurtu, Štutgartu i Minhenu), čija je osnovna djelatnost da zastupaju spoljnopoličke, privredne i kulturne interese cjelokupne države BiH. „Ilegalni pokušaj vlade RS-a, kako u Njemačkoj, tako i na četiri ostala mjesta u svijetu, da osnuje vlastito predstavništvo je naočigled svog monoetničkog karaktera i personalne politike jasan signal izgradnje paralelne institucije, koja blokira politiku BiH, kao jedinstvene države“, naglašava u svom pismu Amer Sabitović, predsjedavajući BAK-a.

Dejtonski mirovni sporazum, kao i Ustav BiH i Republike Srpske, dozvoljavaju otvaranje predstavništava entiteta, tako da RS ima ustavno i legitimno pravo da otvara svoja predstavništva po svijetu. Ovo pismo Bošnjaka ili, kako sebe zovu, Bosanaca, nije ništa drugo nego omalovažavanje, podrivanje i „udaranje“ na suverenitet i dostojanstvo RS.

NEVLADINE ORGANIZACIJE

Evropska komisija u BiH od 1996. godine do sada donirala je 21,5 miliona evra za nevladin sektor, odnosno projekte koje su provodile razne organizacije. Kako su kazali u Delegaciji Evropske komisije u BiH, novac je dodijeljen za projekte jačanja civilnog društva i lokalne uprave, a do 2006. godine potrošeno je 13,7 miliona evra. Od 2007. godine BiH ima pravo i na neke prepristupne fondove, pa je, prema podacima Evropske komisije

u BiH, do kraja 2009. godine uloženo 7,8 miliona evra za projekte jačanja lokalne demokratije i dijaloga.

Procjenjuje se da u BiH postoji oko 8.000 nevladinih organizacija, a da ih je oko 1.000 aktivno. Informacija da su ova udruženja potrošila 21,5 miliona evra iznenađenje je i za čelnike ovih institucija.

VOJNA IMOVINA

Predsjednik Vlade RS Milorad Dodik saopštio je da je Republika Srpska spremna da 23, od ukupno 69 vojnih lokacija u BiH, ustupi Ministarstvu odbrane BiH na korišćenje, uz uslov da Ministarstvo ne može da prometuje tu imovinu.

Komentarišući pismo državnog sekretara SAD Hilari Klinton, predsjedavajućem Predsjedništva BiH Harisu Silajdžiću, u kome navodi da 69 nekretnina mora biti registrovano na državu i dato na upotrebu Ministarstva odbrane prije nego BiH podnese svoj godišnji nacionalni program i iskoristi prednosti MAP procesa, Dodik je rekao da čim prestane potreba za vojne svrhe, te lokacije treba da se vrate entitetu.

„To je jedan dio uslova, a drugi dio je da se nepokretna vojna imovina dodijeli lokalnim zajednicama. Ukoliko se desi ispunjavanje ta dva uslova, mi ćemo pristupiti dogovoru, inače promjenu našeg stava po tom pitanju neće promijeniti ni pismo gospođe Klinton“, izjavio je Dodik i dodaje da se u pismu Clintonove jasno vide „suštinske greške nepoznavanja Ustava BiH, jer govori o vlasti BiH koja nije definisana Ustavom BiH, već se radi o Ministarskom vijeću BiH“.

Dodik je zaključio da niko ne može da spriječi interes nekih važnih ličnosti da se uključe u rješavanje problema u BiH, pa ni Hilari Klinton, ali da misli da „iza svega stoje neke zainteresovane strukture iz BiH“.

KOČNICA

Korupcija je postala način života u zemljama Zapadnog Balkana i uz organizovani kriminal predstavlja najveću kočnicu ozbiljnom investiranju, a svakodnevni život običnih ljudi čini gotovo neizdrživim, navedeno je u najnovijem izvještaju „Galup Evrope“ koji je 23. juna 2010. u Briselu predstavio direktor ove organizacije Robert Mančin.

Prema ovom istraživanju, malo je onih koji imaju povjerenje u poštenje države i sudskih zvaničnika u temeljima Zapadnog Balkana. Mančin je kazao da zato nije čudo da se, uz nezaposlenost i životni standard, korupcija smatra jednim od ključnih problema danas na Zapadnom Balkanu.

Ono što je zabrinjavajuće jeste da povjerenje u ključne sektore, poput sudova, da neće biti pristrasni, još uvijek predstavlja veliki problem. Ako pitate ljude šta je po njima najveći problem u njihовоj zemlji, oni će vam reći da, naravno, poslije zaposlenja koje je broj jedan svuda i bez čega nema dostojnog života i brige za porodicu to je korupcija, istakao je Mančin.

Prema njegovim riječima, postoji više vrsta korupcije, a najgora je ona sa ljudima na visokom političkom nivou, onima što vladaju zemljom. On ističe da su ključna pitanja da li privatni kapital ima, i koliko ima, uticaja na vlade zemalja regionala, da li organizovani kriminal seže tako visoko, i da li vlade nastoje da ga razbiju i uguše.

U prilog ovome pregledu stanja ide podatak Ministarstva finansija Republike Srpske, da je Specijalno tužilaštvo RS u 2007., 2008. i 2009. godini podiglo 47 optužnica. Od ukupno 42 presude, šest je oslobođajućih, dok su sklopljena 23 sporazuma o priznavanju krivice. Od osnivanja do sredine 2010. godine Vlada RS je za ovo tužilaštvo uplatila 10,5 miliona KM.

CERIĆ

Nabrojati sve udare, ne samo na Republiku Srpsku, već i na Srbe kao narod, gotovo je nemoguće. Treba li ponavljati da dolaze izvana ali i iznutra? Iako je BiH po Ustavu sekularna država, svakodnevni ataci reisa Islamske vjerske zajednice u BiH Mustafe Cerića govore drugačije, da je ona i te kako klerikalna društvena zajednica. Cerić uzima sebi za pravo da se postavlja kao vrhovni gospodar i vođa dojučerašnjih Muslimana, danas Bošnjaka.

Tako reis Mustafa Cerić, 27. juna na Avtovici kaže: „Bošnjaci su zajednica koja je uvezana kroz krv i tradiciju, a ne samo kroz vjeru. Odnos drugih prema njima dostatan je dokaz za to. Kada su krajem prošloga stoljeća bili izloženi genocidu, mnogi su po prvi put spoznali da su Bošnjaci, ne od svojih učitelja (Bošnjaka) već od drugih – svojih progonitelja (nebošnjaka). Usud Bošnjaka je da su narod definisanog povijesnog kruga, kojem nedostaje podrška države koja bi ih držala zajedno“.

„Nadomjestak je da svaki Bošnjak, ma gdje bio, osjeća živu zajednicu kojoj on, kao pojedinac, ponosno pripada, a koja mu omogućava da se nosi sa mržnjom i poniženjima koje mu nameće okruženje. Svakodnevno gledamo kako su ugledni Bošnjaci izloženi karikaturnoj mržnji i ponižavanju od strane nebošnjačke većine, koja na taj način ubija samopouzdanje i kod najboljih Bošnjaka“, kazao je reis Cerić i nastavio:

„Samo zajednički poduhvat koji je na srcu i u duši svakog Bošnjaka širom svijeta može vratiti našem narodu ponos i nadu u bolju budućnost. A taj zajednički poduhvat je matični dom, matična domovina i matična država. Neka nas optuže za nacionalizam. Jer, naš zajednički smisao, bez kojeg mi ne možemo ni živjeti ni umrijeti, uvijek se može nazvati ružnim imenom. To je nacionalizam koji nema za cilj supremaciju već ljudsko dostojanstvo i zdrav ljudski život.

Da Bošnjaci nisu situirani da žive u netolerantnom i islamofobičnom okruženju, bio bih protiv svih oblika nacionalizma u korist univerzalnog humanizma. Ali, zabranom da se slobodno, bez viza, kreću evropskim kontinentom, Evropa nastavlja sa netolerantnim odnosom prema Bošnjacima, koji nisu zaslužili da budu diskriminisani ni po kojoj osnovi. Bošnjaci su duboko povrijeđeni i poniženi kao narod koji ima iskustvo genocida sa hapšenjima njihovih uglednika po evropskim aerodromima. To se ničim ne može ni braniti ni pravdati osim namjerom da se nametne krivnja i da neki političari u Evropi čiste svoju prljavu savjest.

Evropa je prije 15 godina dopustila da se nad Bošnjacima počini genocid. Prošle godine je Evropski parlament donio rezoluciju kojom se 11. juli proglašava kao evropski dan sjećanja na genocid te pozvao države članice EU i države Zapadnog Balkana da to isto učine. No, to nije dovoljno. Evropa i svijet, posebno zemlje Zapadnog Balkana, moraju u školske programe uvesti lekcije o holokaustu i genocidu. Zašto? Naravno, zbog istorijskih činjenica, ali i zbog toga da se kroz edukaciju o holokaustu i genocidu novi naraštaji educiraju o vrijednostima demokratije i ljudskih prava te da ih se hrabri na toleranciju, a protiv mržnje i nasilja.

Prema tome, kao zajednica nemamo pravo biti slabi i nejaki. Mi moramo – to nam je farz, biti jaki i snažni u vjeri i moralu, u radu i znanju u jedinstvu i slozi, u privatnom i javnom životu”, kazao je reis Mustafa Cerić.

Ovome svakako treba dodati u kontinuitetu sastanke i saopštenja Savjeta za provođenje mira koje je i 30. juna zaključilo da je nezadovoljno činjenicom da BiH nije ispunila pet plus dva uslova i cilja za zatvaranje OHR-a, ali je konstatovalo i da je došlo do određenog napretka u BiH.

Neki političari misle da će se, ako budu čekali i ništa ne budu radili, međunarodna zajednica umoriti. Do pomaka nema prečica i uslovi za zatvaranje OHR-a se neće promijeniti. Želimo

vidjeti konkretnе rezultate u provođenju uslova pet plus dva i okončanje tranzicije, kazao je Valentin Incko i naglasio kako je PIK razočaran zbog neispunjavanja ovih uslova.

Ispada da nije dovoljno sve što je rekao, uradio, „izudarao“ reis Cerić, već se ide dalje, i preko Savjeta za implementaciju mira, toga čudnog hibridnog tijela, nastavlja dalje sa atacima na Republiku Srpsku. Mnoga se pitanja nakon iole letimičnog pogleda nameću, a jedno svakako odmah.

Ko je spreman da ulazi u takvu državu u kojoj se svakodnevno „potežu“ ovako teške riječi i prizivaju takva djela, prije bi se reklo nedjela? U ovakvoj atmosferi linča nema stabilnog razvoja. Teško je pod takvim uslovima očekivati razvoj ekonomije, rast društvenog bruto proizvoda i povećanje zaposlenosti. Kapital ovakvu atmosferu neće i ide u stabilnija područja.

MEDICINSKA ELEKTRONIKA

Bivši direktor Investiciono-razvojne banke RS, Bojan Golić, pušten je (30.6.2010) iz pritvorske jedinice Kazneno-popravnog zavoda Banjaluka na osnovu odluke banjalučkog Okružnog suda, potvrdila je portparol Specijalnog tužilaštva RS Dragica Toljagić.

Odluku o puštanju na slobodu nakon tromjesečnog pritvora, prema riječima Toljagićeve, donesena je na prijedlog Specijalnog tužilaštva RS-a, nakon što je Golić prihvatio sporazumno priznavanje krivice za nesavjestan rad u službi i milionske manipulacije akcijama preduzeća Medicinska elektronika, za šta će biti osuđen na četiri mjeseca zatvora.

Prema dosadašnjoj sudskoj praksi, Golić će tokom sudskog postupka najvjerovaljnije imati status svjedoka saradnika, protiv prvoosumnjičenog Mileta Radišića, kome se na teret stavlja da je u namjeri obaranja cijena akcija Medicinske elektronike u januaru prošle godine organizovao kriminalnu grupu.

Prema mišljenju člana borda Transparensti internešenela BiH, Svetlane Cenić, cijela priča oko Medicinske elektronike u suštini se svodi na odnos – Mile Radišić i premijer RS Milorad Dodik. „Radišić je i ranije radio za Dodika i kako se u slučaju Medicinske elektronike nije ispoštovalo voždovo, neposlušne je stigla ruka osvete“.

„A što se tiče Bojana Golića, on je samo kolateralna šteta u cijeloj priči, koji je platio cijenu svoje nezrelosti pri preuzimanju funkcije v.d. direktora IRB-a“, izjavila je Svetlana Cenić. Uz isticanje da presuda Goliću ne liči na istinsko opredjeljenje vlasti RS-a za borbu protiv kriminala, Cenić je zaključila „da će nakon što je njemu izrečena kazna od četiri mjeseca zatvora biti zanimljivo vidjeti hoće li i na koliko biti osuđeni ostali osumnjičeni u slučaju Medicinske elektronike“.

ĐUBRIVO

Obezbjedenje Parlamenta RS oduzelo je 6. jula 2010. poslaniku SRS RS, Novi Grujiću, vreću vještačkog đubriva, koju je ovaj radikal donio kako bi ukazao na malverzacije Direkcije za robne rezerve RS. Obezbjedenje Parlamenta Srpske je utvrdilo da je riječ o opasnoj materiji koja može da ugrozi bezbjednost NS RS. Da stvar bude još interesantnija, ministar policije RS Stanislav Čađo i predsjednik NS RS Igor Radojičić napustili su zgradu Parlamenta čim su saznali da je u nju unijeta opasna materija.

Grujić je utvrdio da je Direkcija za robne rezerve RS na nekvalitetno đubrivo potrošila čak 4,7 miliona KM više nego što je stvarna cijena tog aditiva i da ga je donio kako bi Vladi ukazao na malverzacije Direkcije za robne rezerve RS prilikom nabavke tog aditiva. On je, uprkos čuvara Parlamenta, uspio da sačuva „dio opasne materije“ tvrdeći da ona ne može da ugrozi bezbjednost Parlamenta i da je toliko nekvalitetno da se uopšte ne može

koristiti u poljoprivredi. Vreća vještačkog đubriva proizvela je potom pravi verbalni rat poslanika opozicije i vladajuće koalicije i prijetila je opasnost da svaki čas zasjedanje parlamenta, zbog uzavrele atmosfere, bude prekinuto.

Novo Grujić je rekao da mu nije namjera da bilo koga napadne ili izvrši teroristički napad, već da je vreća đubriva njegov materijalni dokaz kako bi javnosti pokazao da se domaća vlast ponaša nedomačinski. Sporno đubrivo je, kaže on, po regresiranim cijenama dijeljeno poljoprivrednicima u RS, a nabavljen po višestruko višoj cijeni od stvarne.

Direkcija za robne rezerve RS je svaku tonu vještačkog đubriva koju je nabavljala od Direkcije za robne rezerve Srbije plaćala za 100 evra skuplje od njegove tržišne cijene. Došli smo do dokaza da su pojedina privatna preduzeća iz Republike Srpske tonu đubriva od istog proizvođača u Srbiji u istom periodu kada i Direkcija za robne rezerve RS uvozila za oko 100 evra jeftinije. Kada se izračuna količina koju je Direkcija za robne rezerve RS uvezla od srpske direkcije za robne rezerve, ispada da je plaćeno 4,7 miliona KM više nego da su to radila privatna preduzeća. To znači da su građani RS oštećeni za toliki iznos, tvrdi Grujić.

PISMO

Predsjednik SAD Barak Obama, povodom 15-godišnjice dešavanja u Srebrenici, uputio je pismo koje je na samoj komemoraciji u Potočarima pročitao ambasador SAD u BiH, Čarls Inglis.

„Povodom petnaeste godišnjice genocida u Srebrenici, u ime SAD, porukom se pridružujem onima koji su se sastali danas da izraze svoju žalost za velikim gubitkom i da razmisle o nepojmljivoj tragediji.

Na današnji dan, prije petnaest godina, uprkos decenijama zaklinjanja ‘nikad više’, na ovim poljima i u ovim brdima ubijeno

je 8.000 muškaraca i dječaka. Oni su bili braća, sinovi, muževi, očevi, a okončali su kao žrtve genocida.

Rekao sam i vjerujem da je užas Srebrenice mrlja na našoj kolektivnoj savjesti.

Danas kada mnoge ispraćamo na vječni počinak, mi im odajemo počast misleći na njih i tugujući sa njihovim porodicama. Oni su bili ljudi koji su željeli živjeti u miru i koji su vjerovali obećanju međunarodne zajednice da će ih zaštiti, ali – u trenutku njihove najveće potrebe – bili su prepušteni sami sebi.

Samo ste vi, koji ste te dane preživjeli i koji ste izgubili svoje najmilije, u stanju osjetiti taj nezamislivi užas. Vi nosite taj teret i živite sa osjećajem боли i gubitka svakog trena svog života. Ovaj zločin je natjerao međunarodnu zajednicu da reaguje i zaustavi masakr nad civilima i od tada je pomen na Srebrenicu povezan sa snažnim osjećajem potrebe da svijet mora odlučno reagovati kad god je suočen sa zlom.

U proteklih 15 godina SAD su zajedno s vama promovisale mir i pomirenje u ovoj nemirnoj zemlji. Jasno nam je da ne može biti trajnog mira bez pravde i znamo da ćemo biti prosuđivani prema naporima koje ulažemo u traženje pravde za srebreničke žrtve i one koji ih oplakuju.

Pravda mora podrazumijevati potpunu odgovornost za počinjene zločine, kompletну identifikaciju i utvrđivanje istine o nestalim, te sudski progon i osudu za izvršioce genocida. To uključuje i Ratka Mladića, koji je predvodio egzekuciju. SAD poziva sve vlade da udvostruče napore na pronalaženju odgovornih, na njihovom hapšenju i izvođenju pred lice pravde. Time bi se odala počast srebreničkim žrtvama i ispunila naša moralna i zakonska obaveza da ne dozvolimo da zločin takvih strašnih razmjera ostane nekažnjen.“

DRUGI DAN

Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća na stratištima u Bratuncu i Srebrenici obilježeno je 18 godina od stradanja 3.267 Srba koje su na Petrovdan 1992. godine ubile muslimanske snage.

Članovi porodica i predstavnici boračkih organizacija iz ove dvije opštine ponovo su izrazili nezadovoljstvo radom Haškog tribunala, Tužilaštva i Suda BiH, koji ni nakon 18 godina nikoga nisu procesuirali zbog brojnih zločina koje su muslimanske snage iz Srebrenice počinile nad Srbima u posljednjem ratu.

Milorad Dodik rekao je (12.7.2010) u Bratuncu da Republika Srpska nije genocidna i da žali za svim žrtvama u proteklom ratu, ali i da traži da odgovaraju svi počinioци zločina, bez obzira na to iz kog su naroda. „Posebno pogađa neobjektivan pristup međunarodne zajednice i pravosudnih organa prema zločinima počinjenim nad Srbima u Podrinju za koje niko nije odgovarao. Republika Srpska je svjesna da se u Srebrenici dogodio zločin velikih razmjera, ali po definiciji to nije bio genocid, kako ga je okarakterisao Međunarodni sud u Hagu“, naglasio je Dodik.

On je dodao da međunarodna zajednica i Haški tribunal imaju selektivan pristup i favorizuju bošnjačke žrtve, pokušavajući da nametnu kolektivnu odgovornost srpskom narodu, ali to nije moguće, jer su zločine počinili pojedinci iz sva tri naroda u ratu u BiH i za to treba da odgovaraju.

„Ako se dogodio genocid, onda je on počinjen nad srpskim narodom ovog kraja, gdje su masovno ubijani žene, djeca, starci“, kaže Dodik.

On je rekao da poštuje žrtve iz Srebrenice, što potvrđuje i dolazak delegacije Vlade RS, koja je juče prisustvovala komemoraciji u Potočarima, a čemu je međunarodna zajednica dala veliki značaj.

„Nisam otišao u Potočare, jer se taj događaj politizuje. Nikada niko iz ostala dva naroda u BiH nije došao da oda poštū nastradalim Srbima i izvini se za zločine, kao što je prije nekoliko godina učinio predsjednik RS Dragan Čavić“.

TEST INTELIGENCIJE

Članovi udruženja natprosječno inteligentnih „Mensa BiH“ pokrenuli su interesantnu inicijativu da se poslije oktobarskih izbora svi izabrani funkcioneri podvrgnu testu inteligencije, kojim bi trebalo da pokažu ko je od njih, prema međunarodnim standardima, natprosječno intelligentan, a čiji nivo inteligencije ne izlazi iz prosječnih vrijednosti, ili je možda ispod njih.

Iako iz „Mense“ uvjeravaju da cilj testiranja ne bi bila diskreditacija političara, i da bi rezultati, kao i u ostalim akcijama udruženja ostali u domenu „profesionalne tajne“, ova ideja već je izazvala veliku buru u političkim krugovima u RS. Dok neki političari bez pogovora pristaju na takav vid testiranja, drugi izražavaju rezervu prema njegovoj svrsi i ciljevima, a analitičari kažu da ni dokaz o neinteligenciji nekog kandidata ne mora da znači da baš on neće dobiti podršku birača na izborima.

Ova sigurno „intelligentna provokacija“ politike i političara je uvod u izjavu hrvatskog člana Predsjedništva BiH Željka Komšića koji poručuje predsjednicima Srbije i Hrvatske Borisu Tadiću i Ivi Josipoviću da gledaju svoja posla i prestanu da se bave BiH. On je poručio da, baš kao i Tadić i Josipović, koji priznaju suverenitet BiH, i on priznaje Hrvatsku i Srbiju, ali bez Kosova.

Komšić je reagovao na riječi dvojice predsjednika da se Zagreb i Beograd, kao potpisnici Dejtonskog sporazuma, zalažu za to da BiH ostane jedinstvena država, bezobrazno i nediplomatski, utvrdivši da će BiH ostati jedinstvena bez obzira na to šta njih dvojica o tome mislili.

Predsjednici susjednih država trebalo bi da se bave svojim zemljama i problemima, kojih imaju, a ne BiH. Hvala im na lijepim željama. I ja podržavam cjelovitost i suverenitet Hrvatske i Srbije ali bez Kosova, kazao je Komšić.

To je slika BiH, Balkana... Pitanje je šta bi danas na sve ovo rekao Nikolo Makijaveli ili Maks Veber. Jer, logična je reakcija da se brani, ako te neko napada, ali u ovom slučaju Komšić dobija podršku od Tadića i numjesto zahvalnosti on ga vrijeda. Ovaj bosanski rubikon sigurno ne bi mogao da riješi ni Makijaveli ni Veber, a odgovor je dao jedino srpski nobelovac Ivo Andrić riječima da je „BiH zemљa mržnje i straha u kojoj ne samo da se narodi između sebe mrze već mrze i one koji im sa strane kažu da se mrze“.

ODLAZAK

Zamjenik visokog predstavnika u BiH i supervizor za Brčko Rafi Gregorijan napušta BiH 2. avgusta, nakon gotovo 15 godina, ostavljajući spomenute funkcije u nasleđe bivšem američkom ambasadoru u Crnoj Gori Roderiku Muru. Iako se o Gregorijanovom odlasku licitira već dvije godine, posebno nakon njegovog verbalnog sukoba s premijerom Dodikom, ovaj put je iz diplomatskih krugova potvrđeno da Gregorijan definitivno odlazi.

Prema tvrdnjama mnogih, odlazi jedan od najjačih diplomatskih igrača u BiH, koji je s pozicije zamjenika visokog predstavnika u BiH često bio uključivan u kreiranje bitnih političkih odluka koje su određivale život u BiH. Sam Gregorijan je više puta demantovao da odlazi sa ove pozicije i najavljavao da ostaje u BiH do završetka misije OHR-a i da ne traži novu dužnost u Stejt departmentu. Iako posao OHR-a stoji daleko od svog završetka, Gregorijan ipak odlazi.

Njegov nasljednik Roderik Mur takođe ima bogato iskustvo na Balkanu. Prije nego što je došao na dužnost ambasadora u Crnoj Gori, Mur je bio zamjenik šefa misije u Ambasadi SAD u Beogradu, od 2004. do 2007. godine. Prije Beograda bio je zamjenik šefa misije i Ambasade SAD u Sofiji.

Gregorijan je svoj boravak u BiH i te kako obilježio i mogao bi se nazvati jednim od glavnih aktera svih dešavanja u BiH a posebno onih koje se tiču tzv. reformi koje uvijek po pravilu znače prenos nadležnosti sa Republike Srpske na BiH. Gregorijan je „arhitekta“ reforme vojske, njegovom reformom je Republika Srpska ostala bez VRS i mnogo toga drugoga što mu je dozvoljeno da uradi.

Ako je neko vješto znao da udara po suverenitetu i stabilnosti Republike Srpske, onda je to svakako bio Rafi Gregorijan. Njegova smjena i odlazak su u svakom slučaju znak da se „umorio“ i da su njegovi trikovi i metodologija „procitani“ te da je vrijeme da dobije zamjenu. Njegov odlazak ne znači da će sa te strane prestati pritisći na Republiku Srpsku. Cilj ostaje isti, samo se mijenjaju „igrači i taktika“.

TRNKA

Profesor Pravnog fakulteta iz Sarajeva Kasim Trnka ima svoje viđenje Dejtona, s pravom, jer je bio učesnik dejtonskog procesa oktobra i novembra 1995. godine. Izjava koja slijedi ima svoju važnost, jer je iskrena i mnogo toga otkriva. Trnka kaže:

„Dodik iznosi svoju interpretaciju Dejtona i govori da bi najveći dio nadležnosti trebalo da bude na nivou entiteta, da bi trebalo da se zadrži princip entitetskog glasanja u kome taj entitet, budući da je politički homogen, može zaustaviti svaku mjeru koja bi se mogla postići na državnom nivou. Dodik interpretira Dejton kao statičku kategoriju, ali kreatori Dejtona imali su obrnuti sistem,

jer su i u samom Ustavu predvidjeli da on može da se mijenja u jednom normalnom demokratskom postupku. I kao učesnik pregovora u Dejtonu sjećam se da je i tada bilo ozbiljnih očekivanja da će nakon rata u sukcesivnom ponavljanju izbornog procesa biti eliminisani ti nacionalistički kadrovi, da će jačati demokratske snage i da će one imati kapacitet da u jednoj normalnoj proceduri promijene Ustav, pri čemu se naglašava da je Dejtonski sporazum dinamička kategorija.

Načinom kako interpretira Dejton, Dodik zagovara statičko rješenje, pri čemu on nikada ne pominje da Ustav izričito predviđa i mogućnost tzv. dodatnih nadležnosti države BiH. A sva pitanja koja se tiču državnog suvereniteta, teritorijalnog integriteta i političke nezavisnosti automatski ulaze u nadležnost BiH. Dodik, naravno, interpretira onu klauzulu da sve ono što nije izričito rečeno da pripada državi zapravo pripada entitetima. Sa tih pozicija Dodik i hoće da zamrzne stanje koje bi bilo rezultat realnih odnosa političkih snaga u trenutku zaključivanja Mirovnog sporazuma. Stvari su se međutim u međuvremenu bitno promijenile.“

PRIVATIZACIJA

Predsjednik Komisije za reviziju privatizacije Republike Srpske, Savo Ševaljević, tvrdi da je Komisija dosta toga uradila.

„Komisija je utvrdila da u 70 odsto slučajeva postoji sumnja u regularnost sprovedene privatizacije. Međutim, u sva 72 slučaja koja su procesuirana Vrhovni sud Republike Srpske je preudio da nije bilo nezakonitosti i da je sve urađeno u skladu sa zakonom. Time je stavljena tačka na jedan segment utvrđivanja. Mi u Komisiji i dalje obavljamo reviziju, jer se bez toga ne bi mogla utvrditi uzročno-posljedična veza između događaja koji su

se dešavali u toku privatizacije i kasnije“, rekao je (25. juna 2010) Ševeljević.

PUŠTANJE GANIĆA

Odlukom Okružnog suda u Vestminsteru, Ejup Ganić je oslobođen optužbi i smatra se da je slobodan. Sudija Timoti Vorkman je 27.7.2010. godine oslobođio Ganića po svim tačkama optužnice. Izjave sedam svjedoka odbrane sud je prihvatio kao potpunu istinu, uz konstataciju da se BiH ponašala u skladu sa zakonom. Sud je saopštio da jedini svjedok koji nije govorio istinu je Milan Petrović, zamjenik glavnog tužioca Srbije za ratne zločine Vladimira Vukčevića. Utvrđeno je da je manipulacija svjedocima dolazila od Republike Srpske, a uz konsultaciju s Beogradom. Ovako o oslobođanju Ganića izvještava sarajevska štampa.

Obrazlažući oslobođanje Ganića, sudija Vorkman je rekao da mu nije dostavljen ni jedan novi dokaz koji bi se mogao nazvati upečatljivim ili pouzdanim. Naznačio je da postoje dokazi da bi suđenje Ganiću u Srbiji bilo politički motivisano.

„Nisu mi dostavljeni nikakvi novi dokazi koje bih mogao opisati kao zapanjujuće ili pouzdane. Ovaj postupak bio je pokrenut i vođen iz političkih razloga. Zaključio sam da nema nikakvog validnog opravdanja za otpočinjanje procesa protiv Ganića“, kazao je sudija Vorkman.

Dvije istrage, jedna koju je vodio Međunarodni krivični sud u Hagu i druga koju je vodilo Tužilaštvo BiH, zaključile su da nema dokaza za podizanje optužnice protiv Ganića.

Ovdje je odgovor jasan – „kadija te tuži, kadija ti sudi“. Tužilaštvo BiH je sve vrijeme bilo angažovano na oslobođanju Ganića i kakvi njihovi dokazi mogu biti validni i pouzdani. Praksa Haškog suda je pokazala da oni Bošnjake ne osuđuju već oslobođaju. Epilog svega je jasan, oslobođanje Ejupa Ganića.

Kakva je zemlja BiH potvrda je i 28. juli 2010, kada više hiljada građana, zna se – Muslimana, Bošnjaka –na sarajevskom aerodromu dočekuje Ejupa Ganića, uzvikujući i skandirajući „Bosna, Bosna“ i „pobjeda, pobjeda“.

Koga su oni pobijedili nije teško znati. Pobijedili su Srbiju i Republiku Srpsku, koja je 49 odsto teritorije te Bosne. To znači da pobjeđuju i sami sebe ako misle ozbiljno da žive u toj državi BiH, koja je verifikovana u Dejtonu.

IVANIĆ

Zadatak opozicije je da kritikuje aktuelnu vlast. Građani potencijalni birači su ti koji će na izborima ocijeniti i vlast i opoziciju. Mladen Ivanić koji je sam sve vrijeme u vlasti a njegova stranka je to bila do prije godinu dana, 31. jula 2010. ovako kritikuje:

„Objektivno govoreći, oni na praktičnom nivou nisu ništa uradili. Osim riječi, vladajuća koalicija nije ništa napravila. Ona samo priča. Nisu izvršili obećanja o popravljanju ekonomije. Nema ni puteva, nema elektrana, nema turističkih naselja, aerodroma. Realna je činjenica da je 50.000 radnika danas manje nego što je bilo kad su došli na vlast. U međuvremenu su silne pare potrošene, a nikakvih efekata nije bilo. Oni znaju da ne mogu ništa pozitivno uraditi i zato pokušavaju montiranjem sukoba izbornu kampanju skrenuti na pitanje navodne nacionalne izdaje. U stvari, tu nema ništa. Najgori branilac Republike Srpske je Dodik sa svojom politikom prazne priče“, kaže Ivanić.

Priča o referendumu i otcjepljenju uvijek je bila prazna priča. Uvijek je to bila priča, priča, priča... Puno riječi, pa nikakva djela. Davno smo znali da od toga nema ništa. Mi smo svjesni da oni to nikad neće uraditi. I ovo što govori nakon odluke o Kosovu predstavlja prazne riječi i pokušaj kreiranja nove teme za izbore i ništa više.

Ovo nije atak na Republiku Srpsku već dio društvenih odnosa i oblik demokratske borbe za vlast posredstvom javnih medija. Građani na izborima ocijene snagu i iskrenost tih javnih istupa. Birači su ti koji kvalifikuju ko atakuje na vlast a ko kroz kritiku vlasti na samu Republiku Srpsku.

KACIN

Posljednjih decenija trend je da se Srbi kritikuju kao „loši momci“. U tom stilu se od početka devedesetih godina prošloga vijeka ponaša i bivši ministar informisanja Slovenije, Jelko Kacin, a danas poslanik Evropskog parlamenta.

O tome sarajevski mediji imaju autentičan pristup.

Premijer srpskog entiteta u BiH, kojeg pojedini hrvatski političari nazivaju „Miloševićem naših dana“, nedavno je Kacina nazvao „bitangom i vucibatinom“ a on na to odgovara: „Specifičan način komuniciranja je modus vivendi tog političara (Dodika). On svu krivnju za svoja (ne)djela prevali na strance. Lično sam više puta imao čast biti meta i žrtva njegovih kleveta. Nažalost, glavna žrtva njegovih istupa je, po pravilu, istina. Manipulacija vlastitim sudržavljanima jeste cilj i sredstvo takvih nastupa, dok su mete, pa među njima ponekad i ja, samo tzv. kolateralna šteta. On računa da ljudi, čitaoci, slušaoci i gledaoci nemaju minimalno istorijsko pamćenje“.

Dodik, kaže Kacin, nema dovoljno realnog znanja o događajima iz vremena raspada Jugoslavije, jer je to bilo razdoblje potpune Miloševićeve medijske blokade i manipulacije naredom(ima). Kako ističe, bez takvog smišljenog rušenja temelja demokratije, ukidanjem slobode medija, Milošević ne bi uspio uz pomoć lokalnih vazala razbijati BiH i Hrvatsku, ne bi mogao formirati Republiku Srpsku i RSK, i na kraju, ne bi smio obje republike, Hrvatsku i BiH, direktno napasti svojom vojskom.

„Metode koje u svojim istupima prakticira aktuelni premijer srpskog entiteta u BiH, na širem međunarodnom planu su ne samo viđene nego i snažno osuđene kao neprihvatljive.

Metode koje koristi su odavno isprobane, ali i osuđene u najširoj međunarodnoj javnosti. Govor mržnje nije i ne može biti put u bolju budućnost. Nikada nisam pozivao na rat, njega su drugi na tenkovima doveli u naše domaće dvorište. JNA je napala Sloveniju, ali je i prva priznala nezavisnost Slovenije, davno prije Islanda, Vatikana, članica EU i SAD. Do oktobra 1991. godine, JNA se već povukla iz Slovenije, da bi mogla napasti Hrvatsku, a kasnije i BiH“, podsjeća Kacin.

Poznati vokabular Kacina, mnogo manipulacije riječima bez jasnih argumenata.

ISPRAĆAJ

Rafi Gregorijan odlazi jako tužan iz BiH, što je znak da mu je tu bilo jako lijepo i komotno. Na odlasku otvara dušu bar na tren.

Govoreći o problemima u BiH, kaže da je na „prvom mjestu napadnuta vladavina prava.

Drugi problem je sistemska korupcija koja ograničava i onemogućava ekonomski razvoj.

Treće i najvažnije pitanje – pojedini elementi u ovoj zemlji naprosto ne vjeruju u ovu zemlju i žele da je rasture. Vjerujem da, ukoliko se riješe prva dva pitanja, treće će se samo po sebi riješiti. Dakle, ukoliko odbranite vladavinu prava i ojačate ovu zemlju i ukoliko eliminišete sistemsku korupciju na svim nivoima, onda ljudi koji zagovaraju otcjepljenje i raspad države neće više biti uopšte u mogućnosti da ostvaruju uspjeh.“

Objašnjavajući da li je korupcija bila razlog što je „Avaz“ poveo kampanju protiv njega, Gregorijan kaže: „Mislim da njihova

zabrinutost i bojazan u pogledu onoga što ja znam o korupciji jesu jedan od razloga. 'Avaz' je objavio šeme koje je pripisao OHR-u, iako mislim da ona koja upravo njih najviše zabrinjava nije bila zaokružena. Radilo se o šemama koje se tiču pranja novca, a naravno 'Avaz' o tome nije nikada govorio. Ali, svakako jesu, zabrinuti onim što ja znam, bili ponukani da me napadnu. No, to je njihov izbor. Ovo nisu pitanja koja će nestati ni na lokalnom ni na međunarodnom planu i očekujem da će Evropska unija i Vašington i dalje pokazivati interes za ove teme."

Govoreći o napadima reisa Mustafe Cerića, Gregorijan ističe da je „bio iznenađen. Nakon niza godina gdje smo dobijali samo riječi zahvale zato što smo pomagali državi u razvoju i samim Bošnjacima, to je bilo nešto što me je jako iznenadilo. Svakako nisam očekivao tako otvoreno, tako evidentno licemjerstvo od vjerskog dužnosnika koji treba da zagovara toleranciju i međuetničku saradnju. Ali, mislim da to više govori kakva je on osoba nego što govori o meni. Ja mirno spavam svake noći. Ja sam taj koji je pomagao ljudima u Bratuncu da sahrane svoje najmilije. Ja sam uradio više nego bilo ko drugi u ovoj zemlji kako bih omogućio privođenje ratnih zločinaca uključujući i Radovana Karadžića. Dakle, radio sam za povećanje mira i stabilnosti ne samo u BiH nego i u cijelom regionu. Ali to reisu Ceriću očito nije dovoljno dobro.“

Na kraju ostaje samo pitanje za koga je Gregorijan radio u BiH. Da li za reisa ili građane BiH? Da li za državu koja je sastavljena od dva entiteta i tri konstitutivna naroda? Da li je radio u interesu jednog od tri konstitutivna naroda, Srba, i jednog entiteta, Republike Srpske? Odgovor je jasan – nije. Ne samo da nije radio za njih nego je radio protiv njih.

Postavlja se pitanje njegovog legitimiteta. Ko mu je za to dao mandat? Na osnovu čega se Gregorijan toliko zalagao za Bošnjake i reisa Cerića, kojima očito to nije bilo dovoljno? Postoji li u BiH

ustav i važe li ovdje međunarodne konvencije Ujedinjenih nacija, čija je ova zemlja članica? Mnogo je pitanja za Gregorijana koje nikо ne traži od ovoga čovjeka, za koga se slobodno može reći da je posljednjih petnaest godina svakodnevno zatezao „svilen gajtan“. Koje su to strukture međunarodne zajednice koje stoje iza njega? Ako je tačno da je on službenik ili funkcijer Stejt departmenta, onda je to potvrda da iza njega stoji američka administracija koja ne poštuje međunarodno pravo.

STEREOTIP

Izvještaj Stejt departmenta predstavlja nastavak dobro poznate politike: šta god da ne valja na Balkanu – okrivi Srbe; za sve što ne valja u BiH – okrivi Republiku Srpsku, kaže Milorad Dodik. Jedino takav, nekritičan i stereotipan pristup problemima u BiH, može dovesti jednu ozbiljnu instituciju, kakva je Stejt department, da za činjenicu da u BiH ima opasnih terorističkih elemenata okrivi Republiku Srpsku. U Republici Srpskoj nema terorista, a svi radikalni pokreti u BiH – vahabijski, selefijski, bijela Al-Kaida i ostali koji predstavljaju bazu za potencijalne teroriste – imaju izraziti antisrpski predznak, tvrdi Dodik.

Kaže se dalje da je Republika Srpska potkopavala državne institucije, te da je BiH, kao slaba i decentralizovana država, podložna da se iskoristi kao baza za terorističke operacije u Evropi, podsjeća Dodik na izvještaј pa kaže: „Republika Srpska niti je BiH potkopavala niti jačala, već se isključivo bavila očuvanjem svojih ustavnih i dejtonskih nadležnosti. BiH nije decentralizovana kao rezultat navodnog potkopavanja iz RS-a, već je to njen legalno i legitimno ustavno uređenje. Nadležnosti bezbjednosnih agencija proističu iz tog uređenja. Ukoliko je Stejt departmentu problem Ustav BiH i Dejtonski sporazum i ukoliko smatraju da ga ne treba poštovati, onda bi trebao tako da se i izjasne, a ne da zvanično

insistiraju na Dejtonu, dok u ovakvim izvještajima kritikuju njegovo postojanje.

BiH je slaba država kao rezultat nepostojanja političke volje kod Bošnjaka da ona funkcioniše kao decentralizovana zemlja u skladu s Dejtonom, a ta se slabost ogledava i predimenzionira po pitanju ispunjavanja određenih izvana postavljenih uslova, dok se u pitanjima bezbjednosti ta slabost definitivno ne vidi, jer je, na zahtjeve u borbi protiv terorizma, BiH odgovorila, a SIPA, OBA i entitetska ministarstva sarađivali, kako stoji u samom izvještaju.

Krajnje je licemjerno Republiku Srpsku optuživati kao krivca zbog potencijalne terorističke prijetnje iz BiH, jer RS nije učestvovala u stvaranju radikalnih islamskih pokreta. Republika Srpska godinama upozorava na jačanje i radikalizaciju tih pokreta i sama traži načine da se od njihove prijetnje zaštiti, jer je direktno ugrožena ukoliko se izmakne kontroli.

Stejt department odlično zna ko su sponzori, materijalni i duhovni, pokreta koji veličaju terorizam u BiH i vrlo dobro zna adresu u BiH na kojoj taj problem treba da riješi. Ta adresa definitivno nije u RS. Republika Srpska je činila i činiće maksimalne napore u borbi protiv terorizma, te još jednom ističemo da je decentralizovano dejtonsko ustavno uređenje BiH najveća obrana RS-a od terorizma. Oni koji su dozvolili dolazak i blagomaklono gledali na organizovanje i jačanje radikalnih islamista u BiH, upravo su oni najžešći zagovornici centralizacije u BiH”, kaže Milorad Dodik.

PRIJETNJE GRAĐANIMA

Valentin Incko 14. avgusta 2010. tvrdi da „građani vrlo dobro razumiju da su najveća prijetnja njima i njihovim porodicama organi vlasti koji nisu uspjeli provesti reforme i koje rade u svom interesu, a ne interesu građana“.

On dalje kaže da ne postoji opasnost od raspada ili centralizacije zemlje. Konstitutivni narodi BiH ne predstavljaju prijetnju jedni drugima, a u oktobru građani imaju samo jedan izbor, nastaviti ovako kao do sada ili ići naprijed.

Ovakve stavove Incko bi trebalo da obrazloži. Ko mu daje pravo i legitimitet da se miješa u unutrašnje odnose u BiH i da vodi predizbornu kampanju. Šta znači rečenica upućena građanima „nastaviti ovako ili ići naprijed“? Neka osnuje stranku i izađe na izbole. Šta je izjava da su „vlasti koje je narod izabrao na demokratskim izborima najveća opasnost građanima“? Na osnovu čega on to tvrdi, ko mu je za to dao pravo? Da li to стоји u Dejtonskom sporazumu? Odgovor je da ne stoji, nije stajalo i nikada neće stajati. Obična bahatost, samovolja i nelegitimno uplitanje u unutrašnje odnose u BiH i Republici Srpskoj. Ovo je u svakom slučaju jedan od najtežih udara na Republiku Srpsku i demokratsku, zakonsku i ustavnu proceduru.

Možda je najbolju analizu postojećih odnosa u BiH dao Dušan Janjić iz Beograda, direktor Foruma za etničke odnose.

Janjić kaže da „Evropska unija još nema mehanizam da vodi jedinstvenu spoljnu politiku i krize u našem regionu imaju mali značaj za njihove zemlje. EU i SAD još se nisu dogovorile šta će da rade sa BiH, pa pojedine zemlje pokušavaju da postignu nešto preko svojih diplomatata“.

Janjić ističe da iskustvo pokazuje da se na krizna područja u BiH, na Balkanu i širom svijeta, osim časnih izuzetaka, šalju treće-razredne diplome. Ponekad se pojavi kao specijalni izaslanik, ali u ad hoc misijama poneko jačeg kalibra, ali uglavnom je to defile drugorazrednih i trećerazrednih političara, diplomata, a nekad čak i opštinskih rukovodilaca kakav je bio Mihail Štajner.

KRISTAL BANKA

Uhapšeni zbog pronevjere u Hipo Alpe Adria banci u Austriji nanijeli su joj štetu od 300 miliona evra, rezultati su istrage specijalne jedinice „CSI Hipo“ o sumnjivim kreditima ove banke i pranju para, posebno na Balkanu. U Tužilaštvu BiH kažu da ne vode istragu, jer sa njima, u vezi sa aferom „Hipo“, niko nije kontaktirao.

Hipo Alpe Adria banka kupila je, za vrijeme Vlade Mladena Ivanića, banjalučku Kristal banku za jedan evro. Vrijednost Kristal banke bila je prema procjeni revizora u tom trenutku 2,5 miliona KM.

Komisija za reviziju privatizacije Republike Srpske, izvještaj revizije o prodaji Kristal banke predala je Okružnom tužilaštvu Banjaluka, a Specijalno tužilaštvo RS prošle godine donijelo je naredbu o nesprovođenju istrage protiv Ivanića i drugih u vezi sa prodajom ove banke.

Vlada Mladena Ivanića odobrila je 11. aprila 2002. godine vansudsko poravnanje između Kristal banke i Ministarstva finansija RS, a istog dana donesena je odluka o prodaji banke za jedan evro.

Ovaj ekonomski udar na Republiku Srpsku kao i cijeli bankarski sektor ocigledno je dobro osmišljen, jer ako nekoga hoćeš da učiniš zavisnim pravilo je da mu oduzmeš izvore finansiranja. Republika Srpska izgubila je svoj bankarski sektor i to je jedan od njenih najtežih udaraca. Nema razvoja bez novca, a novac imaju jedino banke. Vlada Mladena Ivanića nije se obazirala na to i dodvoravajući se finansijskim mešetarima međunarodne zajednice prodavala je banke za jedan evro, što je veliko poniženje za svakoga građanina a posebno za Republiku Srpsku.

UČENICI

Učenici osnovnih škola iz BiH imaju najlošija dostignuća u Evropi kada je u pitanju primjena znanja i sposobnosti stečenih tokom školovanja iz matematike, fizike, hemije, biologije i geografije. Ovu su rezultati Sekundarne analize međunarodne studije TIM-SS 2007 za BiH koju je sprovedla Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH.

Analiza je pokazala da su rezultati bh. učenika u kategorijama znanje, primjena i rasuđivanje daleko ispod međunarodnog nivoa.

Alisa Ibraković, direktor Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH, kazala je da je mnogo faktora koji utiču na postignuti nivo znanja bh. učenika, od kojih su najbitniji, na primjer, da učenici vrlo malo vremena provode na izradi domaćih zadataka, rijetko rade eksperimente, slabo su motivisani a i nedovoljno se ulaže u opremljenost školskih laboratorijskih kabinetova.

Gotovo svaki drugi učenik iz BiH tvrdi da nastavnik ponekad izvodi ili nikada ne izvodi demonstraciju ogleda ili istraživanja. Približno svaki treći učenik je izjavio da u okviru nastave fizike nikada ne izvode eksperimente i istraživanja, kao i da nikada ne osmišljavaju ili planiraju ogled ili istraživanja, navodi Ibrakovićeva.

Neadekvatni nastavni programi, nekvalitetan i nestručan nastavni kadar, kriza porodice, propast moralnih vrijednosti, ambisi su koji prijeti obrazovanju Republike Srbije i BiH.

Poslije obrazovanja, koje je strateški stub svakog društva, novac je sigurno na vrhu prioriteta.

Tako Milorad Dodik tvrdi da je Republika Srbija, zbog nasilnog braka sa Federacijom BiH, do sada izgubila milijardu maraka.

Dodik ističe da BiH postoji samo zahvaljujući korumpiranim činovnicima međunarodne zajednice, kojima se osladilo da na muci naroda zarađuju ogromne plate.

„BiH je nemoguća država i to je svima jasno. Ona se održava samo zahvaljujući strancima, koji dođu ovdje i primaju plate od 20.000 ili 30.000 evra. I onda imamo situaciju da ti isti stranci, koji primaju takve plate, nama pokušavaju da prodaju priče o korupciji“, kaže Dodik i dodaje da preporučuje Incku da „ispita korupciju u međunarodnim organizacijama, ako je već toliko pametan. To bi mu bilo bolje umjesto što svakog dana nama pokušava da sugerise šta je to korupcija.“

Kako je moguće da Pedi Ešdaun ovdje kupi kuću na Jablaničkom jezeru za određenu sumu, a potom je proda po tri puta većoj cijeni?! Zar to nije korupcija i kriminal“, pita Dodik.

OBAVJEŠTAJCI

Član ekspertskog tima Jugoistočne Evrope za borbu protiv terorizma i organizovanog kriminala, Dževad Galijašević, izjavio je da je Institut za nestala lica BiH, a prije svega predsjedavajući Kolegijuma direktora Amor Mašović, oko sebe napravio vehabijski štab u kojem se nalaze bivši obavještajci AID-a zaposleni u ovom institutu po ugovoru o djelu.

Galijašević upozorava da su Institut za nestala lica BiH, a posebno Mašović, „u funkciji bošnjačke politike i bošnjačkih obavještajnih službi koje direktno vrše socijalno zbrinjavanje vehabija, a koji potom postaju oči i uši AID-a“.

Prema njegovim riječima, utvrđeno je da je na pojedinim područjima primjetan angažman pojedinih pristalica vehabijskog pokreta na uklanjanju tragova izvršenja zločina nad Srbima, a to je, kako je rekao, posebno vidljivo na područjima Ozrena, Zavidovića i Vozuće, odnosno Kamenice. On je dodao da takvih indicija ima

i na drugim područjima kao što su, na primjer, područja oko Prijedora i Podrinja.

U te svrhe, kaže Galijašević, naročito se koriste bivši obaveštajci AID-a koji su ostali bez posla, te oni uz Mašovićevu pomoć sa Institutom sklapaju ugovore o radu kao agenti na terenu, koji se brinu i sprečavaju pronađenak određenih srpskih grobnica koje treba ekshumirati.

ANDŽELINA DŽOLI

Susret u Sarajevu (22. avgusta 2010) Harisa Silajdžića i Željka Komšića sa Andželinom Džoli organizovala je Amerikanka bošnjačkog porijekla Sanela Dženkins, kako bi pokazala da slavna holivudska diva podržava „bošnjačku stvar“.

Mnogi analitičari smatraju da Džolijeva vjerovatno ne shvata da je posjetom Sarajevu i sastankom sa Silajdžićem i Komšićem grubo zloupotrijebljena i stavljena u službu interesa Bošnjaka, kojima su ovakve posjete neophodne za širenje lažnog mita o zločincu i žrtvi u bosanskom ratu.

Popularnost slavne glumice iskorisćena je na najprizemniji način nezavisno od toga da li će ona u BiH snimati ljubavni ili ratni film, jer nema sumnje da je njena posjeta kao ambasadora UNHCR-a imala potpuno drugačiju pozadinu od humanitarne. Silajdžić je preko bošnjačkih lobista, prije svih Dženkinsove, izdejstvovao iznenadni dolazak Džilijeve u Sarajevo da bi u predstojećoj izbornoj kampanji mogao da priča kako slavni glumci podržavaju napaćene Bošnjake.

Nema sumnje da je Sarajka Sanela Dženkins, koja je do ogromnog bogatstva došla udajom za jednog britanskog milionera i bankara, zloupotrijebila poznanstvo sa Džolijevom i „vrbovala“ je za tzv. bošnjačku stvar.

Sanela Dženkins se, nakon prethodne posjete Džolijeve BiH, pohvalila da je njeno lobiranje u Holivudu dalo rezultate. Andželina je sa Bredom Pitom četiri mjeseca prije ove posjete Sarajevu obišla izbjegličke centre u BiH.

Andželina i Bred su svojom posjetom pokazali da razumiju koliko je važno da se u današnje vrijeme, kada je agresija završena, pomogne građanima BiH i da se ta tragedija ne zaboravi. „Neke stvari padaju u zaborav, a mi to ne smijemo da dozvolimo. Zahvalna sam ovom poznatom paru jer su ponovo skrenuli svjetsku pažnju na BiH i sami shvatili da je našoj maloj napaćenoj zemlji i dalje potrebna pomoć ljudi poput njih“, rekla je tada Dženkinsova.

Posjeta Andželine Džoli dva puta i Breda Pita, nesumnjivo su izazvale pažnju svjetske javnosti. Evidentno je, da je bošnjački, muslimanski lobi ovaj put povukao „jake“ poteze. U svijetu kapitalizma, liberalnog ili bilo kojeg drugog, sve je uglavnom roba koja se kupuje i plaća.

Džolijeva i Bred Pit su došli u Sarajevo ne iz ljubavi prema BiH, nego zbog interesa i novca. Nije dovoljno samo nešto raditi bez obzira na to koliko to bilo ispravno, humano napredno, ako se na adekvatan način na pravom mjestu i u pravo vrijeme to ne prezentuje.

MLADI

Pravilo je u svim zemljama Zapada da svaki srednjoškolac tokom ljetnog raspusta boravi izvjesno vrijeme na praksi i tom prilikom zaradi skoro više od rudara u BiH. Činjenica je da mladi u Republici Srpskoj i BiH nisu zainteresovani za rad tokom ljetnjeg školskog raspusta, a i obrazovni sistem Republike Srpske i BiH to u većini slučajeva ne predviđa. Oni koji se odluče da traže posao rade to prvenstveno koristeći privatne, lične i porodične veze.

Glavni problem mladih u BiH je nezaposlenost, što potvrđuju i podaci Kancelarije Ujedinjenih nacija u BiH, prema kojima je skoro 65 posto ove populacije nezaposleno, dok je taj procenat u zemljama Evropske unije svega sedam posto.

Obrazovni sistem u Republici Srpskoj i BiH jedan je od glavnih uzroka nezaposlenosti, ali i mentalitet. Ovo su podaci koji je saopštio Ured Ujedinjenih nacija.

Mentalitet i vlastita odgovornost su na prvom mjestu mnogih problema a ne samo nezaposlenosti. O mentalitetu i vlastitim slabostima se rijetko govorи i raspravlja, jer daleko je lakše i komotnije krivca naći u nekom drugom a ne u sebi.

Unutrašnje vlastite slabosti i problemi koji su evidentni su udari i udarci na Republiku Srpsku i ne ništa manji od udara koji dolaze sa strane od Bošnjaka i određenih struktura međunarodne zajednice.

JAVAŠLUK

Zaposleni u institucijama BiH, njih približno oko 20.000, u periodu od 2006. do 2010. raspolažali su sa ukupno 3,695 milijardi maraka, a skoro polovina toga iznosa potrošena je na plate i naknade za rad u komisijama i drugim tijelima.

Prema revizorskim izvještajima o poslovanju, većina institucija BiH u tom periodu imala je izvještaje sa rezervom, neke i godinu za godinom, višak zaposlenih službenika i obično neodgovarajuću strukturu kadra. Budžet institucija BiH iz godine u godinu se povećavao.

Dušanka Majkić smatra da bi trebalo promijeniti Zakon o državnim službenicima, te da se pomoćnici ministara BiH vežu za mandat od pet godina i tako učine odgovornijima. Postoji i prijedlog da se nepoštovanje preporuka revizije u vezi sa poslovanjem

institucija utvrdi kao teži prekršaj odgovornosti u sklopu radnih obaveza te bi se tako moglo sankcionisati odgovorne osobe.

INTELEKTUALCI

Profesorica na Filozofskom fakultetu u Banjaluci, Mirjana Vlaisavljević, govoreći o zalaganju političara, javnih radnika, novinara, intelektualaca za izgradnju i razvoj države na demokratskim principima, kaže da bez dijaloga odnosno kulture dijaloga, koji je jedan od temeljnih preduslova demokratskog društva, nema demokratije.

„Ne možemo govoriti o kulturi dijaloga u BiH posmatrajući je izdvojeno od kulture dijaloga u Evropi. Stvaraoci novog međunarodnog prava željeli su BiH da izoluju kao neki čardak ni na nebu ni na zemlji, ali ona je, naravno, dio evropske i svjetske kulture dijaloga. Kultura dijaloga uvijek je povezana sa oligarhijom, onima koji su na vlasti.

U Evropi je došlo do potpune smjene jedne kulture dijaloga drugom. Već poslije Drugog svjetskog rata, kada je došlo do zahlađenja odnosa Istoka i Zapada, to je za promjenu imalo i tip kulture dijaloga. Ono što se danas zove kultura dijaloga, to je dijalog sa pozicije sile, i Evropa u tom procesu BiH namjenjuje ulogu sluge. Naše političke oligarhije su sluškinje, ja bih prosto rekla potrkuše aktuelne svjetske politike. Kako se gospodari služe jezikom, tako se i naše političke oligarhije utrkuju i upinju da ih sustignu u kulturi koja je počesto nekultura dijaloga.

Kultura dijaloga Evrope je kultura dijaloga u BiH. Ne postoji nešto što je u Evropi kulturno, a kod nas nekulturno. Sistem spojenih posuda stravično dejstvuje kada je u pitanju ova oblast komuniciranja.“

Govoreći o srpskoj inteligenciji, profesorica Vlaisavljević kaže: „Mi imamo najpodliju i najpokvareniju inteligenciju od svih

naroda u Evropi. Ona je sistemski kastrirana, od one prve inteli-gencije koja se školovala na stranim univerzitetima pa dolazila da bude gora sluga okupatoru nego što su oni sami, i tako je ostalo do dana današnjega.

Inteligenciji na prostorima BiH namijenjeno je da bude prislužnica, produžena ruka parcijalnih interesa u prestrojavanju političkih elita. Ako ne pristaju da budu promoteri i afirmatori tih interesa, intelektualci su skrajnuti da ne bi mogli djelovati.

I nije istina da nema tih intelektualaca, ali ne mogu da probiju medijsku blokadu kojom su ograđeni. Poznajem takve ljude, ali oni su toliko atomizirani da nemaju šanse u ovako apsolutno sveokupacionističko-medijskom prostoru BiH da dođu do izražaja.“

DVOJAC

Predsjednici PDP-a i DP-a, Mladen Ivanić i Dragan Čavić, imaju mnogo različitosti ali ih povezuje jedan zajednički interes - borba za vlast. U opozicionom djelovanju koriste specifičan vokabular.

Mladen Ivanić kaže (25.8.2010) da sa Demokratskom partijom ima ista mišljenja o ekonomskoj situaciji u Republici Srpskoj, koja je katastrofalna. Prema njegovim riječima, RS je iz dana u dan siromašnija i to je jedino što će ugroziti njeno postojanje. Deficit u prošlogodišnjem budžetu od 480 miliona KM potvrđuje da u Republici Srpskoj zbog ove vlasti vlada potpuni haos, a cijenu toga plaćaće naredne generacije.

Ivanić i Čavić su zajednički ocijenili da je medijski prostor u Republici Srpskoj u službi jedne partije a za Milorada Dodika Ivanić je rekao da nikada nije čuo veći stepen uvreda koje je neki političar uputio vlastitom narodu kao što je to uradio Dodik,

nazivajući ga lijenum i prijeteći mu prstom. „To je takav politički primitivizam da ja nemam riječ“.

Ivanić je još rekao da su predstojeći oktobarski izbori „bitka protiv režima koji Republiku Srpsku vodi u propast“.

Ovo u svakom slučaju nisu konstruktivne opozicione kritike već ataci na institucije Republike Srpske. Izbori ne mogu biti (ako se ne misli na metamoforički oblik) povezivani sa bilo kakvom bitkom.

Bitno je zapaziti da se koristi termin „režim“. Ova riječ nije primjerna demokratski izabranoj vlasti kao što je ova sadašnja, koja je 2006. godine izabrana sa više od 50 posto podrške građana.

Kada Ivanić govori o rezultatima rada Vlade RS i stanju u Republici Srpskoj, koje naziva katastrofalnim, treba se podsjetiti da je Ivanić i njegova stranka PDP od 2002. neprekidno u vlasti, sve do prije godinu dana (2009. godina). Ako je stanje tako katastrofalno, onda je logično da preuzme i dio odgovornosti za to.

Građani su najbolji arbitri, tako da na izborima daju sud i o vlasti i opoziciji, prepoznajući šta je kritika vlasti a šta bespoštедna borba za fotelje, privilegije i pozicije.

POST

Srpskim vojnicima iz sastava Izviđačke čete 6. pješadijske brigade Oružanih snaga BiH, čije je sjedište u kasarni „Manjača“ pored Banjaluke, komanda je zabranila da jedu zbog ramazanskog posta njihovih bošnjačkih kolega. Ovo je skandalozna naredba komande 6. pješadijske brigade, koja se inače nalazi u sastavu 3. pješadijskog (RS) puka Oružanih snaga BiH (baštini tradicije nekadašnje Vojske RS) a izazvala je ogorčenje srpskih vojnika izviđača. Sve do 19 časova, kada po islamskim vjerskim običajima

počinje iftarska večera, bilo je zabranjeno da jedu, kako ne bi povrijedili osjećanja muslimanskih vojnika.

Predsjednik Predsjedništva Boračke organizacije RS, Mihajlo Parađina, kaže da je zaprepašćen nametnutim ramazanskim postom srpskim vojnicima. On ističe da bi 6. pješadijska brigada trebalo da bude nasljednik svetih tradicija VRS i da bošnjački oficiri koji su srpskim izviđačima nametnuli iftarsku večeru moraju da budu otpušteni iz OS BiH.

„Strašno je da zbog nečije obijesti i zle namjere srpski vojnici, na legendarnoj srpskoj planini, moraju da gladuju. Oficir koji je to naredio ne zaslužuje da bude u OS BiH.“

Druge reakcije osim ove od strane Parađine nije bilo, što govori o stanju društvene i javne svijesti u percepciji javnoga mnjenja. Kada se čuje za ovakvu vijest, prvo što se pomisli je: da li je to moguće. Ovo je za rubriku „vjerovali ili ne“.

Možda je u ovom kontekstu vrijedno spomenuti izjavu akademika Milorada Ekmečića, koji kaže da je građanski rat u Jugoslaviji 1991–1995. vođen u okviru američkog aksioma da srpski narod ne može obnoviti državu koju je stvarao dva posljednja vijeka i da politički mora ostati u isfragmentiranom stanju, bez višeg stepena jedinstva. Ekmečić ističe da taj aksiom nije napušten već je samo bombe zamijenila „politika uslovljavanja“.

Ovome treba dodati izjavu ruskog ambasadora pri Ujedinjenim nacijama, Vitalija Čurkina, koji kaže da se dva principa moraju izmijeniti kada je u pitanju BiH.

Prvo je da se dejtonska struktura mora poštivati i drugo je da je era visokih predstavnika završena.

ISTRAGA

U stilu rubrike „vjerovali ili ne“ nastavljamo analizirati „atake na Srpsku“.

Tako je Alternativni klub iz Trebinja zatražio urgentnu reakciju istražnih organa, svih bezbjednosnih institucija u BiH, a naročito Odjela finansija Agencije za istragu i zaštitu (SIPA) „po pitanju kriminalnog plasmana novca Investiciono-razvojne banke ka Eparhiji zahumsko-hercegovačkoj i primorskoj“.

Kako je navedeno iz ovog kluba, očigledno je da je novac iz ove banke otisao direktno Grigoriju, kao ovlašćenoj osobi eparhije, te njegovim potfirmama i vinarima, koji su principom nepotizma dobili veliki novac. Eparhija nema pravo investicionog angažmana, a njeni projekti su više nego sumnjivi i ne spadaju u kategoriju investiciono-razvojnog karaktera. Isto važi za tzv. vinare, koji ne podliježu poreskim organima i imaju jedan čudan monopolistički status u cijeloj kriminalnoj aferi, kazali su iz Kluba te dodali da imaju mnogo dokaza da se radi o kriminalu većih razmjera.

Prema riječima predsjednika ovoga kluba Blaže Stevovića, mnogi privrednici koji su imali dobar biznis nisu dobili sredstva, čime bi se grad otvorio prema investorima, firmama i kompanijama.

On kaže da to banka nije uradila. Čak je bilo inicijativa i od pojedinih Bošnjaka da započnu posao u Trebinju. Nažalost, ni njima ništa nije ponuđeno, što je još jedan dokaz da Trebinje ostaje getoiziran grad. Sve navedeno je potvrda da je vladika Grigorije ponajviše ekonomist, privrednik i vlasnik Trebinja, a ponajmanje duhovni vođa. Umjesto duhovne bacio se u privredno-političku misiju, čime je, govoreći hercegovačkim rječnikom, nagrdio privredu Trebinja.

Vrijeme je najbolji sudija, koje daje sve odgovore pa će dati i na ovo Alternativnog kluba. Kada pričamo o drugom najviše pričamo o samome sebi.

IFTAR

Član Predsjedništva BiH iz Republike Srpske Nebojša Radmanović saopštio je da nije prisustvovao svečanoj večeri sa turskim predsjednikom Abdulahom Gulom, koju je predsjedavajući Predsjedništva Haris Silajdžić preimenovao u „svečani iftar“.

Radmanović kaže da program posjete Gula BiH nije usaglašen na propisan i primjeren način između svih predstavnika BiH, već da ga je Silajdžić samoinicijativno dopunjavao i mijenjao. Tako je između ostalog svečanu večeru koju po ustaljenoj praksi članovi Predsjedništva organizuju za visoke zvanice iz inostranstva, preimenovao u „svečani iftar“, pretvarajući je u vjersku manifestaciju.

On je dodao da je zbog toga juče učestvovao samo u zvaničnom dijelu susreta i razgovora članova Predsjedništva BiH sa Gulom, ali ne i u ostalim sadržajima programa posjete.

Poslije razgovora sa članovima Predsjedništva Gul je kazao da BiH mora brzo i hrabro djelovati na putu ka evroatlantskim integracijama. „Mi imamo posebne veze i pogled kada je u pitanju BiH, spremni smo da proširimo postojeću saradnju, kako političku tako i ekonomsku.“

Predsjednik Vlade RS Milorad Dodik izjavio je da se Turska neprincipijelno miješa u poslove BiH i da je dolazak turskoga predsjednika Abdulaha Gula isključivo vezan za podršku bošnjačkim političkim interesima. Tu podršku mogli smo da vidimo na svim mjestima i multilateralnim sastancima, kao što je Savjet za implementaciju mira, gdje Turska podržava isključivo stavove bošnjačkih političkih predstavnika.

Dodik kaže da je Turska razradila akcioni plan i aktivnosti koje su usmjerene ka tome da BiH bude unitarna. „Turska želi BiH samo po mjeri Bošnjaka. Ta zemlja ima značajnu ulogu u međunarodnim odnosima, ali to ne znači da mi u Republici Srpskoj

treba da aplaudiramo njihovim skrivenim namjerama“, kazao je Dodik.

MORION

Penzionisani francuski general i bivši komandant Unprofora Filip Morion (3.9.2010) je bukvalno najuren iz Memorijalnog centra u Potočarima.

Generala Moriona, koji je namjeravao da oda poštlu nastrandalim srebreničkim Bošnjacima, iz Potočara su istjerale članice bošnjačkih udruženja „Majke Srebrenice“ i „Majke enklave Srebrenica i Žepa“.

Iako je Morion želio da oda počast žrtvama i ponudi izvinjenje zbog zločina koji su u julu 1995. godine počinjeni u Srebrenici, to mu nisu dozvolile članice bošnjačkih udruženja.

Predsjednik srebreničke Organizacije porodica pогинулих i заробљених бораца i nestалих civila RS Mladen Grujićić kaže da je generala Moriona iz Srebrenice trebalo da otjeraju Srbi, a ne „Majke Srebrenice“.

U periodu dok je Morion bio na čelu Unprofora, bošnjački krvnici sa Naserom Orićem na čelu su iz zaštićene zone Srebrenica izlazili do zuba naoružani i ubijali srpski živalj i palili srpska sela oko Srebrenice i Bratunca. On se sastajao sa Orićem i umjesto da ga spriječi da čini zločine, svakodnevno se pojavljuju tvrdnje da je u konvojima humanitarne pomoći koje je Morion vozio u Srebrenicu, bilo oružje i municija za Srebreničane. Francuski general bi trebalo da se pokloni srpskim žrtvama, a ne samo žrtvama koje su sahranjene u Potočarima, kaže Grujićić.

Na ovom primjeru se potvrđuje Andrićeva tvrdnja da je „BiH zemlja mržnje i straha. Gdje se ljudi mrze, ali mrze i one koji im kažu da se mrze“.

IHH

Fondacija za ljudska prava, slobode i humanitarnu pomoć (IHH) iz Turske isplaćuje plate imamima džamija u Čajniču, Foći, Rogatici, Rudom, Višegradu i Žepi. Radi se o imamima goraždanskog regiona kome pripadaju džamije i imami u navedenim opštinama.

Vlada Njemačke je 12. jula zabranila djelovanje IHH-a zbog veza sa Hamasom, a Stejt department ubrzano istražuje povezanost te fondacije sa teroristima. Izrael je djelovanje IHH-a zbog veza sa Hamasom zabranio 2008. godine, a od 1996. godine IHH se, kao saradnik „Al-Kaide“, nalazi i na crnim listama obavještajnih službi SAD i Izraela, CIA i MOSAD-a.

IHH šalje velike količine pomoći u Goražde, grad koji je poznat po borbi tokom rata u BiH.

OBMANE

Profesor Ekonomskog fakulteta u Banjaluci i predsjednik PDP-a Mladen Ivanić ocjenjuje (septembar 2010) ukupno ekonomsko-socijalno stanje u Republici Srpskoj takvim da će svakoga onoga ko pobijedi na izborima čekati niz teških izazova. Ivanić ističe da je ovo stav ekonomskih eksperata (među koje sigurno i on spada, jer je profesor Ekonomskog fakulteta) i najavljuje poslije izbora sljedeće:

„Poslije SNSD-a ostaće prava pustoš. Potrošen je novac od prodaje ‘Telekoma’, 50 hiljada je manje radnih mesta, puno više socijalnih potreba i potpuni nedostatak koncepta kako dalje. Ja već nakon oktobra očekujem ogromne probleme u funkcionisanju budžeta. SNSD je bazirao budžet na MMF-u i on zavisi od 300 miliona KM godišnje koje MMF treba da daje budžetu Republike Srpske. I najmanji problem u toj komunikaciji može dovesti do

kolapsa javnih finansija. Ono što nam je potrebno jeste dramatično i drastično smanjenje javne potrošnje i to će svaka vlada koja bude izabrana morati da radi.“

Logično je pitanje koje treba postaviti Ivaniću, „ako je već toliki kolaps i pustoš, otkud onda tolika silna želja za tim propalim institucijama Republike Srpske“ koje Ivanić želi da preuzmu. Za to je neophodan samo jedan uslov a to je da im građani povjeruju i ukažu povjerenje. Ono što u ovim kritikama nedostaje su konkretni podaci. Svaka kritika mora biti argumentovana, što kod Ivanića nije slučaj.

Razloga za kritiku ove vlade Milorada Dodika je i te kako bilo ali je sve trebalo pažljivo analizirati i izaći ne samo sa argumentima već i sa predlozima kako to riješiti.

Ivanić potcenjuje građane Republike Srpske, misleći da nisu u stanju da pamte period kada je on bio premijer Vlade RS (2001–2002) kao i njega kao ministra inostranih poslova BiH (2002–2006). Iza svakoga ostaju djela i nedjela.

Ova Vlada Milorada Dodika bi sigurno bila još bolja da je imala bolju opoziciju. Konkurenčija ideja je najkorisnija za građane. Paušalne, netačne i uopštene kritike ne koriste nikome. Ovi Ivanićevi istupi mogu se svrstati ne u opozicioni rad i djelovanje opozicionara već više kao ataci na Republiku Srpsku i njenu političku stabilnost i ekonomski ambijent.

Slična Ivanićevoj je i kritika predsjednika DP Dragana Čavića, on kaže: „Stanovnici Republike Srpske imaju jedan problem, ne shvataju da novac koji danas ili juče Dodik kao premijer troši, nije njegov, već njihov.

Oni ga plaćaju preko poreza, dažbina... svega. Sve u RS je oporezovano osim vazduha. Taj novac Dodik troši. Kada kaže ‘napravio sam vam put’, ne govori istinu. Taj put građani RS-a napravili su sami sebi. Ako sam ja kao bivši predsjednik RS-a

uradio nešto, bilo šta, za stanovnike RS-a, nisam te pare izvadio iz svog džepa, već iz njihovog. Zato se nisam ni hvalisao.

Nevjerovatna je bahatost koju lideri SNSD-a ispoljavaju u ovoj izbornoj kampanji. Sva tri helikoptera Vlade RS-a su u funkciji izborne kampanje SNSD-a, isto tako i službeni avion koji će dovesti Cecu na koncert u Banjaluku, a o službenim autima ne treba ni govoriti. Sila koju manifestuju u izbornom procesu je, u stvari, manifestacija pravog stanja društva u Republici Srpskoj. Mi imamo režim koji smatra ne samo da je društvena imovina njihovo partijsko vlasništvo već smatra i da je sav srpski narod u RS-u njihovo vlasništvo“, kaže Dragan Čavić.

Govoreći o ekonomiji, Čavić kaže: „Pogledajte samo tu čuvenu privatizaciju naftnog sektora u Republici Srpskoj. Tako je 2001. godine Rafinerija naftе poslovala u manjku od 53 miliona KM. Devet godina poslije, ove 2010, brodska rafinerija je poslovala sa gubitkom od stotinu miliona KM. Banjalučka mljekara se nakon 60 godina preselila u Laktaše. Slijediće je Fruktona, Glasova štamparija... Vjerujem kako se Banjalučani pitaju od čega će živjeti, te da isto pitanje sebi postavljaju stanovnici i drugih opština. I na kraju gdje je taj referendum? O njemu slušamo od 2005. godine. Nije im valjao jedan zakon, usvojili su drugi. To je čisto kupovanje vremena i zamagljivanje očiju građanima RS-a.

BiH je takva kakva jeste i ne može se dijeliti bez volje sva tri naroda. Ne vjerujem da će ovaj put upaliti srbovanje i parole tipa Srpska zauvijek. Meni je ona bila zauvijek otkad postoji, a njima je zauvijek od ove godine. Eto koliko su vjerovali u nju, ali su za svaki slučaj, ako im ne bude ‘zauvijek’, pokupovali vile, stanove, kuće po Beogradu, Novom Sadu, Beču, Herceg Novom, Barseloni, Nici, Kipru i ko zna gdje sve još.“

FEDERACIJA BiH

Problem BiH nije u Republici Srpskoj nego u funkcionisanju Federacije BiH i prije bilo kakvih promjena na nivou države potrebno je reformisati prvo FBiH, pa tek onda usmjeriti se na državni nivo, zaključak je Međunarodne krizne grupe (ICG) „FBiH – paralelna kriza“.

U izvještaju ICG-a, između ostalog, navodi se da svađe između Bošnjaka i Hrvata i nefunkcionalni odnosi parališu donošenje odluka, a entitet su doveli na ivicu bankrota.

Potreba za redefinisanjem FBiH bila je ignorisana, jer se išlo od toga da će ustavna reforma na nivou BiH riješiti problem, ali bilo kakva državna reforma je daleko ako se ne desi reforma FBiH. BiH bi mogla utonuti u novu političku i ekonomsku nestabilnost, ističe se u izvještaju i dodaje da je, za razliku od Republike Srpske, FBiH veoma decentralizovana te da je ne vole ni Bošnjaci ni Hrvati i da će to proizvesti još više konflikata na entitetском i državnom nivou.

Administracija u FBiH čini je najgorim mjestom u Evropi za biznis i guši njen ekonomski potencijal.

TUŽILAŠTVA

Tužilaštva Republike Srpske, okružna i Specijalno tužilaštvo, nisu donijela ni jednu naredbu (8.10.2010) o sprovećenju istrage za otkrivanje imovine stečene izvršenjem krivičnih djela, rekao je glavni tužilac RS Amor Bukić i dodao da prve odluke očekuje uskoro.

„Rad tužilaštva na primjeni Zakona o oduzimanju imovine stečene izvršenjem krivičnih djela u velikoj mjeri zavisi od rada Jedinice MUP-a RS za otkrivanje imovine stečene izvršenjem krivičnih djela. Ukoliko njihov rad rezultira otkrivanjem izvršilaca

koji su stekli imovinu vršenjem krivičnih djela, i ako budemo imali kvalitetne dokaze za to, sigurno ćemo biti u prilici da dođemo do pozitivnih odluka sudova i do oduzimanja nezakonito stečene imovine”, kazao je Bukić.

On je dodao da sve do donošenja naredbe o otvaranju istrage ne može u javnost iznositi trenutne aktivnosti ni policije ni tužilaca.

Iako Bukić tvrdi da MUP RS treba da otkrije izvršioce koji su vršenjem krivičnih djela stekli imovinu, po zakonu MUP RS, ne može sam da otvorim istragu ako za to nema nalog tužilaštva.

Svaki nezakonit atak na imovinu Republike Srpske je atak na nju, njene temelje i ekonomsku stabilnost. Uloga pravosuđa u Republici Srpskoj i BiH je problematična, što ilustruje i ovaj primjer gdje glavni tužilac Republike Srpske Amor Bukić „ne poznaje ili neće da poznaje“ zakonsku regulativu vezanu za ovako važnu oblast kao što je oduzimanje nezakonito stečene imovine.

PERSPEKTIVA

„Jasno je da OHR treba da napusti BiH, ali to nikada nije ni bilo sporno. Sporna je uloga Amerike, jer kada OHR ode, onda treba da ostane predstavnik Evropske unije, a to znači nema ni predstavnika Amerike i to je ono za što još nije pronađeno rješenje“, kaže politički analitičar Dušan Janjić.

Ne treba da zaboravimo da su za Ameriku, po mišljenju Džozefa Bajdene, a i za Obamu, prioriteti na Balkanu, BiH i Kosovo. Oni to smatraju nezavršenim poslom. Oni jesu bili tolerantni prema zahtjevu političara iz BiH, da se malo pomjeri Butmirski proces dok ne prođu izbori, upravo zato što su kupili vrijeme da se nađe odgovor na ovo ključno pitanje i njih najviše muči uloga Amerike i međusobna koordinacija Amerike i Evropske unije u budućem međunarodnom prisustvu u BiH.

Svoje razmišljanje o BiH iznosi i univerzitetski profesor Miroslav Tuđman, koji, govoreći o pravcima promjena u BiH, podsjeća „da se devedesetih godina prošloga vijeka govorilo da je BiH Jugoslavija u malom. Jugoslavija se upravo raspala jer se nisu uspjeli zadovoljiti interesi svih njegovih članica. Prema tome, BiH može funkcionisati samo kao zajednica tri ravnopravna konstitutivna naroda. Treba se organizovati tako kako bi i Hrvati dobili svoje institucije koji će štititi njihove interese. Odnosno, da budem jasan, da Hrvati dobiju svoj entitet bez obzira kako će se zvati.“

Govoreći o politici SDP-a, Miroslav Tuđman kaže da teza koju potura SDP, kako nacije nisu važne, jedna je od različitih varijacija koje su u BiH prisutne stotinu godina. Na taj način žele zanemariti pitanje nacionalnosti ili je svesti u sferu privatnoga pitanja. Sve to radi se kako bi se stvorila jedna nacija i radi se o unitarnoj koncepciji BiH.

U svijetu, iako s jedne strane postoji intencija integriranja, s druge strane zadržava se snažna potreba za isticanjem i očuvanjem nacionalnog i kulturnog identiteta. U BiH, kod dijela Bošnjaka, prevladava opcija koja je neodrživa i sada de facto vodi uništenju BiH. Zbog toga se Hrvati moraju ujediniti i stati zajedno i zatražiti takva rješenja prema kojima će svi narodi biti ravnopravni i jednaki.

Govoreći o inicijativi za stvaranje svehrvatskog saveza, nasuprot bošnjačkoj alijansi, profesor Tuđman ističe da je to u svakom slučaju dobar način da se snažnije postave zahtjevi. Tek kad se osigura zajedništvo hrvatskih političkih stranaka, crkve, intelektualaca, naroda, moguće je dobiti kolektivna prava. Nakon toga je racionalno govoriti o političkom pluralizmu. No, dok se to ne dogodi, tu ne smije biti nikakvih razloga i mora se zajedno nastupati.

S obzirom na to da hrvatsku poziciju sada održava Republika Srpska, koja se protivi i ukazuje na opasnosti nadglasavanja,

Tuđman ističe da je to jedan absurd, a drugi je da je jedna ovakva bošnjačka politika ujedinila i približila Hrvate među njima samima. To samo govori da su nacionalni interesi ono što je konstanta, a da u tome smislu treba tražiti partnera i iznalaziti optimalna rješenja.

Misljam da je ostvariva mogućnost uspostave hrvatske federalne jedinice u BiH. Svi razumni ljudi će to tako i shvatiti. S druge strane, svi procesi koji su vođeni prije jednog takvog krvavog rata rezultat su Miloševićeva recepta za Jugoslaviju, jedan čovjek jedan glas. To je upravo ono što sada Bošnjaci pokušavaju primijeniti kao model rješenja u BiH. Međunarodna zajednica je vidjela da to ne funkcioniše pa je dala zeleno svjetlo za samostalnost Crne Gore i Kosova. Svi oni koji žele da BiH opstane, morat će ići s rješenjem da se formira s tri federalne jedinice.

JURIŠIĆ

Apelacioni sud u Beogradu ukinuo je Iliju Jurišiću prvostepenu presudu od 12 godina zatvora zbog učešća u ratnom zločinu nad kolonom JNA 1992. godine u Tuzli i predmet vratio na novo suđenje.

Apelacioni sud odluku je obrazložio time što u prvoj prvostepenoj presudi nije izведен određeni broj dokaza kojima bi bila potvrđena optužba za nedozvoljenu upotrebu sredstava borbe.

U obrazloženju je navedeno da nedostaju dokazi koji bi potvrdili ili oborili navode optužbe ili odbrane, te da je nejasno zašto i po čijoj naredbi se povlačio garnizon JNA iz Tuzle 1992. godine.

Predstavnici institucija i nevladinog sektora u Republici Srpskoj razočarani su odlukom Apelacionog suda u Beogradu da se Iliju Jurišiću ukine presuda i da mu se ponovo sudi.

Direktor centra za istraživanje ratnih zločina RS, Janko Velimirović, ocijenio je da je Apelacioni sud u Beogradu „izbjegao direktno suočavanje sa samim procesom i težinom procesa, već je pronašao solomonsko rješenje da proces vрати na početak.“

Šef tima Vlade RS za istraživanje ratnih zločina Staša Košarac, rekao je da su „bošnjačke političke elite uticale na pravosuđe Srbije“.

Predsjednik Organizacije porodica poginulih i zarobljenih vojnika i civila RS Nedeljko Mitrović, izjavio je da ga je „odluka iznenadila mada je očekivana u kontekstu političkih dešavanja u Srbiji“.

SDP

Posjeta turskog ministra spoljnih poslova Ahmeta Davutoglua potpuno je razobličila sve priče o multietničnosti i anacionalnom karakteru Socijaldemokratske partije BiH.

Predsjednik SDA Sulejman Tihić je, nakon susreta s šefom turske diplomatiјe, izjavio da mu je Davutoglu „ukazao na značaj jedinstva bošnjačkih političkih stranaka kao što su SDA i SDP BiH“. Prema njegovim riječima, Davutoglu je rekao da u tom smislu treba raditi na jednom kosturu buduće koalicije kako na entitetskom tako i na državnom nivou.

Osim što je skandalozno da se ministar druge države miješa u formiranje vladajuće koalicije u BiH, indikativno je i otvoreno svrstavanje SDP-a među bošnjačke stranke. Uz to, i medijski izvještaji sa sastanka Davutoglua s predsjednikom SDP-a Lagumđijom pokazuju kako je „multietnički SDP“ postao glavni adut Turske za jedinstvo Bošnjaka. Sve donedavno Lagumđija se zgražavao nad turskim arbitriranjem među bošnjačkim političarima. Izborni uspjeh mu je očito ulio dodatno samopouzdanje, pa sada, kako to dobro primjećuju domaći anali-

tičari, pokazuje svoje pravo lice. U takvim okolnostima ni jačanje turske uloge u BiH nije mu neprihvatljivo.

PRIZIVANJE

Bivši ambasador SAD u BiH Džon Menzis, tvrdi da bi danas bilo najbolje organizovati novu mirovnu konferenciju za BiH.

Kako kaže Menzis, jedino Bosanci i Hercegovci sami sebi mogu ukinuti „ludačku košulju“, kako je Dejtonski sporazum nazvao njegov idejni tvorac Ričard Holbruk.

Neprihvatljivo je da glasovi bh. političara i Bosanaca ostanu „neoprostivo tihi“ u pozivima da se promijeni Dejtonski Ustav. Građani BiH treba da natjeraju svoje političare da prilagode ustav koji bi bio dobar za svakog pojedinca, a ne samo za etničke grupe, kaže Menzis.

Konstatujući da je petnaest godina nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma BiH još politički podijeljena i blokirana, postavlja se pitanje – da li se u Dejtonu 1995. godine sve uradilo na brzinu a da niko nije predvidio ovakav razvoj događaja. Menzis kaže da se u Vašingtonu pošlo od pozitivne pretpostavke da će ljudi u regionu morati prije ili kasnije živjeti zajedno. Oni su vjerovali da će „dejtonska struktura“, naravno, zaustaviti rat, ali i osigurati okvir da se dogodi pomirenje. „Ali, to se doista nije dogodilo na način kako smo to mi predviđeli.“

Menzis kaže da je dio greške u tome što je Dejton bio „etničke prirode“ pa su se ljudi u BiH identifikovali politički preko njihove etničke pripadnosti. U stvari, to je vjerovatno ono što nazivamo „greškom u retrospektivi“. Uvјeren sam da bismo učinili bolje da smo primijenili princip jedan čovjek – jedan glas.

Govoreći o nekom novom mirovnom samitu, Menzis kaže da je samit ne nemoguć nego krajnje potreban. Neophodno je

završiti posao u Bosni. To uslovno možemo nazvati „Dejtonom dva“, mada ne mora da znači da bi se takav regionalni skup ponovo trebalo da održi u Americi. Dakle, svi vodeći političari iz BiH bi trebalo da se nađu na tom skupu, ali isto tako i ljudi iz regionala. Minimum za tu novu konferenciju, bila bi čista poruka da BiH ostaje cjelovita država sa posebnim entitetom. To bi bio temeljni ugovor na osnovu kojeg bismo gradili dalje, kaže Menzis.

Džon Menzis, na kraju kao i svi lobisti koji to rade iz čisto ličnog interesa za potrebe bošnjačkog lobija, kaže da ne zna da li administracija SAD daje podršku za ovu konferenciju. „Mislim da ne bi trebalo mnogo da se konferencija organizuje. Nažalost, ne vidim očiglednu volju kod ljudi u BiH da to učine zajedno, u ovakvom političkom okruženju, da pristupe nekom novom preangažovanju.“

Ako za novu mirovnu konferenciju želju ne pokazuju Srbi i Hrvati u BiH a ni američka administracija, onda je ona osuđena na propast. Tačnije rečeno, neće je u dogledno vrijeme ni biti.

POROCI

Zdravo društvo sa jasnim moralnim vrijednostima sigurna je pretpostavka normalnog napretka i razvoja. Svakodnevica BiH pokazuje, međutim, sasvim drugu sliku.

Iako Fejsbuk, najveća društvena mreža na svijetu, sasvim sigurno nije zamišljena da promoviše pornografiju, naročito ne maloljetničku, među maloljetnicima u našoj zemlji sve je više onih koji na svojim profilima postavljaju fotografije neprimjernog seksualnog sadržaja. Takođe, zabrinjavajuća je činjenica i sve češće pojave sponzorskog ponašanja djevojčica, odnosno njihovo stupanje u seksualne odnose radi neke vrste materijalne ili druge koristi.

Da je problem dječje pornografije i prostitucije kod nas i te kako prisutan potvrđuje i istraživanje koje je sprovedla grupa „In spe – u nadi“, koja djeluje u okviru nevladine organizacije „Zdravo da ste“, u nekoliko banjalučkih osnovnih i srednjih škola među učenicima starim od 12 do 17 godina.

Prema ovom istraživanju, skoro dvije trećine maloljetnih osoba posjeduje fotografije neprimjernog sadržaja na nekoj od društvenih mreža. Naročito su zabrinjavajući podaci dobijeni od ispitanika, prema kojima, od 20 vršnjakinja iz njihovog okruženja, dvije do pet djevojčica su sklone da imaju seksualne odnose za materijalnu nadoknadu ili status.

Do ovih alarmantnih podataka došlo se putem kvalitativnog istraživanja koje je grupa „In spe – u nadi“ sprovedla u šest srednjih i četiri osnovne banjalučke škole u periodu od maja do juna 2010. godine. U srednjim školama razgovarano je s učenicama od prvog do četvrtog razreda, dok je u osnovnim školama razgovor vođen s učenicama osmog i devetog razreda.

Istraživanje je rađeno metodom „fokus grupa“, kojom se vodi duži razgovor u grupama od šest do devet osoba koje predstavljaju ciljnu grupu, u našem slučaju to su bili učenici. Takođe, obavljeni su i dubinski intervjuvi sa stručnim osobljem u školi, najčešće s pedagogom ili psihologom, navodi Sonja Stančić, psiholog i koordinator grupe.

POŽAR

Veliki dio dokaza iz više stotina krivičnih postupaka koji se vode u banjalučkom Osnovnom sudu uništeni su u požaru koji su nepoznate osobe podmetnule 4. novembra 2010. godine u prostoriji za čuvanje dokaza u ovom sudu. U prostoriji su bili, između ostalog, zaplijenjeno oružje, droga, bijela tehnika i drugi predmeti iz krivičnih i drugih postupaka.

Banjalučki okružni tužilac Snježana Petković rekla je da sumnja da su požar podmetnule najmanje dvije za sada nepoznate osobe. Prepostavlja se da su šipkama razbili prozor i izazvali požar tzv. „Molotovljevim koktelima“.

Glavni tužilac Okružnog tužilaštva Banjaluka Vitomir Soldat kaže da za sada nema detaljne informacije o požaru i da je neophodno preduzeti jače mјere obezbjeđenja tužilaštva i sudova. Sa njim se slažu i advokati koji svakodnevno zastupaju klijente u sudu. Advokat Nebojša Pantić kaže da bi područje Osnovnog suda trebalo da ima fizičku zaštitu Sudske policije.

„Ovo je šokantno. Zamislite, nekom padne na pamet da zapali zemljишne knjige. Nemoguće je napraviti njihovu rekonstrukciju“, kaže Pantić.

Jedan od advokata ističe da je sumnjivo to što je zapaljena samo prostorija u kojoj se čuvaju dokazi i ističe da se po pravilima dokazi nikada ne bi smjeli čuvati samo na jednom mjestu i to neobezbjedenom. „Prema mojim saznanjima, u prostoriju je ubaćena tečnost koja brzo gori, a to može samo profesionalac koji je unaprijed znao šta se tamo nalazi.“

Predsjednik Osnovnog suda Milan Tegeltija kaže da je prostorija bila obezbijeđena sa unutrašnje strane kamerama, alarmnim sistemom i rešetkama na prozoru sa unutrašnje i spoljašnje strane. Kaže da je tražio danonoćno obezbjeđenje zgrade od Sudske policije RS, ali da su mu odgovorili da nemaju ljudstva.

„Ne smatram se odgovornim za loše obezbjeđenje prostorije u kojoj su bili dokazi. Ova zgrada i nije pravljena kao pravosudna institucija, a mi smo uradili što je u našoj moći da adaptiramo sobu za dokaze. Taj projekat je finansirala kanadska organizacija CIDA“.

Tegeltija je zatražio brzu akciju državnih institucija na što hitnijem hapšenju napadača na sud, jedan od stubova vlasti. U

vrijeme podmetanja požara zgradu suda obezbjeđivao je samo jedan čuvan.

Ovaj slučaj je najbolji dokaz u kakvom je stanju pravosuđe Republike Srpske. Činjenica da se (adaptirana) prostorija u kojoj se nalazi dokazni materijal, bez kojeg se ne može osuditi gotovo niko od okriviljenih, nalazi u prizemlju i da bilo ko može neometan da priđe, razbije prozor i uništi dokaze, smiješna je i žalosna. Možda je jošapsurdnije da cijeli sud obezbjeđuje samo jedan čovjek koji vjerovatno sjedi u prijavnici i u tako sitne sate možda i spava.

Nevjerovatno je da predsjednik suda, ministar pravosuđa i svi ostali u toj hijerarhiji ne vide svoju odgovornost. Ko treba da bude odgovoran? Kakav je to odgovor kada Tegeltija kaže da se ne osjeća odgovornim jer je tražio od Sudske policije danonoćno čuvanje. Veću odgovornost pokazuje advokat Pantić koji kaže: šta ako neko uništi zemljische knjige. Može se postaviti još bezbroj pitanja ali ni na jedno vjerovatno nećemo dobiti odgovor.

Činjenica je da su zaposleni u pravosuđu sudije, tužiocu, i te kako dobro plaćeni za svoj posao. Ti iznosi podrazumijevaju i odgovornost. Ako se ne mogu sačuvati dokazni materijali onda o gonjenju kriminalaca nema ni govora.

ISTINA

Kako se pouzdano saznalo, članovi organizovane kriminalne grupe koja se bavi krađom luksuznih vozila bacili su Molotovljeve koktele na zgradu banjalučkog Osnovnog suda i zapalili sobu u kojoj je čuvano više stotina dokaza iz krivičnih predmeta. Za napad su odgovorni članovi auto-mafije koju predvodi Milan Ćoso, označen kao kradljivac broj jedan luksuznih automobila na Balkanu, za kojim od ranije traga banjalučka policija.

Prema pouzdanim informacijama, šteta je milionska, vatrena stihija je u nekoliko minuta „progutala“ velike sume novca,

odnosno jamčevine za optužene, municiju, bombe i naoružanje, ali i druge dokaze koji su tek trebalo da budu predmet sudskega vještačenja. Inspektori i istražni organi bili su šokirani nakon saznanja da su gotovo svi dokazi u slučaju auto-mafija uništeni i zauvijek izgubljeni.

Vatrogasci su se sat vremena borili s vatrenom stihijom, ali i detonacijama koje je prouzrokovala vatra. Tokom uviđaja u zgradi Osnovnog suda bili su prisutni i istražioci Specijalnog tužilaštva Republike Srpske, ali zvanično obrazloženje je da su samo „izviđali“ novonastalu situaciju.

Kada je u pitanju pravosuđe, sve je izgleda u fazi izviđanja.

ŠAĆIRBEJ

Ratni ministar spoljnih poslova BiH i ambasador pri Ujedinjenim nacijama Muhamed Šaćirbej, povodom petnaestogodišnjice potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma kaže da je tim pregovorima „propušten ključni momenat da se za sva vremena zaustavi destrukcija BiH“. Šaćirbej je iz ovih, ali i drugih razloga, svojevremeno povukao svoj potpis s Dejtonskog sporazuma.

Vidimo da se BiH sve vrijeme dovodi u pitanje. Ovi koji su pregovarali o podjeli Bosne htjeli su za to uvjek ostaviti otvoren prostor. „Mi smo došli u Dejton jer smo vjerovali da će preživjeti američki principi. Ali, kao u nekom vesternu, jedan kauboj je pobio sve negativce, ali su, na kraju, preživjeli principi lopova i zlikovca. Svi su govorili da su nacionalisti Slobodan Milošević, Radovan Karadžić i Ratko Mladić izgubili, ali se bojam da u posljednjih 15 godina principi tih ljudi ne samo da su preživjeli, nego i vode. Imaju prednost. Njihovi zakoni žive iako su loši momci. Kao na divljem zapadu. Ljudi koji su došli podijeliti BiH i dalje imaju glavnu ulogu“, kaže Šaćirbej.

„Uvijek se pitam da li smo u Dejtonu mogli proći bolje. Razočaran sam činjenicom da su tamo izdani principi multietničke BiH, ali i američki. Amerika i dalje ima odgovornost prema BiH. Glupo je da se tvrdi kako građani BiH sada mogu da odlučuju o svojoj sudbini, kada smo prije 15 godina u Dejtonu napravili zidove. Sada se građanima poručuje da prave svoju kuću na tim smiješnim zidovima i smiješnim konceptima u svakoj sobici unutar BiH. Zato treba da dođemo do nove konstrukcije. Zato sam i povukao svoj potpis iz Dejtona, jer ova arhitektura nije pravedna i funkcionalna.

No, ja sam ne mogu izgraditi zajedničku kuću. Treba reći: ‘Ako hoćemo zajedno, onda je sve vaše i naše. Ako nećete zajedno, onda je sve naše.’ To je princip. S druge strane, ako govorimo o bošnjačkoj BiH, mislite li da bi to Evropa pustila i da bi to moglo preživjeti”, kaže Šaćirbej.

Madaje uvjeren da većina građana želi živjeti u multietničkoj državi, pita se šta će se desiti ako se podijeli FBiH. Hoće li se Hrvati i Srbi morati iseljavati iz Sarajeva? Istiće da Hrvati očito vide da Dodikova politika prolazi ne samo u BiH nego i u SAD, te da su iz tih razloga odlučili „tražiti svoje”.

„Ima nade da BiH može sve ovo preživjeti. Ali, ako bude formiran treći entitet, onda će početi iseljavanje naroda. Pojedinci guraju koncept trećeg entiteta kao način da razvale BiH i izazovu nove sukobe. Istovremeno, mi Bošnjaci i lojalni građani BiH nismo se našli sposobnim da damo plan kako bi se BiH mogla reintegrисати.

Bošnjaci imaju najveću odgovornost, jer su najbrojniji i nemaju rezervne države. Bošnjaci zato moraju uzeti liderstvo i izgraditi novu viziju kako BiH treba da funkcioniše. Mi smo tu neodlučni. Bojim se da smo pobijedili u ratu, a izgubili mir. Mislim da bi jedan od prvih naših poteza trebalo da bude da povučemo potpis iz Dejtona”, zaključuje Šaćirbej.

„Jedan ugledni zapadni diplomata je rekao da kad se god sjelo za sto i kad god se trebao naći levat, sve se završilo preko leđ Bošnjaka i građana BiH. Oni su bili najniža voćka koja se mogla zgrabiti. Mi tu možemo kriviti evropske i američke diplomate, jer su to dopustili po cijenu BiH i nas samih. Ali i mi smo krivi, jer smo se uvijek lako pustili. No, to znači politički rizik. Ja nemam sumnje da svaki čovjek koji u BiH igra važnu ulogu ima nešto što se nad njim drži u smislu ucjene. Ja sam da se oslobođimo toga, jer jedino je jak onaj koji je konzistentan“, poručuje Šaćirbej.

Poruke Šaćirbeja su jasne, kao i njegova cijela ratna i poratna politika. Nejasno je jedino kako se taj čovjek preziva, da li Šaćirbej, kako se predstavljao u ratu, ili kao sada, Šaćirbegović. On ne kaže zašto je mijenjao prezime ili je čovjek sa dva prezimena, kao i šta je sa krivičnim procesom koji američka administracija vodi protiv njega zbog milionskih utaja novčanih sredstava.

Šaćirbej ili Šaćirbegović žali za unitarnom BiH, i ljut je na sve a posebno Amerikance i Evropljane, koji im nisu dali tu i takvu državu, gdje će oni kao najbrojniji narod dominirati u svojoj bošnjačkoj BiH. To je dovelo do rata i rat se zbog toga vodio. Šaćirbeju hiljade žrtava nisu dovoljna opomena da to ne može.

Ovo su nesumnjivi udari bošnjačkih lobija iz SAD na Republiku Srpsku i decentralizovanu dejtonsku BiH.

PENZIONERI

U Srpskoj na oko 130 radnika dolazi 100 penzionera, dok je za ekonomski održiv penzijski sistem potrebno da odnos radnika i penzionera bude minimalno tri prema jedan.

Odnos zaposlenih i penzionera u Republici Srpskoj iz godine u godinu se smanjuje, pa je tako 2004. godine bilo 1,5 radnika na jednog penzionera, dok je ove godine (2010) taj odnos 1,2 zaposlena prema jednom penzioneru.

Ekonomisti upozoravaju da bi taj odnos bio i manji kada bi se uzeli u obzir i radnici preduzeća koja su pred stečajem i koji platu radnicima ne isplaćuju već duži niz godina. Predsjednik Skupštine Udruženja ekonomista SWOT Goran Račić kaže da je sve ispod odnosa tri radnika na jednog penzionera ekonomski neodrživo.

„Kod nas je penzijski sistem dugoročno gledano absolutno neodrživ. Ako pogledamo strukturu zaposlenih u industriji koji direktno utiču na stvaranje društvenog proizvoda, ovi podaci su još poražavajući“, kazao je Račić i dodao da je neophodna reforma penzijskog sistema i nove investicije.

„Penzije u Republici Srpskoj su najniže u regionu. Takođe, zemlje u okruženju imaju i bolji odnos između zaposlenih i penzionera. Kod nas je neophodna revizija penzija jer se smatra da samo deset odsto od ukupnog broja penzionera čine radnici koji su na osnovu punog radnog staža otigli u penziju“, kaže Račić.

Prema podacima Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite RS, na kraju septembra 2010. godine u Srpskoj je bilo 224.152 penzionera, dok je u prvoj polovini godine broj osiguranika iznosio 293.747.

Prema podacima Zavoda za zapošljavanje, u Republici Srpskoj je nezaposленo 149.687 (septembar 2010).

KOMŠIĆ

Hrvatski član Predsjedništva BiH Željko Komšić kaže da je ponašanje ambasadora Ruske Federacije Aleksandra Bocan Harčenka prešlo granicu diplomatskog i da se direktno mijese u unutrašnje stvari BiH.

Komšić kaže da je BiH mnogo manja i slabija od njegove zemlje, ali mu to ne daje za pravo da na takav način interveniše

u unutrašnjim poslovima BiH, te dodaje da se Bocan Harčenko previše druži s Miloradom Dodikom. Harčenko nije ambasador u Republici Srpskoj već u BiH, kaže Komšić.

Komšić ističe da u Harčenkovim riječima prepoznaće ideje proistekle iz glava drugih ljudi, između ostalih i Dodika.

„Nama će najveću uslugu svi učiniti ako nas malo popuste i puste da mi stvari slažemo između sebe.“

Izjave Željka Komšića su ispod nivoa jednog člana predsjedništva i neprimjerne za ambasadora jedne značajne države stalne članice Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija, Ruske Federacije.

Očigledno je da u BiH može i ovaj vokabular da prođe bez bilo kakvih posljedica, i osuda. Gotovo je nevjeroyatno da ni jedan medij, ni jedna nevladina organizacija, udruženje ili bilo koji intelektualac ne reaguju na ovako nediplomatsku i gotovo „pijačarsku“ izjavu.

IZVINJENJE

Predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik je u svom inauguralnom govoru u Narodnoj skupštini RS izrazio žaljenje zbog „svake nevine žrtve u građanskom ratu u BiH, a posebno zbog onih žrtava koje su stradale od ruku pojedinaca iz naroda kojem i sam pripadam.

Nažalost, bilo je i onih koji su, krijući se iza naroda i njegove pravedne borbe za opstanak na svojim imanjima, počinili zločine nad nesrpskim stanovništvom. Takvi ne mogu, ne smiju i neće uživati našu zaštitu. Oni treba da odgovaraju za nedjela koja su počinili“, kazao je Dodik.

On je naglasio da niko nema pravo da čuti pred selektivnom pravdom koja se provodi pred pravosudnim organima, kako u BiH tako i inostranstvu. „Nikada neću prestati da insistiram na

tome da pravda stigne i one koji su počinili zločine nad Srbima. Petnaest godina koje su prošle od završetka rata nisu me uvjerile da postoji dobra volja na svim stranama da pravda bude pravda za sve. Ratni zločinci iz drugih naroda slobodno i nesmetano se kreću po BiH. To mora da prestane. Istina o građanskom ratu u BiH, ne po mjeri politike ili nacije, biće jedan od važnih zadataka u mom budućem radu.

Postojeće stanje, u kojem za zločine u proteklom građanskom ratu u BiH odgovaraju uglavnom Srbi, poneki Hrvat, dok su Bošnjaci amnestirani i oslobođeni svake odgovornosti, treba prekinuti. Bošnjacima je određena uloga žrtve, što izaziva nezadovoljstvo i ozlojeđenost ostala dva konstitutivna naroda, posebno Srba”, kaže Dodik.

Ovakvo stanje, gdje se samo jedan narod okrivljuje za sve zločine, može se smatrati udarom na Republiku Srpsku.

ČAČKALICE

Mada je BiH zemlja koja pod drvećem ima 58 odsto ukupne površine, godinama trošimo stotine miliona maraka na uvozne proizvode od drveta. Uvozimo čak i najjednostavniju robu kao što su čačkalice, šibice, bačve, burad, ili čepove od plute. Tako je 2009. godine uvoz šibica bio šest puta veći od izvoza, a na uvozni novinski papir potrošili smo 8,7 miliona KM.

Uvozimo i 197 puta veću vrijednost cigaret-papira u odnosu na izvoz, a na sveske godišnje trošimo 3,8 miliona KM. Drvo za ogrev smo prošle godine izvezli u vrijednosti od 75,7 miliona maraka, a na uvozne hrastove trupce potrošili smo 2,3 miliona KM. Razmjena bukovine je nešto povoljnija jer smo uvezli trupce vrijednosti 2,1 milion, a izvezli 1,9 miliona KM.

Ekonomista Spoljnotrgovinske komore BiH Igor Gavran kaže da je žalosno što je naša najznačajnija izvozna stavka ogrevno

drvo jer su jedini niži nivo obrade trupci. To je niskoprofitabilan izvoz.

„Drugi spaljuju naše šume, a kad sve posiječemo i izvezemo nećemo više imati ni kiseonika, a kamoli drvnu industriju“, upozorava Gavran.

On napominje da je BiH neke proizvode jednostavno primorana da uvozi jer nema domaću proizvodnju. Za novinski papir nemamo domaću proizvodnju i bez njenog pokretanja smo osuđeni na uvoz. Sveske najčešće uvozimo iz Kine, pa je teško da ćemo konkurisati njihovim nevjerovatno niskim cijenama, objašnjava Gavran i dodaje da je jedina naša šansa da proizvodimo i izvozimo finalne proizvode, a sirovine kao što su trupci bilo bi dobro da uvozimo po nižim cijenama. Na taj način bi održavalii naša zelena bogatstva i devastiranim šumama dali priliku za oporavak.

Ako je za utjehu, podaci o razmjeni namještaja su povoljniji ali je proizvodnja i u ovoj oblasti u Republici Srpskoj u posljednjih godinu dana niža za deset odsto. U nešto boljoj situaciji su domaći proizvođači toalet papira, maramica i drugih higijenskih potrepština, ali ni to nisu potpuno domaći proizvodi, jer fabrike uvoze sirovinu.

To je naša privreda. Mnogo je problema a jedan o kojem se rijetko priča je mentalitet i stvaranje kulta rada.

Građani BiH su najduže nezaposleni u odnosu na komšije iz Hrvatske i Srbije, a 80 odsto ljudi u BiH smatra da se posao dobiva isključivo vezom. Čak 51 odsto stanovnika BiH bi voljelo da radi za državnu kompaniju, dok je taj procenat kod Hrvata mnogo manji i iznosi 24 odsto a u Srbiji 32 odsto. Ovo je pokazalo istraživanje portala Posao.ba iz BiH, MojPosao iz Hrvatske i Infostud iz Srbije, koje je provedeno tokom trajanja prvog regionalnog virtuelnog dana karijera i znanja. U istraživanju je učestvovalo 2 105 posjetilaca.

SUMNJA

Njemačka sumnja da se od BiH ikada može napraviti funkcionalna država, rekao je savjetnik za nacionalnu bezbjednost njemačke državne kancelarke Angele Merkel, Krištof Hojcger.

On je to rekao u novembru 2009. godine u razgovoru s pomoćnikom državnog sekretara SAD Filipom Gordonom a to otkriva tajni dokument američke diplomatiјe objavljen na internet stranici Wikileaks.

Kristof Hojcger je tada rekao da je „pesimista da će se od BiH ikada moći napraviti funkcionalna država. Ali, treba nastaviti, pokušati“, rekao je Hojzgen Gordonu.

Na tom sastanku, Hojzgen je rekao da srpski predsjednik Boris Tadić tvrdi da je oštar prema Dodiku, ali da smatra da bi Tadić prema njemu morao biti oštiriјi.

Istovremeno, dokumenti koji su u Vašingtonu poslani iz Ambasade SAD u Ankari potvrđuju sve snažniju i ozbiljniju ulogu Turske u BiH i na Balkanu uopšte. Iz jednog od razgovora američkog podsekretara Vilijama Bernsa i državnog podsekretara Turske Feriduna Sinirliolu (10.2.2010) jasna je ojačana uloga Ankare.

Sinirliolu je naglasio predanost Turske da se odupre navodnim pokušajima Evropske unije da isključi Tursku s Balkana, a posebno BiH. On je naveo da je približavanje BiH i Srbije prioritetni i hitni cilj za region, navodi se u dokumentu.

Turski zvaničnik rekao je da je Ankara „ubijedila Harisa Silajdžića da prekine povezivati Srbiju s genocidom“. SAD i Turska, kako se navodi, „složile su se da se ne slažu“ u vezi s pozivom BiH u Akcioni plan za članstvo u NATO-u.

Ministar inostranih poslova Turske Ahmet Davutoglu spominje se u velikom broju dokumenata. Između ostalog, u jednoj od depeša koje su otišle iz Ankare, analiziraju se promjene u

spoljnoj politici Turske te spominje „izvanredni Davutogluov govor koji je održan krajem 2009. godine u Sarajevu“. Navodi se da je Davutoglu tada govorio o spremnosti Turske da se „vrati na Balkan“, vodi ga i, ako treba, ujedini.

DRUGI DIO

PRAVOSUĐE

Pravosuđe BiH je prema većini parametara najlošije u regionu i gotovo na dnu evropske ljestvice po efikasnosti, ali su sudije i tužiocu u BiH znatno bolje plaćeni od svojih mnogo uspješnijih kolega u velikom broju zemalja. Pokazuju to podaci izneseni u izvještaju o evropskim pravosudnim sistemima koji Evropska komisija za efikasnost pravosuđa objavljuje svake dvije godine.

U izvještaju se navodi da su prema propisanim kriterijumima najproduktivniji građanski prvostepeni sudovi, na kojima nema zaostataka. Za razliku od velikog broja zemalja, ti sudovi u BiH i dalje se suočavaju sa gomilanjem predmeta, odnosno ne uspijevaju da riješe sve slučajeve koji im dolaze na postupanje.

Prosječno trajanje građanskih parnica na prvostepenim sudovima u BiH iznosilo je 300 i više dana, dok isti postupci u Srbiji i Crnoj Gori traju između 200 i 300 dana. Brakorazvodne parnice

na prvostepenim sudovima u BiH traju u prosjeku 329 dana, što je ubjedljivo najduže u regionu. U Crnoj Gori su za razvod potrebna 104 dana, u Makedoniji 136, a Sloveniji 191 dan.

S druge strane, prema godišnjim bruto platama sudija i tužilaca na nivou vrhovnog suda ili najvišeg žalbenog suda, BiH je u 2008. godini bila u regionalnom vrhu, pa čak ispred pojedinih članica Evropske unije. Prosječna godišnja plata sudije vrhovnog suda i tužioca u BiH iznosi 41.481 evro i u visini je 6,1 prosječne nacionalne godišnje bruto plate.

Evropski prosjek plate sudija najvišeg ranga iznosi 4,2 prosječne plate, a za tužioce 3,5 prosječnih plata.

U regionu veće plate od sudija i tužilaca u BiH imaju samo njihove kolege u Hrvatskoj, gdje iznose 58.490 evra godišnje i u visini su 4,7 nacionalnog prosjeka zarade, i Sloveniji, koja je članica Evropske unije, pa je logično da odskače u tom pogledu.

Godišnja plata sudija i tužilaca najvišeg ranga u Crnoj Gori iznosi 25.035 evra ili 3,4 prosječne plate, a u Makedoniji 20.912 evra ili 4,1 prosječna plata u zemlji. U Srbiji sudije u najvišim pravosudnim institucijama godišnje zarađuju 33.371 evra ili 8,2 prosječne plate, a tužioci 27.809 evra ili 6,9 prosječnih plata.

Da pravosuđe u BiH nema uspostavljen sistem odgovornoštiti pokazuje i broj sankcija izrečenih na 100 sudija, koji je u BiH najmanji u regionu. Na 100 sudija u BiH broj izrečenih sankcija iznosi 1,4, u Makedoniji 1,8, Albaniji 2,3, a u Crnoj Gori 4,1.

Godišnji budžet za sudove, tužilaštva i pravnu pomoć u BiH za 2008. godinu je iznosio od deset do 30 evra po glavi stanovnika, a u regionu je samo Albanija imala manji iznos.

U Srbiji i Crnoj Gori za te namjene se po glavi stanovnika godišnje izdvaja od 30 do 50 evra, a Hrvatskoj i Sloveniji od 50 do 100 evra po stanovniku, što je prosjek i većine evropskih zemalja.

BiH i Srbija imaju najmanje sudova na 100.000 stanovnika u regionu i on iznosi od dva do tri, dok je u Hrvatskoj, Crnoj Gori

i Sloveniji taj broj od tri do pet. Što se tiče broja profesionalnih sudija u sudovima u BiH, na 100.000 stanovnika dolazi od 20 do 30 sudija, dok je u svim zemljama taj broj od 30 pa naviše.

Prema broju tužilaca na 100.000 stanovnika u 2008. godini BiH, Srbija i Slovenija su na dnu evropske ljestvice. U BiH na 100.000 stanovnika dolazi od pet do deset tužilaca, a u Hrvatskoj od deset do 15.

Samo u BiH i Poljskoj tužilac ima mogućnost da pregovara o sporazumu o priznanju krivice, što se nigdje u Evropi ne praktikuje.

BiH se zajedno sa zemljama regionala nalazi na vrhu po procentu udjela taksi kao prihoda u sudske budžete.

Za razliku od konkurenčije, u BiH nisu sprovedena istraživanja o povjerenju javnosti u sudove i zadovoljstvu pruženim uslugama.

Direktor Centra za humanu politiku, Momir Dejanović, kaže da je stanje u pravosuđu gore nego što je bilo prije reforme za koju je potrošeno stotine miliona maraka.

Indikatori katastrofalnog stanja su više od dva miliona neriješenih predmeta, korumpirane pojedine sudije i tužioci i odsustvo kontrole. Postupci pred sudovima traju godinama, a novcem se može kupiti oslobođajuća presuda za ubistvo i druga krivična djela. Tužilaštva uopšte ne procesuiraju odgovorne iz političke strukture za organizovani kriminal i korupciju, ističe Dejanović.

On kaže da je najodgovorniji za ovakvo stanje OHR, koji je kreirao i vodio neuspješnu reformu pravosuđa u BiH. Stanje u pravosuđu neće se promijeniti jer odgovara pojedinim domaćim političarima, predstavnicima pravosudne vlasti i OHR-u, smatra Dejanović.

VISOKO OBRAZOVANJE

Čak 90 posto ispitanih građana BiH smatra da je visoko obrazovanje jako korumpirano, a većina onih koji su priznali da su dali mito, bilo za polaganje ispita ili nečeg sličnog, kazala je da su u prosjeku dali 1.700 KM, pokazali su rezultati istraživanja Transparensi internešenela BiH.

Korupcija je veća što je viši nivo obrazovanja. Utvrđeno je da je korupcija rasprostranjena na svim nivoima, od ministarstva do zapošljavanja profesora i asistenata na fakultetima, te kupovine ispita. Većina onih koji su priznali da su dali novac rekla je da su unaprijed znali tarifu kod određenog profesora, što znači da postoji već razrađen sistem, tvrde u Transparensi internešenelu BiH.

Korupcije ima od upisnih procedura, polaganja ispita, pa do samog zapošljavanja. Imamo problem odnosa između javnih i privatnih univerziteta, koji nije dovoljno regulisan. Bezbroj je načina korupcije, od nepotizma, potplaćivanja i slično.

Da se BiH, ako želi napredovati na putu ka Evropskoj uniji, mora što prije obračunati s korupcijom, prije svega u obrazovanju, mišljenja je i predstavnik Fondacije „Fridrik Najman“, Adnan Huskić, koji kaže daje porazna činjenica da je BiH, prema nedavnom istraživanju, poslije Moldavije najkorumpiranija zemlja u Evropi. Upravo je zbog toga, upozorava, propao i bolonjski proces.

U tranzicijskim zemljama, kakva je BiH, najviše je korupcije upravo u obrazovanju i zdravstvu. Nije se slučajno Hrvatska prvo obračunavala s korupcijom u ovim oblastima.

POROCI

U BiH minimalno 15 odsto odraslih muškaraca ima problem s prekomjernim konzumiranjem alkohola, a posebno zabrinjava

podatak da broj žena koje piju alkohol rapidno raste, podaci su istraživanja stručnjaka iz ove oblasti. Oni upozoravaju da je stanje u BiH u oblasti alkoholizma katastrofalno i da pod hitno treba preduzimati ozbiljne korake kako bi došlo do napretka.

Porodični terapeut Nikola Dorontić kaže da je problem u tome što je konzumiranje alkohola toliko društveno prihvaćeno da je postalo „nenormalno“ ne piti. On kaže da istraživanja pokazuju da je znatno veći broj muškaraca koji imaju problem s alkoholom, ali s demokratizacijom društva i promocijom ravnopravnosti polova javlja se sve veći broj žena koje prekomjerno piju alkohol.

„Nekada je omjer bio jedna žena naspram sedam muškaraca koji piju, a sada je to jedan prema tri. Mlade žene sve više piju u prigodnim situacijama“, istakao je Dorontić i dodao da su žene nakon dobijanja podrške i ravnopravnosti u društvu preuzele i ovu lošu naviku muškaraca.

Poseban problem je alkoholizam među mladima, koji vrlo rano počinju piti, čak i u višim razredima osnovne škole. Svi smo svjedoci toga da ni jedna ekskurzija ne prođe bez alkoholisanja, pa čak ni mala matura u osnovnim školama, tako da možemo reći da je oko 30 odsto mlađih u opasnosti od alkoholizma, rekao je Dorontić.

Kao problem, Dorontić navodi to što alkoholizmu niko ne pridaje značaj, te da je organizovano liječenje prisutno samo u pojedinačnim slučajevima.

Približno trećina Evropljana i većina Turaka uopšte ne pije alkohol, proizlazi iz istraživanja agencije GIK u 15 evropskih zemalja i SAD. Najveći apstinenti u Evropi su Italijani i Portugalci, dok u Njemačkoj ne piće samo 18 odsto stanovnika. Četiri od deset Amerikanaca je navelo da nikada ne pije alkohol, a najveći protivnici alkohola su Turci, među kojima više od 80 odsto nikada ne pije alkohol, što je povezano i s njihovim vjerskim uvjerenjima. Oko 50 odsto Italijana i Portugalaca takođe ne pije. Broj ljudi koji

uopšte ne piće najniži je u Grčkoj i Švedskoj sa po 14 odsto i u Holandiji sa 15 posto.

MESIĆ

Bivši predsjednik Hrvatske Stjepan Mesić, i nakon što je otišao s mesta predsjednika Hrvatske u penziju, ne prestaje da atakuje svojim kritikama na Republiku Srpsku.

Mesić 6. januara 2011. godine kaže, komentarišući postignuti dogovor Milorada Dodika i predsjednika HDZ BiH Dragana Čovića, da su „za vrijeme prošlog rata – to je već svima jasno – radikali s jedne i s druge strane međusobno sarađivali.“

Komentariše kako se ovaj „dvojac“ u potrazi za bošnjačkim partnerom i ne obazire na rezultate izbora: kaže da je to upravo njihov odgovor na Platformu koju su ponudili SDP BiH i SDA, dokument koji zaista u visokom stepenu nudi rješenje i hrvatskog pitanja u BiH.

„Kada se razgovara o hrvatskom pitanju, kada se priča o srpskom i bošnjačkom pitanju u BiH, moji su stavovi posve jasni. Entitet Republika Srpska vodi politiku stvaranja države u državi, a to razbija BiH“, kaže Mesić.

Govoreći zašto onda Dragan Čović pristaje na taj dogovor s Dodikom, on kaže: „Čovića ne interesuju Hrvati u BiH. Njega zanima da on bude na čelu, pa makar entitet bio od pet hiljada ljudi. Samo je važno da on bude na čelu i da bude u vlasti. Njega samo vlast zanima, a ne interes Hrvata.

Interes Hrvata je biti na cijeloj teritoriji BiH, a to je moguće samo onda ako se Hrvati i Bošnjaci vrate u Republiku Srpsku i ako RS osigura budžetom sredstva za popravak kuća ljudima. Isto tako je važno za Federaciju BiH da se vrate Srbi u svoje gradove i svoja sela. Tako će profunkcionalisati BiH, ali je sada pitanje strukture

kakva će biti. Ne može entitet koji je nastao etničkim čišćenjem, genocidom, ratnim zločinima biti konstanta. Dakle, treba tražiti nadogradnju ustava ili novi Dejton. A Dodik i Čović se slažu samo zato što obojicu jedino vlast zanima. Čovića već dugo zanima samo vlast.“

Govoreći o Boži Ljubiću, dojučerašnjem ljutom protivniku Čovića koji se sada pridružio ovom timu, Mesić kaže da nije iznenaden ovim Ljubićevim potezima jer iz onoga što priča jasno je da i njega samo zanima vlast. „Pazite, u današnjoj Republici Srpskoj, odnosno teritoriju BiH koji pokriva, prije početka rata bilo je 48 posto Hrvata i Bošnjaka. Sada ih ima samo osam posto. Kada bi jedan od tih hrvatskih vođa rekao: da, treći entitet, ali da u njega uđu Posavina i srednja Bosna, onda bismo i ja i vi vidjeli da ljudi strateški razmišljaju. Ali oni to i ne pominju. Oni hoće da se dočepaju samo tamo nekog malog prostora da bi u tom prostoru bio na čelu i participirao u vlasti – to više ni mene ni nikoga ne može iznenaditi, jer to pokazuje taj interes za vlašću.“

Komentarišući ponašanje zvaničnog Zagreba, koji se uglavnom ušutio, Mesić kaže da to treba pitati predsjednika Hrvatske Ivu Josipovića. „Ja ne želim tumačiti ničije politike. Ja govorim o svojim stavovima koji su manje-više poznati i koji se nisu mijenjali. No, čini mi se da je vrijeme da se kaže, ponovi, kako god hoćete: arhitektura naših prostora je završena, granice se više ne mogu mijenjati i u tom smislu treba tražiti dalja rješenja. Iluzija je da će neko nekakvim referendumom izdvojiti dio BiH. Ta priča je završena sa odlaskom Miloševića, a vjerovatno će i konačno biti okončana sa odlaskom Milorada Dodika s političke scene.

ZABRANA

Visoki predstavnik za BiH Valentin Incko izdao je nalog (5.1.2011) kojim se obustavlja primjena Zakona RS o statusu

državne imovine koja se nalazi na teritoriji Republike Srpske, i pod zabranom je raspolaganja do donošenja konačne odluke Ustavnog suda BiH.

Uzimajući u obzir da će unutar BiH doći do barem jednog osporavanja ustavnosti Zakona o državnoj imovini RS pred Ustavnim sudom BiH, nalog visokog predstavnika osiguraće da ne bude komplikovanja situacije na terenu provođenjem ovog zakona prije nego što Ustavni sud BiH ispita slučaj i doneše odluku.

Predsjednik PDP-a Mladen Ivanić kaže da nije bilo posebne potrebe da Incko donosi tu odluku i da je ona nastala kao proizvod bespotrebnog „naguravanja“ dvije političke opcije.

„Mislim da nije bilo posebne potrebe da Incko donosi ovu odluku zato što će Ustavni sud na ovaj ili onaj način dati ocjenu o ustavnosti tog zakona, tako da nekih posebnih reperkusija od toga nema“, kaže Ivanić.

I ovaj nalog Incka o zabrani, i izjava Mladena Ivanića, potvrđuju opravdanost aktivnosti institucija Republike Srpske, vezanih za odbranu Ustava BiH, Republike Srpske i cijelog Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Incko pokušava da sprovodi duh Dejtona a Ivanić ga u tome prečutno podržava, optužujući aktuelnu vlast Republike Srpske da brani institucionalne nadležnosti RS od nepostojeće opasnosti, jer je navodno niko ne napada, što je netačno a i ovaj akt Incka to potvrđuje da je i te kako institucionalno napadnuta.

Opozicija predvođena Ivanićem, Čavićem i Bosićem, sve vrijeme ističe da se građani Republike Srpske obmanjuju izmišljanjem napada i napadača na Republiku Srpsku i da je jedina opasnost za Republiku Srpsku upravo aktuelna vlast predvođena Miloradom Dodikom, koja navodnu katastrofalno lošu ekonomsku situaciju u RS prikriva izmišljanjem opasnosti po Republiku Srpsku.

Sam Ivanić kaže da je ovo nepotreban nalog i da je plod nepotrebnog iscrpljivanja dviju političkih opcija. Tu je u pravu, samo što neće da kaže da je jedna opcija za promjenu Dejtona i rušenje decentralizovane BiH, a druga za njegovu dosljednu primjenu i decentralizovanu BiH. Jedna je za Republiku Srpsku u punom institucionalnom kapacitetu a druga za nju kao institucionalnu ljušturu.

SREBRENIČKI MIT

Predsjednik NVO „Istorijski projekat Srebrenica“ Stefan Karganović u svojoj knjizi „Dekonstrukcija jednog virtuelnog genocida“ dovodi u pitanje priču o genocidu.

On kaže da je tokom rada na knjizi otkrio da je u enklavi Srebrenice, prije 11. jula 1995. godine, bilo oko 40.000 ljudi, a da je na muslimansku teritoriju stiglo 35.000. Ostatak je stvar matematike. Dakle, radi se o 4.500 nastrandalih od svih uzroka, a uzrok smrti nije samo strijeljanje, već i proboj i borbena dejstva tokom proboga u onoj famoznoj koloni. To znači da je brojka od 8.000 matematički nemoguća, kaže Karganović.

Vlasti ratne Republike BiH dostavili su međunarodnoj zajednici netačne podatke o broju stanovnika u Srebrenici tokom rata. Sarajevo je, naime, navelo da u tom gradu boravi između osam i deset hiljada ljudi više od stvarnog broja. Razliku u broju stanovnika su poslije dešavanja u julu 1995. iskoristili za propagandu i potkrepljivanje teze o genocidu!

Mnogi izvori potvrđuju da je broj stanovnika srebreničke enklave tokom rata namjerno uvećan kako bi se mogla dobiti veća količina humanitarne pomoći, a tek naknadno su lažni podaci iskorišćeni kada je počela opširna akcija kvalifikacije zločina u Srebrenici.

Mnogi pouzdani dokumenti dokazuju da je u Srebrenici za vrijeme ratnih dešavanja boravilo nešto više od 37.000 ljudi, a da se nakon julskih događaja 1995. u Tuzli i okolini s tog područja prijavilo oko 34.000 izbjeglica. To je dobra polazna osnova za izračunavanje stvarnog broja stradalih.

Direktor Centra za istraživanje ratnih zločina RS, Janko Velimirović, tvrdi da upravo ovakvi dokumenti i podaci o izbjeglicama iz enklave, ako se dobro izanaliziraju, mogu dati potpuno novo svjetlo na srebreničku priču.

U posljednje vrijeme dolazimo do mnoštva podataka o tome koliko je ljudi boravilo u Srebrenici i koliko ih je izbjeglo na teritoriju pod bošnjačkom kontrolom. U svim tim dokumentima vidljiva je razlika od 3.000 do 3.500 ljudi. Tek nam slijedi podrobnna analiza, ali je sigurno da ovi dokumenti mogu da daju sasvim novu sliku. Interesantno je da su dokumenti kojima se ovo uglavnom dokazuje, Armije BiH. Kada se oni spomenu bošnjačkim strukturama oni ih uglavnom ignorisu, kaže Janko Velimirović.

U februaru 2007. godine Haški sud (Međunarodni sud pravde u Hagu) je okvalifikovao zločin u Srebrenici kao ograničeni genocid.

U memorijalnom centru u Potočarima do sada je sahraneno 3.674 posmrtna ostatka stradalih Srebreničana.

U proteklom periodu stalno su se pojavljivali novi dokazi o podmetanjima i podvalama oko stvarnog broja žrtava srebreničkog zločina. Utvrđeno je da su pojedini Bošnjaci sa spiska stradalih živi i zdravi, a mnogi sa spiska nisu poginuli 1995. već ranije.

Osnovni polazni problem događaja u Srebrenici jeste broj žrtava. Očigledno je da je sporan način njihovog dokazivanja. Predsjednik Komisije za Srebrenicu Marko Arsović, koga je visoki predstavnik međunarodne zajednice sa te funkcije smijenio, kaže da je ključni problem način dokazivanja žrtava. Jedini ispravan način je sudskim putem, kojim se dokazuju sve stradale

žrtve nevezano za nacionalnost. Sve ostalo je, smatra Arsović, manipulacija i obmana.

Ešdaun je, kaže Arsović, tražio da taj broj bude veći od 8.000 kako bi se mogla dobiti kvalifikacija genocida. Ako je nešto nastalo na genocidu onda to treba eliminisati. Sve je priprema za eliminisanje i urušavanje Republike Srpske.

Srebrenica, i manipulacija srebreničkim žrtvama, izuzetno je opasan udar na Republiku Srpsku.

IZLAZ

Međunarodna krizna grupa (ICG), u svom izvještaju od 11.1.2011. godine smatra da Evropska unija mora preuzeti vodeću poziciju u BiH, dok se Ured visokog predstavnika (OHR) treba povući sa scene i fokusirati na reviziju ranijih odluka. Ova organizacija poziva Brisel da konačno počne djelovati i da imenuje snažnu političku ličnost za ambasadora u Sarajevu i nametne se kao lider reformi.

Grupa je u izvještaju podrobno analizirala međunarodnu ulogu i iznijela zahtjev Evropskoj uniji da 2011. godina bude prekretnica u njenom angažmanu. ICG cijeni da je OHR već postao prepreka napretku države, a da su pet ciljeva i dva uslova za njegovo zatvaranje izgubili svoju svrhu i sada postaju prepreka napretku ka Evropskoj uniji i opravdanje političkim liderima.

Tranzicija OHR-a promijenila bi pravila političke igre u BiH, zbog čega su igrači razumljivo nervozni. Vještine koje su stekli tokom 15 godina postaju beskorisne. Možda upravo zbog toga lideri BiH su se pokazali neuspješnim u ispunjavanju programa „pet plus dva“, navodi se u zaključku izvještaja koji je rađen u kancelarijama u Sarajevu, Istanbulu i Briselu.

Prema ovoj analizi, politička scena u BiH se promijenila, država je prerasla OHR, od kojeg niko ne očekuje da podstakne

lidere na donošenje teških odluka. Lideri BiH već rade svoj posao bez značajne međunarodne podrške. Dok domaći i strani političari debatuju o sudbini OHR-a, veliki dio tranzicije dogodio se u tišini. Državne institucije koriste imovinu koja im treba bez formalnog vlasništva. Vlasništvo će se morati riješiti kad-tad, zbog prodaje ili investicija, ali to nije urgentno pitanje, zaključak je Međunarodne krizne grupe.

ZAPOŠLJAVANJA

Rukovodstvo Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u tri posljednje godine zaposlilo je 209 novih radnika, čija kvalifikacija u dijelovima odstupa od oblasti zdravstvenog osiguranja.

U Fondu koji je u deficitu 144,8 miliona KM, do kraja 2009. bilo je ukupno zaposleno 684 radnika. Osim gomilanja službenika bez stvarnog sagledavanja potreba i ciljeva, ali i okruženja u kojem posluje FZO, Glavna služba za reviziju javnog sektora konstatovala je čak i nepotizam prilikom zapošljavanja.

Rukovodstvo Fonda pravda se da je jedan od ključnih razloga za zapošljavanje „izrazito nepovoljna starosna struktura zaposlenih“. O tome svjedoči podatak da će do 2012. više od 100 radnika steći uslov za odlazak u penziju, i to najviše u banjalučkoj kancelariji.

Ovaj razlog zvuči dosta neubjedljivo jer će novi radnici da zamijene sadašnje koji su pred penzijom tek za tri do šest godina. Drugim riječima, jedno radno mjesto u FZO dijele dva radnika, čime se nepotrebno gomilaju troškovi, pri čemu je Fond iz godine u godinu u sve većem deficitu.

PANEL

Fondacija bivšeg američkog predsjednika Bila Klintona organizuje 9. februara panel diskusiju posvećenu 15. godišnjici potpisivanja Dejtonskog sporazuma. Jednodnevna konferencija „Amerika na raskršću – Dejtonski mirovni sporazum i početak diplomatiјe 21. stoljeća“ biće održana pod pokroviteljstvom Univerziteta iz Njujorka a na njoj će govoriti predsjednik Hrvatske Ivo Josipović, koji će biti jedini govornik s prostora bivše Jugoslavije.

U okviru tog događaja u auditorijumu „Kimmel centra“ Univerziteta Njujork, biće održana rasprava posvećena Hladnom ratu, krizi na Balkanu, te uzrocima koji su natjerali Vašington da nakon decenija prvi put preorijentišu svoj prilaz rješavanju problema u svjetskoj geopolitičkoj pozornici.

Biće riječi i o tome kako „obećanje zvano Dejton“ može ukazati na put naprijed za daljnji ekonomski razvoj i integraciju BiH s Evropom.

Ovako sarajevski mediji u kontinuitetu „serviraju“ informacije o dešavanjima koji će navodno preuređiti Dejtonski mirovni sporazum. Posebni „specijaliteti“ su ovakvi skupovi u Americi koji se održavaju pod pokroviteljstvom Fondacije Bila Klintona a u suštini to su projekti bošnjačkih lobija iz SAD-a koji rade na promjeni Dejtona i unitarizaciji i centralizaciji BiH.

SDS

Srpska demokratska stranka već nekoliko mjeseci (druga polovina 2010) nije u nemilosti zapadnih zemalja, a kruna blagonaklonog odnosa, prvenstveno američke administracije, dogodila se na sastanku lidera SDS-a Mladena Bosića i američkog ambasadora Patrika Muna, kada je Mun rekao da je zadovoljan evolucijom SDS-a.

Upućeni ukazuju da je novi kurs prema SDS-u vrlo vjero-vatno dio stare dvolične politike SAD i njihovih diplomata, koji uvijek vole imati rezervnu varijantu, kako bi u nekom trenutku po vlastitoj potrebi bacili kost. Tako su, smatraju upućeni, sada otkravili odnose sa SDS-om kako bi lakše u nekom trenutku pokušali zaobići SNSD, koji se sve više otvoreno suprotstavlja pokušajima diktata sa Zapada.

Istovremeno, ne spore ni činjenicu da je SDS nakon posljednjih čistki predvođenih Bosićem i raščišćavanja sa starom politikom, postao stranka u dobroj mjeri lišena zaostataka politike Radovana Karadžića. Isto tako kažu da je paradoksalno to što dio zasluga za uvlačenje SDS-a u igru pripada i politici Milorada Dodika, koji je zapravo imao značajan uticaj na dešavanja i otvaranja stranke Mladena Bosića.

SDS je prešao put od stranke koju su zapadne zemlje etike-tirale kao terorističku, do partnera međunarodnoj zajednici.

Profesor Miloš Šolaja, direktor Centra za međunarodne odnose, kaže da se spoljna politika SAD uvijek oslanja na demokratiju kao osnovnu vrijednost, pa sarađuju samo sa demokratskim sistemima i strankama.

Ocjenu šta je demokratsko donose sami i u skladu sa tim se ponašaju. SDS je godinama bio na ledu, čak je bio proglašen terorističkom organizacijom, a iza toga je stajao Ričard Holbruk. Dugo je postojala zabrana kontaktiranja američkih predstavnika sa SDS-om. U samo jednom navratu smijenjeno je 59 funkcionera te stranke, ali generalno mnogo više. Nije bilo reakcija na to, jer se u međunarodnoj zajednici to smatralo normalnim, kaže Šolaja. Prema njegovim riječima, međunarodna zajednica je već pred izbore počela intenzivnije kontakte sa SDS-om.

Isto tako, po porukama koje je sama SDS poslala, nametnula se kao partner, prvenstveno SNSD-a, a u okviru toga prihvaćena je kao partner svih stranaka u BiH. „Ne želim da ovo bude shvaćeno

da se zalažem za politiku SDS-a, ali demokratsko pravo je da jedna partija ima vlastite poglede koji treba da izađu u javnost, jer birači treba da odluče“, poručuje Šolaja.

OTKAZIVANJE

Predsjedavajući Predsjedništva BiH Nebojša Radmanović, otkazao je sastanak s ministrom inostranih poslova Turske Ahmetom Davutogluom, nakon što je turska delegacija tražila skidanje zastave Republike Srpske iz sale za sastanke u Palati Republike Srpske u Banjaluci i zbog kašnjenja turskog šefa diplomatiјe 75 minuta na već pomjereni termin sastanka.

„Smatramo ovakav postupak turske strane neprimjerenim ponašanjem i diplomatskim incidentom koji će, svakako, imati posljedice“, kazao je Radmanović.

REŽIM

„Mi živimo u društvu u kojem vlada režim, na čelu režima je diktator, vlada je nesposobna marioneta u rukama jednog čovjeka“, ovako opisuje stanje u Republici Srpskoj 9.2.2011. predsjednik Demokratske partije Dragan Čavić.

Da ne bismo previše prostora dali neprimjerenim istupima Čavića, treba reći – da su kojim slučajem tačni navodi Čavića da je ovo režim na čijem je čelu diktator, on ovakve stvari ne bi smio ni da pomisli a kamoli da kaže, kao što to slobodno čini.

SNSD i Milorad Dodik su 2006. a i 2010. godine ubjedljivo na demokratskim višestranačkim izborima pobijedili i osvojili većinu u Narodnoj skupštini RS, Parlamentu BiH, kao i za pojedinačne funkcije predsjednika RS i člana Predsjedništva BiH iz Republike Srpske.

Zašto ovako istupa Dragan Čavić, jasno je. Ovo nisu istupi parlamentarca u demokratskom maniru, već izlivi netrpeljivosti i govor mržnje. Čavić treba da odgovori šta je režim, da li je to demokratski izabrana vlast ili samovolja pojedinaca. Ispada da su građani Republike Srpske na oktobarskim izborima 2010. godine izabrali režim i diktatora režima. Ovakvi istupi nisu kritika opozicionara već ataci na institucije Republike Srpske a samim tim i Republiku Srpsku.

SANKCIJE

Ministri inostranih poslova 27 država članica Evropske unije te zvaničnici Evropske komisije dinamično razmatraju detaljan plan za BiH koji bi svjetlo dana trebalo da ugleda 21. februara 2011. godine.

Uz imenovanje ambasadora EU u BiH, koje je već duže vrijeme upražnjeno, Unija analizira opcije pojačanog angažmana u BiH, ali i sankcije za neke političare iz BiH, saznaju sarajevski mediji u briselskim diplomatskim krugovima.

Kada je izbor prvog čovjeka EU u pitanju, time se lično bavi visoka predstavnica za spoljnu politiku Ketrin Ešton. Ona s jedne strane nastoji naći najboljeg kandidata za posao ambasadora EU, a, s druge, pregovara sa saveznicima o poziciji specijalnog izaslanika EU koji je istovremeno i visoki predstavnik. Dilema je treba li ambasador EU biti i EUSR ili ne.

Konsultacije s državama članicama su u toku, a u diplomatskim krugovima kao mogući ambasadori spominju se kandidati iz Njemačke, Italije i Velike Britanije. No, konačnu odluku donijeće Ešton, ali vjerovatno ne prije marta. Kako prenose neki od uključenih u razgovore, Evropska unija je odlučna da se maksimalno posveti BiH, kao jednom od rijetkih preostalih neriješenih pitanja država koje žele biti dio ove prestižne zajednice.

U tom kontekstu, Ešton je zainteresovana i za mandat koji će imati ambasador EU. Posebno se razgovara o mehanizmima discipliniranja bh. političara. EU, kada je BiH u pitanju, u ovoj godini na raspolaganju ima između 102 i 108 miliona evra pomoći. Ambasador EU mogao bi imati pravo da preusmjeri dio tih sredstava. Tako, ako, na primjer, Milorad Dodik nastavi s opstrukcijama, ambasador Evropske unije mogao bi zavrnuti tu finansijsku slavinu.

Takođe, EU može zabraniti bilo kojem bh. političaru dolazak u Brisel ili bilo koju od zemalja članica Unije ili gurnuti ga „pod led“ u svim njenim kontaktima u BiH.

BiH je izazov za Evropsku uniju i zbog pomoći koju je 27 država dalo našoj zemlji od 1992. godine naovamo a koja premašuje milijardu evra, ali i prisustva brojnih institucija Unije u našoj zemlji.

Ovaj primjer možda i najcjelovitije ilustruje način pritisaka na Republiku Srpsku, koji se permanentno servira preko bošnjačkih političkih krugova, potpomognut određenim strukturama međunarodne zajednice. Pravilo je da, ako se ne može nešto odlukom visokog predstavnika kazniti, smijeniti, oduzeti, onda se može bar prijetiti stvaranjem neizvjesnosti, napetosti i straha. Očigledno je da se od ratnih ciljeva unitarizacije BiH nije odustalo, samo se mijenjaju metode i bira drugi perfidniji pristup.

VSTS

„Ne pada snijeg da pokrije brijeđ već da svaka zvijer otkrije trag“. Ova narodna poslovica možda najbolje izražava aktivnosti Valentina Incka koji je u pratnji prvog zamjenika (Amerikanca) Roderika Mura posjetio Visoki sudski i tužilački savjet BiH.

„VSTS BiH je redovna meta direktnih osporavanja, prijetnji i verbalnih napada izabranih zvaničnika i političkih stranaka“,

kazao je Incko. „Iako mi je žao zbog ovih stalnih napada koji znatno otežavaju vaš rad, ove znakove smatram indirektnom potvrdom da vi dobro radite svoj posao i osiguravate kvalitetno pravosuđe zaštićeno od nedozvoljenog političkog uticaja“, kaže Incko.

„Osnivanje ove institucije je jedna od najuspješnijih reformi u BiH. VSTS ima vodeću ulogu u tome i to su evropske vrijednosti. Ove činjenice nekima su možda neprijatne. Političari su u više navrata pokušavali ugroziti vašu ulogu, kritikovali su vašu ulogu i multietnički sastav ove institucije. Ali, kada napadaju ovu instituciju, oni napadaju vladavinu zakona u BiH“, kaže Incko.

On je pozdravio napore Savjeta, na planu kadrovskog jačanja i uopšte napretka pravosudne reforme, uključujući i aktivnosti za izmjene i dopune Zakona o VSTS. Podsjetio je i na sadržaj posljednjeg izvještaja o napretku, u kojem je Evropska komisija potcrtala prioritet borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, ohrabrujući VSTS da ta pitanja uvrsti u vrh vlastitih prioriteta.

Reformisanim pravosuđem u BiH su nezadovoljni gotovo svi ključni faktori u Republici Srpskoj – institucije vlasti ali i domaće nevladine organizacije. Brojni su primjeri argumentovanog nezadovoljstva koji su javno manifestovani poput obustavljanja istraga u predmetu „Tuzlanska kolona“ i „Dobrovoljačka ulica“. Pravilo je bilo da predmete koje su vodili strani tužioci obustave i zatvore na nekoliko dana prije isteka mandata.

Ono što za Republiku Srpsku nije dobro i sa čim se ne slaže, dobro je za visokog predstavnika, koji bez imalo diplomatskog uvijanja to i kaže. To je znak da je jedan od tri stuba vlasti pod direktnom kontrolom stranaca odnosno Kancelarije visokog predstavnika. Bez obzira na to što kontrolišu ovaj segment vlasti nikada nisu ni pokušali da preuzmu dio odgovornosti za loš rad pravosudnih institucija. Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije koja je u direktnoj nadležnosti pravosuđa je još manja

odgovornost Incka i međunarodnih struktura oko njega. Za korupciju i kriminal oni traže odgovornost domaćih vlasti koja ne kontroliše tu polugu vlasti, što je poseban absurd i velika obmana BiH građana.

Milionski broj zaostalih predmeta i astronomski visoke plate bh. sudija i tužilaca, slika su današnjeg pravosuđa koje Valentin Incko toliko brani i hvali, čije interese (ili u čijem interesu) ovaj stub vlasti u BiH zastupa. Dok ih Incko ovoliko brani, jasno je čije interese zastupaju. Priča o nezavisnom i profesionalnom pravosuđu poslije ovakvog činjeničnog stanja ne može se prihvati.

Pravosuđe je instrument u rukama stranaca. VSTS je simbioza sudija, tužilaca, advokata i drugih koji su u sudskim postupcima suprotstavljeni strane. Na djelu je, u mnogo slučajeva, neprincipijelna koalicija.

LAGUMDŽIJA

Predsjednik SDP BiH Zlatko Lagumdžija rekao je „da će ulice Tripolija biti Diznilend za ono što bi se moglo desiti ovdje ukoliko ne bude formirana vlast na nivou Federacije BiH i BiH“.

On je ipak naglasio da očekuje kako se to neće desiti, jer će SDP preduzeti sve da vlast u FBiH bude formirana.

„SDP će učiniti sve da zaustavi one koji žele kreirati haos, pravni vakuum i nesigurnost, te neće dozvoliti da se 1. aprila probudimo kao prevareni. Oni koji žele da blokiraju BiH i da uvode haos neka im je bog na pomoći“, kazao je Lagumdžija.

U BiH se smjenjuje „toplo i hladno“; poslije vrele najave Lagumdžije i njegovog „krvavog Tripolija“ predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik uputio je pismo pravosudnim organima u kojem traži da se riješi oko 650.000 predmeta koji su na čekanju u pravosuđu RS.

On traži da se suzbije stopa privrednog kriminala i oduzme nelegalno stečena imovina, a da se nestručni kadrovi zamijene stručnim profesionalcima.

„Borba protiv organizovanog kriminala važan je faktor evropskih integracija, i nas, i svih zemalja regiona. U tom smislu zahtijevam da pokažete spremnost i snagu da u taj obračun uđemo. Nažalost, dosadašnji rezultati rada pravosudnih organa se ne vide dovoljno u javnosti, u kojoj postoji percepcija da u ovim institucijama postoje pojedinci čiji rad nije dovoljno profesionalan i savjestan“, naveo je Dodik.

Transparensi internešenel BiH smatra da bi se Dodikov postupak mogao posmatrati kao pohvalan čin jednog predsjednika koji pokušava da motiviše pravosuđe da se aktivnije posveti borbi protiv kriminala i korupcije. Međutim, Dodik je donedavno bio na čelu vlade koja je iza sebe ostavila pustoš, čiji su funkcioneri, uključujući i Dodika, bili pod istragom za zloupotrebe javnih sredstava. Pojedini oblici korupcije su gotovo legalizovani, pa nas ovo pismo može ili nasmijati ili izazvati sumnju u same namjere predsjednika, kažu u Transparensi internešenelu BiH.

Problem broj jedan u BiH i Republici Srpskoj je, osim nezaposlenosti, borba protiv korupcije i kriminala. Međutim, instrumenti za tu borbu su u pravosuđu, koje je pod direktnom kontrolom dijela međunarodne zajednice, koju predvode SAD i Turska.

Pismo predsjednika pravosuđu očigledan je primjer kako Transparensi internešenel reaguje, umjesto podrške dolazi osporavanje. Ne navodi se primjer njihovog direktora Borisa Divjaka, koji je direktno umiješan u kriminal i korupciju već se sve vrijeme za nezakonitosti u radu optužuju institucije Republike Srpske i njeni demokratski izabrani funkcioneri. Poziv na odlučnu borbu se omalovažava i pokušava otupjeti kako bi odgovornost bila prebačena na Republiku Srpsku, što je perfidan udar na RS.

PODRŠKA

Srpski glumac i režiser Dragan Bjelogrlić napravio je skandal uoči premijere svog filma „Montevideo, Bog te video“ u Sarajevu (6. marta 2011) izjavivši da mu je žao što premijeri neće prisustvovati bivši general Armije BiH Jovan Divjak, koji je uhapšen u Beču zbog optužbi za ubistvo 42 vojnika u Dobrovoljačkoj ulici u Sarajevu.

„Prosto mi je žao što Jovo neće biti večeras na premijeri mog filma, a pretpostavljam da će se to riješiti na bezbolan način. Neprijatno mi je da govorim o nečemu što ne znam i da dajem neke izjave. Meni je samo žao što večeras neće biti tu“, rekao je Bjelogrlić.

Poslije Bjelogrlića, ispad na sarajevskoj premijeri je napravio još jedan srpski glumac, Sergej Trifunović, koji se pojavio u majici s likom Jovana Divjaka i natpisom „Sarajovo“.

Poslije Bjelogrlićevog i Trifunovićevog ispada, na Fejsbuku se pojavila grupa koja poziva na bojkot filma „Montevideo, Bog te video“. Fejsbukovci su Bjelogrlića nazvali modernim Vukom Brankovićem i pripadnikom antisrpskog pokreta koji je pokazao koliko nema osjećaja pripadnosti i solidarnosti sa svojim narodom, koji se borio za opstanak u BiH.

Očigledno da su apeli Bjelogrlića i Trifunovića „urodili“ plodom, jer je penzionisani general Armije BiH Jovan Divjak 8.3. 2011. pušten iz pritvora u Beču.

INCKOVA INTERVENCIJA

Novinarka austrijskog „Kurira“, Livija Klingl, kazala je da ju je 4. marta zvao Valentin Incko i tražio da piše o hapšenju Jovana Divjaka.

Poslije ove njegove inicijative, mediji u Austriji su bili zaista angažovani u izvještavanju o slučaju Divjak.

Livija Klingl kaže da Valentin Incko zna da je ona provela četiri ratna mjeseca u BiH. Zna i da je Austrija najveći investitor u BiH i Republici Srpskoj. Incku je poznato i da će slučaj Jovana Divjaka imati veliki odjek, kazala je ona, obrazlažući Inckove motive da digne medije u Austriji da izvještavaju u korist Divjaka.

Klinglova kaže da je Austrijancima dosta tih prežvakanih priča o ratu u bivšoj Jugoslaviji i da u ovoj zemlji živi oko 300.000 Srba i oko 90.000 Bošnjaka, a Austrija ne bi željela da se ponove odjeci koje je imala za vrijeme rata.

„Moja zemlja je okrenuta budućnosti, a ne samo prošlosti. Visoki predstavnik u BiH je Austrijanac, on pokušava da izbjegne činjenice da će ovaj slučaj izazvati nesuglasice između Austrije, Srbije, BiH i naročito Republike Srpske“, kaže Klingl.

INTERVENCIJA

Valentin Incko se zdušno brine o Jovanu Divjaku te je brzo reagovao na izjavu predsjednika RS Milorada Dodika da će policija RS uhapsiti Divjaka i Ganića. On je rekao da ova izjava „prelazi liniju neodgovarajućeg političkog upitanja u operativni rad policije. Očekujem da sve radnje koje poduzima policija Republike Srpske budu u skladu sa zakonom. Ali, osim pitanja operativnog policijskog rada, postoje vrlo ozbiljna pitanja koja se tiču vladavine zakona i ustavnog poretku“.

Prvo, svako hapšenje koje naredi predsjednik RS, ili inače bilo koji predsjednik, bilo bi nezakonito.

Drugo, ratni zločini spadaju u kategoriju krivičnih djela za koja je nadležna država; entitetska pravosudna tijela mogu ih procesuirati, ali tek nakon ocjene i njihovog prosljeđivanja od pravosudnih tijela na državnom nivou.

Valentin Incko je očigledno mnogo zabrinut za zakone kako nacionalne tako i one iz međunarodnog prava koji navodno štite Jovana Divjaka. Evidentan je njegov navijački i lobistički odnos, što potvrđuje i novinarka „Kurira“ preko koje je pravio medijsku pripremu za oslobađanje Divjaka.

Pitanje koje se nameće samo po sebi jeste otkud legitimitet Incku da lobira za Jovana Divjaka. Ako je pravosuđe nezavisno, onda je ono nadležno da u sudskom procesu utvrdi da li je Divjak kriv ili nije.

Optužnica države Srbije se u ovom slučaju omalovažava i ponižava. Incko u BiH očigledno, kao i većina njegovih prethodnika, zastupa samo Muslimane, danas Bošnjake. Srbi kao konstitutivan narod su zanemareni i ignorisani. Ovo nije nikakvo poštivanje međunarodnog prava već njegova zloupotreba i usurpacija, koja se može nazvati udarom na Republiku Srpsku.

RADNIK

Radnik u Republici Srpskoj u konkurenciji zemalja u okruženju, na osnovu troškova rada i doprinosa, jeftiniji je od hrvatskog i slovenačkog, a skuplji od rumunskog i bugarskog. Ovo pokazuju statistički podaci i analize, na osnovu kojih se ukupni troškovi rada i doprinosa radnika u Srpskoj na godišnjem nivou prosječno iznosili 14.700 KM.

Na osnovu podataka Zavoda za statistiku RS, prosječna neto plata u januaru 2011. iznosila je 798 maraka, dok je prosječna bruto plata iznosila 1.226 KM, što znači da se na poreze i doprinose mjesечно izdvajalo 428 KM.

Na osnovu ovih podataka i obračuna bruto i neto plate, te doprinosa, godišnji troškovi poslodavaca za jednog radnika, koji prima prosječnu platu, bili su 14.700 maraka.

Istraživanja sprovedena u zemljama u okruženju i Evropskoj uniji pokazuju da je Slovenija zemlja u kojoj se na godišnjem nivou za radnika izdvaja 18.481 evro, dok u Hrvatskoj godišnji troškovi poslodavca za jednog radnika iznose oko 13.907 evra.

Troškovi po istom osnovu za radnika u Bugarskoj na godišnjem nivou iznose 4.267 evra, a u Rumuniji 6.873 evra.

Privredno i socijalno stanje Republike Srpske je njen bitan faktor stabilnosti ili nestabilnosti. Socijalna pravednost zasnovana na rezultatima rada, kao i standard građana, učvršćuju ili razaraju jednu društvenu zajednicu. Stabilnost Republike Srpske u velikoj mjeri, osim institucionalne stabilnosti, zavisi i od ekonomskog stanja njene privrede i socijalnog položaja njenih građana.

POMOĆ

Teško je, radeći ozbiljnu analizu, izbjegći karikiranje svakodnevnih događaja u BiH, koji direktno utiču na poziciju Republike Srpske.

Valentin Incko, kao aktuelni visoki predstavnik, kada se „umori“ u svojim aktivnostima, zove u pomoć druge, u ovom slučaju (13.3. 2011) bivšeg visokog predstavnika Kristijana ŠvarcŠilinga.

On kaže da „sami Bosanci ne mogu skinuti luđačku košulju koja je zarobila BiH, a koja se zove Dejtonski mirovni sporazum“. Tu im moraju pomoći Amerika i Evropa, da razbiju taj dejtonski korzet u koji su vezani.

Komentari ovakvim izjavama nisu potrebni, oni sami za sebe govore sve. Ono što je očigledno jeste da snažan bošnjački ili muslimanski lobi angažuje istaknute ličnosti međunarodne zajednice da lobiraju za promjenu Dejtonskog mirovnog sporazuma i eliminisanje Republike Srpske kroz centralizaciju BiH. Jedna

od ličnosti koja snažno lobira za Bošnjake je i Švarc-Šiling, Stjepan Mesić, Piter Galbrajt, Pedi Ešdaun i drugi.

Ovaj „mozaik“ upotpunjavaju srebreničke žrtve i njihova nova „ekskluziva“...

Predsjednica Majki enklave Srebrenice i Žepe, Munira Subašić, kaže da se već nekoliko godina svaka prilika iskoristi za ekskluzivnu priču o trgovini organima na Kosovu. „Šta se sve tim povodom nije pisalo, organizovane su specijalne istraživačke misije, a, poslije svega, ostale su samo nedokazane tvrdnje, koje se izvuku iz prašine kada to nekome zatreba.

A, istovremeno, tvrdnje nas, Srebreničanki, o tome da su u Milićima 1995. godine trgovalo organima naše djece, bez obzira na to što mi o tome često javno govorimo, niko neće da publikuje, niti se to ikoga dotiče“, tvrdi Munira Subašić, napominjući da će nam reći imena onih koji o tome više znaju.

PROTESTI

Na poziv neformalne grupe građana „Glas naroda“, upućen Banjalučanima, da na protestima iskažu svoje nezadovoljstvo socijalno-ekonomskim položajem u Republici Srpskoj, građani se 19. marta 2011. nisu odazvali.

Na skupu koji je po nalogu MUP-a RS, mogao da se održi samo na Trgu Krajine, umjesto šetnje, okupilo se tek nešto više od stotinu građana, koji su od predstavnika vlasti zatražili smanjenje primanja poslanicima Narodne skupštine RS za 30 posto i usmjeravanje tih sredstava za isplatu ukinutih i nedovoljnih subvencija socijalno ugroženim kategorijama.

„Želimo da živimo, a ne da preživljavamo. Želimo da živimo od našeg rada i znanja, a ne da nam život zavisi od partijske knjižice vladajuće garniture“, rekao je inicijator ovog protestnog okupljanja, student Stefan Filipović.

Filipoviću su se pridružili i aktivisti udruženja građana Oštra nula i Pokret, a cilj kampanje je da građani Republike Srpske javno i u skladu sa zakonom iskažu svoje nezadovoljstvo aktuelnim stanjem u društvu.

RASPAD

Milorad Dodik smatra da će se BiH raspasti kao što se raspala i Jugoslavija, i ističe da je odnose Banjaluke i Sarajeva dodatno poremetio slučaj Jovana Divjaka. Od BiH će ostati samo ono što funkcioniše, a to je Republika Srpska.

„Republika Srpska se ne bavi secesijom, ali vidim da se Bosna raspada i raspaće se. To će postati politička činjenica“. Dodik smatra da u BiH više nije moguće urediti odnose tako da Sarajevo uvažava Banjaluku, a razlog za to je arogancija Sarajeva. „Arogancija koja dolazi iz Sarajeva traži podaništvo, a ne partnerstvo. Mi nismo spremni za podaništvo. Oni moraju biti spremni da Republiku Srpsku prihvate i uvažavaju“, poručuje Dodik.

Na tvrdnje Sarajeva da su RS i on lično remetilački faktor u BiH , odgovara: „Slažem se! Za sve njihove ideje o unitarizaciji BiH ja sam remetilački faktor“.

Osvrćući se na dešavanja oko hapšenja Jovana Divjaka zbog zločina u Dobrovoljačkoj 1992. godine u Sarajevu, predsjednik RS kaže da je to dodatno poremetilo odnose Banjaluke i Sarajeva. „Boli to što, čim počnete istragu prema bilo kome ko je počinio zločin nad Srbima, digne se sva javnost, stranci, petlja se i visoki predstavnik da zaštiti te ljudе. Oni štite zločine, ne štite Jovana Divjaka.“

Kada je riječ o ulozi međunarodne zajednice u BiH, Dodik ističe da kao predsjednik RS „ne može ignorisati činjenicu da je ona nezaobilazan faktor“, ali smatra da je ta uloga „nedopustivo

velika“, te da su u njenom djelovanju načinjene „velike strateške greške“.

„Mislim da međunarodna zajednica u BiH i danas djeluje po refleksu iz prošlih vremena, u kome se zadržavaju stereotipi vezani za rat: za Srbe su predodređene pozicije stalnih krivaca, a stranci kroz Sud i Tužilaštvo BiH žele da napišu istoriju koja bi rekla da su Srbi od početka imali namjeru da organizovano izvrše zločine i etničko čišćenje“, upozorio je Dodik. Primjećujući da Bošnjake koji su pucali i ubijali Srbe „svode na običan incident“, Dodik je istakao da ne može da prihvati te nametnute stvari.

Dodikovoj analizi nema šta ni oduzeti ni dodati, jer je sveobuhvatna i autentična.

GALBRAJT

Bivši američki ambasador u Hrvatskoj Piter Galbrajt šokirao je Srbe tvrdnjom da bi „za SAD bilo bolje da 1995. nije sprječio pad Banjaluke. Padom Banjaluke došlo bi do poraza fašista i masovnih ubica“.

Bivši načelnik Glavnog štaba VRS general Manojlo Milovanović smatra da Galbrajtove opservacije, osim što su zlonamjerne i tendenciozne, apsolutno ne odgovaraju istini. Naime, prema Milovanovićevim riječima, Tuđmanove i Izetbegovićeve vojne snage pred Banjalukom nisu zaustavili američki pritisci, već snažan otpor srpske vojske.

„Hrvatsko-bošnjačkoj ofanzivi zubi su polomljeni na rijeci Ugar, a ne u Stejt departmentu. Samo zahvaljujući snažnoj kontra-ofanzivi VRS propao je Tuđmanov i Dudakovićev dogovor ‘o ispijanju kafe u hotelu Bosna’! Galbrajt nema pojma o čemu priča“, tvrdi Milovanović.

HAOS

Profesor Filozofskog fakulteta iz Zagreba, Nino Raspudić, kaže da je očigledno da je međunarodni faktor, koji je prisutan u BiH, prije svega visoki predstavnik i američka ambasada kao „najviši predstavnik“, dao zeleno svjetlo Zlatku Lagumdžiji za ovo što radi u FBiH.

„Jasno je da međunarodni predstavnici ne djeluju konstruktivno i da ne podstiču unutrašnji dogovor tri strane u BiH s ciljem stvaranja održivog stanja u zemlji koja bi funkcionalisala bez stranog tutorstva, već čine sve da održe stanje haosa, da bi opravdali sopstvenu prisutnost“, rekao je Raspudić.

Govoreći o odluci visokog predstavnika, koji je suspendovan odluku Centralne izborne komisije BiH, a koja je utvrdila da je vlast u FBiH uspostavljena nezakonito, Raspudić kaže: „Očigledno je da je međunarodni faktor, koji je prisutan u BiH, dao zeleno svjetlo Lagumdžiji za ovo što radi. Od njih je u bliskoj budućnosti teško očekivati bilo kakav kvalitetan potez. Mislim da su se malo ‘prekombinovali’ i da se kockaju s narodom koji tradicionalno nije navikao na pokornost i da bi posljedice mogle biti vrlo teške.“

Predstavnici međunarodne zajednice došli su u BiH sa mandatom da jačaju pravnu državu i vladavinu zakona, a oni aktivno podstiču neustavno i protiv zakonito djelovanje. Navodno je trebalo da promovišu ljudska prava, a u praksi danas krše kolektivna ljudska prava, eleminišući većinsku političku volju jednog naroda. Očigledno je da ne djeluju konstruktivno i da ne podstiču unutrašnji dogovor triju strana u BiH, koji bi stvorio održivo stanje u zemlji koja bi funkcionalisala bez stranog tutorstva, već čine sve da održe stanje haosa da bi opravdali sopstvenu prisutnost.

Očigledno je da Zlatko Lagumdžija uživa podršku SAD. Teško je špekulisati oko toga šta je njen glavni generator, da li

su to američki ustupci turskim interesima na Balkanu, kao kompenzacija za podršku američkim interesima na Bliskom istoku i na sjeveru Afrike, ili se radi o svjesnom proizvođenju haosa pred vratima Evropske unije.

Želim vjerovati da se radi o zastarenju nižeg nivoa američke administracije, koja misli da, gurajući Lagumđiju, na najbolji način realizuju američku politiku, koja je prema BiH definisana još 1995. godine, te da će poslije suočavanja takve politike sa stvarnošću na terenu, stvari promijeniti.“

SIMBOL DRŽAVNOSTI

Predsjednica Suda BiH Medžida Kreso kaže da je institucija, na čijem je čelu, simbol državnosti i da je posve jasno zašto je upravo ona pod žestokim udarima kada se negira sve što ima prefiks državnog.

Nekada su, ističe Kreso, ti napadi bili „prikriveniji“ i suptilniji, a danas su javni, otvoreni, brutalni i ničim neargumentovani. „Ti napadi prate nas još od našeg osnivanja. Optužbe koje smo slušali 2005. godine, slušamo i danas – 2011. godine. Vrlo je jednostavno objasniti zbog čega Sud BiH nije po njihovoj mjeri. Mi smo profesionalni, nezavisni i oni na nas ne mogu uticati – nikada nisu mogli i nikada neće moći. To su, prije svega, tvrdnje da je Sud BiH neustavna kategorija, da je osnovan da sudi Srbima, da nezakonito, retroaktivno primjenjuje Krivični zakon u presudama za ratne zločine i da je nezakonito preuzeo 29 predmeta iz krivične nadležnosti Republike Srpske.“

Govoreći o referendumu na kojem bi se građani Republike Srpske izjasnili o Sudu i Tužilaštvu BiH, Kreso kaže da je riječ o političkom pokušaju da se ove dvije pravosudne institucije BiH destabilizuju, da im se rad svede na minimum i na kraju da dođe do gašenja, što je posve jasno.

„Najava referendumu o pitanju potrebe postojanja ovog suda ili pak nepriznavanje njegovih odluka na jednom dijelu teritorija mora biti signal međunarodnoj zajednici da to spriječi, jer domaća politička elita nema snage da to zaustavi. Posljedice tog referendumu bile bi katastrofalne za sve nas”, kaže Kreso.

Refleksije referendumu ne bi se ticale samo Suda BiH nego bi po tzv. domino-principu razorno djelovale na druge institucije i agencije koje se bave provođenjem zakona. U pravnom haosu koji bi nastupio došlo bi do miješanja ili nasilnog nametanja nadležnosti entiteta i države, pravne nesigurnosti, nezakonitih hapšenja koja se inače najavljuju, te bi se pogoršala bezbjednosna situacija.

Osim Medžide Kreso, još je jedna žena na isti način obilježila april 2011. primajući Šestoaprilsku nagradu kao počasni građanin grada Sarajeva – Sonja Biserko.

Predsjednica Helsinškog odbora za zaštitu ljudska prava Srbije je na svečanoj akademiji u Sarajevu naglasila da je Sarajevo simbol otpora ratu, agresiji i nečovječnosti, odnosno simbol onoga za šta se i sama bori – za zajedništvo, istinu, sposobnost za oprost, čime je po ko zna koji put dokazala svoje nesumnjivo opredijeljenje za istinu pravdu i ljudsko dostojanstvo.

Nemoguće je ne podsjetiti se vremena kada je u pitanju Sonja Biserko i njenog čutanja tokom bombardovanja Srbije pa i Beograda i njegovog strogog centra u kojem žive građani svih nacija a ne samo Srbi. Zašto tada nismo čuli njen glas protesta kao što protestuje boreći se za sarajevske Bošnjake? Nismo je čuli ni da je digla svoj glas protiv progona sarajevskih Srba. Mnogo je pitanja koja joj se mogu postaviti, na koja do sada nije dala odgovor a imala je priliku. Šestoaprilska nagrada federalnog Sarajeva i titula počasnog građanina odgovor su zašto nema odgovora na prethodna pitanja.

MORANJE

Ambasador SAD Patrik Mun rekao je (5.4.2011) da svi građani BiH moraju prihvati da je njihova budućnost u BiH, i da drugog izbora nema. Otcjepljenje bilo kojeg dijela ove zemlje ne samo da je neustavno nego je i nemoguće.

U govoru pred studentima Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, Mun je kazao da govori u ključnom trenutku za budućnost BiH te podsjetio na 19 godina otkako je SAD priznao ovu zemlju. Retorika kojom se makar samo nagovještava takva mogućnost, neprihvatljiva je i opasna. Jedino BiH zasnovana na Ustavu i legislativi koja iz nje proizilazi može ostvariti cilj integracije u Evropu.

Svi građani BiH moraju prihvati činjenicu da daljnje promjene unutrašnjih granica i teritorijalne organizacije nije moguće postići. SAD uvažava činjenicu da svi konstitutivni narodi imaju legitimne probleme. Ali, svaki politički interes koji se fokusira na nemoguće teritorijalne zahtjeve samo će potpaliti etičke podjele i skrenuti pažnju s reformskih procesa i evropske integracije kojom bi se poboljšao životni standard i stvorile šanse za sve građane.

Riječ ili pojam koji dominira u ovom i u većini govora američkih ambasadora u BiH je „moranje“, morate ovo, morate ono. Ovaj rječnik je neprimjeran ambasadoru bilo koje zemlje, što potvrđuje i Bečka konvencija o ponašanju diplomatskih predstavnika. Ovakvim pristupom se ne čuva dejtonска BiH već samo jedan narod, Bošnjaci. Samo je jedan uslov za opstanak BiH – očuvanje Dejtonskog sporazuma. Taj sporazum, međutim, predviđa dogovaranje tri konstitutivna naroda i dva entiteta u zajedničkim a ne državnim institucijama.

ODBRANA

Ocjena zamjenika pomoćnika državnog sekretara SAD Tomasa Kotromana, povodom raspisivanja referenduma u Republici Srpskoj, s pitanjem da li podržavaju nametnute odluke visokog predstavnika u BiH, posebno Suda i Tužilaštva BiH, predstavlja „napad na centralnu formulu dejtonskog sporazuma, te direktni napad ne samo na pravosudne organe već i državu BiH”.

„SAD osuđuje sve aktivnosti, poput ove NS RS, koje dovođe u pitanje legitimnost državnih pravosudnih institucija ili ih na bilo koji način potkopavaju. Smatramo da su te aktivnosti nezakonite, antidejtonske i očigledno izvan nadležnosti NS RS i želimo istaći da oni koji poštuju pravnu državu treba da budu ti koji daju najviše podrške državnim pravosudnim institucijama.

Samo teroristi, kriminalci i korumpirani pojedinci imaju razloga da se boje državnog suda i Kancelarije državnog tužioca. SAD ne može biti prijatelj onima koji nastavljaju raditi protiv ovih institucija”, saopšteno je iz američke ambasade u Sarajevu

SAD je bio predvodnik svih ataka, prijetnji i udara koji su se potom obrušili na odluku NS RS o raspisivanju referenduma. Sulejman Tihić, Valentin Incko, Pedi Ešdaun, Doris Pak, Jerko Kacin, Dragan Čavić, Muhamed Filipović, Savjet za implementaciju mira i drugi.

Predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik na sve ove „juriše” je kratko rekao da se ne boji sankcija i da ih neće prihvatići.

PROVOKACIJA

Sarajevski javni mediji, koji burno prate sve reakcije povodom raspisivanja referenduma, objavili su 18.4.2011. da je Gorica Dodik Trišić, kćerka Milorada Dodika, nedavno postavljena

za šeficu kabineta Željke Cvijanović, ministarke za ekonomске odnose i regionalnu saradnju u Vladi RS.

Ovu informaciju potvrdila je sama Dodik Trišić, koja je proteklih godina bila direktorka Radija „Igokea“ iz Aleksandrovca. Na prestižno radno mjesto primljena je bez konkursne procedure, budući da, kako sama kaže, nije na poziciji državnog službenika, za što je predviđeno raspisivanje konkursa.

„Nisam na poziciji namještenika, dakle nisam državni službenik. To znači da istovremeno kada ministarka završi svoj mandat, završavam i ja svoj“, kaže Dodik Trišić.

Ministarka Cvijanović kaže da je sastavila mladi tim, te da su joj, izuzev savjetnice, pomoćnici, portparol i šefica kabineta mladi ljudi stari oko tridesetak godina. „Oni su dobili priliku da se uhvate u koštač s izazovima posla i mislim da je na ovaj način postignut dobar spoj mladosti i iskustva. Svi saradnici su prošli testnu fazu i tek nakon toga postali dio sadašnjeg tima u Ministarstvu“, ističe Cvijanović.

Interesantno je da samo dan nakon informacije o Gorici Dodik Trišić i njenom postavljenju za šeficu kabineta kod Željke Cvijanović, poslanik Evropskog parlamenta Jerko Kacin (inače od 91. godine „zadužen“ za Srbe) kaže, povodom najavljenog referendumu, da je „Republika Srpska pred bankrotom i da je to manevar vlasti kojim se javnosti toga entiteta želi odvući pažnja i preusmjeriti prema fikcijama i zabludama“.

„Republika Srpska je pred bankrotom i ovo je manevar kojim se javnosti tog entiteta želi odvući pažnja i preusmjeriti prema fikcijama i iluzijama poput one da je Republika Srpska odvojena od BiH“, kaže Kacin.

„Mogu reći, bez namjere da govorim u ime Evropskog vijeća, da će se BiH i odluka vlasti RS o referendumu naći u vrlo skoro vrijeme na dnevnom redu zasjedanja šefova država ili vlada zemalja članica Unije“, kaže Kacin.

Govoreći o posjeti ministra inostranih poslova Srbije Vuka Jeremića i njegovo podršci Republici Srpskoj da raspiše referendum, Kacin kaže: „Činjenica je da je Jeremić često u Banjaluci, ali i u državama Latinske Amerike, Azije i u Africi. Koliko znam, on je iz Sarajeva, u njemu ima krvi Pozderaca. Znate kako je to kada neko postaje veći papa i od samog pape, to nikako nije dobro ni za njegov, ali ni za imidž onoga kog predstavlja“.

Providan je istup Jerka Kacina, kao i svih bošnjačkih lobista za unitarnu i centralizovanu BiH, na čelu sa SAD. Nema reakcije na raspisani referendum Evropske unije, gotovo ni jedne njene institucije. Oglasila se samo Doris Pak i sada Jerko Kacin, pojedinačno.

Prozirno je raditi ovo što radi Kacin, koji kao poslanik Evropskog parlamenta pokušava govoriti u ime institucija Evropske unije koje šute i ne oglašavaju se, kao i puštanje obmane i laži da je Republika Srpska pred bankrotom. Koliko su nemoćni igrači ovoga tipa koji su uključeni u ovu igru unitarizacije BiH govorи Kacinov komentar Vuka Jeremića i njegovog porijekla. Nije nikakva tajna da je Vuk Jeremić po majci Pozderac.

SERVER

Američki analitičar Danijel Server kaže da Milorad Dodik želi otvoriti vrata za referendum o odvajjanju od BiH. „Referendum u Republici Srpskoj stvara nestabilnost, jer su Dodikove namjere jasne. Ali, to se neće desiti. Potpuno je jasno zašto on želi ukinuti ovlašćenja Državnog suda i tužilaštva. Narod u RS to, takođe, zna. Je li uopšte siguran da će referendum uspjeti“, kaže Server.

„Nepostojanje vlasti na državnom nivou omogućava Miloradu Dodiku da tvrdi da je država nefunkcionalna i nepotrebna. Nadam se da će on uskoro shvatiti i otkriti stvarnu potrebu za državnom vlašću. Neki

smatraju da bi baš ta vlast mogla osigurati resurse koji su neophodni Republici Srpskoj”, navodi Server.

On precizira da se niko u SAD ovih dana ne brine o BiH da bi napravio plan za rješavanje tog pitanja. „Napore koje smo vidjeli u Dejtonu, ili čak i u Butmiru, više nećete vidjeti. U Bosni je uglavnom zbrka, ali ovoga puta postoji stvarna opasnost od nestabilnosti. Za mene bi bilo najbolje da Dodik i Lagumđžija sjednu i riješe stvar. Obojica bi prije svega trebalo da razumiju dvije stvari: nema ukidanja Republike Srpske, nit će ona postati nezavisna. To onda ostavlja dovoljno prostora za dogovor o narednim koracima”, zaključuje Server.

STAVOVI

Klub Bošnjaka u Vijeću naroda Republike Srpske nije stavio veto na odluku NS RS o raspisivanju referendumu ali je pozvao visokog predstavnika u BiH Valentina Incka da poništi odluku NS RS o održavanju referendumu o nametnutim zakonima visokog predstavnika, prije svega zakona o Sudu i Tužilaštvu BiH, te sankcionise sve koji su učestvovali u njenom donošenju.

Narodski rečeno, „tuđim rukama hoće da hvataju zmiju“. Bošnjaci hoće unitarnu i centralizovanu državu u kojoj bi dominirali, ali da im to drugi daju.

Milorad Dodik je, 22. aprila, ponovio da odluku o referendumu više niko ne može da poništi.

Ambasador Ruske Federacije u BiH Aleksandar Bocan Harčenko rekao je (25.4. 2011) „da u referendumu nema ničeg anti-dejtonskog. Polazeći od toga da nema nikakvog direktnog kršenja Dejtona mi nećemo, niti imamo namjeru, a nemamo ni pravi razlog za podršku bilo kakvim akcijama ako visoki predstavnik iskoristi bonska ovlašćenja“.

Predsjednik Srbije Boris Tadić odbio je zahtjev članova Predsjedništva BiH Bakira Izetbegovića i Željka Komšića da odgovori Milorada Dodika od referendumu u RS. Srbija nije prihvatile ni Komšićev ni Izetbegovićev zahtjev da prestane da hapsi osobe iz BiH po potjernici za ratne zločine tužilaštva Srbije.

Tadić je na trilateralnom sastanku s predsjednikom Turske Abdulahom Gulom i članovima Predsjedništva BiH jasno stavio do znanja da Srbija ne želi da se mijesha u unutrašnje stvari BiH i da zato ne može da komentariše referendum o nadležnosti sudova i tužilaštva. Srbija, međutim, neće nikada podržati referendum koji bi dovodio u pitanje teritorijalnu cjelovitost i integritet BiH i očekuje da se druge države na isti način odnose prema Srbiji i pitanju Kosova.

Predsjednik Srpske Milorad Dodik rekao je u Beogradu da predstojeći referendum nije referendum o statusu, ali da nikada neće isključiti pravo da Republika Srpska u jednom trenutku održi jedan takav referendum.

Referendum je problem kao čin i pravo, jer mogli smo da raspišemo referendum o klimatskim promjenama i da nam se to pravo ospori. Naš zakon o referendumu je uvažio najbolje pravne tekovine Evropske unije, a nama se spori pravo da ga održimo.

MONTGOMERI

Bivši američki ambasador u Srbiji Vilijam Montgomeri tvrdi da je nesporno da SAD i veći dio Evropske unije žele da smijene Dodika, ali se veoma plaše posljedica koje bi mogle izazvati. Pri tom, ni SAD ni zemlje EU još ne razumiju da se 99 odsto Srba u BiH slaže s Dodikom oko referendumu i mnogih drugih pitanja.

On kaže da kada bi uostalom i donijeli odluku da se Dodik smijeni, na njegovo mjesto bi opet došao neko sličnih političkih pogleda, kao što se uostalom već desilo mnogo puta. Uzgred,

postavlja se i logično pitanje kakva je to uopšte zemlja u kojoj izabrane zvaničnike smjenjuje neki „visoki predstavnik“.

Montgomeri očekuje da će visoki predstavnik blokirati sprovođenje referendumu. On će u narednim danima pokušati da ostvari taj svoj cilj, ali istovremeno će nastojati da Dodika ne isprovocira tako da učini nešto što bi krizu moglo dodatno da produbi. Jednostavno, akcije sa bilo čije strane, uključujući i visokog predstavnika, mogle bi biti samo kontraproduktivne. To nikada neće dovesti do nekog pozitivnog rješenja u BiH, kaže Montgomeri.

RASPAD

Međunarodna krizna grupa zaključuje 5.5.2011. da je političko zaoštravanje počelo nakon oktobarskih izbora, kroz blokiranje formiranja vlasti dva HDZ-a, potom kroz raspad pregovora koje je međunarodna zajednica pokušavala da vodi, zatim kroz formiranje vlasti u FBiH, te formiranje Hrvatskog sabora i donošenja odluke o održavanju referendumu u Republici Srpskoj.

Sva ova dešavanja u Kriznoj grupi vide kao ozbiljno i opasno pogoršanje situacije koje može dovesti do raspada zemlje i novih sukoba. Zbog toga se međunarodnoj zajednici predlaže održavanje hitnog sastanka, na kojem bi se zauzeo jedinstven stav o dešavanjima u BiH i modalitetima za prevazilaženje ove situacije.

PODMETANJA

Sarajevski mediji iz navodno dobro obaviještenih izvora (7.5.2011) saznaju da se iza kulisa velikih političkih priča u BiH događa duboko previranje u samom vrhu SNSD-a. Naime, više-

mjesečna netrpeljivost na relaciji Nikola Špirić – Milorad Dodik kulminirala je posljednjih dana.

Sve je začinjeno Špirićevim gostovanjem u političkom magazinu „60 minuta“, što je za Dodika bilo ravno nacionalnoj izdaji, zbog čega u ovom momentu uopšte ne komunicira sa Špirićem. Niko, pak, nije siguran šta su uzroci dubokog zahlađenja odnosa, ali ono što se može čuti iz kuloara političkog života u Banjaluci, svodi se na tri mogućnosti.

Prva je da je Dodik definitivno prekrižio Špirića zbog njegove podrške OSA-i u „aferi prisluskivanje“, a druga je da je došlo do razlaza, jer je Špirić navodno eksplikite bio protiv avanture zvane referendum.

Takođe, može se čuti i da Dodik, uz sve probleme koje ima, ne želi kao breme nositi sve Špirićeve vaninstitucionalne „aktivnosti“, jer je i sam u kompleksnom odnosu s državnim pravosuđem. Kako god, biće zanimljivo vidjeti rasplet ove političko-ljubavne tragedije u stranci u kojoj su do sada svi vojnički izvršavali sve zadatke „u interesu Srpske“.

Ovo je tipičan primjer političkog trača objavljen u javnom mediju protiv dvije vodeće ličnosti SNSD-a, s ciljem stvaranja unutrašnjeg nepovjerenja i razbijanja jedinstva stranke. Klasičan politički trač kao oblik specijalnog rata u trenutku kada se vodi bitka oko raspisanog referenduma.

Kao što smo to u uvodu ove knjige objasnili, „bačena je udica, stvar je da li će se oni kojima je namijenjena upecati“. Najbolji i najefikasniji način borbe protiv trača je ignorisanje.

OBRAČUN U NJUJORKU

Visoki predstavnik međunarodne zajednice u BiH Valentin Incko je (9.5.2011) u Savjetu bezbjednosti UN-a dobio podršku

SAD dok je Rusija iznijela stav da rukovodstvo Republike Srpske ne krši Dejton i da OHR nema pravo da se mijesha u političke procese u BiH.

U redovnom izvještaju Incko je Republiku Srpsku optužio za kršenje Dejtonskog sporazuma i rušenje ustavnog poretku.

Pismo Savjetu bezbjednosti uputio je i predsjednik RS Milorad Dodik, a poslije njega i Vlada RS. Dodik je naveo da je Inckov izvještaj grubi pokušaj manipulacije koji ima više emocija nego objektivnosti.

Ruski ambasador u UN-u Vitalij Ćurkin je tim povodom rekao da odluka o referendumu nije kršenje Dejtona. Aneks 10 ne daje OHR-u pravo da se mijesha u političke procese i da mijenja Dejton. Akcije rukovodstva RS ne ugrožavaju, niti krše Dejton. OHR vrši pritisak na RS jer je pristrasan, a primjena bonskih ovlašćenja moguća je samo u slučajevima ozbiljnih kršenja Dejtona, što se nije dogodilo, rekao je u Savjetu bezbjednosti ruski ambasador Vitalij Ćurkin.

On je kazao da je Sud BiH donio 80 odsto presuda protiv Srba, te dodao da su formiranjem vlasti u FBiH prekršena prava Srba i Hrvata. Legitimitet vlasti u FBiH osporila je i Centralna izborna komisija. Nestabilnost u BiH prije svega su izazvali predstavnici Bošnjaka, koji nemaju razumijevanja za ravnopravnost Srba i Hrvata, istakao je Ćurkin i dodao da je glavni zadatak međunarodne zajednice prenos odgovornosti o budućnosti BiH na njene građane.

Predstavnik SAD Rozmari di Karlo istakla je da njena zemlja u potpunosti podržava OHR, te da zaključci Narodne skupštine RS krše Dejtonski sporazum. „SAD daje punu podršku postupcima visokog predstavnika, a preduzećemo sopstvene mјere ako to bude potrebno. Lideri moraju da uspostave čvrstu vladu, sposobnu za reforme“, rekla je Di Karlo.

Dodala je da „poricanje genocida ruši povjerenje među narodima”, te da pozivi na promjenu teritorijalnog integriteta nisu realni.

Sličan stav iznijeli su i Velika Britanija, Njemačka i Francuska.

Velika Britanija izrazila je zabrinutost razvojem događaja u BiH i smatra da je osporavanje Suda BiH, osporavanje Dejtona. London će podržati sve akcije OHR-a, naveo je britanski predstavnik.

PRIDIKE

„Milorad Dodik i vlasti u Republici Srpskoj dovele su se u pat poziciju bez obzira na to da li će referendum biti proveden ili poništen, jer se time ušlo u jedan konflikt s većinom međunarodne zajednice”, ocijenio je hrvatski član Predsjedništva BiH Željko Komšić.

„Kažem, većine međunarodne zajednice, jer imate i mišljenje koje je iznosio i ambasador Ruske Federacije, ja se nadam samo Ministarstva inostranih poslova Srbije, a ne i kompletne vlasti u Srbiji, ali na drugoj strani je ostatak međunarodne zajednice. Ne znam koliko to može donijeti koristi Dodiku i RS, sigurno je da će on gubiti, ali kad gubi jedan dio BiH gubi i cijela BiH”, naglasio je Komšić.

„Javnost BiH zbog referendumu u Republici Srpskoj bavi se pitanjima koja nisu životna za njene građane, koje zanima bolji život, a ne političke manipulacije nacionalnim osjećajima. Pitanje referendumu u BiH”, podvukao je Komšić, „uvijek je mač sa dvije oštice i tu možete igrati na dvije strane.

Kad govorite o referendumu u RS o državnim pitanjima, onda možete postaviti logično pitanje zašto ne referendum u cije-

loj BiH. Naravno, ne treba to raditi, ne znam kakav bi rezultat toga referendumu bio. Dakle, referendum kao demokratski način odlučivanja u BiH nije institut koji se poteže olako kao u drugim zemljama, jer na svaki referendum možete odgovoriti drugim”, dodao je Komšić.

DEMANTI

Milorad Dodik odbacio je medijske špekulacije iz Sarajeva o navodnim podjelama unutar najveće stranke u RS-u. Na zajedničkoj konferenciji za štampu Dodik i Špirić poručili su kako unutar SNSD-a nema sukoba.

Istup je uslijedio nakon učestalih medijskih tvrdnji da se Špirić spremna na napuštanje SNSD-a i ulazak u novu vlast s SDP-om.

Nasuprot ovome demantiju, mediji iz Sarajeva permanentno manipulišu informacijama prema kojima SAD i Velika Britanija spremaju sankcije protiv Milorada Dodika.

Koristi se izjava Rozmari di Karlo, koja je u Savjetu bezbjednosti najavila moguće samostalne američke mjere, kao i istupi Pedija Ešdauna, koji kao penzioner prijeti Velikom Britanijom, što je obična manipulacija.

Ovdje je na sceni tipično sijanje straha ili zastrašivanje Republike Srpske, o čemu je prije mnogo vijekova pisao Tukidid.

EŠTON

Visoka predstavnica Evropske unije za inostranu politiku i bezbjednost Ketrin Ešton, rekla je 13.5.2011. godine u Banjaluci, nakon sastanka s predsjednikom RS Miloradom Dodikom, da je Evropska unija spremna da pomogne BiH da otvorí dijalog

o reformi pravosuđa i aktivira mehanizme kao odgovor na sve dileme.

Eštonova je rekla da će EU formirati komisiju koja će analizirati rad pravosudnih institucija BiH na čijem čelu će biti Štefan File. Istakla je da će ta komisija na kraju svoga rada dati preporuke za rješavanje nedostataka u pravosudnom sistemu.

Ona je rekla da će prvi sastanak kome će predsjedavati Štefan File biti održan u Banjaluci, a tema će biti reforma pravosuđa, funkcionisanje pravosuđa na državnom, entitetskom i kantonalnim nivoima i pravni okviri koordinacije nadležnosti, rekla je Eštonova.

Kompromis koji su postigli Ketrin Ešton i Milorad Dodik predstavlja potencijalni korak u transformaciji međunarodnog prisustva u BiH, a prije svega OHR-a, rekao je predsjednik Narodne skupštine RS Igor Radojičić i dodao da je u Banjaluci bio Brisel, a ne Bon, te da se razgovaralo o evropskim vrijednostima, a ne korišćenju bonskih ovlašćenja.

Radojičić je rekao da odluka o referendumu mora biti revidirana.

Iako su posjeta i sastanak rukovodstva Republike Srpske sa Eštonovom i Lajčakom bili dogovoreni, u noći između četvrtka i petka ovaj sastanak je otkazan zbog pritiska OHR-a (čitaj SAD). Kabinet predsjednika RS obaviješten je oko 00,30 časova da od sastanka nema ništa. Ali u petak rano ujutro ponovo su zvali Eštonova i Lajčak i potvrdili dolazak.

Eštonova i Lajčak u četvrtak kasno uveče doputovali su u Sarajevo gdje su razgovarali sa visokim predstavnikom Valentinom Inckom. Niko od službenika OHR-a nije znao ko se nalazi u Inckovom kabinetu, što je izazvalo pravu paniku. Zanimljivo je da su Eštonova i Lajčak stigli samo nekoliko sati nakon što je Incko putem sarajevskih medija zaprijetio aktiviranjem sankcija prema Republici Srpskoj i njenom predsjedniku.

Otvaranjem dijerala o reformi pravosuđa najviši predstavnici Evropske unije sprječili su pogoršanje krize u BiH koja je mogla da uslijedi poslije najave represivnih mјera OHR-a.

OPSTRUKE CIJE

„Odluka predsjednika RS Milorada Dodika da odustane od referenduma pokazuje samo da SNSD nikad i nije imao ozbiljnju namjeru da ga provede“, ocijenio je potpredsjednik PDP-a Branimir Borenović. „Dodikovo tumačenje da referendum u RS nije potreban nakon što su zvaničnici EU obećali da će uspostaviti strukturalni dijalog o pravosuđu u BiH, samo su dobar izgovor koji je Dodik našao da se izvuče iz situacije u koju je sam sebe doveo.

Dodik i SNSD su se prepali mogućih sankcija i stoga su ovako i postupili“, istakao je Borenović.

U reagovanju Demokratske partije Dragana Čavića navodi se da je Milorad Dodik, odlukom kojom će pozvati Narodnu skupštinu RS da poništi svoju odluku o referendumu, prevario sve građane Republike Srpske koji su mu vjerovali da iskreno želi jednom za sva vremena reći: odlučno ne nametanju zakona od međunarodne zajednice u BiH, neposrednim izjašnjavanjem na referendumu, bez obzira na prijetnje sankcijama.

Najobičnije obećanje Eštonove da će „otpočeti dijalog o pravosuđu u BiH“ iako se ne zna ni kada ni s kime, bilo je dovoljno Miloradu Dodiku da odustane od referendumu i time dovede NS RS u krajnje ponižavajuću situaciju, da sama poništi svoju odluku koju je donijela na njegov prijedlog.

„Demokratska partija upozoravala je javnost na sve aspekte kratkovidosti i avanturizma u koji se upustio Milorad Dodik i njegovi istomišljenici i nažalost pokazalo se da smo bili u pravu, a svi oni koji su vjerovali da je Miloradu Dodiku bitnije mišljenje naroda od mišljenja Eštonove, valjda sada shvataju da

je on trenutno zaboravio na dostojanstvo naroda kada je postao svjestan da će biti kažnjen bude li referendum održan.“

Predsjednik PDP-a Mladen Ivanić tvrdi da Dodik nije dobio ništa osim vizuelnog boravka Ketrin Ešton, a sve drugo je izgubio. To je najveći poraz Dodika u njegovoј političkoj karijeri. Ivanić podsjeća da je Dodik odustao od svih ranijih zahtjeva o referendumu, a dobio je jedan načelan stav da je Evropska unija spremna razgovarati o reformi pravosuđa u BiH.

Kada se postigne strateški bitan dogovor sa jednom velikom zajednicom kakva je Evropska unija, a opozicija to omalovažava i naziva porazom i izdajom, onda se to može nazvati ne kritikom, već udarom, ne na aktuelnu vlast, već na samu Republiku Srpsku. Pitanje institucionalnog statusa mora biti zajedničko pitanje vlasti i opozicije i oko toga mora postojati konsenzus. Čavić i Ivanić u ovom trenutku to očigledno ne žele. Kada se predloži referendum oni su protiv njega. Kada se kroz referendum postigne dogovor entiteta Republike Srpske s Evropskom unijom, ponovo ne valja. Jednom je to avanturizam a drugi put izdaja naroda i poniženje Narodne skupštine RS.

Ivanić i Čavić očigledno ne žele kompromis i zajednički stav s vlašću vezano za institucionalno mjesto i poziciju Republike Srpske. Taj stav oni očigledno traže s nekim drugim a ne s institucijama Republike Srpske.

NESTANAK RS

Politički analitičar i direktor američkog Savjeta za Kosovo Džems Džatras kaže da SAD želi unitarnu BiH, kojom će vladati Muslimani. Ionako BiH već smatrano muslimanskom državom. Pod ovim uslovima, Banjaluka ne može očekivati dobru volju Vašingtona, pa čak ni iskrenost.

Navodeći razloge protivljenja Zapada najavljenom referendumu Republike Srpske, Džatras kaže da, s obzirom na to da zapadne sile ne prihvataju, niti su ikad prihvatile, da Srbi imaju ikakva legitimna prava ili interes u raspadu bivše Jugoslavije, zahtijevanje inicijative Srba u RS ili bilo gdje drugdje faktički je nelegitimno. Zbog toga je Vašingtonu i Briselu drag kvislinški režim u Beogradu. Oni ne vole Milorada Dodika, jer ih on pritišće tamo gdje njima ne prija. Prijetnje referendumom, koje je predlagala Republika Srpska, mogu dovesti do određenih suverenih odluka, koje za njih nisu prihvatljive, jer to sugerira da Srbi neće pasivno prihvati gubitničku ulogu koja im je dodijeljena.

Na pitanje zašto je predsjednik Srbije, Boris Tadić, u nekoliko navrata poručio da ne podržava eventualno otjecanje RS od BiH, iako to, bar do sada, niko od zvaničnika Republike Srpske nije ni pomenuo, Džatras precizira da je Tadić odan i poslušan sluga Zapada. On stvara strašilo od odvajanja Republike Srpske, samo da bi ga kasnije to mogao srušiti, to jeste, stati na stranu Zapada, zasnivajući to na principu u vezi s Kosovom. Ali, u stvari, kada je Kosovo i Metohija u pitanju, on se samo pretvara da brani suverenitet Srbije, a zapravo traži način da Kosovo bude oduzeto Srbiji protiv njene volje. Pregовори Beograd–Priština zapravo su sredstvo za to.

REZIME

Otpravnik poslova Ambasade SAD u BiH Džonatan Mur kaže da njegova zemlja nije nezadovoljna dogovorom Evropske unije sa zvaničnicima Republike Srpske.

„Amerika i Evropska unija već neko vrijeme rade zajedno. U Savjetu bezbjednosti UN-a, SAD i Evropska unija su izrazile zabrinutost zbog situacije u BiH i složile se da se stvari moraju riješiti. Rekli smo da su referendum i zaključci Narodne skupštine

RS negativni i da treba da budu poništeni. SAD je, takođe, bio u konsultacijama u Sarajevu i Banjaluci, kao i Unija”, kaže Mur.

Svoje mišljenje o referendumu iznosi i „dežurni kritičar“ Svjetlana Cenić, koju sarajevski mediji predstavljaju kao ekonomskog analitičara. Ona kaže da se slaže s opozicijom i nezavisnim intelektualcima koji su upozoravali da je cilj referendumu u stvari pokušaj vlasti da pažnju građana skrene sa bitnih egzistencijalnih problema.

„Ja zaista vidim jedan logičan slijed u druženju jednog režisera i jednog predsjednika, Emira Kusturice i Milorada Dodika. Jer ono što Dodik može da izrežira u Republici Srpskoj i da proda takvu maglu, to Kusturica nije mogao ni u jednom od svojih filmova. Možda sada, nakon posjete Ketrin Ešton, Banjaluci i kako se to ovde naziva, bog zna kakve pobjede Republike Srpske, Dodik je odmah o našem trošku, a za svoj čeif otisao u Kan da stane pored Kusturice kada je primao orden Legije časti.

Pa kažem, samo njih dvojica mogu režirati i kamengrade i ko zna šta i zamajavati narod, ko zna kakvim referendumom. Nažalost, ovaj narod biće da je toliko izgladnio da ne može da se sjeti da je Sud i Tužilaštvo BiH trebalo prvo ukinuti, da bi se došlo do nečeg desetog. I takva rješenja kojima je trebalo sačuvati obraz i impotentnoj međunarodnoj zajednici i ovim prodavačima magle me ne čudi. Treba imati u vidu da je i ovim trebalo pod tepihe i ormare i sav namještaj koji nam je preostao gurnuti činjenicu da se ovdje i te kako teško živi.“

BOSIĆ

Predsjednik SDS-a Mladen Bosić za sarajevske medije kaže da SDS neće u NS RS dati podršku za povlačenje odluke o referendumu.

„Dodik je prije donošenja odluke o referendumu tražio da je podržimo, ubjeđujući nas da zna šta radi i da će referendum biti sproveden. Ja još ne vidim argumente, niti mogu sada ubjeđivati ljudе koji su glasali za tu odluku da sada glasaju za njeno povlačenje. Mi nismo dobili nikakve garancije da će bilo šta od onoga zbog čega je pokrenuta ta priča, na kraju biti postignuto.

Mi ne vidimo da je u vezi s pravosuđem bilo šta postignuto što će biti pozitivno. Naprotiv, sa stanovišta Republike Srpske smatram da je to samo ubrzanje procesa koji će dovesti do uvođenja Vrhovnog suda BiH“, ističe Bosić.

On kaže da je Glavni odbor SDS-a najavio da će predložiti izmjene zakona kojima bi se osiguralo izravno izjašnjavanje građana na referendumu o najvažnijim političkim odlukama. „Mi to očekujemo, jer uprkos nevjerovatnom pokušaju kontrolisanih medija Republike Srpske da prikažu sliku o velikom uspjehu RS, mislim da je sada svima jasno da je čitava priča o referendumu bila čista manipulacija i zavođenje građana Republike Srpske, pa i SDS-a kao stranke. Sada će se, na neki način, u problemima naći čak i Rusija, koja je branila Dodikov stav u Savjetu bezbjednosti UN-a.“

Milorad Dodik kaže da RS nije odustala od najavljenog referendumu, već ga je samo odgodila kako bi bila pružena šansa rješenju problema dijalogom u saradnji sa Evropskom unijom. Nakon što je Evropa ponudila posredništvo u pokušaju rješavanja spornih pitanja, zaključili smo u zajedničkoj izjavi s komesarom za inostrane poslove EU Ketrin Ešton da za sada referendum nije neophodan.

Dodik precizira da se ne radi o odustajanju već o odluci da se pruži mogućnost da se razgovorima dođe do odgovora na četiri pitanja koja su bila osnovni razlog za raspisivanje plebiscita.

Državna sekretarka SAD-a Hilari Clinton izrazila je zabrinutost nakon sastanka s Ketrin Ešton u Vašingtonu zbog političkog

ćorsokaka u BiH i napora koji bi mogli da podriju Dejtonski mirovni sporazum i stabilnost zemlje. SAD u potpunosti podržava ovlašćenja visokog predstavnika Valentina Incka u BiH, kazala je Clinton i dodala da SAD želi da ljudi u BiH ostvare svoje nade u neophodne reforme, efikasnu vladu i evropsku budućnost.

Ešton je rekla da je tokom posjete Banjaluci jasno rekla Miloradu Dodiku da se Dejtonski sporazum neće mijenjati.

SLATINA

Izgradnja kompleksa prvog Gerontološkog centra RS u Slatini koštala je dosada oko 4,9 miliona KM, ali je prvi račun bio oko 600.000 KM manji.

Građevinsko preduzeće „Aragosta“ iz Banjaluke, za manje od tri mjeseca rada, saniralo je tri zgrade bivšeg „Slateksa“, izgradilo zgradu i završilo spoljašnje uređenje. Zanimljivo je da se preduzeće upustilo u posao, a da od investitora nije dobilo ni pfenig. Naime, ustanovi je kredit IRB-a RS od nešto više od 4,9 miliona KM odobren tek krajem aprila.

„Posao smo dobili na tenderu gdje je investitor objavio takve uslove. Nisu imali novac, pa su izabrali firmu koja je dala najduži rok plaćanja, a najkraći rok izvođenja. Dali smo 151 dan kao rok plaćanja, a prvi novac dobili smo tek nedavno, nakon što im je odobren kredit. Duguju nam još oko 1,3 miliona KM“, kaže vlasnik „Aragosta-investa“ Veljko Jarić.

Jarić kaže da preduzeće čeka da naplati radove jer je dio novca od kredita ustanova rezervisala za nabavku opreme i namještaja. „Samo dio soba je već namješten, a tek treba opremiti kuhinju, restoran kapaciteta 1.500 obroka i namjestiti ostatak soba.

Prvobitno su radovi bili ugovoreni na 4,3 miliona KM, ali je taj budžet, po zahtjevu investitora da se uradi i spoljašnje

uređenje, probijen. Kvadrat prostora tako košta oko 700-800 KM sa PDV-om, ali je cijenu povećalo spoljašnje uređenje i ustanova potražuje dodatni novac od vlade RS“, objašnjava Jarić.

PREDMET

Glavni tužilac BiH Milorad Barašin potvrdio je da je Tužilaštvo BiH (25.5.2011) donijelo odluku po kojoj se predmet o Dodik i nekoliko biznismena iz Republike Srpske vezan za izgradnju zgrade Vlade RS ustupa Specijalnom tužilaštvu Republike Srpske a predmet „reket“ u kome su osumnjičeni Zlatko Lagumdžija i Damir Hadžić, ustupljen je Kantonalnom tužilaštvu u Sarajevu.

BiH ne bi bila ovakva kakva jeste da drugi dan nakon informacije iz Tužilaštva BiH, nije došla druga, isto tako ne provjerena informacija od „jednog stranog diplomate“ koji je kazao da će OHR ostati sve dok BiH ne uđe u Evropsku uniju.

„Ne bih špekulisao šta će biti s OHR-om, ali je jasno da on ostaje do daljnog. Sada se razgovara o modalitetima ostanka. Evropska unija nedavno je najavila mogućnost dijaloga o eventualnom dislociranju OHR-a u Brisel ili Ženevu. Vidjećemo. O tome treba donijeti odluku i PIK. Jasno je, međutim, da je i epizoda s referendumom produžila vijek trajanja OHR-a u BiH.

Ali postoji i onih čuvenih ‘pet plus dva’ na kojima se ništa ne radi. Pogledajte pitanje državne imovine, pa vojne imovine. Ni u statusu Brčkog nisu sva pitanja riješena.

Ne želimo vječno ostati ovdje. Želimo da domaći političari ne produžavaju stalno rok trajanja OHR-a, već da se dogovaraju i rješavaju preostala pitanja. Želimo da BiH na institucionalan način rješava otvorena pitanja, a kada se to desi, to će biti signal da OHR može otići“, saopštio je taj anonimni strani diplomat.

Nije teško pogoditi ko je taj strani diplomat. To je neko vjerovatno iz Ambasade SAD ili OHR-a, što je u suštini isto. OHR

zastupa interes Amerike a ti interesi predstavljaju 100 odsto stavove Bošnjaka i njihove želje da stvore centralizovanu BiH.

MLADIĆ

Predsjednik Srbije Boris Tadić objavio je 26.5.2011. da je uhapšen Ratko Mladić, u akciji koju su koordinisano izvele Bezbjednosno-informativna agencija i Služba za otkrivanje ratnih zločina.

Mladić je uhapšen u selu Lazarevo kod Zrenjanina, gdje se, pod imenom Milorad Komadić, krio u kući svog strica.

Direktor Federalne uprave policije Dragan Lukač tvrdi da je Ratko Mladić sigurno jedan od najodgovornijih, ako ne i najodgovorniji za stradanja i zločine koji su se dogodili na prostoru BiH.

„Tu ne mislim samo na njegovu odgovornost za genocid nad bošnjačkim narodom u Srebrenici nego je Mladić među prvima odgovoran za najmanje 100.000 poginulih u BiH tokom rata od 1992. do 1995. godine. Uvjeren sam da suđenje Mladiću u Haškom tribunalu, uključujući da ono bude pošteno, treba biti u istom rangu kao što je bilo suđenje fašističkim Hitlerovim generalima nakon Drugog svjetskog rata“, kaže Lukač.

Američki general Vesli Klark kaže, govoreći o Ratku Mladiću, da je s njim dugo diskutovao 1994. godine, a kraći razgovor s njim imao sam i 1995. uoči Dejtona. „Bio je bombastičan. Bio je zloban u karakterizaciji drugih ljudi, dok je za sebe bio pun samohvale i prijetnje, iako nikad nije izgledao da je u nekoj velikoj fizičkoj kondiciji, što se ne uklapa u sliku koju nam je plasirao pred kamerama kako podiže tegove.

Tako je meni izgledao. No, nema sumnje da je bio pun sadizma, pun ideoškog fanatizma za ideju srpskog nacionalizma.

I, na koncu, bio je veoma ljutit čovjek. Nemam pojma da li je bio dobar general ili ne, ne mogu o tome suditi po nekim vojničkim osjećanjima. Ja samo imam zapis njegovih akcija pred sobom. A njegov zapis je zapis akcija jednog zločinca, a ne generala. Bio je masovni ubica koji se u tome dokazao na najgori način u Srebrenici”, kaže Klark.

MANJAK

Budžet Republike Srpske bio je na kraju 2010. u deficitu 273 miliona KM, a akumulirani budžetski minus čak 666,6 miliona KM. Uprkos tome, ministar finansija RS Zoran Tegeltija tvrdi da nema razloga za brigu i da je sve pod kontrolom.

„Budžet Srpske je likvidan i neće biti ugrožen u ovoj godini. Vlada RS donijela je nekoliko odluka o proširenju operativnog budžeta RS za prvih šest mjeseci ove godine, što znači da je budžet likvidan“, navodi Tegeltija. „Ukoliko dođe do realizovanja kreditnih aranžmana sa Međunarodnim monetarnim fondom i Svjetskom bankom, Vlada Republike Srpske biće zadovoljna. Ukoliko ne dođe do toga, Vlada ima alternativna rješenja“, tvrdi Tegeltija.

DOBRICA ĆOSIĆ

Komentarišući veliku političku krizu u BiH i nastojanje rukovodstva Srpske da se izbori za ravnopravnost, Dobrica Ćosić, nekadašnji predsjednik SR Jugoslavije, ocijenio je da je Dodik izvanredan taktičar.

„Dodik je u mom doživljaju hrabar i dostojanstven borac za srpska prava i odbranu Republike Srpske na dejtonskim osnovama. Dodik je odličan taktičar.“

Ćosić je naveo da se nijedan učesnik ni činilac rata u BiH nije odrekao svojih ratnih ciljeva, ističući da se u BiH vodio „internacionalni vjerski rat, kojim su politički rukovodile SAD u saradnji sa Evropskom unijom, koji je okončan Dejtonskim sporazumom, a politički nastavljen pod protektoratom i rukovodstvom visokih predstavnika.

Novi generički faktor bosanske krize predstavlja neoosmanska Turska, koja u ime istorijskih prava izjednačava BiH sa svojom Anadolijom, a Sarajevo sa Istanbulom. Muslimani pod imenom Bošnjaka nastavljaju da se bore za unitarnu BiH na načelima Islamske deklaracije Alije Izetbegovića, uz izdašnu podršku svih dosadašnjih visokih predstavnika i sadašnjeg, Valentina Incka. Hrvati se bore za separatizaciju svoje Herceg-Bosne, dok se Srbi bore da odbrane Republiku Srpsku na dejtonskim načelima.“

Očigledno da Dobrica Ćosić ima drugačije viđenje situacije s referendumom od Mladena Ivanića, Mladena Bosića, Dragana Čavića, Svjetlane Cenić i ostalih. Vidi se čijem je mišljenju blisko njihovo mišljenje a čije Dodika, Ćosića i Rusije.

PRIVATIZACIJA

Vlada Republike Srpske nije zabrinuta što u Republici Srpskoj nema nijedne presude zbog nezakonite privatizacije, iako su iz budžeta potrošeni milioni maraka za reviziju prodaje državnog kapitala.

Nakon što je usvojila izvještaj Komisije za reviziju privatizacije od juna 2006. do maja 2011, Vlada je konstatovala da očekuje da nadležni organi preduzmu mjere kako bi se utvrstile i pravno sankcionisale nezakonitosti tokom privatizacije preduzeća i banaka.

Članovi Komisije revidirali su 203 privatizacije, a izvještaje o sumnjivim prodajama državnog kapitala dostavili su

tužilaštima: Okružnom tužilaštvu dostavljeno je 37 predmeta, Specijalnom 74 i Pravobranilaštvu RS 15.

Najviše sumnji utvrđeno je kod prodaje državnog kapitala posredstvom kontroverznih pravila, odnosno na specijalnim licitacijama, direktnim prodajama – neposredna pogodba i tenderi sa varijabilnim uslovima – utvrdila je Komisija.

Bez obzira na veliki broj sumnji i potrošen novac za reviziju privatizacije, javnost više ne očekuje da će neko odgovarati za takozvanu pljačkašku i tajkunsku privatizaciju, čije se posljedice ogledaju u uništenoj privredi.

Pozitivnu stranu u privatizaciji izvukli su pojedini kupci državnog kapitala – za male iznose postali su vlasnici po nekoliko preduzeća koja su sada u goroj situaciji nego prije privatizacije. Međutim, te firme nalaze se na najatraktivnijim lokacijama, zbog čega se i prepostavlja da je to bio osnovni motiv kupovine državnog kapitala.

Čak ni predsjednik komisije Savo Ševaljević ne vjeruje da će tužilaštva i sudovi kazniti one koji su nezakonito prodavali i kupovali državni kapital.

„Posao smo uradili profesionalno, a naša nadležnost se završava na izvještavanju Vlade i obavještavanju tužilaštva o sumnjama u nezakonite radnje. Između ostalog, javnosti je poznato da su pravosnažno oslobođeni rukovodioci nekadašnje Direkcije za privatizaciju i članovi komisija za licitacije koji su bili optuženi za desetine nezakonitih prodaja državnog kapitala“, ističe Ševaljević.

S druge strane, tužiocu poručuju da njihov rad i novac potrošen na brojna vještačenja nije rezultirao osuđujućim presudama. Podsjećaju da je jedan broj istraga završio obustavom postupaka, jer nisu nađeni dokazi da je u postupku privatizacije počinjeno neko od krivičnih djela. U drugim slučajevima su podignute optužnice, ali su sudovi donijeli oslobođajući presude.

Glavni republički tužilac Amor Bukić tvrdi da je zanemareno pitanje zašto nijedna privatizacija nije poništena.

„Da li su privatizacije preduzeća za koja se kaže da su ‘privatizaciona pljačka’ sprovedene u skladu sa Zakonom o privatizaciji? Koliko je meni poznato, uglavnom jesu. Onda se postavlja pitanje valjanosti Zakona ili odgovornosti onih što nisu tražili poništenje privatizacije tih preduzeća bez obzira na eventualni krivični postupak”, poručuje Bukić.

Bez obzira na propast koncepta revizije privatizacije, Vlada RS dala je novi zadatak Komisiji – da se posveti problemu nezakonite prodaje imovine preduzeća van teritorije RS, a koja imaju sjedišta u Republici Srpskoj.

Ovakva privatizacija je žestok udar na Republiku Srpsku.

Revizija tajkunske i pljačkaške privatizacije, ovako kako se sprovodi, takođe je udar na RS. Nevjerovatna je indolentnost i odsustvo želje da se osude oni koji su sproveli, (što niko ne spori) pljačkašku privatizaciju ali i ove što vrše ovaku reviziju te pljačkaške privatizacije. Ponašanje pravosuđa koje je pod kontrolom međunarodne zajednice jeste upotpunjavanje slike nezainteresovanih za pljačkašku privatizaciju i njenu reviziju.

Ili nije dobar koncept revizije privatizacije ili nije dobra zakonska regulativa. Međutim, očigledno je da je ključni problem – volja da se to sve završi u interesu građana. Volje i želje očigledno nema, jer, da je ima, i koncept privatizacije i zakonska regulativa do sada bi bili promijenjeni.

Svi udari, koje smo do sada navodili, teški su ali pitanje imovine je sigurno najteže. Kako kaže Makijaveli: ako vladalac ubije oca, sin mu vremenom oprosti i zaboravi ali oduzetu imovinu nikad. Imovina je osnova egzistencije.

PUHOVSKI

Politički analitičar iz Zagreba Žarko Puhovski kaže da je strukturalni dijalog o reformi pravosuđa BiH izuzetno važan, jer vodi ka rješenju bez kojeg se u BiH ne može pristojno živjeti i bez kojeg nema pomisli ulaska u Evropsku uniju, a to je radikalna reforma čitavog pravosudnog sistema.

On kaže da razumije što ljudi u Sarajevu ne vole Milorada Dodika, to je njihovo pravo. Ali važi pravilo koje je davno formulisao veliki kineski lider Deng Hsiao Ping, da nije važno da li je mačka crvena ili žuta, već je važno da li lovi miševe. Najvažnije je da se radi o prijedlogu koji ide prema rješenju bez kojeg se u BiH ne može pristojno živjeti i bez čega nema ni primisli o ulasku u Evropsku uniju, a to je radikalna reforma čitavog pravosudnog sistema od organa gonjenja do sudova, kaže Puhovski.

SASLUŠANJE

Odbor Narodne skupštine RS za reviziju, javno će saslušati bivšeg ministra porodice, omladine i sporta Proku Dragosavljevića, zato što je od Glavne službe za reviziju javnog sektora dobio negativno mišljenje, s rezervom za finansijski izvještaj ministarstva u prošloj godini (2010).

To je jedinstven slučaj od kada postoji Glavna služba za reviziju javnog sektora u RS. Dragosavljević je i prvi ministar u Republici Srpskoj koji će odgovarati za propuste u svom radu.

ZABRANA

Američki ambasador u BiH Patrik Mun demantovao je 24.6.2011. godine da je od predsjedavajućeg Predsjedništva BiH

Nebojše Radmanovića tražio da utiče na to da se predsjednik RS Milorad Dodik povuče sa funkcije do kraja godine.

„Nikada nisam tako nešto tražio niti rekao“, kazao je Mun.

Isti dan objavljena je u banjalučkim medijima informacija da je visoki predstavnik Valentín Incko zatražio od glavnog tužioca Tužilaštva BiH Milorada Barašina da podnese ostavku na tu funkciju, a prije toga pozvao na razgovor i izvršio pritisak na predsjednika VSTS Milorada Novkovića i disciplinskog tužioca Arbena Murtezića.

Direktorka Fonda za humanitarno pravo Nataša Kandić „pustila je niz vodu“ Regionalnu komisiju za utvrđivanje istine o ratnim zločinima (REKOM). Kandićeva se povukla iz projekta, na koji je potrošila 2,5 miliona evra.

Nataša Kandić je poslije propasti ideje o prikupljanju milion potpisa podrške REKOM-u na području bivše Jugoslavije podnijela ostavku na članstvo u Koordinacionom vijeću te organizacije i nikome ne mora da polaže račun za uzaludno potrošene milione koje je dobila od donatora.

Sve su ovo događaji koji se smjenjuju kao „na filmskoj traci“ a predstavljaju udare ili pokušaje udara na Srpsku.

UTAJA

Poreska uprava Republike Srpske podnijela je ove 2011. godine devet izvještaja nadležnim tužilaštima u vezi sa počinjenim krivičnim djelom utaje poreza sa ukupnom štetom po budžetu od 5,6 miliona maraka.

PURS je po raznim zahtjevima tužilaštava izvršila provjere i dostavila traženu dokumentaciju u 139 slučajeva. Uprava je uveliko intenzivirala podnošenje prekršajnih naloga u svim slučajevima nepoštovanja poreskih propisa, a to je naročito izraženo

kod slučajeva neizdavanja fiskalnih računa, neblagovremenog podnošenja poreskih prijava, neblagovremenog plaćanja poreza, te netačnog iskazivanja poreza u poslovnim knjigama, ističu u Poreskoj upravi Republike Srpske.

KRIZA

Profesor na Fakultetu za ekonomiju, finansije i administraciju u Beogradu, Mihailo Crnobrnja, kaže 11.8.2011. da se nova ekomska kriza u svjetskim razmjerama, koju su uzrokovali dužnički problemi u SAD i mnogim drugim zemljama evrozone, može očekivati krajem godine kod nas, a zatim vrlo brzo i u regionu.

Kriza povjerenja u SAD u veliki problemi sa kojima se suočava evrozona gotovo neminovno moraju da proizvedu bar recesiju, ako ne i ozbiljniju krizu od one koju smo vidjeli 2008. godine.

Crnobrnja kaže da zemlje u regionu nemaju mnogo instrumenata da bi se odbranile od negativnog uticaja nove globalne ekomske krize.

„U eri globalizacije gotovo je nemoguće izolovati se od efekata globalne krize. Nema dobrog načina da se održi visok izvoz ako pada tražnja na zapadnim tržištima, da se zadrže investicije ako strani investitori gube interes i motiv za ulaganje ili da se zadrži kapital inostranih banaka u regionu ako njihove centrale donesu odluke da se novac preusmjeri na druga tržišta“, precizira Crnobrnja.

STRANKA

Ćutanje vrha SNSD-a o djelovanju predsjednika Opštinskog odbora u Loparama Miće Ćetkovića, nije spriječilo neke od

najistaknutijih članova stranke u ovoj opštini da na vidjelo iznesu Ćetkovićeve poteze. Nekada prvi čovjek SNSD-a u Loparama, Uglješa Savić, tvrdi da odbor praktično više ne postoji. Osim što je privatizovao SNSD u Loparama, tvrdi Savić, Ćetković i poziciju šefa privrednog predstavništva Republike Srpske u Štutgartu „koristi isključivo u privatne interese“.

Savić kaže da je nedopustivo da stranačke odluke samostalno donosi čovjek koji živi u Njemačkoj i samo povremeno dolazi u Lopare, i koji pečat stranke drži kod majke u Peljavama. Savić je uvjeren da Ćetković radi u interesu SDS-a, da zloupotrebljava SNSD, predsjednika stranke Milorada Dodika, kao i Vladu Srpske. Optužuje ga da je 2006. ali i 2008. godine izdejstvovao 200.000 odnosno 800.000 KM kredita za SDS, što im je navodno omogućilo da pobijede.

„Brine jedino što niko iz vrha SNSD-a ne reaguje, iako sa ovakvim vođstvom nema nikakve budućnosti u Loparama“, kaže Savić.

DIJAGNOZA

Predsjednik SDS-a Mladen Bosić kaže da je Republika Srpska ugrožena jedino iznutra, imajući u vidu da je ova vlast u kontinuitetu od 2006. godine i da ona, bez obzira na personalne promjene na čelu Vlade, nije uspjela da da odgovore na pitanja kako napraviti stabilnu Republiku Srpsku.

„Siguran sam da nas očekuje još dublja kriza i zamazivanje očiju javnosti, tako što se pažnja skreće na stanje u Sarajevu i priča o ugroženosti Republike Srpske od napada sa strane, više ne može da prođe“, ističe Bosić.

„Iz tog razloga SDS ima novi politički program koji će prije svega definisati osnovne postulante na koji način bi RS, kao društvo, trebalo da izađe iz krize. A kriza je u svim segmentima, od duboke

moralne krize, ekonomске krize, krize pravosuđa, obrazovanja. Mi spremamo novi koncept kako voditi ovo društvo, jer je u ovom trenutku potpuno jasno da je Republika Srpska ugrožena iznutra, a ne izvana“, kaže Bosić.

PRIMANJA

Udruženje sudija Republike Srpske saopštilo je da profesionalni članovi Visokog sudskeg i tužilačkog savjeta zarađuju mjesечно od 7.000 do 10.000 KM, a ostali članovi po osnovu plata i naknada imaju primanja od 5.000 do 9.000 KM. Član 4. tačka 2. Zakona o VSTS propisuje da su „članovi Savjeta, lica visokih moralnih kvaliteta i profesionalne nepristrasnosti, poznati po djelotvornosti, stručnosti i profesionalnoj nepristrasnosti“, navode iz Udruženja sudija, i pitaju se da li je to stvarno tako.

Predsjednik VSTS-a, njegova dva potpredsjednika i Zijad Kadrić, član Savjeta iz Brčko distrikta, stalno su angažovani u Savjetu. Za ovaj rad primaju platu od oko 4.500 KM, a pored te plate primaju i platu u institucijama iz koje su došli, a u kojoj, u stvari, ne rade.

Navode da predsjednik VSTS Milorad Novković prima mjesечно od Okružnog suda u Banjaluci platu od oko 4.000 KM, a Danijela Mikić iz Opštinskog suda u Sarajevu, Enisa Adrović od Kantonalnog tužilaštva u Zenici i Zijad Kadrić od Apelacionog suda u Brčkom primaju još od 3.000 do 3.500 maraka mjesечно.

Ostali članovi Savjeta za svoj angažman u VSTS-u dobivaju naknadu u iznosu od 200 KM po danu a u sudovima ili tužilaštвima u kojima rade primaju plate od 3.500 do 5.000 KM. Pored toga, primaju i naknadu od VSTS-a koja mjesечно u prosjeku iznosi do 2.000 do 4.000 KM, što zavisi od broja dana provedenih u Savjetu, navode sudije.

STRUKTURA

Prema podacima Agencije za državnu službu, u stručnim službama, od 56 institucija BiH, u njih 20 nije zaposlen ni jedan Srbin.

Institucije FBiH još uvijek nisu ispoštovale ustavnu odredbu o konstitutivnosti naroda u ovom entitetu, i pored upozorenja i odluka koje je još u aprilu 2002. godine donio visoki predstavnik.

U Stručnoj službi Predstavničkog doma federalnog parlamenta, od pet rukovodećih funkcija, dvije su bošnjačke, tri hrvatske, a Srba i ostalih uopšte nema.

U istom domu, od ukupno 20 zaposlenih, njih 13 su Bošnjaci, šest Hrvati, iz reda ostalih je jedan, a Srba nema uopšte.

U Domu naroda Parlamenta FBiH od 18 zaposlenih 11 je Bošnjaka, tri Hrvata, tri Srbina i jedan iz reda ostalih.

U Zajedničkoj službi federalnog Parlamenta, četiri su Bošnjaka, jedan Hrvat i jedan Srbin, dok iz reda ostalih nema nikoga.

SORENSEN

Danski diplomata Peret Sorensen, 9. septembra 2011. zvanično je preuzeo dužnost specijalnog predstavnika i šefa Delegacije Evropske unije u BiH.

On je rekao da je Evropska unija ojačala svoje prisustvo u BiH kako bi pomogla da se ubrza njen evropski put

Sorensen kaže da je glavni cilj unije „intenzivniji rad s partnerima“ u BiH, te da je zadatak Delegacije EU da vrati pitanje evropskih integracija u vrh političkog interesovanja.

On je naglasio da su, osim formiranja vlasti, prioriteti usvajanje zakona o državnoj pomoći u skladu s evropskim standardima i ispunjavanje obaveza u slučaju „Sejdic-Finci“. Evropska unija je,

prema njegovim riječima, spremna da pomogne i u vezi s popisom stanovništva, što je ključno za socio-ekonomski razvoj.

Upitan šta će konkretno poduzeti u vezi s formiranjem vlasti u BiH, Sorensen je kazao da njegova uloga nije mediatorska.

„Ja ću se sastajati s liderima i vjerovatno će na tim sastancima biti riječi i o tome“, naglasio je on, uz napomenu da je odgovornost na domaćim političarima. Govoreći o eventualnim sankcijama prema bh. zvaničnicima, Sorensen je podsjetio da postoji mogućnost restriktivnih mjera ako bude ugrožen Ustav.

„Najvažnije je imati zajednički napor domaćih vlasti BiH i posvećenost građana, što je neophodno za stvarnu evropsku perspektivu“, poručio je danski diplomata te dodao da će sve raditi u partnerstvu s institucijama BiH.

UDAR

„Republika Srpska je takozvana i genocidna, a ti si predsjednik tzv. republike“, ovim riječima, galameći, dočekao je predsjednika RS Milorada Dodika ispred sjedišta SDP-a i zgrade Vlade FBiH u Sarajevu, nepoznati muškarac koji se na volšeban način našao tu.

U tom trenutku Dodik je izlazio iz sjedišta SDP-a sa pregovora lidera šest političkih stranaka o formiranju vlasti, koji je sazvao predsjednik SDP-a Zlatko Lagumđija.

Skandal je bez reakcije posmatralo obezbjeđenje objekta ove stranke i vlade FBiH. Sam muškarac je rekao da je Ramo Mehmedović i da je iz Srebrenice.

Milorad Dodik je odgovorio da Srpska nije takozvana nego prava i tražio od njega da se udalji.

„Skloni se odavde, nećeš me ti maltretirati. Republika Srpska ne može biti bolja nego što jeste“, rekao je Dodik.

Stanje u Federaciji BiH nakon ovog incidenta potvrđuje i ambasador SAD u BiH Patrik Mun, koji je 15. oktobra 2011. rekao da treba pojednostaviti funkcionisanje FBiH i da je najvažnije da se u Federaciji shvati da se ona mora reformisati.

„SAD svakako želi vidjeti funkcionalniju Federaciju, jeftiniju federalnu vladu koja služi interesu ljudi. Trinaest ministara u zemlji, od kojih 11 u Federaciji, veoma je komplikovano. Obrazovanje vodi 11 ministara“, precizirao je Mun i dodao da Bošnjaci i Hrvati imaju pitanja koja žele riješiti i istakao da će i SAD pomoći ako bude postignut konsenzus političkih lidera u Federaciji o reformama.

BiH i ovaj put potvrđuje spoju specifičnost. Dejtonski a prije toga Vašingtonski sporazum postignuti su u Americi. Sada smo u situaciji da američki ambasador u BiH pokreće promjenu Ustava Federacije. Ustav je društveni dogovor koji treba da postigne jedan narod ili narodi, koji se odluče da žive u jednoj društvenoj zajednici. Promjenu Ustava Federacije treba da donesu konstitutivni narodi Federacije BiH i on treba biti izraz njihove volje. Primjer nametanja sa strane imamo s postojećim Ustavom, i vidjelo se da to ne funkcioniše. Najteže i najskuplje je učiti se na vlastitim greškama. Ovaj primjer, međutim, pokazuje da ništa nije naučeno.

BAKIR IZETBEGOVIĆ

Član Predsjedništva BiH Bakir Izetbegović uputio je (18.10.2011) otvoreno pismo predsjedniku RS Miloradu Dodiku, povodom njegovih posljednjih medijskih istupa.

Izetbegović podsjeća Dodika da je u nedavnom intervjuu ruskom servisu Radija Slobodna Evropa ponovo na neprihvatljiv i uvredljiv način govorio o Bošnjacima i budućnosti BiH.

„Vaši stavovi na kojima uporno insistirate, bazirani su na neutemeljenim i proizvoljnim tvrdnjama i ne doprinose atmosferi pomirenja, međusobnog uvažavanja i razvoja demokratskih odnosa u BiH.

Priče o referendumu o neodrživosti BiH, nemogućnosti suživota, državi kao neuspjelom eksperimentu međunarodne zajednice, kontinuirano truju javni prostor i unose zebnju među ljude u cijeloj zemlji. Posljednje uvredljive izjave u kojima proizvoljno tvrdite da su se 'Bošnjaci proglašili narodom 1993. godine' i 'da ne mogu izgraditi vlastiti identitet ako ne unište identitet drugih konstitutivnih naroda' vrhunac su Vašeg neodgovornog javnog istupanja“, kaže Izetbegović.

„Bošnjaci imaju svoju viševjekovnu istoriju, imaju svoj jezik bosanski i svoju državu BiH koju baštine sa Srbima i Hrvatima, kao konstitutivnim narodima i građanima.

Bošnjaci, kao Srbi i Hrvati, imaju pravo na svaku stopu BiH, a naročito u onim mjestima i djelovima gdje su bili žrtve progona, nasilja i genocida. To pravo daje im njihova istorijska ukorijenjenost i garantuje Ustav BiH, a ne volja i hirovi prolaznih političkih lidera.

Vaša retorika nije štetna samo za Bošnjake.

Umjesto da pomognete proces povratka prognanih Hrvata u Republiku Srpsku, Vi ih svojim dnevnapoličkim motiviranim dvosmislenim paternalizmom gurate u nepotrebnu i neostvarivu avanturu stvaranja trećeg entiteta“, kaže Izetbegović.

„Na koncu, pokušaj okretanja cijelog naroda protiv svojih sugrađana i zemlje u kojoj su rođeni, nanijeće najviše štete upravo bosanskohercegovačkim Srbima, u čije ime istupate.“

IMOVINA

Vlada RS neće odustati od imovine Republike Srpske van njene teritorije i insistiraće na naplati i njenom vraćanju u posjed Republike Srpske, rekao je premijer Aleksandar Džombić, nakon sjednice Vlade koja je posvećena imovini preduzeća RS iz pasivnog podbilansa, odnosno imovini preduzeća Republike Srpske u inostranstvu.

Iako u Vladi nemaju konkretan podatak o ukupnoj vrijednosti imovine preduzeća RS u inostranstvu, procjena koju je iznio Džombić je da je 2006. godine njena vrijednost bila nekoliko stotina miliona maraka.

Od prodaje 32 nekretnine Republike Srpske van njene teritorije naplaćen je iznos od oko 2,9 miliona maraka. Džombić je rekao da Vlada nije zadovoljna rezultatima rada Fonda za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu RS, ali je od 2006. godine, kada je taj fond formiran kako bi vodio računa o toj imovini, nezakonita prodaja imovine ipak stala.

Podatak da Republika Srpska ne zna tačno kolika je njena imovina van teritorije Republike Srpske, dovoljno govori. Apsurdno je da u jednoj modernoj državi na početku 21. vijeka budemo svjedoci takvog stanja. Mnogo je stvari doprinijelo takvoj situaciji, ali jedan je najpresudniji i on se zove – javna uprava.

Postojeća administracija je sve samo nije profesionalna, stručna i odgovorna. Republika Srpska mora imati moderne i efikasne zakone koji će biti u interesu njenih građana. Javna uprava mora biti mobilna, operativna i stimulisana da radi, kako bi političke odluke koje su izraz volje građana bile realizovane kroz državni aparat a ne sputavane i blokirane, kao što je sada slučaj.

Ako „silna“ administracija za tolike godine postojanja Republike Srpske nije mogla ni da evidentira njenu imovinu, onda o

razvoju ne treba ni razmišljati. Investitori i investicije, osim stabilne političke klime, traže i efikasnu javnu upravu. Administrativni aparat, odnosno njegova modernizacija, treba da budu prioritet svih prioriteta. Preduslov za privredni razvoj je efikasna javna uprava.

Razvoj jedne društvene zajednice najviše zavisi od nje same. Privredni kao i svaki drugi razvoj može biti potpomognut ili ometan sa strane ali u osnovi sve je na samoj zajednici. Pitanje na koje treba dati odgovor je da li većina građana želi da radi i da se razvija. Ne deklarativno već praktično u realnom svakodnevnom životu.

OMALOVAŽAVANJE

Direktor za komunikacije u Međunarodnom centru za tranzicionu pravdu u Njujorku, Refik Hodžić, inače bivši oficir za vezu Haškog suda, u autorskom tekstu objavljenom na sajtu dnevnih novina „Kolumbija dejli spektejtor“, oštro je kritikovao prestižni njujorški Kolumbija univerzitet zbog gostovanja predsjednika Republike Srpske Milorada Dodika.

On kaže da „Dodik nije kalibar koji treba da govori o međunarodnom pravu na Kolumbija univerzitetu.

Narugali ste se i politici i nepristrasnosti i objektivnosti, koja se promoviše u okvirima američke univerzitetske zajednice i zloupotrebili ste i teško atakovali na njeno pravo da savremeno i nezavisno sprovodi svoje prakse“, napisao je Hodžić.

Ministarka za ekonomске odnose i regionalnu saradnju Željka Cvijanović, reagujući na ovakvo pisanje Hodžića, navela je da je šokirana ostrašćenošću, bezobrazlukom kao i političkom i pravnom šupljinom koju je Hodžić demonstrirao.

„Vi vodite vlastite političke ratove protiv Republike Srpske i pritom ne prezate da u te ratove uvučete i akademsku sredinu SAD u kojoj su demokratija i pravo na govor svetinja.“

Cvijanovićeva kaže da bi Hodžić volio da je RS za sve kriva i da je to svojim tekstom želio i da prikaže. „Okomili ste se na demokratiju i slobodu govora po kojoj je poznat američki univerzitetski milje, jer želite da svi pišu, govore i misle kao vi. Očigledno je da ste nastupili samo kao bošnjački lobista.“

Hodžiću očigledno smeta Republika Srpska i govor predsjednika Dodika, koji se ne dovodi u vezu ni sa jednom optužbom za teško kršenje međunarodnog humanitarnog prava ili bilo kakvim zločinom. Time ste definisali skučenost sopstvene analitičke nesposobnosti i sposobnosti da budete objektivan posmatrač i komentator.

Ovo je tipičan primjer permanentnog bošnjačkog lobiranja u SAD za unitarnu BiH a protiv Republike Srpske.

TERORISTI

Direktor nevladine organizacije „Urban in“ iz Novog Pazara Aida Čorović, rekla je (3.11.2011) da ako agenti FBI-ja urade kvalitetnu istragu u vezi sa terorističkim napadom na Ambasadu SAD u Sarajevu, koju je izvršio vehabija iz Novog Pazara Mevlid Jašarević, u vezi sa djelovanjem vehabija u ovom gradu i u BiH, ona će ih sigurno dovesti do reisa Islamske vjerske zajednice BiH Mustafe Cerića i sandžačkog muftije Muamera Zukorlića.

„Saznanja i dokazi koje imamo govore da su Cerić i Zukorlić povezani sa vehabijama. Imam svjedočenja Zukorlićevih kurira koji su rekli da pare donose od vehabija iz Beča i Rima i adrese hotela gdje se sastaju i skupljaju novac za vehabije u BiH i Sandžaku“, kaže Aida Čorović.

NEDOUMICE

Željeznice RS, za prvih devet mjeseci 2011. godine, napravile su 15,6 miliona maraka gubitka, čime je ukupni gubitak povećan na 182 miliona maraka. Gubitak ŽRS u devet mjeseci ove godine veći je za oko četiri miliona maraka u odnosu na isti period prošle godine.

Ukupni prihodi u prvih devet mjeseci veći su od 53 miliona maraka, dok su rashodi u istom periodu premašili 65,7 miliona maraka. Ukupni prihodi u prvih devet mjeseci prošle godine bili su manji za pet miliona maraka, ali su i rashodi bili manji za oko deset miliona maraka.

Ovakvi i ovoliki gubici javnog preduzeća mogu biti samo udar na Republiku Srpsku.

Osim Željeznica RS, gdje su gubici evidentni, postoje mnoge druge sumnje i razne manipulacije a jedna je vezana za gledanost televizijskih stanica...

Televizijske stanice već godinama iznose sumnje u rad kompanije „Mareco Index Bosnia“, jedine ovlašćene agencije za mjerjenje gledanosti TV programa u BiH.

Marketinški kolač, vrijedan oko 40 miliona maraka godišnje, dijeli se upravo na osnovu izvještaja te agencije o postotku gledanosti. Kako saznajemo, istraživanja gledanosti koja su nedavno provele neke druge kompanije idu u prilog TV kućama koje se smatraju oštećenim zbog izvještaja „Marecoa“.

Tako je, na primjer, istraživanje „Telekoma Srpske“ putem IPTV mreže na uzorku od 12.000 pretplatnika pokazalo da se među pet najgledanijih televizija na prostoru RS ne nalaze čak tri stanice za koje „Mareco“ odgovorno tvrdi da su među najgledanijima: FTV, OBN i ATV!

Prije pet godina „Mareco“ je zvanično, na uzorku od 500 domaćinstava, počeo mjeriti gledanost TV stanica u BiH, uz po-

dršku Udruženja medijske industrije. Gledanost se mjeri piplmetrom, spravom koja bilježi svaku promjenu kanala i vrijeme zadržavanja pažnje gledaoca na određenoj TV stanici.

Upravo tih 500 domaćinstava i njihovi pimpleri „određuju“ koliko je neki TV kanal gledan, na osnovu čega marketinške agencije i njihovi klijenti odlučuju o ulaganju sredstava u oglašavanje.

Ključno pitanje glasi ko određuje kojim će domaćinstvima biti instaliran piplmetar. Upravo „Mareco“, tačnije Udruženje medijske industrije, raspoređuje broj piplmetara po opština, dok tačnu lokaciju i domaćinstvo bira agencija te, samim tim, kako neki smatraju ima mogućnost provoditi razne manipulacije.

Na primjer, ako žele „pogurati“ određenu televizijsku stanicu, piplmetar mogu, jednostavno, dati domaćinstvu za koje pouzdano znaju da preferira taj kanal. Ugovorom o tajnosti potpuno je zaštićeno samo domaćinstvo, ali i „Mareco“! No, direktorica istraživanja agencije „Mareco Index Bosnia“ Aida Hadžiavdić Begović tvrdi da se piplmetri postavljaju po sistemu slučajnog uzorka.

„Istina je da postoje ugovori o tajnosti i da samo mi znamo identitet porodica kod kojih su postavljeni piplmetri, ali zamislite šta bi se dogodilo da otkrijemo njihov identitet. Na taj način porodice bismo izložile raznim vrstama pritiska i, samim tim, doveli u pitanje vjerodostojnost rezultata. Mi stojimo iza svakog podatka koji dostavljamo klijentima, a na samim klijentima je hoće li nam vjerovati ili ne, odnosno hoće li nastaviti koristiti naše usluge“, kaže Hadžiavdić Begović.

Međutim, klijenti nemaju alternativu, jer je, u djelatnosti koju obavlja, „Mareco Index Bosnia“ jedina kompanija u BiH. Ta monopolistička pozicija, naglašava Aida Hadžiavdić Begović, normalna je pojava i u drugim zemljama.

„Možete to posmatrati kao monopol, ali mi smo tu najmanje krivi. Jednostavno smo se javili na konkurs koji je objavio UMI

(Udruženje medijske industrije) i dobili taj posao. Naravno da se ne bojimo konkurenčije, svaka agencija može doći ovdje i ponuditi usluge mjerjenja gledanosti, ali takođe se ne bojimo ni te famozne revizije kojom nam već izvjesno vrijeme prijete.“

Zašto smo posvetili ovoliko prostora ovoj temi? Razlog je prost. Svaki dan imamo rezultate gdje se vidi rejting određenih televizijskih stanica. Način kako se dolazi do takvoga rezultata i rejtinga je ovaj a njega daje „Mareco Index Bosnia“.

Same televizijske stanice izlaze sa rejtingom „Marecoa“ kao da su pobijedili na izborima. Ne naznačavaju da je to ipak samo istraživanje na određenom uzorku. Poznajući ukupnu situaciju u BiH gdje se uglavnom u negativnom kontekstu manipuliše svim i svačim, ima razloga za rezervu i analizu metodologije.

Značaj medija je nesumnjiv te je u tom kontekstu značajna i ova analiza.

PODMETANJA

Vrhovni pogravar IVZ Mustafa Cerić, potvrdio je da je on autor priče koju su plasirali sarajevski mediji da je vehabija Mevlid Jašarević, koji je 28. oktobra napao američku ambasadu u Sarajevu, srpski terorista.

Nastojeći da na svaki način opravda postojanje vehabijske zajednice u Gornjoj Maoči, Cerić navodi da je vođa te zajednice, Nusret Imamović, bio jedan od najboljih boraca za BiH i da je vehabijsku zajednicu osnovao frustriran činjenicom da ga je napustila djevojka.

Cerić predsjednika RS Milorada Dodika smješta u istu ravan sa Al-Kaidom, Mevlidom Jašarevićem, Osmanom bin Ladenom i Norvežaninom Andresom Brejvikom. Naglasio je da je najveći problem i izazov Bošnjaka u budućnosti leži u pitanju kako živjeti s tim ljudima.

„Kako da živim s Dodikom, koji negira genocid? Onaj ko negira genocid spremjan je da ga ponovi. Brejvik je u svom manfestu napisao da mu je inspiraciju predstavljao Karadžić, koji je ubijao Muslimane. Jašarević nije ubio nikoga, a Brejvik je ubio više od 70 ljudi”, navodi Cerić.

Upozoravajući da novi muslimani, kako je nazvao vekhabije, neće dozvoliti da budu ubijani, Cerić kaže da stanovnici Gornje Maoče nikoga nisu napali. „Postoji mogućnost da je teroristu Jašarevića poslala Srbija.

Jašarević je bio u Beču i došao je u Gornju Maoču. Onda su se stvari jednostavno povezale. On je, faktički, srpski terorista. Zašto ga ne zovete tako? On dolazi iz Srbije. Kako znate da ga nije poslala Srbija?”

Analitičar Dževad Galijašević tvrdi da Cerićev istup pokazuje da je poglavari IVZ BiH potpuno izgubio kompas. „On se svađa sam sa sobom i sa svojom bajramskom propovijedi u kojoj je, po nalogu Amerikanaca, morao da osudi terorizam. Cerić nas, nažalost, odvraća od ozbiljnog suočavanja s problemom vekhabija i terorizma. To za posljedicu može da ima nove i mnogo krvavije terorističke napade u bliskoj budućnosti”, upozorava Galijašević.

Ovakav udar je za poseban osvrt. Teško je povjerovati da jedan vjerski poglavari izlazi sa ovolikim izlivom mržnje. Apsurdno je da Islamska zajednica na svom čelu ima manipulatora, koji obmanjuje javnost, pričom da je Srbija poslala vekhabiju koji puca na ambasadu SAD. Teško je objasniti da bilo ko a kamoli jedan vjerski vođa poredi jednog demokratskog predsjednika sa takvim teroristima kao što su Bin Laden i Brejvik. Pravo pitanje je da li je svjestan šta radi.

VOZNI PARK

Vozni park Vlade RS broji 119 službenih vozila, koja koristi 1.089 zaposlenih. U ovaj broj nisu uračunata vozila Ministarstva unutrašnjih poslova, pa prosta matematika govori da jedan auto ide na svakih devet službenika u Vladi RS.

Građanima bode oči činjenica da se ministri, ali i najbliži saradnici, službenim vozilima voze i po Banjaluci. Posebna priča su sjednice Vlade izvan sjedišta, kada ministre prati čitava kolona „audija“ s rotacijama.

Ovakvo ponašanje često ne mogu da razumiju političari u mnogo bogatijim državama Evropske unije, koji žive mnogo skromnije. Tako je bugarski premijer naredio ministrima i njihovim zamjenicima i šefovima agencija da službena vozila koriste samo za putovanja izvan Sofije. Preporučeno im je da u lokalnu koriste javni prevoz. Slično je i sa parlamentarcima u Švajcarskoj, koji na sjednice parlamenta dolaze autobusima. Nije im strano da na radna mjesta dolaze i biciklima.

Naravno, ministri i poslanici u Republici Srpskoj su upoznati s odnosom njihovih stranih kolega prema službenim privilegijama, ali ih nikada ne primjenjuju.

Tako se ministar saobraćaja i veza RS, Nedeljko Čubrilović, lično uvjerio kako to radi predsjednica pokrajine Salzburg, Gabi Burgstaler. Kada je, prilikom promocije avionske linije Banjaluka-Salzburg, Čubrilović bio gost u Austriji, Burgstalerova je na posao, kao i obično, došla bicikлом.

Međutim, po povratku u Banjaluku, Čubrilović nije primijenio recept Austrijanaca, već je nastavio da se vozi u Vladinom audiju.

BAJDENOVA PORUKA

Potpredsjednik SAD Džozef Bajden tokom posjete Turskoj rekao je da Turska treba da preuzme lidersku poziciju na Balkanu. Turska, kao i SAD, želi stabilan Balkan, a time i stabilnu BiH, te rješavanje svih nagomilanih problema.

„Znajući da je Turska postala ekonomski moćna, odnosno zbog njenih ekonomskih potencijala, ali i istorijskog prisustva na Balkanu u posljednjih 500 godina, Vašingtonu je važno da Ankara bude u prednosti nad Rusijom kada je u pitanju rješavanje ključnih problema, pa i onih u BiH i njenom susjedstvu“, rekao je Džozef Bajden tokom posjete Turskoj decembra 2011. godine.

OGOVARANJE

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Denis Bećiravić, rekao je nakon protokolarnog susreta s predsjednikom Skupštine Vijeća Evrope, Mevlutom Kavasogluom, da u BiH nije ugrožen samo njezin evroatlantski put i Dejtonski sporazum nego i dejtonski mirovni proces.

On je optužio vlasti Republike Srpske, a posebno Milorada Dodika, da je tokom nedavno vođenih razgovora u Italiji tražio otvaranje razgovora o secesiji. Bećirević je pozvao Tužilaštvo BiH i Kancelariju visokog predstavnika da preduzmu mjere prema Dodiku, jer niko nema pravo dovoditi u pitanje teritorijalni integritet BiH.

SINERGIJA

Mikrokreditno društvo „Sinergija plus“ iz Banjaluke nije u mogućnosti da otplaćuje višemilionske kredite koje ima

u Folksbanci, Hipo Alpe Adria banci, NLB Razvojnoj banci i Unikredit banci, te su mu zbog toga blokirali račune.

„Sinergija plus“, koja je prije godinu dana upozorena od Agencije za bankarstvo RS, da će u slučaju nastavka loših finansijskih pokazatelja i smanjenja kapitala ostati bez dozvole za rad, prošle sedmice je podnijela prijedlog za stečaj Okružnom privrednom sudu u Banjaluci. Ova mikrokreditna organizacija godinu je završila sa minusom od 3,9 miliona KM.

I to nije sve. „Sinergija plus“ Folksbanci duguje šest miliona maraka na ime kredita, Alpe Adria banci četiri miliona KM, Unikredit banci 700.000 KM, a NLB Razvojnoj banci 800.000 maraka. „Sinergija plus“ nije u mogućnosti da vraća ni kredite stranim kreditorima, a ukupan dug, zajedno sa onim koji ima prema pomenutim bankama, iznosi oko 20 miliona maraka.

Radnici „Sinergije“ tvrde da je glavni uzrok propasti izvlačenje novca iz tog društva za izgradnju poslovnih objekata u Obilićevu i Novoj Varoši u Banjaluci.

Kašnjenje u naplati potraživanja nije uzrok negativnog poslovanja, već izvlačenje novca za izgradnju poslovnog objekta u Ulici Stepe Stepanovića, kao i izgradnja stambeno-poslovnih objekata u ulici Meše Selimovića i Prvog krajiškog korpusa u naselju Nova Varoš, prilikom čega su nelegalno izvučene velike svote novca u privatne svrhe, navode zaposleni u „Sinergiji“.

Udari na Republiku Srpsku manje ili veće snage dolaze ne samo od lošeg poslovanja i gubitaka u javnim preduzećima već, kao u ovom slučaju, i privatnim firmama sa gubitkom i dugom od 20 i više miliona KM.

TAJNA

Iako s razvojem novih informacionih tehnologija možemo reći da je vrlo malo tajni ili misterija jer je nova tehnologija srušila

sve zidove i barijere, pa i ove prema tajnama, tajni je oduvijek bilo i biće.

U prostorijama Suda BiH, od osnivanja do danas, smještena je i misteriozna kancelarija Ambasade SAD, za koju mnogi smatraju da je ekspozitura politike pojedinih krugova iz Ambasade SAD. Upućeni kažu da se radi o kancelariji koja je uspostavljena još od vremena Rafija Gregorijana, bivšeg prvog zamjenika visokog predstavnika u BiH i da u njoj boravi i radi osoba pod imenom Hasan Pleh.

Bivši predsjednik VSTS Branko Perić, potvrdio je da zaista postoji takva kancelarija i da je zaposlenik Ambasade SAD prвobитно radio na pružanju pomoći i dodatnom obrazovanju zaposlenih.

„Koliko znam, radi se o zaposleniku Američke ambasade koji je radio na poslovima obrazovanja i realizacije američke pomoći Sudu i Tužilaštvu BiH. Mislim da nije u redu da u takvim pravosudnim institucijama radi službenik bilo koje ambasade. Toga čovjeka sam sretao, ali šta on tu radi treba pitati šefove tih institucija, Suda i Tužilaštva BiH“, istakao je Perić.

Predsjednik Fonda za humanitarno pravo BiH, Dževad Galijašević, kaže da u toj kancelariji radi službenik američke ambasade. Osim njega, tu povremeno dode i druga osoba, koja je do prije izvjesnog vremena bila tužilac, a sada je savjetnik, tačnije Dru Engel, veoma poznat tim krugovima. Sve je to zaostavština iz vremena Gregorijana. Naravno da je besmisленo postojanje takve kancelarije. Nadzor nad pravosuđem, osim te kancelarije, ostvaruje se na dva fronta.

Glavni uticaj ide preko predsjednice Suda BiH Medžide Kreso, a ništa manji preko člana VSTS, inače stranog državljanina Svena Marijusa Urkea. Strani član VSTS uglavnom je faktor prevage prilikom odlučivanja. Ako pogledamo strukturu VSTS, od šest Bošnjaka, pet Srba, tri Hrvata i jednog stranca, onda je njihova

uloga jasna, rekao je Galijašević. Sasvim je jasno da je reforma pravosuđa američki projekat.

Očito je Sud BiH nanio mnogo više štete pravosuđu nego koristi. Zato je Evropska unija kroz strukturalni dijalog pokušala riješiti sve primjećene slabosti, koji su više nego očite u pravosuđu. Pravosuđe nije nezavisno, ono je zavisno od strane politike, najviše od američkih i engleskih obavještajnih interesa, istakao je Galijašević.

Galijašević kaže da Sud i Tužilaštvo BiH bez razloga i mimo procedure hapse ljude, dok prave kriminalce ne goni. Sa učestvuju u prikrivanju mnogih ratnih zločina i terorizma, mijenjaju kvalifikacije djela. „U svakom slučaju, nemamo reformu pravosuđa, strukturalni dijalog je pokušaj da se otklone anomalije, što će biti veoma teško“, zaključuje Dževad Galijašević.

KLETVA

Rijaset Islamske zajednice u BiH uputiće prijedlog ambasadama muslimanskih zemalja i zatražiti od njih da Miloradu Dodiku uskrate gostoprимstvo i proglaše ga personom non grata, saopšteno je (19.12.2011) iz ove vjerske institucije.

„Dodik kontinuirano u svojim javnim nastupima u fokus pažnje uzima islam i Muslimane. Neke od tih izjava su šoviniističke, rasističke, podstiču mržnju i iskrivljuju činjenice. Nije rijetkost da Dodik Bošnjake tretira kao bosanske Muslimane ili samo Muslimane, što predstavlja drsko negiranje njihovog nacionalnog identiteta, a odricanje jednom narodu punine njegovog nacionalnog identiteta u stvari je oživljavanje poraženih i odbaćenih ideologija aparthejda i fašizma“, piše u saopštenju IZ BiH, koje je potpisao Ekrem Tucaković.

„Dodikove izjave u javnosti u vezi sa islamom su dio programa njegove političke partije, jer ga u tome slijedi i pot-

predsjednik stranke Nikola Špirić. Na ovakvo djelovanje ne smije se gledati blagonaklono i treba da reaguje civilizovana domaća i međunarodna politika kako bi zaustavila „virus šovinizma i fašizma.

Takva politika priprema novi genocid i progon Bošnjaka zato što su muslimani, a sve članice UN-a dužne su se boriti protiv činjenja genocida i svega onoga što tome vodi”, saopštili su iz Islamske zajednice BiH, dodajući da očekuju da relevantni politički faktori prepoznaju, osude, i zaustave opasnu, destruktivnu i antičovječnu politiku Milorada Dodika.

„Posebno je važno da to shvate u Beogradu, jer njihovo prijateljstvo i podrška Miloradu Dodiku znači stajanje iza njegovih šovističkih i rasističkih izjava i vrijeđanja islama i muslimana. Smrtonosni virus destrukcije i zla mora biti izolovan”, navode iz IVZ BiH.

„Ideje i govor Milorada Dodika i Biljane Plavšić šire islamofobiju, a oni koji to čine i podržavaju, u interesu svjetskog mira i humanizma, moraju biti osuđeni i izolirani”, poručili su iz IVZ BiH.

NAREDBA

Specijalno tužilaštvo Republike Srpske donijelo je 29.12.2011. naredbu o obustavljanju istrage protiv Milorada Dodika, Aleksandra Džombića, Nedeljka Čubrilovića, Dragana Davdovića, Fatime Fatibegović, Milenka Dakića i Mladena Lazendića, jer nema dokaza da su počinili krivično djelo zloupotrebe službenog položaja ili ovlašćenja prilikom izgradnje autoputa Banjaluka-Gradiška, administrativnog sjedišta Vlade RS i zgrade RTV doma Radio-televizije RS.

Mi analiziramo udarce i udare na Republiku Srpsku i zbog toga se ovom naredbom o obustavi istrage nećemo „baviti”,

osim što treba istaći da je sama istraga, pokrenuta od SIPA pod nerazjašnjenim okolnostima i vođena u sličnom stilu u Tužilaštvu BiH, bila klasični udar na Srpsku.

RADMANOVIĆ

Član Predsjedništva BiH iz Republike Srpske Nebojša Radmanović kaže da, kada vas neko posvađa, onda mu ne može oprostiti što vas poziva da se pomirite. Međunarodna zajednica u liku visokog predstavnika i čitave bulumente ljudi oko njega godinama je radila protiv Dejtonskog sporazuma i Ustava BiH, komandovala, nametala rješenja i odluke i samim tim onesposobljavala domaće političare da ostvaruju vladavinu prava na ovom prostoru i da se ponašaju ustavno, što je normalno u civilizovanim zemljama.

„Visoki predstavnik je sebi uzeo za pravo da prekrši Ustav i zakone BiH i FBiH i praktično nametne Vladu FBiH. To je nešto što će se tek u budućnosti proučavati“, rekao je Nebojša Radmanović.

Evidentno je da visoki predstavnik, namjesto poštivanja Ustava i zakona ,najviše radi na njegovom kršenju i nepoštivanju.

TREĆI DIO

SREDNJOŠKOLCI

Srednjoškolci Srbi, u Srpskoj, smatraju da su pripadnici svih naroda u BiH ravnopravni, ali nemaju povjerenja u državu BiH, za koju tvrde da je pred raspadom! Još interesantnije je da BiH, u slučaju da opstane, ne bi željeli da vide u Evropskoj uniji i NATO-u! Kada je riječ o institucijama Republike Srpske, srednjoškolci najviše povjerenja imaju u predsjednika RS, koji je i najpopularniji političar. Ovako u najkraćem izgledaju rezultati velikog istraživanja među srednjoškolcima, koje je sproveo tim studenata Fakulteta političkih nauka u Banjaluci.

Tokom istraživanja, anketirano je blizu 400 učenika srednjih škola iz raznih krajeva Republike Srpske, a postavljena su im pitanja o zainteresovanosti za politiku, najvažnijim političkim procesima u BiH, najpopularnijim institucijama i političarima kao i stubovima na kojima počiva društvo u Republici Srpskoj.

Istraživanje je pokazalo da srednjoškolci smatraju da su nacionalna pripadnost, kao i osjećaj pripadnosti Republici Srpskoj, najvažniji za njihov lični identitet. Zanimljivo je da je skoro 47 odsto ponosno na slavnu prošlost srpskog naroda. Na pitanje u koji od stubova društva imaju najviše povjerenja, srednjoškolci su se ogromnom većinom izjasnili da je to porodica (82,9 odsto), a nakon toga slijedi crkva, dok u političare, policiju, i sudove uopšte nemaju povjerenja. Važno je napomenuti da nešto više od 95 odsto ispitanih pripada srpskom narodu, a da je među njima najviše onih koji su rođeni 1993. godine.

„Imajući u vidu protekli period u kojem je porodica kao najvažnija zajednica bila gotovo uništena, ohrabruje navedeni rezultati i možemo se nadati da će jačanjem porodice i cijela zajednica dobiti zamah u moralnom pogledu, ali i u ostalim segmentima društveno-političkog života“, rekao je član istraživačkog tima Dragan Rakić.

NAPAD

Ambasador SAD Patrik Mun rekao je 1. januara 2012. da ga je Milorad Dodik razočarao. „Dodik je napao SAD, zvaničnike vlade i Ambasade u BiH. Dodikove izjave bile su vrlo iznenađujuće. Malo sam uzdrman onim što je on kazao. Uistinu sam vrlo iznenađen njegovom reakcijom“, rekao je Mun.

Ovom izjavom počela je možda na simboličan način 2012. godina. Ipak praznični januar obilježili su rezultati istraživanja UNESCO-a koji su pokazali da je u gradovima BiH funkcionalno nepismeno čak trećina ljudi, a na selima taj broj iznosi i 70 posto. Pretpostavlja se da je ukupno čak 15 posto stanovništva potpuno nepismeno, rezultati su UNESCO-ovog istraživanja.

Prema ovim podacima, BiH se može svrstati u rang nerazvijenih afričkih zemalja, dok je procenat nepismenosti do

devedesetih u BiH bio znatno niži. Godine 1991, naime, u BiH je bilo 9,9 posto elementarno nepismenih stanovnika.

„Na osnovu svakodnevnog rada s našim stanovništvom, mislim da bi ovaj procenat mogao biti čak i viši, zavisno od kriterijuma istraživanja i uzoraka. Jer, u ovom istraživanju govori se tek o našoj elementarnoj nepismenosti“, smatra psiholog istraživač Sonja Sibinčić.

Pomoćnica direktora Agencije za statistiku Maida Hasanbegović smatra da je statistika u slučaju nepismenosti neprecizna, jer se, od posljednjeg popisa stanovništva, do podataka dolazi putem anketa, koje u ovom slučaju nisu pouzdana metoda.

PREMIJERA

Glumica Andželina Džoli izjavila je (12.2.2012), uoči premijere svog filma „U zemlji krvi i meda“, da je nedavno bila u Aušvicu i da je vidjela mnogo imena Srba na zidovima ovog bivšeg nacističkog logora, jer su se borili protiv nacista, a kasnije su postali agresori.

Ona je kazala da je bilo sasvim prirodno da se u svom režiserskom i scenariističkom debiju bavi nekim od najtežih pitanja s kojima se suočava čovječanstvo i da će nakon rata u BiH, Avganistan najvjerovalnije biti njena sledeća tema. „Želim da moj film bude snaga pomirenja.“

Džoli je rekla da Srbi imaju pravo napraviti film o srpskim žrtvama. „Moja osjećanja nisu antisrpska, a to nije ni moj film ‘U zemlji krvi i meda’. Razumijem ljude iz zemlje koja je obilježena kao agresorska, znam za komentare i reakcije, ali to nije fer. Skoro polovina glumaca u filmu čine Srbi, oni su postali dio naše ekipe, dio moje porodice, volimo se i veoma smo bliski. Mislim da to dovoljno govori šta osjećam prema Srbima“, objasnila je Džoli.

Poglavar Islamske vjerske zajednice BiH Mustafa Cerić rekao je, nakon premijere filma Andželine Džoli, da je to nešto najbolje što se desilo našoj zemlji poslije potpisivanja Dejtonskog sporazuma, izuzetno značajno za BiH, cijeli region i naravno za Bošnjake. „Film je dokaz agresije i genocida nad našim narodom.“

Film Andželine Džoli „U zemlji krvi i meda“ je, od prvobitne priče o zabranjenoj ljubavi između srbskog vojnika i Bošnjakinje, pretvoren u antisrpski propagandni pamflet zahvaljujući Saneli Dženkins, jednoj od najbogatijih žena porijeklom iz BiH.

Dženkinsova je, prema instrukcijama svoga političkog mentora Harisa Silajdžića, iskoristila novac i kontakte u Holivudu i promijenila prvobitni scenario Andželininog filma. Silajdžić i Dženkinsova izlobirali su da Srbi u filmu budu gori od Hitlerovih nacista, a sve s ciljem kako bi pažnju američke administracije i međunarodne zajednice ponovo okrenuli na BiH i Zapadni Balkan.

Poruka filma je – „zlo se može ponoviti ukoliko SAD i zapadne zemlje dignu ruke od BiH“.

ARIE LIVNE

Specijalni predstavnik Svjetskog jevrejskog kongresa za bivšu Jugoslaviju Arie Livne pozvao je (2.2.2012) „sve političare da prestanu sa neutemeljenom upotrebom pojma holokaust. „Nemate pravo na to“, poručio je Livne.

Huškanje zarad manipulativnih političkih ciljeva ne daje dugoročne i održive rezultate, a odgovornost doprinosi razumijevanju i kompromisu, rekao je Livne. On upozorava da se prečesto ratni zločini, praćeni izmjenama etničke strukture izvjesnog podneblja pa i onih po naređenjima mjesnih komandanata, porede s holokaustom jevrejskog naroda u Drugom svjetskom ratu i zaključuje da nema nikakve osnove za to.

„Nemam namjeru ulaziti u nepotrebnu terminološku diskusiju oko problema zločina u Srebrenici. Da li je u Srebrenici, te u nekim drugim mjestima u BiH, tokom krvavog perioda građanskog rata izvršen ratni zločin, etničko čišćenje ili genocid pitanje je koje se ne može riješiti medijskim polemikama“, navodi Livne. On kaže da je proteklo vrijeme od ratnih zbivanja prekratko, a rane još nisu zaliječene.

„Svi, i Srbi i Hrvati i Bošnjaci i ostali, oplakuju svoje strade. Još se nisu stekli uslovi za pristupanje razumnom, vanakademskom razmatranju svega što se desilo“, navodi Livne i dodaje da je holokaust jedinstvena istorijska pojava s kojom se ne mogu porebiti zločini protiv čovječnosti i zločin genocida, jer je genocid bio samo jedan aspekt holokausta.

Optužbe za genocid koje su permanentno upućene prema Republici Srpskoj sigurno su najteži udari na Republiku Srpsku. Upozorenja Aria Livnea su dragocjena.

RATNI CILJEVI

Bivši visoki predstavnik Pedi Ešdaun tvrdi da su političari koji mirnim sredstvima žele da ostvare ratne ciljeve mnogo veći problem za zemlju od vehabija ili bilo kojih postojećih ekstremističkih grupa.

Na koga misli Pedi Ešdaun, nije teško pogoditi. Interesantno je da opasnost od vehabija i njihovog terorizma, koji je očigledan i koji se desio u centru Sarajeva, pokušavaju minimizirati, prvo reis Mustafa Cerić, zatim i Pedi Ešdaun.

Sloboda govora i mišljenja je jedno od osnovnih ljudskih prava, koja su uspostavljene od strane Ujedinjenih nacija. Slijedi, ako se pažljivo slušaju Mustafa Cerić i Pedi Ešdaun, da su opasniji oni koji govore ono što misle, nego oni koji pucaju iz pušaka. Verbalni delikt ili zabranu slobode govora svi su osudili dolaskom

višestranačkog sistema. Očigledna je zamjena teza, podmetanja i pokušaj skretanja pažnje na drugu stranu.

KUPANJE

Institut za javno zdravstvo Republike Srpske saopštio je da se polovina stanovnika Republike Srpske ne kupa redovno. Ovaj podatak je rezultat istraživanja koji je sproveden od strane ovog instituta.

Više od tri puta sedmično, što se smatra redovnim održavanjem higijene, kupa se 54,1 odsto žena i 51,1 odsto muškaraca, a kada se ova pojava posmatra prema starosnoj dobi, razlike su drastične.

Zabrinjavajuće je da se higijenske navike pogoršavaju s godinama starosti i opadanjem nivoa obrazovanja.

Načelnica Higijensko-epidemiološke službe, Mirjana Miljković, specijalista epidemiologije, pomenute podatke smatra po raznim.

„Ne treba naglašavati da bi bilo dobro da su ovi procenti veći u korist onih koji se redovno kupaju. Podaci iznenađuju samim tim što je voda dostupna svima, a ni sredstva za ličnu higijenu nisu luksuz. U današnje vrijeme nema opravdanja za neredovno kupanje“, kaže doktorica Miljković.

„Ne vodeći računa o čistoći tijela rizikujemo pojavu različitih oboljenja, čiji je spektar širok“, precizira Miljković i kaže da je „čistoća pola zdravlja“.

Sociolog Biljana Milošević kaže da rezultati istraživanja o higijenskim navikama predstavljaju istorijski paradoks, ako uzmemو u obzir činjenicу da je stil života na ovim prostorima dvadesetih godina prošloga vijeka bio daleko kvalitetniji nego danas u 21. vijeku.

BOSANSKI RAT

Sarajevski mediji u svom stilu izvještavaju o promociji knjige Dobrice Ćosića, pod naslovom „Bosanski rat“.

Jednodušna je ocjena da u ovoj knjizi akademika Ćosića, koja daje odgovore kako je stvorena Republika Srpska, „nema istine“. No, zato „u knjizi ima mržnje koju Ćosić sije po balkanskim državama“.

Kroz cijelu knjigu Ćosić provlači poznatu tezu da on „knjigom o bosanskom ratu brani slobodu i istinu, ljudska i nacionalna prava koja sadrže u Republici Srpskoj, toj preskupoj, ali jedinoj političkoj i ratnoj pobjedi srpskog naroda u drugoj polovini dvadesetog vijeka“.

„Tako se ‘kobni otac nacije’ u svojim zapisima svim silama trudi da opravda notornu agresiju na BiH i genocid nad Bošnjacima, optužujući ih za izazivanje rata u BiH.

Korijene onoga što se dogodilo, a što Ćosić nikada neće nazvati zločinom, a kamoli genocidom, on traži u navodnim istočiskim uzrocima. Poput Ratka Mladića, uzroci sežu od turske vladavine pa nadalje.

Ćosić u svom stilu nastavlja, pa tvrdi da ‘Srbi bježe iz Sarajeva’, ‘da Zelene beretke’ napadaju kasarne JNA, a ‘muslimanski civili u Tuzli ubijaju i ranjavaju nekoliko stotina vojnika JNA’. Pita se zašto нико у Европи и свјету не диže глас против ‘srbofobije, tog modernog antisemitizma i rasizma, te protiv satanizacije Srbije’. Navodi ‘da је Европа осудила на капитулацију, а Америка потврдила ту presudu’.

Muslimani su Srbima objavili rat do potpunog osvajanja BiH i istrebljenja Srba iz prve muslimanske republike u Evropi. Duž Drine masovni pokolj Srba. Gore srpska sela. Naravno, Srbi će im uzvratiti. Biće to jedan od najužasnijih građanskih ratova, jer će se voditi iz osvete. Muslimani – ustaše i Hrvati – ustaše

kreću u osvetu nad Srbima. Srbi, potomci ustaških žrtava, kreću u osvetu za žrtve iz prošlog rata. Otpočela je snažna antisrpska propaganda. Cilj joj je da nas pred očima svijeta učini agresorima i zločincima, da bi nas potom kaznili kako agresori i zločinci zaslužuju, konstatiše Čosić, napominjući da mu se 'Radovan javljaо proteklih nekoliko noći'.

Sarajevski mediji prenose i dio iz knjige „Bosanski rat“, u kojem stoji: „Bošnjaci se sami ubijaju u Sarajevu“. Povod za tu tvrdnju mu je masakr u redu za hljeb u sarajevskoj ulici Vase Miskina 27.5.1992. godine.

„Da li je to moguće? Ubijati svoj narod zbog političkih ciljeva, a zločin pripisivati protivniku, nije li to moguće samo u islamskom fanatizmu, u džihadskoj politici, pita se Dobrica Čosić.

Prema Čosiću, 'nacistički logori' u kojima su bili zatočeni Bošnjaci i Hrvati, ne postoje. Te logore su 'smislili, a slike su montirale njihove televizije i novinari'.

Divljačka, gebelsovska kampanja u Americi, Evropi i Britaniji protiv Srba i Srbije. Nikada čitav svijet tako klevetnički, s tolikom mržnjom, s tolikim lažima nije napadao jedan narod, kao što to čini u ovim danima sa srpskim narodom, napisao je Čosić 8. avgusta ratne 1992. godine.“

Ugledna beogradska istoričarka Latinka Perović, govoreći o Dobrici Čosiću i njegovoj ideologiji, kaže da je ta ideologija doživjela vojni i politički poraz. Međutim, mentalno to se vrlo teško mijenja. Ideologije se uopšte teško mijenjaju. I dalje ćemo insistirati na tome, bez obzira na posljedice. To je opet isto pitanje naše zrelosti. Gubitnički nacionalizam... To su velike frustracije, ali mi iz toga ne možemo izaći vraćajući se na ono što nije izdržalo probu vremena, smatra Latinka Perović.

SUOČAVANJA

Centar za demokratiju i tranzicionu pravdu i Fondacija „Fridrih Ebert“ organizovali su u Banjaluci (25.3.2011) tribunu s temom „Suočavanje s prošlošću“.

Iako je od okončanja rata u BiH prošlo 16 godina, suočavanje sa zločinima koji su počinili pripadnici srpskog nacionalnog korpusa, ako je suditi prema stavovima većine učesnika ove tribine, proces je koji će još dugo trajati, s krajnje neizvjesnim ishodom.

U uvodnom izlaganju, profesor Filozofskog fakulteta iz Zagreba, Žarko Puhovski, istakao je da svako prešućivanje istine i odbijanje suočavanja s ratnom prošlošću neminovno vodi u nove sukobe.

„Jugoslavija je propala jer je 45 godina sistematski lagala o svojoj prošlosti. Danas dvadeset godina od izbijanja rata u Hrvatskoj i BiH, vidimo da ne znamo ključne činjenice ni o Drugom svjetskom ratu, a kamoli o ovome koji je iza nas“, istakao je Puhovski.

Prema njegovim riječima, suočavanje s prošlošću i priznavanje da su zločine činili „i naši, a ne samo njihovi“ ima visoku cijenu, ono ozbiljno podriva nacionalno pouzdanje, ali se samo tako može krenuti dalje. Puhovski je posebno podvukao činjenicu o nedostatku solidarnosti sa žrtvom, koja je prisutna u svim državama bivše Jugoslavije.

„Kada je Vukovar napadnut, u Dubrovniku su se kupali, kada je napadnut Dubrovnik, u Sarajevu su pili kafu i vjerovali kako se rat u BiH neće desiti. Ta praksa traje i do danas, naročito u BiH, u kojoj je ubijeno 85 posto svih žrtava proteklog rata. Pa, ipak nema poštovanja za žrtve, one nemaju imena, one su postale nacionalni postoci. I takav odnos prema žrtvama neće pomoći onima koji kažu: kod nas su se zločini činili sporadično, krivi su

oni drugi. Iz tog kruga izlazi se s istinom, ali za to treba da se desi psihološki obrt. Djeca moraju pitati svoje očeve šta su činili u proteklom ratu i očevi mogu lagati policiji i Haškom tribunalu, ali ne smiju lagati svojoj djeci”, kazao je Puhovski.

Bivši predsjednik Republike Srpske Dragan Čavić istakao je da je Dejtonskim sporazumom u BiH zaustavljen samo ratni sukob, ali su ljudi u ovoj zemlji i dvadeset godina od izbjivanja rata u mentalnom sukobu.

„U ovoj sedamnaestoj poratnoj godini (2012) nema, kao što nije bilo ni do sada, volje da se traži rješenje, već se traže samo krivci. U BiH svi imaju svoju istinu, a mi se nismo odmakli ni pedlja u traženju istine. A istina će doći tek kada se politika odvoji od pravosuđa”, kazao je Čavić.

Čavić se osvrnuo i na izvještaj o Srebrenici koji je Republika Srpska bila dužna sačiniti shodno odluci Doma za ljudska prava.

„Mi Srbi, i naša politika, mislili smo da će se lakše proći ako se istina o Srebrenici gurne pod tepih, umjesto da smo sami istražili šta se tamo desilo u devet dana jula 1995. godine, ko je zločin počinio i kako su nastale žrtve tih događaja”, rekao je Čavić.

Kada su u pitanju ratni zločini, za Republiku Srpsku to nije zabranjena ili tabu tema. Zločin je individualan i svako ko se ogriješio o zakon i međunarodne konvencije treba da odgovara. Zločin nema naciju i on mora biti sankcionisan. Nema kolektivne, postoji samo individualna odgovornost. Istinu o zločinima treba utvrđivati sudskim putem, profesionalno i nezavisno pravosuđe.

KORUPCIJA

Američki ambasador u BiH Patrik Mun kaže (30.3.2012) da u pravnoj državi niko nije iznad zakona, bilo da se radi o predsjednicima, ministrima, političkim ili vladinim zvaničnicima. Korumpirani zvaničnici moraju biti agresivno procesuirani, a

njihova protivzakonito stečena imovina mora biti oduzeta i zaplijenjena.

U BiH ne smije ostati „praksa nekažnjavanja“ kada je riječ o korupciji. „Vlast mora osigurati podršku antikorupcijskim aktivnostima, jer je borba protiv korupcije izuzetno važna za budućnost ove zemlje“, kaže Mun.

Borba protiv korupcije jedna je od najvećih izazova za BiH, jer je to pojava koja ometa ekonomski razvoj, umanjuje povjerenje u vladu, omogućava organizovani kriminal i podriva stabilnost demokratskih institucija.

Korupcija utiče na sve ljude tako što poskupljuje svakodnevni život, obezvredjuje teški rad poštenih građana i nagrađuje one koji krše pravila da bi postigli cilj.

„SAD snažno podržava jačanje vladavine prava i pravosudne institucije na svim nivoima u BiH. Pozivam Vijeće ministara BiH da osigura sredstva za rad Agencije za prevenciju korupcije BiH, jer je veoma značajno jačanje institucionalnog i zakonskog okvira u borbi protiv korupcije u ovoj zemlji“, poručio je Mun.

BUDUĆNOST

Sudbina BiH ne nalazi se u rukama njenih građana i vlasti, a budućnost zemlje prije svega zavisi od stranog faktora, pa makar to značilo i raspad sadašnje države! Tako pokazuje analiza Fondacije „Fridrih Ebert“, koja za budućnost BiH ima pet scenarija, od raspada zemlje pa do njenog punopravnog članstva u Evropskoj uniji.

Fondacija „Fridrih Ebert“ predstavila je svoje predviđanje raspleta situacije u BiH do 2025. godine.

Prvi scenario predviđa očuvanje sadašnjeg statusa i uređenja BiH, koje bi ovoj zemlji omogućilo članstvo u Evropskoj uniji

oko 2025. godine. Prema drugom, nakon sprovođenja značajnih ustavnih promjena bila bi uspostavljena funkcionalna decentralizovana država koja bi mogla računati na punopravno članstvo u Evropskoj uniji.

Treći podrazumijeva da BiH u Evropsku uniju uđe 2025. godine, ali tek nakon dramatičnih zbivanja sredinom ove decenije, unutrašnjih sukoba i vojne intervencije međunarodne zajednice koja bi osigurala sprovođenje svih potrebnih reformi.

Četvrta opcija je da BiH 2025. postane članica EU, ali bi tome prethodilo jače političko i privredno povezivanje svih država Zapadnog Balkana nakon odbacivanja svih nacionalističkih ideo-logija.

Peti scenario predviđa da BiH do 2025. godine neće postojati, ali da će članice Evropske unije eventualno postati tri etničke državice koje su nastale na njenim razvalinama nakon novih oružanih sukoba.

Nakon svih navedenih udara na Republiku Srpsku, ne čudi ni ovaj stav Fondacije „Fridrik Ebert“. U zemlji mržnje i straha, kako ju je nazvao nobelovac Ivo Andrić, sve je moguće.

LEVI

Francuski intelektualac, filozof i pisac Bernard Anri Levi, kaže da vidi rješenje za BiH ako međunarodna zajednica zaista uključi sebe u dešavanja u BiH.

„Ne mislim na administriranje trenutnih okolnosti, to nije dovoljno, to je lijeno uključivanje. Ja mislim da se uključe u sve dijelove regiona, jer region nema budućnosti i napretka ako neki dijelovi dominiraju nad drugima. Svi moraju rasti zajedno. Znači, Evropa ima i treba da ima veliku ulogu u dešavanjima ovdje“, kaže Levi.

Odgovarajući na pitanje da li to znači da sami narodi u BiH ne mogu napraviti napredak, Levi kaže:

„Ne mislim da bosanska strana to razumije. Ali imate neke ljude u Banjaluci i na Palama koji treba da osvježe svoje pamćenje, npr. da u Srebrenici nije bilo zločina. Vi imate neke visoko rangirane političare ovdje koji su ne tako davno govorili stvari zbog kojih bi trebalo da budu krivično progonjeni po zakonima Međunarodnog suda.“

Levi kaže da je najveći problem koji trenutno ima BiH – Republika Srpska. „Postojanje RS je problem, ali i rastući separatizam koji dolazi od tamo jeste najveći problem ovdje“, kaže Levi. „Tamo još imate ljude koji nisu naučili, koji ne shvaćaju šta se desilo, koji hodaju u snu kao mjesecari. Možda bi im trebalo pomoći da se probude zbog budućnosti regiona.“

Evidentno je da svi bošnjački lobisti imaju istu matricu. Svi su svjesni da unitarne BiH nema bez intervencije izvana. Priziva se Evropska unija i SAD da naprave centralizovanu BiH i poklone je Bošnjacima, dojučerašnjim Muslimanima. Glavni problem je Republika Srpska i zato su svi udari i usmjereni na nju, pa i ovi od Levija.

Poznato je da ne postoje trajne ljubavi, već samo trajni interesi. Levi kao lobista ima interes a ljubav je usputna. Lobiranje je u zapadnoj demokratiji legalna stvar. Levi ima pravo da bude lobista Bošnjaka a Republika Srpska ima pravo da mu to kaže.

PRIJEM

Turski ministar inostranih poslova Ahmet Davutoglu pokrenuo je tokom ministarskog susreta u Briselu (19.4.2012) snažnu diplomatsku inicijativu za uključivanje BiH u Akcioni plan za članstvo (MAP) u NATO-u već na narednom samitu Saveza u Čikagu.

Predsjednik RS Milorad Dodik rekao je da pokušaj Turske da preko svojih međunarodnih veza gura BiH prema NATO-u nije prihvatljiv za Republiku Srpsku. „O članstvu BiH u NATO, u Republici Srpskoj će se odlučivati na referendumu i to mora biti svima jasno, Turskoj pogotovo“, poručio je Dodik.

MEDIJI

Na Svjetski dan medija u Banjaluci je brutalno pretučena novinarka dopisništva „Dnevnog avaza“ Brankica Spasenić. Nasilnik je demolirao i kancelariju „Avaza“, nakon čega je otiašao u redakciju „Presa RS“ i tamo nanio štetu. Iz redakcije „Dnevnog avaza“ saopštili su da je redakciju u Banjaluci napao Dražen Kaurin, koji je pretukao novinarku, vrijeđao je i prijetio joj smrću.

Uređivački kolegij ovog lista žestoko osuđuje ove napade i pritiske na list koji je kriv samo zato što je javnost nedavno upozorio na opasnost od prekomjernog uzimanja hemijskih supstanci za jačanje tjelesne mase kod mladih sportista, a što je, kako su potvrdili i stručnjaci, najvjerojatniji uzrok smrti nesrećnog 16-godišnjaka.

Sloboda medija u BiH nije na zadovoljavajućem nivou, rezultati su najnovijeg istraživanja koje su za potrebe Udruženja BH novinari i Fondacije „Fridrik Ebert“ uradile Agencija „Milenium promocija BiH“ i „Ipsos puls“ na osnovu telefonske ankete 504 ispitanika u cijeloj BiH.

Predsjednica Udruženja BH novinari, Milkica Milojević, rekla je da je interesantno da uprkos ovom podatku, ispitanici i dalje najviše vjeruju medijima, a najmanje političarima i strankama.

Građani u BiH prilično su svjesni da na rad medija utiču političari i političke stranke, zbog čega ih smatraju i glavnim kršiocima novinarskih prava i medijskih sloboda.

Iako većina ispitanika smatra da su napadi na novinare neprihvatljivi, 15 odsto građana u BiH opravdava napade na novinare, dok tri četvrtine ispitanika smatra da novinari ne izvještavaju objektivno već da su politički motivisani, rekla je Milojevićeva. Prema njenim riječima, 60 odsto ispitanika smatra da su teme o kojima novinari izvještavaju donekle dobro odabране, ali da novinari treba više da se bave temama iz socijalne oblasti, ekonomskim temama i onim iz svakodnevnog života.

Profesionalni i objektivni javni mediji su snaga koja doprinosi demokratskom razvoju Republike Srpske.

Neprofesionalni, tendenciozni, zlonamjerni javni mediji su štetni i utiću na destabilizaciju Republike Srpske.

ŽAOKE

Početni nesporazumi u vladajućoj stranci u Republici Srpskoj, SNSD-u, eskalirali su do otvorenih sukoba u najužem rukovodstvu stranke, saznaje „EuroBlic“. Netrpeljivost između čelnih ljudi najjače stranke u RS, Milorada Dodika i Nebojša Radmanovića, počela je oko kadrovske politike, da bi vrhunac doživjela zbog Dodikove retorike o raspadu BiH.

Naime, Dodikove sve češće tvrdnje o neminovnosti raspada BiH izazvale su zabrinutost kod stranaca, koji očigledno posredstvom njegovih stranačkih kolega pokušavaju da ga sklone s političke scene. Prema tvrdnjama naših izvora, odlično upućenih u odnose u najjačoj stranci u RS, Radmanović je u kontaktu s predstavnicima jedne od najmoćnijih evropskih zemalja obećao da će iskoristiti svoj uticaj u stranci kako Dodik na narednim opštim izborima 2014. ne bi bio ni na jednoj listi SNSD-a.

Tu informaciju je Dodikovom bliskom okruženju krajnje nesmotreno prenio jedan od Radmanovićevih saradnika, što je samo bio fitilj koji je upalio tempiranu bombu koja mjesecima

tinja u njihovoј komunikaciji. Nakon tog saznanja, Dodik je počeo da prijeti na organima stranke da će ući u koaliciju s SDS-om na republičkom nivou i glasno poručio da će bez obzira na unutarstranačka potkopavanja time sebi obezbijediti pobjedu na narednim izborima.

Ovaj tekst je tipičan primjer političkog trača i vid specijalnog rata koji se vodi protiv SNSD-a, apsolutnog pobjednika poslednjih izbora u Republici Srpskoj. Priroda trača je da se baci udica i mamac a žrtva bi trebalo da se potom uhvati. Najbolja odbrana od trača je njegovo ignorisanje.

Sve gore navedene informacije su netačne, nepotpune i nedobronamerno plasirane.

PRIJETNJA

Ambasador Turske u BiH Ahmet Jildiz kaže da je stav Turske za održavanje izbora u Srebrenici 7. oktobra 2012. kristalno jasan – izbori se moraju provesti prema popisu stanovništva ovog grada iz 1991. godine.

Svako drugo rješenje ovog problema moglo bi imati dalekosežne političke posljedice, kaže Jildiz i dodaje da ovo nije unutrašnje pitanje BiH, nego stvar Vijeća za implementaciju mira. „Ako već ne bude izmjene Izbornog zakona, potrebno je da se ustupak uradi barem još na ovim izborima. Ovo nije i nikome ne bi trebalo biti političko pitanje. Ovo je humano i humanitarno pitanje, koje zahtijeva, prije svega, ljudski pristup rješavanju.

Ovo nema veze s politikom. Ne može se tražiti da se izbori provedu po sadašnjem biračkom spisku iz prostog razloga što Srebreničani nisu svojevoljno napustili svoj grad. Genocid je promijenio demokratsku strukturu stanovništva. Oni koji su imali sreće da prežive genocid protjerani su iz svojih domova“, kaže Jildiz.

Istu podršku je, dan kasnije, 17. maja 2012, dao i američki ambasador Patrik Mun, što je potvrda dogovorene i sinhronizovane aktivnosti Turske i SAD. Dva ambasadora i dvije ambasade bave se unutrašnjim pitanjima Republike Srpske. Navoditi da su to udari na Srpsku, pored već toliko nabrojanih, suvišno je. Ostaje samo da se zaključi da je to BiH u kojoj je sve dozvoljeno, što u drugim suverenim demokratskim državama nije.

NIKOLIĆ

Ugledni hrvatski istoričar i profesor Ivo Banac kaže, nakon pobjede Tomislava Nikolića na predsjedničkim izborima u Srbiji, da ne bi ulazio u unutarsrbijanske razloge za ovu pobjedu, jer „tu ima mnogo toga što izmiče nama koji stvari gledamo izvana.

Srbija je u katastrofalnom ekonomskom stanju, tako da ima mnogo nezadovoljstva. Ako gledamo stvari sa spoljnopolitičkog aspekta, onda ne vidim neke razlike između Tadića i Nikolića. Ako uzmemo opet Dodika kao primjer, onda su Demokratska stranka, a pogotovo lično Boris Tadić, mnogo više vezani uz svog eksponenta velikosrbske politike u BiH nego što se to može reći za Nikolića.“

RIKER

Zamjenik pomoćnice državne sekretarke SAD Filip Riker, rekao je (23.5.2012) da SAD nikada neće odustati od BiH i njenih građana. „Naša vizija BiH je jedinstvena, multietnička, demokratska i suverena država. Moja zemlja ulaze energiju, vrijeme, resurse i zajednički rad s liderima i građanima BiH kako bi bila ostvarena ova zajednička vizija“, rekao je Riker.

Građani Republike Srpske misle drugačije od Rikera, što je potvrdilo i posljednje istraživanje javnog mnjenja koje je sprovedla agencija „Ipsos statedžik marketing“.

Nezaposlenost je najurgentniji i najznačajniji problem sa kojim se suočavaju stanovnici Republike Srpske, a to mišljenje dijeli 69 odsto građana.

Ekonomsku krizu kao svoj najveći problem i izvor zabrinutosti smatra 22 odsto, a korupciju 12 odsto stanovnika Republike Srpske.

Nizak standard i mala primanja, najvećim problemom označilo je deset odsto stanovnika RS, a devet odsto najviše brinu niske penzije.

BANKROT

Dewey & Le Boeuf, konsultantska firma iz Sjedinjenih Američkih Država, bankrotirala je 28.5. 2012. godine. Kako piše Njujork tajms, kompanija ima 315 miliona dolara neizmirenih obaveza, od kojih 225 miliona prema bankama, dok se ostatak odnosi na potraživanja vlasnika firme i bivših partnera.

U BiH je Dewey & Le Boeuf poznat kao firma koja je radila konsultantske usluge Vladi Republike Srpske u SAD, na međunarodnom planu, ali i u samoj BiH. Još 2008. Vlada RS angažovala je ovu američku advokatsku firmu da je savjetuje u pregovorima s međunarodnom zajednicom i zastupa interes RS u svim drugim pravnim pitanjima.

Svetlana Cenić, kako je sarajevski mediji nazivaju - ekonomski ekspertica, kaže da je ne čudi informacija o bankrotu ove firme, jer su očigledno od vlasti RS angažovane firme čiji je izbor vršen u četiri oka i bez provjeravanja njihovog kredibiliteta.

Cenić navodi da, šta god je Dodik podržao ili otvorio, to je bankrotiralo ili nestalo ili je u Republici Srpskoj u sudskom sporu. Efekti lobiranja za interes Republike Srpske nisu ni postojali. „To je lično lobiranje za Milorada Dodika a ne za Republiku Srpsku“,

istiće Cenić i dodaje da ne očekuje da će neko odgovarati jer je sve, kako kaže, pod kontrolom SNSD-a.

Predsjednik RS Milorad Dodik rekao je da je ranija Vlada RS s pomenutom firmom sarađivala manje od godinu dana i da je sve što je dogovoreno i ispoštovano. Optužbe opozicije Dodik smatra neosnovanim. „Usljed nebavljenja poslom za koji su i više nego dobro plaćeni u parlamentima BiH i Republike Srpske, opozicionari su odlučili da se bave bankrotom američkih firmi.

Umjesto isprazne retorike, koja s realnošću nema nikakve veze, preporučujem im da se konačno uhvate u koštač s realnim životom“, naveo je Dodik. „Ne iznenađuje što su baš SDS i PDP potrčali da komentarišu bankrot te američke kuće. Oni su dokazali da su majstori u bankrotu, što se vidjelo po stanju u kojem je bila RS za vrijeme njihove vladavine, a bili su vlast u vrijeme kada svijet nije potresala finansijska ekomska kriza. Zato je otužno da majstori bankrota dijele lekcije bilo kome“, rekao je Dodik.

JEREMIĆ

Vuk Jeremić je 8. juna 2012. izabran za predsjedavajućeg Generalne skupštine Ujedinjenih nacija. Tom prilikom je rekao da „svoj izbor vidi kao odavanje priznavanja srpskom narodu, kojem je imao čast da kao ministar inostranih poslova služi pet godina“.

Na kraju svakog tunela postoji svjetlo. Izbor Vuka Jeremića je bar jedna zraka svjetlosti. Dakle, ne udar nego pozitivna energija i snaga.

PODMETANJA

Jedini način da se u Republici Srpskoj i BiH nešto promijeni nabolje jeste hitno buđenje civilnog sektora, stav je pojedinih

analitičara (ili onih koji sami sebe tako zovu) i dijela nevladinih organizacija. U tom kontekstu oni posmatraju i višednevne proteste u Banjaluci za obustavljanje izgradnje poslovne zgrade i zaštite zelene površine kod Medicinske elektronike. Uvjereni su da se, konačno, mijenja svijest o važnosti građanskog stava.

Psiholog Srđan Puhalo vjeruje da se svijest konačno probudila, bez obzira na to kakav rezultat bude. „Nema povratka na staro jer su prvi put Banjalučani pokazali zube, a ne radi se o fabričkim radnicima. Ja sam šetač i ne odustajemo. Tražimo da se radovi obustave, dok sporni detalji ne izađu na svjetlo dana“, kaže Puhalo.

On kaže da se nevladine organizacije u Republici Srpskoj i BiH moraju bolje profilisati. „Kad građani prepoznaju snagu civilnog sektora, prepoznaće je i vlast i tada će se promjene same nametnuti“, kaže Puhalo.

Asistent na Fakultetu političkih nauka, Đorđe Tomić, vjeruje da šetnja jeste pionirski potez u snaženju građanske misli. „Naziru se počeci buđenja svijesti. Međutim, loše je što, osim ovih događaja, generalno nema građanske hrabrosti. Čak i kad su svjesni problema koji ih tište, živi se po principu ‘ne talasaj’. Problemi se javno ne iznose, iako živimo u vremenu kad se sve može reći ako se hoće“, kaže Tomić.

On problem vidi u nedostatku kulture dijaloga, jer se svako suprotno mišljenje smatra – uvredom, ali nema opravdanja za čutanje i nerad.

Željko Ninković iz Centra civilnih inicijativa smatra da se i nevladin sektor i političari bave pitanjima kojima nisu dorasli i da je to razlog što nema uspjeha u korigovanju rada vlasti. „Decenijama se bavimo postratnim problemima i prevencijom daljih konflikata“, kaže Ninković.

Predsjednik Inicijative za saradnju u BiH Dragan Vujanić kaže da vlasti samo deklarativno podržavaju civilni sektor i da

su presušivanjem međunarodnog izvora finansiranja ostavljeni na milost i nemilost vlastima BiH.

„Protesti u Banjaluci pokazuju da tog sektora gotovo da i nema, jer je sve počelo spontanim okupljanjem građana. Organizovan sektor bi trebalo da kanališe energiju učesnika protesta, pa bi njihov glas tada morale da uvaže gradske vlasti“, kaže Vučić.

Nevladin sektor ili civilno društvo su uz političke stranke, javne medije i akademsku zajednicu u svakom demokratskom društvu bitan faktor. Problem ovih prostora brdovitog Balkana je u tome što sve dobija svoje negativne konotacije.

Osnovni problem ili osnovno pitanje civilnog sektora u Republici Srpskoj je manipulacija. Poznato pravilo je da onaj ko finansira nevladine organizacije želi da ostvari i vlastite interese. Niko neće nekoga plaćati da radi protiv njegovih interesa. Zato je prvi odgovor koji je neophodan upravo transparentnost finansiranja. Mora se znati ko i s koliko sredstava finansira određenu nevladinu organizaciju. Da li su to domaći ili strani finansijeri?

Mnogo toga je na ovim prostorima od devedesetih godina prošloga vijeka do danas predstavljano pod formom razvoja demokratije i zaštite ljudskih prava. Nevladine organizacije treba da budu korektor i vlasti i opozicije i trebalo bi na prvom mjestu da budu u službi građana, zastupajući njihove interese. Naše iskustvo govori da su one po pravilu u službi vlasti, opozicije, finansijskih ili tajkunskih centara moći, a rijetko kada u službi građana.

U ime građana i građanskih prava mnogo se šta podmeće i s tim manipuliše.

POŠTE RS

Preduzeće „Pošte Srpske“ i ove godine nastavile su sa negativnim poslovanjem. Gubitak u prva tri mjeseca 2012. iznosio je više od 230.000 maraka. Gubitak u istom periodu prošle godine iznosio je više od 485.000 KM. Pošte Srpske ostvarile su u prošloj godini neto gubitak od 956.668 maraka, dok je godinu dana ranije gubitak iznosio 1,3 miliona maraka, navodi se u finansijskom izvještaju Pošta RS za 2011. godinu.

CVIJANOVIĆ

Ministarka za ekonomski odnose i regionalnu saradnju, Željka Cvijanović, kaže da je davno bilo vrijeme da OHR ode iz BiH. „Za to ne postoji volja određenih država. Kakva je uloga OHR-a to više niko ne zna, jednako kao ni sam visoki predstavnik. Mi danas imamo snažno izraženu prisutnost Evropske unije, što je dobra stvar budući da smo država koja se želi kretati prema Evropi i želimo imati sagovornike s druge strane. To sigurno nije visoki predstavnik i OHR. Postoje neki koji misle da OHR predstavlja mehanizam koji može zaustaviti ako nešto podje loše. No, ja ne vidim šta to OHR danas uopšte može poduzeti. Ovdje smo puno zreliji nego što nas žele prikazati.“

Koliko je Evropa spremna da preuzme ulogu od OHR-a, teško je ocijeniti jer je sama suočena sa svojim problemima, kao i BiH. Ali mi smo strateški opredijeljeni prema Evropi i ne postoji druga moguća strategija. U Republici Srpskoj smo pokrenuli značajne korake, iako znam da je to nedovoljno ako cijela država, Federacija, kantoni, opštine, nemaju svoju ulogu u tome. Ne možemo i ne želimo čekati da stvari budu prepuštene same sebi i da budemo taoci. Republika Srpska vrlo pedantno ispunjava svoj dio obaveza“, kazala je Željka Cvijanović (18.6.2012).

STANDARD

Standard bh. građana najlošiji je u regionu, pokazuju podaci Evropskog statističkog zavoda Eurostat za prošlu godinu.

Kada je riječ o realnoj potrošnji po pojedincu, koja se smatra pokazateljem kvaliteta života, stanovnici naše zemlje najlošije žive, a iza nas su Srbijanci, dok se standard Crnogoraca i Albanaca popravio.

Podaci Eurostata pokazuju da smo, kada je u pitanju lična potrošnja osiromašili, jer je, 2010. ta potrošnja iznosila 37 odsto od prosjeka Evropske unije, a prošle godine taj procenat „pao“ je na 35 odsto.

BiH je i po bruto domaćem proizvodu (BDP) po stanovniku prošle godine znatno „kaskala“ za zemljama u regionu, a BDP naše države iznosio je 29 odsto od evropskog prosjeka. Poređenja radi, Crna Gora je istovremeno imala BDP po stanovniku koji je iznosio 43 odsto prosjeka Evropske unije, a Hrvatska 61 odsto od evropskog prosjeka.

U goroj poziciji smo, prema ovom pokazatelju, i od Albanije, čiji je BDP 2011. iznosio 31 odsto od evropskog prosjeka. Od zemalja bivše Jugoslavije, najbolje žive žitelji Slovenije, koja je imala BDP po stanovniku od 84 odsto evropskog prosjeka.

JAVNA UPRAVA

Javna uprava, čije funkcionisanje uz sve nivoe vlasti u BiH godišnje košta milione maraka, našla se na meti kritika Evropske komisije, koja je BiH naložila da unaprijedi i ojača funkcionisanje uprave na svim nivoima.

Među zaključcima koji su doneseni na sastanku predstavnika BiH i zvaničnika Evropske komisije u Briselu naglašeno je da javna uprava u BiH mora da bude efikasnija.

Javna uprava je uslov svih uslova za normalan napredak i razvoj. Osim efikasne zakonske regulative, osnovni je preduslov funkcionisanja i prosperiteta jednog društva.

REJTING UNIVERZITETA

Na listi 20.365 najboljih univerziteta u svijetu, u istraživanju centra Vebometriks, Univerzitet u Banjaluci, našao se na 3.186. mjestu, a iz BiH najbolje je plasiran Univerzitet u Sarajevu, koji se nalazi na 1.245. poziciji.

Lista najboljih univerziteta kreira se na osnovu kriterijuma kao što su geografska veličina univerziteta, prisutnost univerziteta u akademskom svijetu, objavljeni naučni radovi i broj akademskih radnika unutar univerziteta.

Prema podacima javnog istraživačkog centra Vebometriks iz Španije, koji djeluje pri Vijeću za naučna istraživanja (CSIC), najbolje rangirani univerzitet iz zemalja Zapadnog Balkana je Sveučilište u Zagrebu, koje se nalazi na 446. mjestu. Slijedi Univerzitet u Beogradu na 716, Univerzitet „Ćiril i Metodije“ u Skoplju na 1.163, Univerzitet u Prištini na 5.510. i Univerzitet u Crnoj Gori, koji se nalazi na 9.947. mjestu liste univerziteta u svijetu.

Univerzitet u Zenici nalazi se na 3.034. mjestu, Univerzitet u Tuzli na 3.535, a Panevropski Aperion univerzitet na 4.680. mjestu Vebometriksove liste.

Najbolji univerziteti u svijetu su Harvard, Masačusets institut za tehnologiju i Stenford, Univerzitet u Mičigenu i Berkli u Kaliforniji. Deset najboljih univerziteta u svijetu nalazi se u SAD.

Prema najnovijem istraživanju Vebometriksa, većina višoskolskih ustanova u BiH zauzele su lošije pozicije u odnosu na prethodnu listu najboljih svjetskih univerziteta. Banjalučki uni-

verzitet pao je za čak 2.856 mjesta. Bio je na 3.186. poziciji, a sada je na 6.042. mjestu.

Od visokoškolskih ustanova iz Republike Srpske, najbolje je rangiran banjalučki Elektrotehnički fakultet, koji se nalazi na 2.990. mjestu.

Univerzitet u Istočnom Sarajevu nalazi se na 14.662. mjestu, dok je prije godinu dana zauzimao 6.733. mjesto.

KARGANOVIĆ

Predsjednik nevladine organizacije „Istorijski projekat Srebrenice“, Stefan Karganović, uputio je 6. septembra otvoreno pismo bivšem predsjedniku Republike Srpske Draganu Čaviću, u kojem je naveo da je stavljanjem potpisa na izvještaj Komisije za Srebrenicu iz 2004. godine nanio neprocjenjivu štetu Republici Srpskoj i njenom narodu.

„Potpisom koji ste, brinući jedino o sebi, stavili na izvještaj Komisije za Srebrenicu, Vi ste odbranu od tvrdnje da je Republika Srpska genocidna tvorevina znatno otežali i nanijeli ste neprocjenjivu moralnu štetu narodu Republike Srpske i njegovoј državi“, naveo je Karganović.

Naglasio je da se na svakom koraku susreće sa pogubnim posljedicama Čavićeve političke neodgovornosti.

„Vi ste postupili nelojalno prema narodu koji Vas je birao za predsjednika i prema državi kojoj ste stajali na čelu“, naveo je Karganović.

Čavić je ranije izjavio da niko ne zna kakvi su efekti rada Karganovića, niti ko troši novac kojim raspolaže.

„Vi nas napadate upravo zato što su rezultati našeg rada pozamašni i što vas kompromitiju. Mi uspješno rušimo lažnu konstrukciju Srebrenice koju ste, po naređenju tadašnjeg viso-

kog predstavnika Pedijskih Ešdauna, 2004. godine potpisali u ime Republike Srpske u strahu da budete smijenjeni s položaja”, istakao je Karganović.

Dodao je da je izvještaj Komisije za Srebrenicu glavno dostignuće Čavićeve predsjedničke karijere.

„Vašim potpisom na izvještaj Komisije za Srebrenicu potvrđene su lažne teze o događajima u toj opštini 1995. godine i pružen prividan kredibilitet kleveti da je Republika Srpska genocidna tvorevina. Zbog toga pod lupu mora da bude stavljena Vaša politička djelatnost i podobnost za javnu funkciju bilo kakve vrste”, naveo je Karganović u pismu Dragunu Čaviću.

OSUDA

„Udruženje BH novinari” najoštrije je osudilo verbalni napad predsjednika RS Milorada Dodika na novinarku Gordanu Katana, dopisnicu sarajevskog „Oslobođenja” iz Banjaluke.

Na pres-konferenciji održanoj u Palati RS, Dodik je najgrublje uvrijedio koleginicu Katana, kazavši joj da je „lažljivica koja besramno laže o njemu u svojim kolumnama” i optuživši je za političku pristrasnost.

Predsjednik Republike Srpske je napao novinarku „Oslobođenja” samo koji trenutak nakon što je u funkciji predsjednika SNSD-a potpisao i javnosti predstavio Kodeks ponašanja političkih partija u predizbornoj kampanji i obavezao se na fer i demokratsko ponašanje u tom periodu.

Ovo nije prvi slučaj osionog ponašanja kojim Milorad Dodik sprečava novinare da u miru i dostojanstvu obavljaju svoj posao, pritom kršeći osnovne postulate slobode, demokratije i ljudskih prava, ali i rušeći ugled institucije predsjednika RS-a.

Kao predsjednik jedne od vodećih političkih stranaka u BiH, Dodik je napadom na Katanu, dan uoči početka zvanične

predizborne kampanje, jasno stavio do znanja kakav tretman novinari u ovoj zemlji mogu očekivati u narednim danima, kao i to u kojoj mjeri će on lično poštovati kodeks ponašanja političara koji je prihvatio.

Novinari, kao i svi javni mediji u Republici Srpskoj, imaju punu slobodu rada. Slobodni, odgovorni i profesionalni mediji su stub stabilnosti i snage RS. Neodgovornost, tendencioznost i neprofesionalizam osnovne su dominantne osobine pojedinih medija iz Republike Srpske a i Federacije BiH. Mediji su sredstvo u rukama svojih vlasnika čije interesne zastupaju.

Ponašanje svih političara i izabralih zvaničnika dostupno je javnosti i građani slobodno o tome donose svoj sud. Izlaskom na izbore i glasanjem građani ocijene političare i ta ocjena izražava njihov stav o njihovom radu ili neradu.

Kolumnе i tekstovi pomenute novinarke takođe su izložene sudu javnosti i građana. Koliko su objektivne i profesionalne a koliko pristrasne, tendenciozne i politički obojene, svoj sud daju građani. Tiraž jednog lista je potvrda njegovog prihvatanja, odobravanja ili odbijanja.

BH NOVINARI

Urednica „Depo portala“ oglasila se sljedećim komentarom o BH novinarima: „Ostrašćenost je odlika javnog djelovanja Udruženja ‘BH novinari’ i Borke Rudić; ono već godinama djeliće na političkim i interesnim osnovama i zbog toga sve više gubi svoj javni ugled i legitimitet. Selektivnost u zaštiti novinara principijelan je način rada ovog udruženja.

Vidjelo se to na nekoliko primjera a najočitiji je slučaj smjene dva urednika na FTV-u dok je jedan mjesecima neprikosnovenno javno branjen, a kada se ista, čak i gora, stvar desila drugom

zaposlenom u javnom servisu, Borka Rudić i 'BH novinari' mudro su (o)šutjeli. "

Zbog svega ovoga, Udruženje „BH novinari“ ne može predstavljati u punom kapacitetu medijsku zajednicu BiH. Ono može jedino predstavljati spomenetu portparolku i nekoliko lica oko nje. Bilo bi tragično da njeno mišljenje predstavlja sve nas, novinare kojima su principi ove profesije, ipak, iznad svega drugog.

KORACI

Američki ambasador u BiH Patrik Mun, na konferenciji koja je 11. septembra 2012. održana u Vašingtonu, kaže da tendencije političkih lidera u BiH često bez drugog opravdanja do njihove lične koristi da se pri svakoj očajnički potrebnoj političkoj, ekonomskoj i pravosudnoj reformi, kada naprave dva koraka naprijed, vrate jedan korak nazad, i dalje potkopavaju i ograničavaju napredak prema evropskim integracijama.

On je u govoru, koji je nazvao „Dva koraka naprijed, jedan nazad – Politički napredak u BiH“, rekao da je osigurati stabilnost i napredak u BiH ključni strateški interes SAD. „Na vojnem planu BiH je napravila značajan korak. Nažalost, ovo je tek jedan od malobrojnih primjera stabilnog napretka na putu ozdravljenja BiH“, rekao je Mun.

Ambasador je kazao da je „fokus na uskim partikularnim interesima zaustavio bh. ekonomski razvoj i otvaranje novih radnih mesta i na taj način limitirao potencijalnu osnovicu prihoda“.

„Ovo djelimično odražava nedostatak novih stranih investicija uzrokovan lošom poslovnom klimom koja je opterećena birokratijom i korupcijom. Iako su bh. zakonodavci uspostavili antikorupcijsku agenciju, niti su je adekvatno finansirali niti su joj

dodijelili odgovarajuće ovlasti. Mislim da znamo i zašto“, rekao je Mun.

Ambasador je dodao da beskorisno „bombastično ponašanje političkih lidera odvlači pažnju od rada na reformama.

Samoreklamirani interesi političkih stranaka prepliću se preko etničkih linija, ali neophodni kompromisi su osujećeni, a stvarni interesi građana zanemareni. Nacionalistička retorika koja ne znači ništa za kvalitet života običnog građanina, poput maštanja o nezavisnosti entiteta – služi da sakrije važnije probleme u zemlji – loše upravljanje ekonomijom i endemsku korupciju.

BiH jeste i biće jedinstvena i suverena zemlja unutar svojih međunarodno priznatih granica. Vrijeme je da ta retorika prestane“, poručio je Patrik Mun.

RAZDРУŽIVANJE

Akademik Muhamed Filipović podržava stav ministra inostranih poslova BiH Zlatka Lagumdžije da su izjave Milorada Dodika, predsjednika Republike Srpske, u kojima prijeti razdruživanjem, prazne fraze, ali veoma opasne po mir i sigurnost u BiH.

Filipović smatra da te izjave nisu opasne zbog toga što bi se mogao desiti takav čin, nego što se njima čini ponavljanje krivično djelo uznemiravanja bh. javnosti, što za ogroman broj ljudi donosi ponovni stres sličan onom u ratu, i stoga one koji daju takve izjave obavezno treba krivično goniti.

Filipović pojašnjava da ono što Dodik traži i na čemu insistira jeste secesija Republike Srpske, a ne razdruživanje, jer on dobro zna da za to nema pravne osnove, pa je to zločin i u pomisli a kamoli u pokušaju.

„Dodik je neznanica, a njegovi beogradski savjetnici daju mu krive instrukcije, te ga polako guraju u situaciju kada će

morati dobiti instrukciju koju izriču sudovi kojima je dužnost da štite mir i spokojni život građana ove zemlje”, precizira Muhamed Filipović.

PRONEVJERE

Izvršni direktor Antikorupcione mreže „ACCOUNT“, El-din Karić, kaže da se trenutno godišnje u BiH gubi oko 1,4 milijarde maraka kroz korupciju. To znači da svake sekunde u BiH na korupciju ode 47 maraka, odnosno dnevna korpa namirnica za četvoročlanu porodicu.

„Pojedinci su korupciju nametnuli kao normalnu stvar, a neki od njih su se uklopili u taj nakaradno stvoreni sistem i na nama je da ga demontiramo“, istakao je Karić.

UTICAJ

Novinar i pravni ekspert njemačkog javnog mnjenja, dr Bernard Urlih Hagen, kaže da u Njemačkoj mediji imaju veliki uticaj.

„No, koliko ja razumijem, mediji u BiH imaju ograničenu i moć i snagu. Nemate nekog velikog uticaja na političare, bar ne onoliko koliko bi trebalo da imate. Naša pozicija novinara u Njemačkoj je mnogo jača. Političari moraju slušati i naša, novinarska mišljenja u Njemačkoj“, kaže Hagen.

Spisak problema, neprilika koji su usmjereni protiv Republike Srpske je dugačak. Svakodnevni pogled i presjek pokazuje da dolaze ne samo sa strane već i iznutra. Neki su objektivni i prisutni i u drugim demokratskim državama ali većina je specifična i karakteristična samo za Republiku Srpsku.

Svaki uspjeh se postiže uspješnim rješavanjem problema i savladavanjem kriza. Uspješni ljudi i uspješne zajednice uspješno rješavaju probleme a neuspješni ne rješavaju.

GOVOR MRŽNJE

Zoran Latinović, kandidat SDS-a i gradiške opozicije za načelnika Opštine očekuje promjene koje će svakom građaninu omogućiti život dostojan čovjeka jer su podjele dostigle takve razmjere da podsjećaju na feudalno uređenje.

Latinović kaže da se, izuzev glavnog feudalca i brojnih feudalčića, većina građana u cijeloj Republici Srpskoj bori da obezbijedi golu egzistenciju za sebe i porodicu.

„Nakaradni sistem koji s jedne strane proizvodi siromaštvo a s druge bogatstvo, neodgovornost, bahatost i diktatorsko ponašanje, na izborima će biti zamijenjeni društvom socijalne pravde, vladavinom prava, i stvaranjem perspektive za sve građane. Uvjeren sam da će građani glasati za raskid sa politikom tiranije i lažnih obećanja, što se pogotovo odnosi na Gradišku, koja je od nekada bogate opštine pretvorena u koloniju laktaških političkih i finansijskih interesa“, kaže Latinović.

Govoreći o ubijedenosti da će građani kazniti aktuelnog načelnika Kragulja, on kaže – to nije kazna, nego neminovnost. „Kragulj nije štitio interes građana i privrednika Gradiške, već je politikom dodvoravanja svom stranačkom lideru doveo Opštinu do prosjačkog štapa. Nerazumnoj politikom zaduživanja u interesu tajkunskih preduzeća iz Laktaša, dovedeni smo u stanje prezaduženosti, velike nezaposlenosti, uništene privrede, nepodnošljive socijalne napetosti, stagnacija i pada budžetskih prihoda, kao i osjećaja apatije i besperspektivnosti. Zato sam uvjeren da će građani najuriti aktuelnu vlast i načelnika.“

Odgovarajući na pitanje šta najviše zamjera aktuelnoj vlasti, Latinović kaže: „Opštinska vlast se u uslovima darežljivo odobravanih kredita uz blagoslov Laktaša ponašala poput pijanog milionera. Gradiška je danas jedna od najzaduženijih opština u RS, jer na otplatu kredita odlazi 17,96 odsto budžeta, a zakonom je dozvoljeno 18 odsto. Revizija je potvrdila da je kilometar asfaltnog puta u Gradišci plaćen 134.000 KM, dok je takav put u Laktašima isto preduzeće radilo za 58.000 KM. To je samo jedan od dokaza njihovog ‘domaćinskog’ trošenja narodnog novca i skupo i olako uzetih 40 miliona kredita, koje će vraćati naša djeca i unučad.“

Kamioni sa Kozare odvoze hiljade kubika drveta u druge opštine, dok lokalni drvoradivači smanjuju broj zaposlenih radnika ili zatvaraju pogone. Naši farmeri ne mogu da dobiju državno poljoprivredno zemljište pod zakup, dok se to zemljište u neograničenim površinama dodjeljuje firmama i pojedincima iz drugih opština. Zato imamo šest hiljada ljudi koji traže posao ali ga sa ovakvom vlašću i poltronskom politikom nikada neće pronaći.“

Govor sam govori o sebi. Poznavaoci prilika kao i svi koji to žele, lako mogu da provjere stanje u Gradišci i u vrijeme dok je tokom ratnog i poratnog perioda Latinović bio na čelu gradiške izvršne vlasti i sada (2012) kada je Kragulj načelnik.

Jedan od problema Republike Srpske, i uopšte srpskog naroda, jeste prioritet, ili razdvajanje opšteg od ličnog ili grupnog interesa. Istraživanja relevantnih naučnih institucija su pokazala da je npr. kod Nijemaca uvijek na prvom mjestu opšti pa tek onda lični interes, kod Srba je obrnuto, prvo lični pa tek onda opšti interes.

Ovaj govor Latinovića nije usamljen. On je ilustracija stanja u Republici Srpskoj u kojoj lični ili grupni stranački interesi uvijek imaju prednost u odnosu na opšte interese Republike Srpske. Bez zadovoljenja opšteg interesa nema ostvarenja ni pojedinačnih

ni grupnih interesa. To je pitanje nacionalne ili kolektivne odgovornosti.

I ovaj put, razmatrajući ovo pitanje, moram citirati Aristotela, koji je, polemišući sa sofistima, rekao: „Ja znam da ništa ne znam, a vi ne znate ni toliko“. Veći problem od postojećeg stanja, koje je sigurno problematično, jeste nedostatak svijesti da uopšte postoji problem ili konflikt opšteg i pojedinačnog. Da bi se nešto liječilo, prvo se mora uspostaviti dijagnoza. U srpskom korpusu i u Republici Srpskoj još uvijek nema dijagnoze.

INVENTURA

Pad industrijske proizvodnje i izvoza, smanjenje dohotka po stanovniku, te pad zaposlenosti iz mjeseca u mjesec, povećanje budžetskih deficitova, povećanje unutrašnjeg i vanjskog javnog duga, katastrofalni su ekonomski pokazatelji iz Izvještaja o napretku BiH za 2012. godinu koji dolaze iz sjedišta Evropske unije. Istovremeno, Brisel je upozorio da bez ekonomskog napretka nema članstva u Uniji.

U ovom izvještaju na više mjesta se potcrtava ekomska stagnacija BiH, što potvrđuju podaci u ovoj godini koji govore o padu industrijske proizvodnje za 6,5 posto, robnog izvoza za 4,3 posto, zatim deviznih rezervi za 4,1 posto.

Tržište rada, kako se naglašava, u BiH postaje sve ugroženije. Najveći pad zaposlenosti bilježi se u onim privrednim granama koje treba da budu lokomotiva privrede, a to su građevinarstvo, poljoprivreda i prerađivačka industrija.

U izvještaju se navodi i alarmantno visoka stopa nezaposlenosti među mladima koja iznosi 63,1 posto za osobe u dobi između 15. i 24. godine! Zaključuje se da su šanse za dobijanje posla, pogotovo za mlade osobe, vrlo male.

LJUBINJE

Čelnicima opštine Ljubinje toliko je dozlogrdilo u ovoj državi da planiraju da narod pozovu na referendum, na kojem bi odlučili da se pripoji Crnoj Gori.

Ukoliko bi ova ideja bila pretvorena u djelo, bio bi to prvi slučaj bijega jedne opštine u drugu državu na ovim prostorima.

Načelnik Opštine, Vesko Budimčić, kaže da ni on ni narod nemaju više strpljenja da čekaju. „Godinama smo čekali u nadi da će doći bolja vremena. No, Ljubinje su, međutim, svi zaboravili. Od kad sam načelnik Opštine (12 godina) niko sa viših nivoa vlasti nije nas ni posjetio, a kamoli ponudio pomoći“, kaže Budimčić.

To je, dodaje Budimčić, probudilo ideju da raspišu referendum na kojem bi se građani izjasnili da li da nastave da žive u istoj državi ili da se utope u Crnu Goru.

„Našu ideju podržavaju mnogi građani, jer za njih niko u ovoj zemlji neće da zna. Stanovništvu je sirotinje preko glave i ubijeđen sam da bismo dobili njihovu podršku na referendumu. Uostalom, mi gravitiramo ka Crnoj Gori i u svakom pogledu nam je najbliža“, kaže Budimčić.

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske saopštilo je da nije dobilo nikakav zahtjev iz Ljubinja i odbilo da komentariše ovu najavu mogućeg referendumu.

Interesantno je da načelnik Opštine, koji tu funkciju prvog čovjeka lokalne vlasti obavlja punih 12 godina, kaže da oni više ne mogu da čekaju. Pitanje je za njega šta je on 12 godina radio, osim što je čekao.

Očigledno je da je njegovo razmišljanje, a i onih koji ga biraju, da je neko drugi odgovoran za njihov razvoj. Za progres, privredni razvoj i napredak neophodan je angažman svakog građanina i lokalne vlasti. Podrška s nivoa Republike Srpske

dolazi na osnovu razvojnih programa i projekata koje lokalna zajednica ponudi. Problem je u odgovornosti.

Lako je vidjeti koliko opština Ljubinje uplaćuje u budžet Republike Srpske a koliko joj se od toga novca vraća. Odgovornost za razvoj Ljubinje i svih drugih opština je najveća na samim građanima tih opština i njihovim opštinskim vlastima pa tek onda Republike Srpske.

PLJAČKA

Kriminalci koji su se nagodili sa tužiocima Okružnog tužilaštva Banjaluka zakinuli su Republiku Srpsku za milione maraka, jer nikada nisu vratili imovinsku korist stečenu krivičnim djelom, iako im je to naloženo pravosnažnim sudskim presudama.

Dok je država ostala uskraćena za milione, osuđeni su na osnovu sporazuma o priznavanju krivice dobili niže zatvorske kazne. Nakon toga ti isti osuđeni obavijestili su sudove da ne posjeduju pokretnu i nepokretnu imovinu iz koje bi bila namirena šteta koju su napravili. Sudovi su na osnovu toga naknadno obustavili postupke izvršenja.

Javni pravobranilac RS Slobodan Radulj kaže da su sve učestaliji slučajevi da tužilac postigne nagodbu da se imovina stečena krivičnim djelom vrati, a da se ta presuda nikada ne izvrši.

„Ide se na to da Pravobranilaštvo tuži, a kada mi to učinimo, ispostavi se da optuženi, odnosno osuđeni nema imovine, pa sudovi odbijaju tužbe“, kaže Radulj.

NEZAKONITOST

Vršilac dužnosti direktora Doma penzionera Banjaluka Ilij Vujičić, zaposlio je 31 radnika bez raspisanog javnog konkursa, a

kako su utvrdili inspektor i rada, posao se u ovoj ustanovi dobijao jednostavno neposrednim obraćanjem poslodavcu.

Glavni republički inspektor rada Čedo Risović rekao je da je poslodavac u ovoj ustanovi zaposlio kandidate koji su mu se neposrednim putem obratili radi zasnivanja radnog odnosa, a Zavodu za zapošljavanje nije dostavio prijavu o potrebi za radnicima kako je to propisano Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Inspektori su utvrdili da Dom penzionera Banjaluka zapošljava 31 radnika, od kojih su četiri na neodređeno vrijeme, sedam na određeno vrijeme, te 20 radnika na probnom radu, rekao je Risović i dodao da je sa svim radnicima zaključen ugovor o radu u skladu sa odredbama Zakona o radu, osim šest radnika koji su zaposleni na određeno vrijeme bez navođenja razloga zbog kojeg se isti zaključuje.

Ono što je interesantno, a što su utvrdili i inspektori rada, jeste da je 13. jula 2012. donesen Pravilnik o radu Doma penzionera Banjaluka, kojim nije propisana obaveza da se u ovoj ustanovi zapošljava putem javnog konkursa.

Vujičić je već godinu i osam mjeseci vršilac dužnosti direktora Doma. Iako je bio raspisan konkurs za direktora, poništen je. Jedan od uslova poništenog konkursa bila je visoka stručna sprema – fakultet društvenog smjera, i da kandidat nije u sukobu interesa. Vujičić ima diplomu Više tekstilne škole iz Beograda i vlasnik je dva preduzeća: „Flor“ i „Flor Granit“, koja se bave pogrebnom djelatnošću i izradom spomenika.

BIROKRATIJA

Javna uprava Republike Srpske nastavila je da „buja“ i ove godine, a polovinom 2012. godine u njoj je bilo zaposleno

5.145 lica, od čega 3.683 državna službenika i 1.461 namještenik, a ekonomisti su ocijenili da je taj broj preobiman i neodrživ.

Prema podacima Agencije za državnu upravu i Centralnog registra kadrova, na kraju prošle godine u republičkim organima uprave bilo je zaposleno 5.033 lica, dok je do polovine jula taj broj povećan na 5.145 lica.

Direktor Udruženja ekonomista Saša Grabovac kaže da, ako se uopšte planira racionalizacija, postizborno vrijeme je pravi trenutak da se to uradi. Istakao je da se u stručnoj javnosti odavno upozorava na obimnu administraciju, ali da je dobro da se u posljednje vrijeme najave racionalizacije čuju i iz vlasti. Dodao je da se ne može očekivati da će radnici iz javne uprave odmah preći u realni sektor.

Ali racionalizacija mora kad-tad biti urađena, jer ovaj način finansiranja javne uprave će definitivno postati, ne dugoročno, nego kratkoročno neodrživ, kaže Grabovac i dodaje da se može postaviti pitanje da li su pravi ljudi na pravim mjestima, te za to treba napraviti plan podjele mjesta, a ne samo otpuštanja.

Potrebno je ojačati institucije, kao što je inspektorat, jer je evidentno da siva ekonomija učestvuje u stvarnom BDP-u, a jedan broj radnika iz javne uprave bi mogao da se uposli upravo u tim inspekcijskim preciziranjima, precizira Grabovac.

U pismu namjere MMF-u navedeno je da je cilj Vlade RS da u srednjoročnom periodu smanji izdvajanja za bruto plate i naknade kao udjela u BDP-u kroz reformu javne uprave i održavanje razumne politike plata.

OLBRAJT

Bivši američki državni sekretar Madlen Olbrait zanijela se nediplomatski izjavom „odvratni Srbi“.

„S obzirom na to da se njene riječi mogu protumačiti kao krivično djelo uvrede nacije, rase, etničke i druge grupe, udruženje ‘Prijatelji Srba sa Kosova’ priprema krivičnu prijavu protiv Olbrajtove, koja će biti proslijedena nadležnim sudskim instancama“, kaže češki režiser i potpredsjednik grupe „Prijatelji Srba sa Kosova“, Vaslav Dvoržak.

Dvoržak kaže da se na potpisivanju knjige Madlen Olbrajt u Pragu dogodio incident kada je grupa Čeha, umjesto knjige na potpis, bivšoj sekretarki SAD pružila fotografije ubijenih na Kosmetu i bombardovanje Srbije iz 1999. godine i Dvoržakov film „Oteto Kosovo“. Ona je na okupljene Čehe počela da više: „Odvratni Srbi, izlazite“.

FALSIFIKATI

Specijalno tužilaštvo Republike Srpske privelo je kraju istragu o predmetu nezakonite kupoprodaje oko 50 dunuma zemljišta fabrike „Fruktona“, a izvještaj o tome uskoro će biti podnesen.

Neka rješenja i ugovori iz toga predmeta trebalo bi da budu poništeni jer su nezakoniti.

Poslije analize ustanovljeno je da se radi o prometovanju državnog, odnosno zemljišta Republike Srpske u Novkovićima kod Prijedorske petlje i u naselju Borik. To zemljište bi trebalo da se vrati u vlasništvo grada, kažu u Specijalnom tužilaštvu RS.

NAPAD MARGETIĆA

Državno tužilaštvo u Minhenu potvrdilo je 16. novembra 2012. godine da ne vodi nikakvu istragu protiv predsjednika RS Milorada Dodika i njegovog sina Igora.

Portparol tužilaštva Tomas Štrajnkraus Koh naveo je da broj slučaja, pod kojim se navodno protiv Dodika, prema Margećevom tekstu objavljenom na portalu „Seebiz“ 22. oktobra, a tek juče u srpskim medijima, vodi istraga, uopšte ne postoji.

„Broj slučaja koji ste naveli ne pripada niti njemačkom suđu, niti njemačkom tužilaštvu. Naše mišljenje je da je u pitanju obmana. Tužilaštvo u Minhenu ne vodi nikakvu istragu protiv Milorada Dodika i Igora Dodika“, rekao je Štrajnkraus Koh.

Novinar Denis Kuljiš kaže da Margetića ne smatra novinarkom, već obavještajnim aktivistom na internetu.

„Za Margetića se jedino može reći da je utvara prošlosti. On je blizak saradnik otpuštenim agentima tajne službe. Pominjano je i da on reketira ljude svojim tekstovima, ali mislim da nije tako. Kako on nekoga da reketira, kada njega niko ne uzima ozbiljno. To je jedna marginalna pojava i niko više ne prati šta piše, kao ni portale na kojima radi“, rekao je Kuljiš.

UPAD

Ambasador SAD Patrik Mun izrazio je (19.11.2012) mišljenje da demilitarizacija nije odgovor za BiH. U obraćanju novinarima u Banjaluci, Mun je istakao da smatra da u BiH nema mnogo ljudi koji bi favorizovali tu ideju.

„Oružane snage BiH služe građanima ove zemlje i u međunarodnim misijama širom svijeta, podsjetio je američki ambasador. Kazao je kako je saglasan o nužnosti reformi u okviru Ministarstva odbrane BiH, smanjenju troškova u javnim nabavkama i potrebi rješavanja viška naoružanja“. Naglasio je značaj Oružanih snaga BiH u pružanju pomoći građanima, prije svega u oblasti deminiranja.

Ova Munova izjava je direktno miješanje u unutrašnje stvari BiH i odgovor predsjedniku Republike Srpske Miloradu Dodiku, koji je pokrenuo incijativu za demilitarizaciju BiH.

Ovaj stav je i ispunjavanje želja i zahtjeva Bošnjaka. Bez obzira na Dejtonski sporazum, ovaj i ovakav stav je direktni udar na Republiku Srpsku i nije doprinos razvoju ni dejtonske BiH ni Republike Srpske.

GAŠPAROVIĆ

Predsjednik Slovačke Ivan Gašparovič, rekao je (28.11.2012) u Banjaluci da će, „ako Republika Srpska bude uspješna, biti uspješna BiH i Zapadni Balkan“.

On je uporedio odnose svoje zemlje i Češke s odnosima Republike Srpske i BiH i tom prilikom naglasio da oni treba da budu ekonomski i politički dobri, gdje će se postizati konsenzus u odnosu na mnoga pitanja u vezi s Evropskom unijom i drugim svjetskim pitanjima.

Zato i zavisi od političara u ovim zemljama do koje mjere su spremni da sarađuju u traženju konsenzusa.

MAHMUT ŠVRAKA

Izjava glavnog tužioca Republike Srpske Mahmuta Švrake da nedostaje „politička volja“ za procesuiranje „krupnih riba“ u organizovanom kriminalu i korupciji, odjeknula je u javnosti, jer je protumačena kao priznanje da mu političari diktiraju koga će da procesuira.

Objašnjavajući tu izjavu, Švraka tvrdi da ga niko nikad nije nazvao i tražio pokretanje ili zaustavljanje nekog sudskog procesa.

Međutim, Švraka naglašava da postoje brojni drugi načini kojima izvršna vlast, zakonodavna i dio sudske vlasti, „vežu ruke“ tužiocima koji imaju volju za rad. Kao najveći problem Švraka ističe slab učinak policije u prikupljanju dokaza u najsloženijim

slučajevima organizovanog kriminala, kako zbog nedostatka volje, tako i zbog nestručnosti.

„To su ulazne informacije na osnovu kojih tužilaštva rade. Mi ih nemamo ili ih nemamo dovoljno. Predlagao sam policiji da se formiraju posebni istražni timovi koji bi pratili pojedine društvene oblasti, u kojima navodno ima najviše korupcije, poput zdravstva, školstva... Nisam našao na razumijevanje. Tvrdim da odlično radimo na predmetima za koji su nam dostavljeni dokazi. Nije se desilo da nam i jedan predmet stoji u ladici“, tvrdi Švraka.

On naglašava da ne postoji volja ni u ostatku izvršne vlasti za borbu protiv korupcije u vlastitim redovima.

„Ne možemo znati da je neko navodno prekršio zakon u instituciji ako nam to neko ne dojavи. Ali nikada niko iz kontrolnih organa u RS, poput Poreske uprave, nije došao u Republičko tužilaštvo i zatražio da zajedno istražimo malverzacije“, kaže Švraka.

Na pitanje zbog čega tužilaštvo po službenoj dužnosti ne pribavlja dokaze za optužnice, Švraka odgovara da su za složene istrage potrebni novac i bolji uslovi rada, koji tužiocu nemaju. On tvrdi da to nije slučajnost i da je umanjenje budžeta najbolji način da se tužiocu spriječe da rade u većem kapacitetu.

Kada je u pitanju zakonodavna vlast, on poručuje da se što prije moraju mijenjati mnogi zakoni, poput Zakona o sukobu interesa RS i Zakona o javnim nabavkama BiH, koji su omogućili „sistemsку i zakonsku korupciju“.

Švraka je kivan i na sudeve koji često oslobađaju pojedince čija nedjela tužilaštva i policija nekako uspijevaju da dokažu.

„Argumenti da u optužnici nema dokaza ne stoje. Kako su onda imali dokaz da nekome odrede pritvor? Na kraju je za sve krivo tužilaštvo, što nije tačno. Očito je da se mnoge policijske istrage zaustavljaju prije vremena ili se uopšte ne pokreću“, zaključuje Švraka.

Mahmut Švraka se ponaša kao cijelo društvo odnosno institucije koje su odgovorne za borbu protiv kriminala i korupcije. Ne vidi se volja i želja da se energično suprotstavi ovoj nemani, već se traže izgovori i opravdanja i krivica i odgovornost prebacuje na drugoga.

Poznat je slučaj u američkom pravosuđu gdje je poznati kriminalac osuđen ne zbog kriminala koji je počinio a koji nije mogao biti dokazan nego zbog utaje poreza i to rigoroznom kaznom. Bez takve prakse će biti ponašanje kao i dosada. Pačja škola, razred naprijed i dva nazad.

UDARI

Predsjednik SNS Aleksandar Vučić će pod kišobran „naprednjaka“ staviti opoziciju u Republici Srpskoj kako bi se na predstojećim izborima suprotstavila Miloradu Dodiku, ekskluzivno saznaće „EuroBlic“ (21.12.2012).

Tu ideju Vučić će početi da sprovodi odmah poslije Nove godine, kada raščisti odnose između tri stranke sa sličnim imenom koje sada postoje u Republici Srpskoj.

Indikativna je u ovom slučaju rečenica „predstojeći“ izbori a ti izbori su tek za 21 mjesec, tačnije u oktobru 2014. godine. Nekome je očigledno stalo da stvori tenzije između aktuelne vlasti Republike Srpske i Srbije. Tenzije su do sada uglavnom podizane na drugom pravcu, Banjaluka-Sarajevo i Republika Srpska – OHR i međunarodna zajednica. Ovo je pokušaj konstruisanja „srpsko-srpskog“ sukoba. Poznata je formula bivšeg visokog predstavnika Pedija Ešdauna, koja je glasila „Srbe na Srbe“. Ovo je očigledno početak te realizacije posredstvom jednog srpskog štampanog medija, koji su potom prenijeli i ostali srpski elektronski mediji, što je i cilj.

Izvor ove informacije se ne otkriva, kao ni izjave bilo koga iz SNS-a ili samog Aleksandra Vučića. Mamac je, kao i u svakom traču, bačen i čeka se da se žrtva „upeca“.

Predsjednik Srbije Tomislav Nikolić, koji je 26. decembra 2012. godine prvi put kao predsjednik Srbije posjetio Banjaluku i Republiku Srpsku, izjavio je da će „doći i u Sarajevo kad god ga pozovu, i da izazivanje svađe između glavnog grada BiH i Beograda nije najbolji način da se vode građani.“

ČETVRTI DIO

OPOMENA

Predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik uputio je 4. januara 2013. godine posljednju opomenu Specijalnom tužilaštvu Republike Srpske, gdje im je poručio da se „uhvate posla, a ukoliko se ne bude vidjela promjena u načinu njegovog postupanja i rada, ukinućemo to tužilaštvo“.

Zbog nezadovoljstva radom Specijalnog tužilaštva, Dodik je 21. decembra 2012. čelnicima te institucije uputio otvoreno pismo, u kojem ih je upozorio da hitno treba da počnu da rade u skladu sa svojim nadležnostima i opravdaju razloge svog osnivanja.

Upozorio je da će u protivnom vlasti biti prinuđene da razmotre efikasnija institucionalna rješenja u suzbijanju organizovanog i najtežih oblika privrednog kriminala.

Nova, 2013. godina, počela je burno...

Bivša predsjednica RS Biljana Plavšić kaže da je prvi put ozbiljno zabrinuta za budućnost Republike Srpske. „Prvi put u posljednjih 20 godina nisam optimista po pitanju budućnosti Republike Srpske, koju trenutno razdiru žestoke stranačke borbe i katastrofalna ekomska situacija. Vjerujte da sam užasnuta načinom na koji političari iz Republike Srpske vode zemlju za koju je izginulo više od 20.000 njenih najboljih sinova. Ako ovako nastave, daj bože da dočekamo njen 22. rođendan“, kaže Biljana Plavšić.

„Teško mi je što će vjerovatno razočarati jedan broj ljudi, ali mislim da je RS u izuzetno teškom položaju. Možda i u najtežem još od onih ratnih vremena, kada smo je stvarali u izuzetno složenim međunarodnim i domaćim političkim prilikama“, kaže Plavšić.

Ona kaže da je mislila da je potpisivanjem Dejtonskog sporazuma stavljena tačka na jedno teško i mučno razdoblje u našoj istoriji. „Nažalost, prevarila sam se. Situacija u BiH nije ni izbliza riješena, a političari iz Republike Srpske svojim samoživim akcijama i postupcima još više podgrijavaju nade naših neprijatelja da ćemo se, na kraju, sami ukinuti.

Eto vidite u kakvom se stanju nalazi ekonomija. Pa, to je katastrofa. Ja sam, vjerovatno, bila prva koja je odmah poslije rata insistirala na tome da ekomska pitanja postanu prioritet. Ljudi u Republici Srpskoj danas žive loše i, što je najgore, u bliskoj budućnosti ne vidi se mogućnost za nekakav korak naprijed.“

Bivša predsjednica Biljana Plavšić kaže da odgovornost za ovakvo stanje snose svi političari. Bez izuzetka! „Užasnuta sam kad vidim šta Srbi rade jedni drugima. Pored nas ovakvih neprijatelj nam nije ni potreban.“

Ona kaže da, bez obzira na to što je narod izabrao ove političare, oni ne misle na narod. „Tu ne mislim samo na aktuelnu vlast, već i na ove iz opozicije. Umjesto da im interesi naroda budu na prvom mjestu, a poslije toga interesi države, oni jednostavno

misle na sebe i kako da zadrže ili osvoje vlast. Obećavaju sve i svašta, a kad im se ukaže prilika da ispune ljudima ono što su obećali, od toga nema ništa. Da se ja pitam, ukinula bih sve političke stranke u Srpskoj“, kazala je Plavšić 6. januara 2013.

POZIV

Predsjednik SDS-a Mladen Bosić, pozvao je predsjednika SNSD-a Milorada Dodika da u 2013. zajedno krenu u obračun sa kriminalom i korupcijom u Republici Srpskoj. Bosić smatra da se što prije mora krenuti i u borbu čišćenja politike, gdje je veliki broj funkcionera zavukao ruke u džepove građana RS.

SDS je zato predložio zakon o ispitivanju porijekla imovine, koji se prije svega odnosi na političare, te pozvao Dodika da izađu pred javnost i pokažu izvještaje o svojoj imovini.

„Ako smo spremni da pokažemo način na koji smo stekli svu imovinu, kao i naši bliži rođaci, onda imamo razloga da to tražimo i od drugih“, ističe Bosić.

Predsjednik RS Milorad Dodik rekao je da ga raduje što je Bosić prihvatio njegov poziv da se provjeri imovina svih zvaničnika u Srpskoj, i dodao da su svi podaci o njegovoj imovini odavno dostupni javnosti.

„Raduje me njegova spremnost da još intenzivnije radimo na suzbijanju kriminala i korupcije u RS. Što se tiče moje imovine, ona nije nikakva tajna. Svi podaci o njoj navedeni su u imovinskom kartonu i odavno su dostupni javnosti“, rekao je Dodik.

Dodik tvrdi da je njegovu imovinu provjeravalo 16 tužilaštava u svijetu kada je pokrenut proces oko izgradnje Administrativnog centra u Banjaluci, ali da nisu mogli da pronađu ništa sporno. Pretresli su sve, ali nisu ništa pronašli, jer nisu imali šta.

IZLAZ

Kad god postoje različita mišljenja, treba sjesti i razgovarati, a mi smo uvijek u stranci tako i postupali. Mislim da su pokušaji izazivanja raskola poslije lokalnih izbora izvana i iznutra unutar SNSD-a ojačali, kaže potpredsjednik SNSD-a Nikola Špirić.

„Od lokalnih izbora svjesno se pokušava plasirati priča da je SNSD doživio poraz i o nejedinstvu unutar SNSD-a. Mislim da su to samo pokušaji. SNSD je i nakon ovih izbora najjača, i mislim da će i nakon opštih izbora 2014. ostati najjača partija. Ubijeđen sam da su toga svjesni i opozicija i međunarodna zajednica i zato su napadi na nas počeli mnogo ranije nego inače“, kaže Špirić i dodaje da u SNSD ne postoje raskoli nego različita mišljenja koja treba prevazići kroz razgovor čelnih ljudi stranke.

Špirić kaže da, ukoliko SDS i SNSD nastave međusobnu polemiku, Republici Srpskoj prijeti destabilizacija.

„Iako je FBiH nestabilna, ona ne vodi ovu vrstu rasprave koja se vodi u Republici Srpskoj, nego raspravu kojom se želi doći do stabilne FBiH. Ovdje, nažalost, dio opozicije uz pomoć međunarodne zajednice od stabilne RS želi da napravi nestabilnu Republiku Srpsku. Na to niko nema pravo“, poručio je Špirić (8.1.2013).

ŽAOKE

Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u prvih devet mjeseci prošle godine ostvario je deficit od 32,5 miliona KM.

U informaciji o finansijskom poslovanju Fonda, za prvih devet mjeseci 2012. godine, koju je usvojio Upravni odbor ovog fonda, navodi se da su prihodi iznosili 399,3 miliona maraka a rashodi u istom periodu bili 431,8 miliona KM.

Udari i ataci ne prestaju bez obzira na to što je početak januara i praznična atmosfera između novogodišnjih i božićnih praznika. Kritičari se smjenjuju, ako nisu iz Banjaluke, Beograda, Sarajeva onda su iz Hrvatske.

Hrvatski akademik Tonko Maroević za sarajevsku štampu kaže, govoreći o Andrićgradu: „Andrić je krenuo kao hrvatski pisac, ali u tom smjeru nije nastavio. On je za mene ponajprije pisac Bosne i žao mi je što se među Bošnjacima previše naglašavaju njegove negativne strane. Istina je da je u svojoj doktorskoj disertaciji Andrić pisao o nazadovanju Bosne u vrijeme Otomanskog carstva, ali u njegovim djelima postoji bezbroj pozitivnih primjera, likova islamskog porijekla.

On je univerzalni pisac. Roman ‘Na Drini ćuprija’ je slabije djelo od ‘Travničke hronike’, jer je bliže ideologiji i upravo je to povod da se gradi taj Andrićgrad. Mislim da je to manipulacija koja ne odgovara intencijama Andrića, jer je on želio graditi mostove među ljudima, narodima, vjerama”, kaže Maroević.

MALI AKCIONARI

Pravosuđe u Republici Srpskoj već 20 godina radi na zaštiti kriminalaca, a ako oni konačno ne počnu da rade svoj posao, uzećemo stvari u svoje ruke, poručili su mali akcionari 23. januara 2013. godine.

Predsjednik Saveza udruženja malih akcionara Nebojša Jugović, rekao je da institucije u Republici Srpskoj, kojima su akcionari podnosili prijave zbog uništavanja više od 20 preduzeća, do sada nisu uradili ništa.

„Specijalno tužilaštvo prebacuje predmete Okružnom, a Okružno tužilaštvo kaže da su to ozbiljni predmeti i da ih treba rješavati Specijalno tužilaštvo. Očigledno je da oni prebacuju odgovornost sa jednih na druge“, rekao je Jugović i dodao da će,

ukoliko ne bude pomaka, krivične prijave proslijediti organima na nivou BiH.

Ali se onda postavlja pitanje šta će nam pravosuđe, koje očigledno u ovih 20 godina štiti kriminalce. Došlo je krajnje vrijeme da se i kod nas hapse oni koji su opljačkali građane RS, male akcionare i radnike.

„Kako je međunarodna zajednica mogla da naredi provjeru privatizacije u Srbiji, isto tako će doći vrijeme da se to uradi i kod nas. Mi pred sudom nemamo pravo kao oštećena strana da se branimo. Nas brani tužilaštvo koje to loše radi“, kaže Jugović.

Govoreći o najštetnijim privatizacijama, Jugović kaže da je najskandalozniji Petar Dušanić. „On je nanio najviše zla Republici Srpskoj. Ono što je Mišković u Srbiji, to je Dušanić u Republici Srpskoj.

On je direktno i indirektno učestvovao u nebrojeno privatizacija. I sva ta preduzeća je uništio, od ‘Metala’, ‘Tehnorada’ iz Dervente, prnjavoranskog ‘Prometa’, ‘Prnjavorekspresa’, ‘Metalki’, ‘Agrocentra Jezero’, ‘Agroprometa’ iz Pala i drugih.

On bi morao da bude sankcionisan kao primjer čovjeka koji je uništio dobar dio privrede Republike Srpske“, kaže Jugović.

MARGETIĆ, TRIFUNOVIĆ

Domagoj Margetić (u pratnji Darka Trifunovića) podnio je, 30. januara 2013. godine, Tužilaštvu u Beogradu krivičnu prijavu protiv predsjednika Republike Srpske Milorada Dodika.

Kao dokaze je naveo odbačeni izvještaj SIPA iz 2009. godine, svoju izjavu u medijima o nepostojećem računu Dodikovog sina i izjavu poslanika SDP-a Slobodana Popovića njegovom portalu o stanju u Republici Srpskoj.

Policijski ekspert i član Svjetske asocijacije šefova policija iz Beograda, Marko Nicović, kaže da je podnošenje prijave pokušaj da se „isfleka“ i kriminalizuje Milorad Dodik, a to posebno odgovara turskom i iranskom lobiju u Sarajevu. „Darko Trifunović je samo instrument i podržavaju ga lobiji i neke službe. To su profili ljudi koji rade za svakoga ko im plati ili im učini neku drugu uslugu“, kaže Nicović.

GOSTOVANJE

Lideri opozicionih stranaka Republike Srpske: Mladen Ivanić, Dragan Čavić i Milanko Mihaljića, 2. februara 2013. su u Beogradu održali dugo najavljeni konferencijski sastanak za štampu. Iako najavljen, nije se pojavio predsjednik SDS-a Mladen Bosić, kao ni Domagoj Margetić i Darko Trifunović (sjedili su među novinarima).

Obrazlažući razloge obraćanja novinarima u glavnom gradu Srbije, naglasili su da žele njenu javnost upoznati sa situacijom u Republici Srpskoj, da joj predstave i drugu stranu od one koja se obično plasira, a ne da traže podršku i pomoć u Beogradu.

Mladen Ivanić je rekao da je cilj konferencije da se u Srbiji kaže šta se dešava u Republici Srpskoj i da će se to od sada redovno činiti u budućem periodu.

„URS nema ni jedne ozbiljne investicije, nikad nije bilo manje zaposlenih, broj penzionera veći je od broja radnika. Potrošene su 1,3 milijarde od privatizacije ‘Telekoma Srpske’. Republika Srpska je došla u poziciju da se zadužuje do tog nivoa da je danas otplata vanjskih kredita čak 480 miliona KM i svaka četvrta marka iz budžeta se izdvaja za vraćanje kredita, radnicima se smanjuju plate da bi se dugovi vraćali.

Svako od nas ko kritikuje ovakvo stanje, ovaku vlast, smatra se protivnikom Republike Srpske. Ali to je teza svakog režima da izmišlja prvo vanjske, pa onda unutrašnje neprijatelje, onda na red dolaze nevladine organizacije i mediji, i na koncu se ulazi u sukob sa narodom, kako je to sada učinjeno kroz napad režima na radnike koji su bili u štrajku zbog smanjenja plata."

Ovakvu sliku o Republici Srpskoj je u Beogradu predstavio Mladen Ivanić.

Ivanić je rekao da je teorija da je jedan čovjek država - katastrofalna i da državu čine građani. „Promjene su naša stvar a ne stvar Beograda.“

Predsjednik DP Dragan Čavić je rekao da se svaka kritika nekog Dodikovog poteza tretira kao „kritika faraona u Egiptu“.

„Mi u Republici Srpskoj, ali i Srbija, imali smo periode u kojima smo bili izloženi monopolu, a to želimo da promijenimo“, rekao je Čavić, ističući da se sporazum o specijalnim vezama RS-a i Srbije zloupotrebljavao od bivšeg predsjednika Srbije Borisa Tadića i predsjednika RS-a Milorada Dodika.

Kao primjer naveo je način poslovanja „Telekoma Srpske“, koja je u većinskom vlasništvu Telekoma Srbije. Iz tog razloga Čavić je pozvao vlasti Srbije da istraže kako je „Telekom Srpske“ postigao ugovor sa privatnom banjalučkom firmom „Grand trejd“ o zakupu prostorija u još neizgrađenom objektu, čija ukupna vrijednost iznosi 130 miliona evra.

„Vlasniku firme koja gradi taj objekat sudi se zbog privatizacije ‘Medicinske elektronike’, koja je suvlasnik zemljišta na kojem se gradi ovaj objekat. Odgovor na ovo pitanje zaslužuju svi građani Banjaluke“, kaže Čavić.

Zajednički stav Ivanića, Čavića i Mihaljice jeste da je Republika Srpska danas čvrst i stabilan prostor, ali da je ugrožen ekonomskim problemima i političkim odnosima. Ovaj zajednički stav sve objašnjava.

Poslije Margetića i Trifunovića, koji u Beogradu predaju krivičnu prijavu protiv Milorada Dodika, slijedi ova konferencija za štampu gdje lideri opozicije Republike Srpske idu u Beograd da kažu da je Republika Srpska stabilna.

Sve ovo najavljeno je tekstom u „EuroBlicu“ 21.12.2012. godine.

NASTAVAK

Predsjednik PDP-a Mladen Ivanić, nakon povratka iz Beograda, susreo se u Banjaluci 6. februara 2013. sa predsjednikom SDS-a Mladenom Bosićem. Tom prilikom iskazali su zabrinutost zbog pogoršanja ekonomskih i političkih prilika u Republici Srpskoj.

„Aktuelna vlast provodi harangu nad opozicijom i medijima koji kritikuju njen rad. Atmosfera linča i pritisci na medije neprimjereni su demokratskim društvima i podsjećaju na vrijeme prije devedesetih godina i komunističke vlasti, kada su politički disidenti karakterisani kao izdajnici. Ne bi me čudilo da vlast uskoro osnuje i zatvore za disidente“, istakao je Bosić.

Potvrđujući da „SDS i PDP dijele mišljenje da vlast ne čini ništa kako bi promijenila sve lošije ekonomsko i političko stanje u RS-u“, Ivanić je kazao da su PDP i SDS saglasni da je u Republici Srpskoj na sceni neka vrsta diktature „kojoj se moramo zajednički suprotstaviti“.

„Zato vlasti šaljemo poruku da nas nije strah i da ćemo i dalje nastaviti da radimo“, istakao je Ivanić. Lider PDP-a ponašanje javnih medija u RS-u, agencije SRNA i RTRS-a, nazvao je katastrofalnim, optužujući ih da su se stavili ne u službu režima nego jedne partije.

Predsjednik DP Dragan Čavić je, nakon sastanka sa Bosićem, poručio da će opozicija svim demokratskim sredstvima raditi

na promjeni vlasti u Republici Srpskoj, te je istakao da se RS nalazi u izuzetno teškoj ekonomskoj i političkoj situaciji, što je posljedica kontinuiteta loše politike režima Milorada Dodika.

„Mi sa SDS-om dijelimo stavove o tome da je politički ambijent u Republici Srpskoj potpuno nedemokratičan za opoziciju, medije, intelektualce i nevladin sektor koji kritikuju ponašanje vlasti. Sve što se ovdje dešava, podsjeća na vrijeme Čaušeskog i Gadafija, koji su prošli“, istakao je Čavić.

Ovo sigurno nisu kritike opozicije već oštiri udari na Republiku Srpsku.

Već smo više puta rekli da demokratski izabrana vlast ne može biti režim, što Ivanić, Čavić i Bosić navode. Režim podrazumijeva diktaturu i odsustvo slobodnog političkog djelovanja. Da je na sceni obmana i manipulacija opozicije potvrda je i to što slobodno, čak bez bilo kakve odgovornosti, govore neistinu. Da žive u režimu, ne bi smjeli ni pomisliti da tako nešto govore.

Atmosferu linča proizvode mediji bliski opoziciji i sama opozicija, prijeteći. Sve je evidentno i sve se može provjeriti, i rad vlasti i opozicije i bilo kojeg medija, štampanog i elektronskog.

Neozbiljno je koristiti metafore „vrijeme Gadafija“ i „Čaušeskog“. Jasno je šta se krije iza ovoga ako se „čuje“ Čavićeva rečenica da će „opozicija svim sredstvima raditi na promjeni vlasti u RS“.

Pravo pitanje je zašto na ovakav način opozicija sve ovo radi. Odgovor je u najavi dešavanja koja je objavio „EuroBlic“ 21. decembra 2012. Ovi govorovi su istupi mržnje i prijetnje a ne konstruktivna kritika opozicije.

Ako ova demokratska vlast Republike Srpske na svim nivoima brani Dejtonski mirovni sporazum i Ustav BiH i Republike Srpske, onda je pitanje gdje je problem. Možda je upravo to problem, što je Republika Srpska zaštićena i što nijedna nadležnost od 2006. nije prenesena na nivo BiH. Zaustavljene su

kako kažu stranci i opozicija, reforme, koje su po pravilu značile urušavanje Republike Srpske i njenih nadležnosti i prenos na BiH.

ODGOVOR

Mladen Bosić, Dragan Čavić i Mladen Ivanić za svoje vladavine prodali su 900 preduzeća u Republici Srpskoj za 20 miliona maraka, a ova vlast od 2006. privatizacijom je obezbijedila 1,5 milijardi KM koje su uložene širom Srpske, ali zaustavila i političko devastiranje, rekao je (11.2 2013) Milorad Dodik i zapitao se postoji li ijedan suvišan projekat koji nude SDS i PDP.

Naravno da ne postoji, jer njihov jedini projekat je da ospore šta je urađeno. „Neka pokažu Ivanić, Čavić i Bosić, gdje su to oni odbranili interes Republike Srpske. Da li možda time što su prodali vojsku ili time što su napravili indirektne poreze“, upitao je Dodik.

Dodik je rekao da je 2006, kada je došao na vlast, naslijedio politiku centralizacije, u kojoj su SDS i PDP za vrijeme svoje vladavine (2001–2006) prenijeli na nivo BiH više od 50 nadležnosti, što je dolaskom SNSD-a zaustavljen.

„Zaustavili smo devastiranje Srpske i došli do procesa evropskih integracija čiji je krajnji cilj jačanje naše autonomije, a ne gubljenje našeg identiteta“, rekao je Dodik.

On je istakao da Ivanić, Čavić i Bosić sada pokušavaju da se predstave kao navodni spasioci, nudeći stare i propale koncepte razvoja, koji nikada nisu dali ništa dobro Republici Srpskoj.

Srpska je danas u institucionalnom i političkom smislu stabilna. Suočeni smo sa izazovima na ekonomskom planu, izazvanim svjetskom ekonomskom krizom. Iz toga oni pokušavaju da naprave korist samo za sebe, nudeći stare i propale koncepte razvoja. Na političkoj sceni sa druge strane nalaze se isti oni akteri

koji su Republiku Srpsku napustili onda kada je po njima bila gotovo izgubljena, kazao je Dodik.

Dodik ističe da je u RS najviše građeno i rađeno od 2006. godine do danas, od kada je na vlasti SNSD. „Republika Srpska je za vrijeme ove vlasti potpuno vraćena na scenu političkog odlučivanja u BiH, i nije neko s kim možete lako da završite stvari. To se moglo sa Ivanićem, Čavićem i Bosićem, ranije“, kazao je Dodik i dodao da se oni sada pokušavaju ponuditi narodu kao „kukavičje jaje, ne dajući ni jedan vidljiv i održiv projekat za budućnost“.

„Njihova opšta halabuka, uz neprofesionalnost nekih medija plaćenih i preplaćenih od same Vlade RS ali i drugih kruškova, govori o konceptu urušavanja demokratski izabrane vlasti i pokušaju da se na taj način destabilizuje i oslabi Republika Srpska“, rekao je Dodik i dodao da SNSD-u nikada nije palo na pamet da se identificuje sa vlašću i da pomisle da su nezamjenljivi.

„Ali, što se tiče onih koji se danas nude, predvođeni Ivanićem, Čavićem i Bosićem i BN televizijom, mi smo za njih absolutni favoriti po svemu dobrom. Oni nude beznađe u kojem im je najvažnije šta kažu stranci, jer oni nemaju svoj stav“, kazao je Dodik.

„Milorad Dodik nikada nije platio ni prekršajnu kaznu, niti je bilo kad osuđen. Ivanić, koji sada priča o tome bio je osuđen na godinu i po zatvora“, rekao je Dodik i upitao da li je SDS spremان да pokrene priču o kriminalu u izgradnji Istočnog Sarajeva.

„Nećemo dozvoliti da se neprincipijelnom galamom i poltronstvom devastiraju stvari koje su dobro urađene u Srpskoj“, istakao je Dodik.

TUŽBA

Preduzeće „Linija voća“ iz Banjaluke, koje se nalazi u vlasništvu poslanice SNSD-a Gordane Đurić, podnijelo je tužbu protiv vlade RS sa odštetnim zahtjevom od 1,5 miliona KM zbog

nepoštivanja koncesionog ugovora. Taj ugovor „Linija voća“ je prije šest godina potpisala sa Vladom Republike Srpske i Ministarstvom poljoprivrede RS.

U tužbi stoji da je preduzeće Gordane Đurić bilo onemogućeno da uđe u posjed 23 hektara poljoprivrednog zemljišta u Mrčevcima, opština Laktaši, koje mu je 2.3.2007. bilo dodijeljeno na korišćenje, koncesionim ugovorom.

Funkciju direktora u „Liniji voća“ obavlja Gvozden Mičić, sin Gordane Đurić, koji je formalno, u ime preduzeća, podnio tužbu protiv vlade RS i resornog ministarstva. Prava istina je da je Gvozden na ovu funkciju postavljen samo fiktivno, jer ovaj 22-godišnjak živi u Beogradu i student je Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu.

PRAVA

Predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik zatražio je u Beogradu, na skupu „Politička i druga prava Srba u regionu“, da bude izrađena bijela knjiga o pravima Srba u regionu i pozvao Srbiju da svim Srbima van matice da državljanstvo po automatizmu. On je zatražio i da Srbima iz Republike Srpske pripadne jedno mjesto u Parlamentu Srbije, te da se promijeni Zakon o državljanstvu.

Dodik je rekao da to treba odmah uraditi, kao što u Banjaluci Hrvati biraju predsjednika Hrvatske. „Zašto mi ne biramo predsjednika Srbije? Zar se neko boji? Ograničite onda naša politička prava. Ne treba nam suštinsko učešće u organima Srbije, nego manifestum, da se čuje naš glas“, rekao je Dodik, izrazivši uvjerenje da sadašnja vlast Srbije za to ima razumijevanje. On dodaje da bi u nekom narednom periodu trebalo da se napravi bijela knjiga sa preciznom evidencijom o stanju srpske nacionalne zajednice, njenih prava i da to bude kao model nacionalnog ponašanja.

BLAGOVČANIN

Direktor „Transparensi internešenela“ BiH Srđan Blagovčanin kaže da je Zakon o ispitivanju porijekla imovine u Republici Srpskoj potreban. Međutim, prijedlog koji je upućen iz SDS-a definitivno ne bi mogao biti provodiv u praksi, a u dobroj mjeri zadire u pitanje ljudskih prava.

„Prvo, praktično je nemoguće utvrditi sticanje imovine prije uspostavljanja platnog prometa na teritoriji BiH. Dalje, ne postoji sličan primjer da se ide u utvrđivanju porijekla imovine redom, pa makar i od nosilaca javnih funkcija, jer ti postupci su uvijek povezani sa nekim drugim kao što je utvrđivanje krivične odgovornosti. Mora biti propisana odgovarajuća procedura u kojoj se takve mjere provode sa pravom žalbe. Ne očekujem da će ovaj zakon, čak i ako bude suštinski poboljšan, dovesti do djelimičnog rješavanja problema“, kaže Blagovčanin.

Govoreći o izjavi Milorada Dodika da neke međunarodne organizacije uz pomoć nevladinog sektora rade na slabljenju Republike Srpske, Blagovčanin ističe da je svakom ko je iole upoznat sa situacijom u zemlji jasno da se radi o klasičnoj teoriji zavjere koja nema apsolutno nikakvo uporište u realnosti.

„Međunarodna zajednica nema nikakve potrebe da takve stvari radi preko nevladinih organizacija, jer ima sve instrumente ukoliko to želi da radi na potpuno otvoren način; ne zaboravimo da su bonska ovlašćenja još na snazi.

Međutim, očigledno da međunarodna zajednica više nema ambiciju da se na direktni način upliće u političke procese u zemlji, kao što je to bio slučaj prije nekoliko godina.

Ali cilj ovakvih teorija zavjere je izmišljanje unutrašnjih neprijatelja, kako bi se odvukla pažnja javnosti sa stvarnih problema u zemlji, kao što su katastrofalna ekomska i socijalna situacija, korupcija, organizovani kriminal i nezaposlenost“, kaže Blagovčanin.

Sam Blagovčanin priznaje da je očigledno da međunarodna zajednica više nema namjeru da se direktno miješa u političke procese u zemlji. Na taj način sam sebe demantuje. Očigledno je da se taj uticaj i dalje pokušava realizovati ali indirektno, preko raznoraznih nevladinih organizacija i sijaset zaštitnika ljudskih i demokratskih prava. Pod plaštom borbe za ljudska prava, slobodu medija i demokratiju svašta se skriva i povodi pa i miješanje u političke prilike jedne zajednice kakva je Republika Srpska.

KURIOZITET

U Republici Srpskoj se na organizovanje vjenčanja godišnje potroši oko 120 miliona KM, a mladenci se, uprkos krizi, nerijetko zadužuju kako bi im svadbenu veselje bilo nezaboravno.

Prave se najčešće velike svadbe sa puno gostiju, a za vjenčanje na kome će biti oko 300 zvanica potrebno je izdvojiti oko 20.000 maraka. S obzirom na to da se godišnje u Srpskoj vjenča oko 6.000 parova, računica pokazuje da se godišnje na svadbe potroši oko 120 miliona KM.

Ovi podaci možda djeluju neozbiljno i banalno, međutim društveni bruto proizvod i nacionalni dohodak je ograničen. Racionalno raspolaganje i trošenje zarađenog je i te kako bitno. Za bogatu društvenu zajednicu neophodno je ne samo mnogo raditi i razvijati se nego i racionalno trošiti.

U ovom kontekstu treba zabilježiti i pisanje Ambasadora SAD Patrika Muna na svom blogu, koji kaže da njegova vlada ne kuva nikakvo proleće...

„Kako dani postaju sve duži, a snijega je sve manje, dolazak proljeća je svakako olakšanje. Ali ove godine često slušam i čitam o nekoj drugoj vrsti proljeća u BiH. O onoj koju smo, navodno ‘skuhali’ ja, moja vlada, čak i neki drugi ‘stranci’.

Iako teorije zavjere nisu neobična pojava u javnom dijalogu, ove su izjave toliko smiješne da ih se ne može ozbiljno shvatiti. Smatram te optužbe nesuvislim i vjerujem da ovakve priče o zavjeraima služe samo da bi se odvratila pažnja od problema u ekonomiji, pravosudnom sistemu, političkom zastupanju građana, borbi protiv korupcije itd. Srećom, slično reaguju i obični građani u cijeloj BiH kao i većina lidera vlasti i lidera političkih stranaka.

Malo je onih izvan BiH koji su poput SAD tako dugo i naporno radili na uspostavljanju mira u ovoj zemlji, na obnovi njene uništene infrastrukture, na razvoju njene krhke demokratije, na snaženju pravne države, na ostvarenju pravde za žrtve rata i pomoći u otvaranju novih radnih mjesta.

Ideja da mi spremamo rušenje bilo koje vlasti u BiH ne samo da je neumjesna nego je i uvredljiva i nema veze sa realnošću”, kaže Mun (1.3.2013).

DAN NEZAVISNOSTI

Prvi ideolog Bošnjaka Muhamed Filipović, koji u kontinuitetu kao jedini živi „otac“ nacije objašnjava sve nepoznato, 1. marta 2013, kaže da je prije 21 godinu donesena odluka o proglašenju nezavisnosti BiH, a ne o osnivanju države.

On povodom obilježavanja Dana nezavisnosti, 1. marta, kaže da je 26. novembra 1943. godine donesena odluka o obnovi države BiH. Tada je, kaže, u Mrkonjić Gradu ZAVNOBiH u svojoj rezoluciji proglašio obnovu bosanske države i njeno priključenje Federativnoj Demokratskoj Jugoslaviji.

„Obnovljena država nije sebe odmah proglašila nezavisnom nego samo suverenom. Ovaj status ograničene suverenosti bio je zloupotrebljavan više puta u odnosu na BiH, prije svega, od nosilaca unitarističke i centralističke vlasti, a to su srpski politički faktori. Kulminacija takvog odnosa činilo je nepriznavanje najbrojnijeg i,

istorijski uzeto, najznačajnijeg naroda u BiH, bošnjačkog naroda”, kaže Filipović.

Činjenicu da se u velikom dijelu BiH ne slavi Dan nezavisnosti Filipović naziva izrazom primitivizma i nekulture, pokušajem zatvaranja očiju pred istorijom.

„BiH jeste nezavisna, međunarodno, pravno i istorijski, i tako će i ostati. Nema više bitnih promjena na ovom prostoru, BiH može samo jačati“, poručuje Filipović.

ODGOVORNOST

„Sva odgovornost za borbu protiv kriminala i korupcije u bilo kom segmentu, od najviših vrhova vlasti do najnižih segmenata života, leži na tužilaštima i sudijama. Zato radite svoj posao ili se sklanjajte odatle“, poručio je 8. marta 2013. predsjednik RS Milorad Dodik.

On je komentarisao izjavu glavnog tužioca Okružnog tužilaštva Banjaluka Želimira Lepira da se u zahtjevima za procesuiranje nezakonitih privatizacija odgovornost bespotrebno prebacuje na sud i tužilaštvo, jer su oni krajnje karike u tome.

„Mi se bavimo posljedicama, a Zakon o privatizaciji je omogućio ljudima da na licitacijama mogu kupiti državni kapital po depozitu“, rekao je Lepir. Dodik mu je poručio da nema izgovora za nerad i objašnjenja za neuspjeh bilo kakvim formalnim razlozima.

„Molim tužioce da mi predlože izmjene zakona koje im omogućuju da djeluju, usvojićemo ih odmah. Nema pravdanja, oni najbolje znaju šta je problem njihovog djelovanja. Ovo društvo vapi za pravdom, a nju treba da sprovedu tužilaštvo i sudstvo, a mi da damo logistiku“, kaže Dodik.

„Ne interesuju me njihova nezadovoljstva. Uradite to ili ču tražiti da se sve promijeni. Nemam povjerenja u sve to i način

kako se to pokušava predstaviti. Naravno da je Visoki sudski i tužilački savjet rak-rana pravosuđa, ali to ne može biti izgovor”, ističe Dodik.

Odgovarajući na tvrdnje Lepira o privatizaciji, Dodik je rekao da ti tužioci moraju da kažu o kojoj se izvršnoj vlasti govori. „Neka kažu koja je izvršna vlast sprovodila takvu privatizaciju”, rekao je Dodik i dodao da će on sam protiv sebe podnijeti prijavu, ako je to potrebno.

„Kako je moguće da se od 2002. do 2003. proda 800 preduzeća i da učestvuje 11 lica?

U nekom periodu, kada za to nisam imao javnu podršku, ja sam pokrenuo to pitanje i tražio odgovornost, ali nije bilo. Kako je moguće da tužilac ne može dokazati da je kod grupe ljudi postojala namjera da sruše početnu cijenu preduzeća da bi ih kupili budzašto”, upitao je Dodik i dodao da to svi znaju osim tužilaca.

„Molim da mi predlože izmjene zakona koje im omogućavaju da rade, usvojićemo ih odmah. U ovom društvu niko nije zaštićen i ne smije da bude”, poručio je Dodik.

UPOZORENJE

Lideri opozicionih stranaka PDP, DP, NDS, SRS RS i NSP tvrde da će nakon potpisivanja sporazuma o zajedničkom nastupu na opštim izborima 2014. godine tražiti reviziju rada nevladinih organizacija u Srpskoj, ističući da predstavnici Boračke organizacije, Udruženja penzionera i Saveza sindikata RS ne rade u interesu svojih članova, zbog čega će inicirati osnivanje novih paralelnih organizacija.

Ovo je baš apsurd, jer u tom slučaju i vladajuće stranke mogu tražiti formiranje njihovih nevladinih organizacija koje

bi zastupale njihove interese. Nevladine organizacije nisu tu da ispunе želje ni vlasti ni opozicije, već građana.

IZBOR

Prva žena premijer Republike Srpske, Željka Cvijanović, izabrana je 12. marta 2013. godine, kada je izabrana i nova Vlada RS.

STEČAJ

„Poreska uprava Republike Srpske potražuje 333 miliona maraka od preduzeća koja su u stečaju, a dosadašnja praksa je pokazala da se iz stečaja naplati tek deset odsto duga“, kaže direktorka Poreske uprave Republike Srpske Zora Vidović.

„Samo deset najvećih preduzeća koja su u stečaju duguju 40 odsto tog iznosa. U praksi, do sada je prosjek naplate bio deset odsto, što znači da će Republika Srpska u ovim slučajevima izgubiti oko 300 miliona maraka. Sve sumnjive stvari koje se pojave u stečaju preispitujemo, kako bismo vidjeli da je Poreska uprava RS preduzela sve mjere za naplatu prije otvaranja stečaja“, kaže Vidović.

Ilustraciju stanja ove i ovakve BiH dopunjuje i sljedeća informacija...

Privatna američka firma Military Professional Resources Incorporated (MPRI), koja se dovodi u vezu sa velikim brojem kontroverznih aktivnosti tokom rata u BiH, koristi službene prostorije Ministarstva odbrane BiH, tvrdi predsjedavajući Zajedničke komisije za odbranu i bezbjednost Parlamenta BiH Dušanka Majkić, koja je od ministra odbrane BiH Zekerijaha Osmića tražila odgovore o aktivnostima ove firme.

Majkićeva kaže da niko ne zna na osnovu čega je MPRI-ju omogućeno da koristi službene prostorije Ministarstva odbrane. „Niko ne zna kako je to moguće i na osnovu kakvog ugovora. Još ne znamo ni čime se ta privatna američka firma ovdje bavi. Više od mjesec dana čekam odgovor ministra odbrane Zekrijaha Osmića na poslaničko pitanje o tome, ali nema odgovora“, kaže Majkićeva.

„MPRI je američka nevladina organizacija u kojoj su angažovani američki oficiri, koja je tokom ratova na prostoru bivše Jugoslavije iznajmljivala svoje stratege i oficire“, kaže Majkićeva.

VALENTIN INCKO

„Politički zvaničnici često podrivaju rad pravosuđa umjesto da ga pomažu. Policija, tužioc i sudovi ne rade u vakuumu. Oni treba da osjete da je društvo iza njih“, kaže Valentin Incko i dodaje da će prekretnica u borbi protiv korupcije biti kada više ne bude nedodirljivih.

Incko po običaju dijeli „lekcije“ a ne želi da obrati pažnju na rad raznoraznih agencija u BiH.

Više od 34 miliona maraka potrošilo je 2012. godine 19 agencija na nivou BiH, mahom na lična primanja zaposlenih, a veći dio njih, s obzirom na rezultate rada, „zrelo“ je za ukidanje.

Iako predstavnici Republike Srpske godinama upozoravaju na nefunkcionalnost državnog aparata BiH, koji velikom većinom čine razne agencije, one i dalje isisavaju ogromne količine novca iz budžeta BiH, ne pokazujući gotovo nikakvu opravdanost svoga postojanja.

Prema podacima iz zbirnog izvještaja Savjeta ministara BiH za prošlu godinu, određen broj agencija naveo je da, zbog privremenog finansiranja sa početka 2012. godine, nisu bile u mogućnosti da realizuju neke od planiranih aktivnosti.

Sa ovim „problemom“ suočili su se i u Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja. Iстићу да nisu bili u mogućnosti da obezbijede potrebna sredstva za nastavak nabavke neophodne specijalizovane opreme, a time ni da zaposle predviđeni broj radnika. Ipak, uspjeli su da potroše oko 1,04 miliona KM, od čega je za lična primanja zaposlenih otišlo oko 686.000 KM.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguravanje kadrova, u kojoj su priznali da nisu u potpunosti realizovali zadatke iz programa za 2012. godinu, imale su na raspolaganju oko 2,3 miliona KM.

PORTPAROL

Milorad Dodik je izjavio, 26. marta 2013, da „nije portparol biznismena Slobodana Stankovića“ pa da prema tome nije nadležan komentarisati njegov „slučaj“. No, ipak je ocijenio da je riječ o važnom privredniku te da je 450.000 evra, vjerovatno, dobit preduzeća „Integral inžinjering“i z Laktaša, vlasništvo Slobodana Stankovića.

„U Republici Srpskoj postoje zakoni koji dozvoljavaju da svako raspolaže dobiti slobodno. Vjerovatno je i u ovom slučaju vlasnik mislio da s dobiti može raspolagati na način kako njemu odgovara“, kazao je Dodik, dodajući „da ne vidi razlog zašto on to mora komentarisati“.

Hrvatska policija je 24.3.2013. zaustavila Stankovića na graničnom prelazu Stara Gradiška, nakon što su uočili veći iznos novca koji nije prijavio carini ni policiji prilikom prelaska granice.

NAJAVA

Izvršni direktor „Transparensi internešenela“ BiH Srđan Blagovčanin kaže da misli da je odavno došlo vrijeme da se pravosuđe aktivnije počne baviti pitanjem korupcije. „Mi smo, faktički, izuzetak u regionu, jer ta borba na određeni način nije ni započela. To je, definitivno, suštinski problem. Nemamo nijedno hapšenje, posebno onih na višim nivoima vlasti, koje je dobilo sudski epilog. Sve dok se to ne promijeni, mislim da nije moguće očekivati bilo kakve suštinske promjene. Samo na taj način BiH može pratiti region i na kraju dobiti svoje ‘Sanadere’“, kaže Blagovčanin.

On kaže, da imena poreskih dužnika treba u potpunosti da budu javna i tu nema više nikakve dileme i na tome treba čvrsto raditi.

„Što se tiče privatizacije, to je veliki problem za BiH. Vjerujem da bi bilo dobro rješenje, a, kako vidim, bh. pravosuđe tu godinama ništa ne radi da se, po uzoru na Hrvatsku, u zakonodavstvo ugradi odredba da krivična djela nastala za vrijeme i poslije rata uopšte ne zastarijevaju. To je dobro rješenje i ima svoje opravdanje u činjenici da su to zaista teški zločini protiv građana i protiv njihove socijalne sigurnosti. Na takav način je opljačkana velika državna imovina“, kaže Blagovčanin.

Predsjednik Visokog sudskeg i tužilačkog savjeta BiH Milorad Novković, kaže da Specijalno tužilaštvo RS treba da bude pozicionirano u okviru Republičkog tužilaštva Republike Srpske, kao posebno odjeljenje čiji bi rukovodilac trebalo da bude zamjenik glavnog republičkog tužioca. Radi unapređenja rada ovog tužilaštva potrebno je dodatno precizirati njegove nadležnosti, jedan je od zaključaka VSTS-a.

On je dodao da je zaključak o samostalnosti Specijalnog tužilaštva donesen, jer se u javnosti polemisalo o tome da je ovo tužilaštvo pod uticajem aktuelne vlasti.

Gоворило се да је оно процесуирало само почињоце кривичних дјела који не припадају актуелној власти. „Закључили smo да је оно самостално и веома је bitna ocjena VSTS koja to potvrđuje“, kaže Novković.

Iзвјештај о раду Specijalnog tužilaštva Republike Srpske od 2. oktobra 2006. do 31.12.2012. usvojila је Народна скупштина Republike Srpske, а посланци свих партија били су јединствени у ставу да ово tužilaštvo ne процесуира почињоце teških kрivičnih dјela na adekvatan način.

Šef Specijalnog tužilaštva Miodrag Bajić zadovoljan je predloženim promjenama, a pogotovo onim које se odnose на најавljene promjene zakona i preciziranje njihove nadležnosti. Bajić kaže да bi на тај начин изbjegли ситуацију да moraju donositi posebne odluke o preuzimanju одређених предмета od okružnih tužilaštava које су, praktično, u nadležnosti обје institucije.

Mora se u zakonu precizirati da se radi о „organizovanom kriminalu, kрivičnom dјelu sa štetom preko određenog iznosa ili ako su izvršena od strane republičkih funkcionera“.

„Drugim riječima, sve su то предмети које smo и до сада обрађivali, али ih сада треба и пот crtati u zakonu kako bi bilo jasno да je то наша nadležnost. Што se nas tiče, uvjereni smo da smo ispunili очекivanja javnosti i svoju zakonsku ulogu. Uostalom, da su okružna tužilaštva bila u stanju да rade sve предмете које smo radili u оvih proteklih шест godina, onda bi ih valjda i radili, a ne bi prepustali nama.“

Postavlja се veliko pitanje“, kaže Bajić, „заšto ostala tužilaštva nemaju vidljive rezultate u vezi sa најtežim oblicima kriminala. Jer, kada kritikuju Specijalno tužilaštvo, које iza sebe има конкретне rezultate, onda могу misliti koliko bi trebalo kritikovati one који nemaju gotovo nikakve rezultate.“

Kada se pažljivo analizira Milorad Novković a i Miodrag Bajić, jasno је da nedostaje motiva, жеље и volje да se поведе

odlučna akcija u borbi protiv korupcije, organizovanog kriminala, kriminalne privatizacije i najtežih oblika krivičnih djela. Evidentno je da se svaka kritika želi „otupjeti“ i nekim nevažnim organizacionim promjenama dobiti na vremenu.

Djeluje ironično obrazloženje Miodraga Bajića, da su oni nešto uradili i da se njihovim radom treba biti zadovoljno, jer postoje i ona tužilaštva koja nisu uradila ništa. Pitanje za Bajića je da li on ima kontakta sa realnošću i običnim građanima. Zna li on za revolt koji je stvoren kod većine stanovnika Republike Srpske zbog zbog njihovog nerada i indolentnog odnosa prema najtežim krivičnim djelima?

Specijalno tužilaštvo, ako je specijalno, mora biti vrhunsko i za šest godina imati iza sebe vrhunske rezultate. Očekivanja javnosti su bila da će kriminalnu i pljačkašku privatizaciju kojom je ojačena privreda Republike Srpske istražiti i vinovnike adekvatno na sudovima kazniti. Od toga se nije desilo ništa i njihov učinak je u očima građana zanemarujući. Njih više нико не doživljava kao Specijalno tužilaštvo, kao što su u našem okruženju, gdje su „strah i trepet“.

Nad izjavom predsjednika Udruženja malih akcionara Nebojše Jugovića treba dobro zamisliti; on kažeda „pravosuđe Republike Srpske u posljednjih 20 godina ništa ne radi osim što štiti kriminalce“.

PERSPEKTIVE

Direktor Andrićevog instituta i predsjednik Naprednog kluba, Čedomir Antić, smatra da reforma BiH treba da ide u pravcu stvaranja minimalne ali funkcionalne dvočlane ili tročlane konfederacije. Ako je takvo konfederalno rješenje nemoguće i neprihvatljivo za Evropsku uniju, onda je najbolje ići u miran

razlaz. Do tada važno je da budu uspostavljeni čisti računi između BiH i entiteta.

Antić je ocijenio da kampanju koju protiv Republike Srpske vode pojedine azijske države, veoma uticajni krugovi u SAD, Zapadnoj Evropi, Hrvatskoj i BiH, ima za cilj njeno slabljenje, i da se islamske države uvjere da SAD i dio Evropske unije ne vode antimuslimansku politiku.

BAJDEN

Povodom ulaska Hrvatske u Evropsku uniju, autorskim tekstrom (3.7. 2013) u uglednom „Fajnanšal tajmsu“, oglasio se potpredsjednik SAD Džozef Bajden, koji ističe da je uspjeh Hrvatske daleko od toga da je bio neizbjježan. U suštini, on je svjedočenje o hrabrosti njenih građana i lidera koji su prevladali izazove ultranacionalizma i gnjeva.

Novo proširenje Evropske unije daje priliku susjedima Hrvatske. No, da bi se otisnuli na daljnji evropski put, neki od njih „moraju napraviti teške izbole kojima će trasirati vlastiti put u Evropu“. Bajden potom piše da je u posljednje vrijeme imao nekoliko sastanaka s određenim liderima s Balkana.

„Srbija i Kosovo bili su zarobljeni u dubokoj i ogorčenoj borbi sve do sada. Kroz dijalog, saradnju, ali i bolne kompromise, premijeri Ivica Dačić i Hašim Tači postigli su istorijski sporazum o normalizaciji odnosa. Naredni koraci neće biti jednostavnii, ali ovi lideri svojim su građanima dali priliku bez premca“, napisao je Bajden.

Bajden kaže da nažalost još ima nekih koji su zapeli na etničkim žalopjkama, ličnim sukobljavanjima i pristupu koji ne donosi nikakvog napretka i koji koči procese.

„Prije četiri godine bio sam u Sarajevu. U Parlamentu sam rekao političarima i zvaničnicima da su vrata bila otvorena i za

BiH da postane dio Evrope te da im SAD želi pomoći u tome. Da bi se to desilo, potreban je sporazum kojim će se iz Ustava BiH eliminisati diskriminacija manjina, te odluka o registraciji vojne imovine. Ništa od toga nije se desilo. A narodi Bosne zaslužuju bolje”, naglasio je Bajden.

STRAH

Bivši visoki predstavnik Pedi Ešdaun, istog dana kada i Džozef Bajden, kaže da s očajem prati zbivanja u BiH.

„Hrvatska je ušla u Evropsku uniju. To znači da svi Hrvati koji imaju dvojno državljanstvo gube interes da BiH napreduje na evropskom putu, jer su oni već dio Evropske unije. Ako Srbija nastavi ovom brzinom, i ona će relativno brzo ući u Evropsku uniju, mada su tu mogući zastoji i povratak na neke stare politike. Time ste tačno došli na ono što su Mladić i Karadžić planirali, izolacija male bošnjačke tvorevine u srcu BiH iz koje ljudi nemaju gdje otići”, kaže Ešdaun.

„Deprimira me što širom svijeta vidim ljude koji izlaze na ulice i protestuju, jer ih lideri vode u slijepu ulicu. U BiH politički lideri svih strana, iz nacionalističkih ili ličnih razloga održavanja na vlasti, guraju BiH dublje u tamu.

Izuzetan napredak koji je BiH napravila prvih deset godina od Dejtona i zbog kojeg su je svi isticali, sada je sve više i više izložen uništavanju. Za to su krivi slijepi domaći političari, ali i neuspješnost Evropske unije da koristi svoje moći.“

Govoreći o perspektivi, Ešdaun kaže da su neki od odgovora u rukama bh. građana. „Jesu li oni spremni dopustiti da političari sve dalje i dublje uvaljuju BiH u kaljugu? Ako stanovništvo drugih zemalja, uključujući i one islamske, može ustati protiv svojih političara i zahtijevati promjene, zašto se to ne bi moglo desiti i u BiH?

Evropska unija ima toliko moći i uticaja u BiH, više nego bilo gdje drugdje u svijetu, a ipak su tako grdno pali na ispit! Da budem jasan, ne zagovaram povratak na bonska ovlašćenja. Takvo šta nam ne treba, s obzirom na instrumente koje Evropska unija u BiH ima”, kaže Ešdaun.

POZIV NA PROTESTE

Visoki predstavnik međunarodne zajednice u BiH, Valentin Incko, kaže da je začuđen što u toj zemlji nije ranije bilo većih demonstracija jer sve zemlje u susjedstvu napreduju, dok BiH stagnira ili čak nazaduje.

„BiH se razlikuje od svih drugih zemalja koje teže ulasku u Evropsku uniju. Osamdeset odsto stanovništva želi učlanjenje, a političari se prema tome ponašaju ambivalentno ili čine premalo da usliše tu želju. Kod vladajućih političara ne vidimo ni jednu snagu vodilju koja bi vodila ka Briselu. BiH je zbog toga specifičan slučaj. Međunarodna zajednica trebalo bi da razmisli o jednoj novoj strategiji“, izjavio je Incko za bečki „Standard“.

Incko je ukazao na to da su ambasadori i međunarodna zajednica „kao nikada do sada“ nezadovoljni zbog ponašanja političara u BiH.

On je rekao da je i ranije očekivao demonstracije u BiH, za koje je povod bio neusvajanje Zakona o matičnom broju.

Incko je ukazao na loš životni standard u BiH, napomenuvši da su cijene namirnica u BiH gotovo iste kao i u Austriji.

„Da je stanovništvo tako dugo izdržalo, za sve nas je iznenadenje, prije svega i što sve susjedne zemlje brzo napreduju“, kazao je Incko, ocijenivši da samo BiH stagnira ili nazaduje.

On kaže da je veoma začuđen koliko malo osjetljivosti pokazuju političari i koliko malo sluha imaju za proteste. „Postoje

političari koji misle da protesti neće donijeti ništa, već da su gubljenje vremena”, rekao je Incko, dodajući da ima osjećaj da se radi o posljedicama komunističkog doba, i da mnogi još uvijek nisu naviknuti, nakon totalitarnih režima, da stanovništvo svoj stav iznosi mirno, slobodno i demokratski.

Sa aktuelnim političkim rukovodstvom, približavanje EU, prema njegovom mišljenju, moguće je samo ako se ono radikalno promijeni. „Sa njima ne vidim nikakvu budućnost, ta politika više nema snage“, poručio je on.

Incko smatra da vladajući političari u BiH nemaju kapacitet i volju da zemlju odvedu u evroatlantske organizacije. „Ta politika nema snage i smisla. Sa trenutnom politikom u BiH ne vidim budućnost, ta politika nema efekta. Postoje stari obrasci političkog dje-lovanja, a neki od tih obrazaca su kao i oni iz sukoba 1992–1995. To je nastavak rata političkim i psihološkim sredstvima“, kazao je Incko.

Prema njegovim riječima, ključni problem u BiH su političke elite koje ne rade ništa kako bi zemlji i građanima bilo bolje. „Bh. političari rade samo ono što je potrebno da bi ostali na vlasti. Pa u BiH postoje ljudi koji žive sa 80 evra, što je minimalna penzija“, rekao je Incko.

„Korupcija u BiH je jedan od najvećih problema. Ona je kao vazduh. To im omogućava život. Korupcija je u svim porama života, društva i države. Korupcija je svugdje u BiH, bilo u školi, bolnici, na univerzitetima. Borba protiv korupcije je tek u početnoj fazi“, naveo je Incko.

On je dodao da postoje ideje da se BiH kazni i sankcionise zbog nenapretka na evropskom putu. „Već postoje neformalni prijedlozi, ali nema konačne odluke. Međunarodni akteri u BiH moraju bolje koordinirati svoje aktivnosti. Potrebna je bolja koordinacija međunarodnih donatora. Takođe, političare BiH će od sada u diplomatskim posjetama u drugim zemljama primati političari najnižeg ranga“, ističe Incko.

On je rekao da postoje ideje da se uklone javni zvaničnici upotrebatim bonskih ovlašćenja i nakon 18 godina poslije rata u BiH. „Ako se, međutim, ništa ne radi u zemlji, možete razmisiliti o korišćenju bonskih ovlašćenja. Frustracije su velike posljednjih godina i postoji spremnost za korišćenje bonskih ovlašćenja“, poručio je Incko.

GENEZA PRITISAKA

Predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik kaže da je na sceni međunarodni pritisak, koji ima za cilj da ga ukloni iz političkog života Republike Srpske. On tim povodom kaže: „Mislim da ti pritisici nisu prestali otkad se bavim politikom. Moram da vas podsjetim da je na izborima 2000. godine međunarodna zajednica ‘gurala’ one bilborde o borbi protiv kriminala i korupcije kao što i sad gledamo, a mi smo bili na vlasti.“

Gdje su im dokazi o korupciji? Jesu procesuirali čitavu moju prvu vladu? Četiri godine smo se vukli po sudovima koje su oni kontrolisali i nisu mogli ništa da dokažu, jer nije ni bilo ništa.

Kada smo potom ovdje počeli da gradimo Administrativni centar, odmah su potrčali u Sarajevo da podignu krivične prijave protiv Milorada Dodika. Kada su vidjeli da ništa ne mogu da dokažu, onda su to vratili u Republiku Srpsku. Pa niste to ni uzeli iz RS. Srpska nije ni pokrenula to pitanje. Kome onda vraćate? Što niste rekli kriv je ili nije. Naravno, nije kriv.“

Govoreći o tome ko rukovodi tim pritiscima, Dodik kaže: „Znamo da su se reanimirali neki centri kao u Budimpešti, jedan američki centar koji je ovdje služio da se bavi Balkanom. Njihovi ljudi danas hodaju kroz Republiku Srpsku i kroz nevladin sektor pokušavaju da vide kako se organizovati. Čak su obezbijedili i deset miliona dolara. U ovom trenutku pričaju o tome. Naravno

da će američki ambasador reći da to nije tako, ali mi imamo dokaze da jeste. I sada oni pričaju sa nevladinim sektorom.

Analizirajte neke medije i vidjećete da više prenose saopštenja nevladinog sektora. Neki centri civilnih inicijativa (CCI) budu po pet minuta na televiziji, a moj intervju minut. Mislim da sam ja u Republici Srpskoj važniji od nekog CCI. Nisam zaljubljen u sebe, nego mislim da je to realnost.

Tu je najizdašnija bila BN televizija. Evo vam novac da radite za nas, a to znači da sve ono što nevladin sektor kaže da se to objavi. Ali sve. Pa ste mogli da vidite da je 'Dnevni avaz' proglašio Srđana Blagovčanina iz 'Transparensi internešenela' za ličnost godine, koji je trebalo da odgovara za kriminal prije nekoliko godina. Oni su se samo učutali i sada se ponovo vraćaju. Nisam dvije godine čuo za njega, da je bilo šta radio. Odjednom, sad se vraća. 'Transparensi internešenel' i on ovdje će početi sa onom Cenićkom, koja je rekla da će popiti svu naftu koja u Rafineriji Brod pročuri, pa nije, i svim plaćenicima.

Očigledno postoji pojačana aktivnost sektora nevladinih organizacija."

Dodik kaže da je krajnje vrijeme da RS donese određene propise, kako bi se regulisao rad nevladinog sektora, da se jasno moraju iskazivati izvještaji o donacijama, utrošku sredstava, projektima koji se rade. „Trenutno se radi na tome da prepišemo američki zakon koji reguliše NVO sektor i da ga uz neophodna prilagođavanja ovdje predložimo na usvajanje.“

Dodik zna kako će se suprotstaviti ovim pritiscima međunarodne zajednice.

On kaže: „Jedan američki ambasador dođe u Banjaluku i prvo posjeti SDS, pa se poziva na neke 'šetače' po Banjaluci, što je, naravno, raspirilo razna razmišljanja.

Sada se priča da je SDS izašao s nekim ogromnim novcem dva dana prije lokalnih izbora (oktobar 2012) i da je to podijelio po

porodicama, a svi morali da donesu dokaz da su glasali za SDS. Ja ne znam da li je to tako, ali gdje god dođem, o tome se priča.

Znači, postoje neki centri koji hoće da vrate SDS. Po onome što znam, SDS nema legalnih izvora prihoda u Republici Srpskoj. Odakle im novac? Logično je zaključiti da se radi o strancima i stranim izvorima i stranim dilovima.

Pošto je američki ambasador već bio na BN televiziji, naravno vidite 'spinovanje' tamo. BN televizija postala je centar američkog političkog intervencionizma u Republici Srpskoj.

Ta vrsta 'spinovanja' ide na sljedeći način: ja na konferenciji za štampu kažem da je taj kriminal u Istočnom Sarajevu i Trebinju zaustavljen. Oni kažu da je Dodik potvrdio da se kriminal nalazi samo u istočnom dijelu RS. Ja reagujem - 'niste to dobro prenijeli' a onda oni zovu Bosića, koji kaže da političko rukovodstvo nema volje da se suprotstavi kriminalu. To je jedna matrica koja je dogovorena - dolazak američkog ambasadora na BN i SDS.

SDS danas kaže da nema opasnosti za Republiku Srpsku, ali su im stranci, koji su skijali na Jahorini, rekli da to pričaju", kaže Milorad Dodik.

ZAKLJUČAK

Republika Srpska je u kontinuitetu, od samog osnivanja, izložena mnogim vanjskim i unutrašnjim pritiscima. Te pritiske možemo definisati kao manje ili veće udare ili udarce. Oni imaju za cilj promjenu Dejtonskog mirovnog sporazuma, Ustava BiH i pokušaj su stvaranja unitarne i centralizovane državne zajednice, od sadašnje decentralizovane BiH.

Evidentno je da su promijenjeni strani „udarači“. Evropska zajednica, koja je u ranijem periodu bila u grupi napadača, korigovala je svoj stav i sada se može smatrati čak i partnerom.

Uloga SAD je ostala nepromijenjena i njen intenzitet pritisaka je konstantan. Nova država, koja se pridružila grupi koja „prtišće“, jeste Turska i kao takva je saveznik SAD, jer na taj način žele da oslabe uticaj Rusije.

Dio međunarodne zajednice ili grupa država koja podržava Dejtonski sporazum i decentralizovanu BiH, predvođena je Ruskom Federacijom, a značajna je i uloga Izraela, iako se to na površini puno i ne vidi, jer nije stalni član Savjeta bezbjednosti UN-a.

Strategija napada je suštinski promijenjena. Raniji udari, koji su dolazili iz Brisela, Sarajeva, od bošnjačkih političkih lidera i sarajevskih medija, zamijenjeni su mnogo aktivnijim „atacima“ opozicije Republike Srpske i srpskim medijima. Glavni udari potiču od Srba i na sceni je model „Srbi na Srbe“.

Meta napada nisu institucionalne nadležnosti Republike Srpske od strane Bošnjaka i stranaca, što je uvijek izazivalo homogenizaciju i solidarnost u Republici Srpskoj, već organizovani kriminal, korupcija i ekonomsko i socijalno stanje. Srbi optužuju Srbe za kriminal i korupciju a oštećeni su građani, čija sredstva vlast navodno troši. Povoda je mnogo, a uzor su Hrvatska i Srbija, odnosno Sanader i Mišković.

Glavni spoljni kritičari su Sjedinjene Američke Države, Turska i Kancelarija visokog predstavnika međunarodne zajednice u BiH (OHR). Stavovi SAD identični su stavovima Turske i OHR-a i oni gotovo „sto odsto“ zastupaju stavove Bošnjaka i predstavljaju ostvarenje njihovog cilja, koji se zove funkcionalna BiH, što u prevodu znači unitarna i centralizovana država.

Nesumnjiva je u svemu uloga nevladinih organizacija, čiji su mentori, osnivači i finansijeri uglavnom pod uticajem stranog faktora ovih država. NVO, na čelu s „Transparensi internešenelom“, bore se protiv korupcije i organizovanog kriminala i zaštite ljudskih prava i demokratije.

Pojedinci, koji su u navedenom periodu bili „dežurni“ kritičari, su: američki ambasador Patrik Mun, visoki predstavnici Valentin Incko, reis Mustafa Cerić, bivši visoki predstavnici Pedi Ešdaun i Kristijan Švarc-Šiling, bivši hrvatski predsjednik Stipe Mesić, američki general Vesli Klark, bivši ambasador Piter Galbrajt, bošnjački akademik Muhamed Filipović, evropski parlamentarci Jelko Kacin i Doris Pak.

Glavni unutrašnji udari na Republiku Srpsku dolaze od glomazne i neefikasne javne uprave svih nivoa, neadekvatne

zakonske regulative, javnih preduzeća koja su u konstantnim gubicima ali i od indolentnog, tromog i nezainteresovanog pravosuđa, u čijoj je ingerenciji borba protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Ovakvo pravosuđe, reformisano od strane jednog dijela međunarodne zajednice, sa svim svojim slabostima, možda je i najteža prepreka napretku i opstanku RS, i od njega dolaze najteži i najbolniji udari.

Borba protiv korupcije, organizovanog kriminala, kriminalne privatizacije i najtežih krivičnih djela, u nadležnosti je pravosuđa. Ingerencije, kontrolu i nadležnost nad sudovima i tužilaštva imao je Visoki sudske i tužilački savjet BiH, koji imenuje i razrješava sudije i tužioce i rukovodi ovim stubom vlasti bez ikakve odgovornosti prema institucijama RS.

Apsurd i velika podvala je da se za korupciju i kriminal optužuje vlast koja nema gotovo nikakve ingerencije nad pravosuđem. Vrhovni arbitar i gospodar pravosuđa BiH je VSTS, u kojem najveći uticaj imaju stranci, koji su i najveći kritičari korupcije i organizovanog kriminala.

Jedini „problem“ ove sadašnje vlasti (od 2006) je njen dosljedan stav u primjeni Dejtonskog sporazuma i zaustavljanje prenosa institucionalnih nadležnosti sa Republike Srpske na BiH.

Sadašnja vlast je brana unitarizaciji i centralizaciji BiH, odnosno tzv. funkcionalnoj Bosni. Oni koji se nude kao alternativa su u periodu 2001–2006. prenijeli 59 nadležnosti Republike Srpske na BiH, i zato imaju podršku. Odgovor na pitanje zašto su napadi usmjereni na aktuelnu vlast leži upravo u toj činjenici što od 2006. nije dozvolila prenos ni jedne nadležnosti sa Republike Srpske na BiH. Oni su čuvari ustavnih nadležnosti Srpske i zbog toga su izloženi svim udarima. Zato se ovakvi udari na vlast RS mogu smatrati udarima na samu Republiku Srpsku.

Milan Ljepojević

Jedina poenta je ona koju nudi Ivo Andrić a ona glasi da je BiH zemlja mržnje i straha, u kojoj se ljudi međusobno mrze ali mrze i one koji kažu da se oni mrze.

Sudbina Republike Srpske je u rukama njenih građana, oni odlučuju ko će ih voditi, da li oni koji štite institucionalne nadležnosti Republike Srpske ili oni koji ih predaju.

FOTO GALERIJA

Patrik Mun - Ultimatumi

Mun - Uslovljavanja

Milan Ljepojević

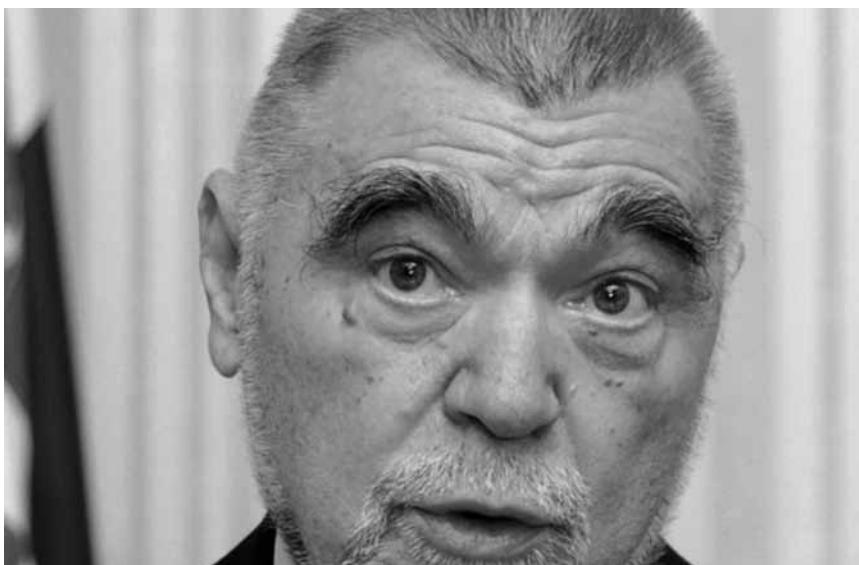
Valentin Incko - Unitarizacija

Pedi Ešdaun - Ucjene

Muhamed Filipović - "Intelektualno bošnjaštvo"

Stipe Mesić - Dosljedni unitarista

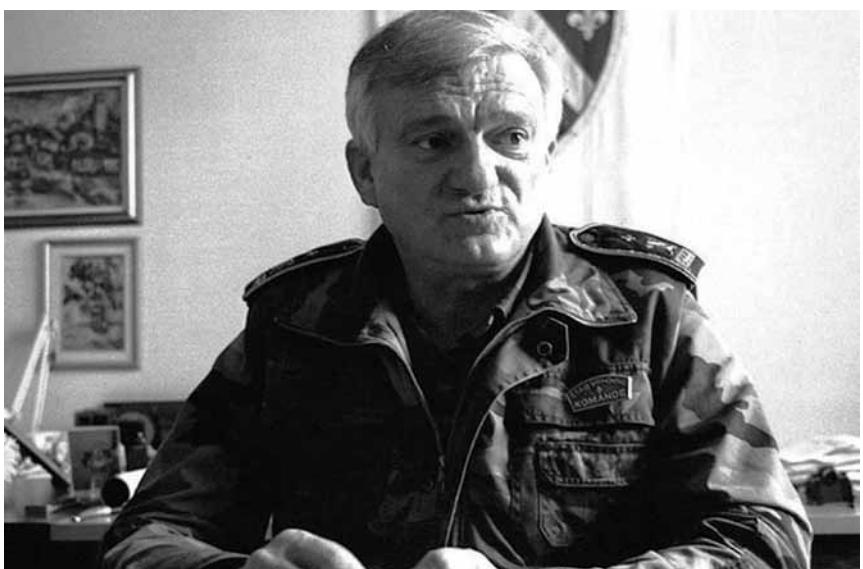
Milan Ljepojević

Doris Pak - Prizivanja

Kristijan Švarc Šiling - "Luđačka košulja"

Jovan Divjak - Dobrovoljačka

Ahmet Davutoglu - "Saveznik"

Milan Ljepojević

Ahmet Davutoglu - Imitacija liderstva

Jelko Kacin - Manipulator

Filip Riker - Prijetnje

Haris Silajdžić - "Džoli - Dženkins"

Milan Ljepojević

Bakir Izetbegović - Nastavak

Dejvid Kameron - Odlučnost

Aleksandra Bocan Harčenko - Oslonac RS

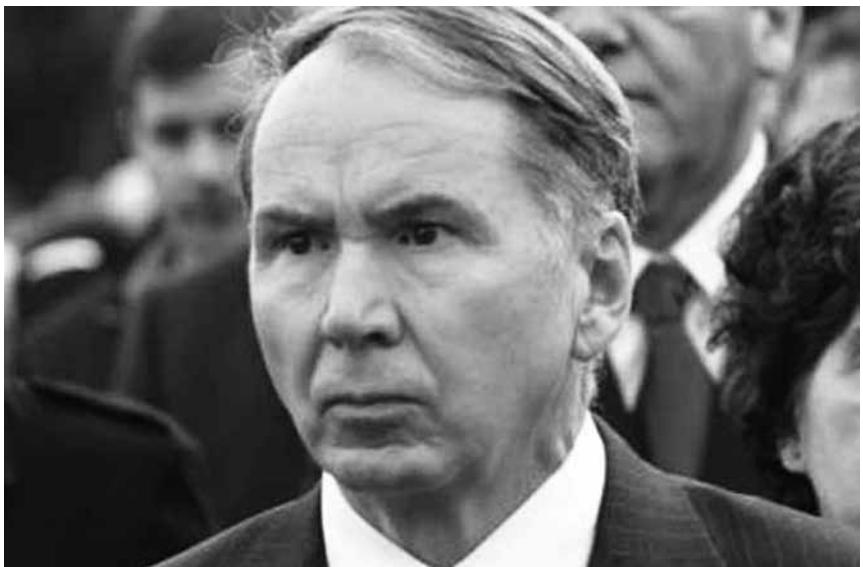

Aleksandra Bocan Harčenko - Podrška Dejtonu

Milan Ljepojević

Vesli Klark - Genocid

Vilijam Montgomeri - Odmjerenost

Medžida Kreso - Pobuna, pristrasnost

Zlatko Lagumdžija - Destrukcija

Milan Ljepojević

Željko Komšić - Srbija bez Kosova

Ivo Banac - Lukavstvo

Žarko Puhovski - Lekcije o genocidu

Sonja Biserko - Sljepilo

Milan Ljepojević

Srđan Blagovčanin - Dvoličnost

Svetlana Cenić - "Sarajevski ekspert"

Nataša Kandić - "Prizivanje Nobela"

Boris Tadić - Dva smjera

Milan Ljepojević

Tomislav Nikolić - Poziv (za saradnju)

Sulejman Tihić - Vaganje

Mladen Bosić - Balansiranje

Mladen Ivanić - Zaboravnost

Milan Ljepojević

Opozicija

Kihanje

Triling

Duet - Obnovljena ljubav

Milan Ljepojević

Branislav Borenović - Kritičar

Predsjedništvo BiH

Nikola Špirić - Udari na SNSD

Nebojša Radmanović - Obrana Srpske

Milan Ljepojević

Igor Radojičić - Vrijeme Brisela

Reis Mustafa Cerić

Milan Ljepojević
UDARI NA SRPSKU

Izdavač:
BESJEDA
Banja Luka

Lektor:
Tatjana Atlagić

Grafička priprema:
Dragana Pupac

Štampa:
GRAFID
Banja Luka

Milan LJEPOJEVIĆ

rođen je 2.1.1959. godine u potkozarskom selu Miloševo Brdo.

Do sada je objavio pet knjiga:
"Nezadovoljstvo naroda, nemoć vlasti" 2007,
"Oslobađajuća presuda za Dodika" 2008,
"Reforma policije u BiH" 2009,
"Dodik, čuvar Srpske" 2010. i
"Mediji u službi moćnika" 2011. godine.
Knjiga „Dodik, čuvar Srpske“ prevedena je na ruski, engleski i makedonski jezik.
Osnivač je i urednik časopisa za društvena i politička pitanja "Argumenti" i predsjednik Udruženja politikologa Republike Srpske.
Upornost, marljivost i sistematičnost – vrline koje je naslijedio od svojih roditelja, najzaslužnije su za sve do sada učinjeno, pa i za ovu, šestu knjigu po redu.